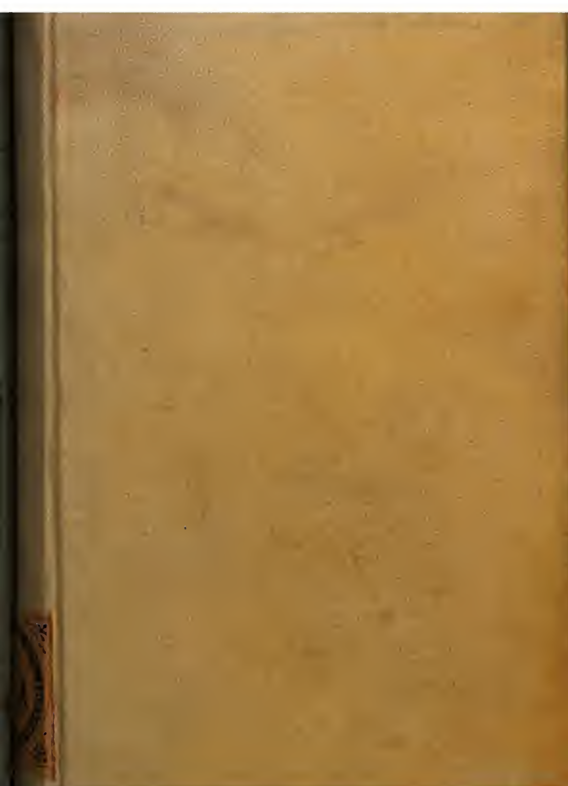

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
71
3 A
3

4-4·B·5.

משיח פרים
בטח דבר
זמר
רגן
קרוש

de mutatione cames

¶ ָ primæ syllabæ quacunque vocali sequente, ex omnibus mutationis causis mutatur in seva. exemplum est in דָּבָר.

¶ ָ secundæ syllabæ quacunque vocali precedente in singulari regimine et cum hiis duobus affixis כֶם et כֶן mutatur in pathae: in plurali vero regimine, et cum hiis affixis, הֶם, כֶם, הֶן, כֶן mutatur in seua

de mutatione seri

¶ ֵ primæ syllabæ sequente cames, ex omnibus mutationis causis mutatur ut ָ primæ syllabæ. exemplum est in לֵבָב. alia vero vocali sequente non mutatur. ~~exemplum est in~~ ~~עֵשֶׂב~~ nisi sequente segol. tunc .n. mutatur in hirec. exemplum est in עֵשֶׂב: et quidem

merces | aliquando cum gutturalibus, ut ab שָׂכָר dicitur in pluralis שְׂכָרִים. aliquando tamen, et quidem sepius sub gutturalibus in istis nominibus seri mutatur in segol. exemplum est in חֵלֶק et עֵגֶל

¶ .. secunda syllaba precedente cames, mutatur ut
cames secunda syllaba in omnibus mutationi-
bus: nō precedente vero cames fere semper nō
mutatur: aliqñ tñ sed raro mutatur in sceva
exemplū est in כִּיס

de mutatione segol

¶ ∴ prima syllaba in regimine singulari non
mutatur: cū singularibus autem affixis seg[ol]
mutatur in hirec. exemplū est in מֶלֶךְ: ali-
qñ etiam in pathac. exemplū est in [illegible]. ac
si prima [illegible] litera sit gutturalis, semper in pa-
thac. exemplū est in עֶבֶד. ex reliquis vero
mutationis causis mutatur ut cames prima
syllaba. exemplū est in predictis.

¶ ∴ secunda syllaba precedente sive altero segol,
ut in מֶלֶךְ et [illegible], sive sere, ut in [illegible] et
in [illegible]; sive holem, ut in [illegible] et in [illegible],
cū affixis sin- in regimine quidem singulari nō mutatur: in
gulari mutatur in religuis vero mutationis modis mutatur ut ca-
sere. mes secunda syllaba. exemplū est in predictis.

¶ in nominibus habentibus duplex pathac loco
duplicis segol propter mediam gutturalem
ut in נַעַר: vel habentibus sub prima litera se-
gol

gol et sub secunda pathac propter ultimam gutturalem, ut in זֶרַע, mutantur ea puncta eo modo, quo duplex segol in ~~[illegible]~~ פֶּרֶץ. exemplū est in predictis.

de mutatione holem.

¶ ׳ sequente segol, in regimine quidem singulari nō mutatur: in reliquis vero mutationis modis mutatur in ֳ: . exemplū est in בֹּקֶר.

[illegible] sed [illegible] manet. [illegible] gd si penultima fuerit gutturalis, sub gutturali ponetur ֳ:, et sub precedenti litera, ֳ. [illegible] exemplū est in [illegible]. post holem vero si ponatur altera vocalis q̄ segol, nō mutatur holem: in nominibus inq̄ perfectis: alioqui in quiescentibus lamed ה, sequente quavis vocali, holem mutatur in [illegible].

¶ in nominibus habentibus holem in prima et pathac in secunda ob gutturalem medium vel ultimam, ut in [illegible] et in [illegible], puncta ea mutantur eo modo, quo holem et segol in בֹּקֶר.

de seva.

¶ quando duplex seva propter leges dictas mutationis punctorū ponendū erat in principio

cipio dictionis, prius vertitur in hirec: quia du
plex scva numquam poni potest in principio. exem
plum est in [illegible] et aliis. 3

ò in nominibus habentibus in prima tzere et in secunda scva, quia propter leges dictas mutationis punctorum duplex scva ponendum erat in medio, prius vertitur in segol: alioquin utrumque scva debuisset legi iuxta leges lectionis: quod fieri non potest. exemplum est in [illegible]

Diversis vocalibus sunt usi hebrei in dictionibus, ut et ceteri gentes, tum ut [illegible] esset sonus ac prolatio: tum ut significatio diversarum rerum sic distinguerentur.

Dictiones hebraicae fere habent accentum in ultima: quaedam tamen habent in penultima: de quibus lib. de accentibus agitur.

Dictiones hebraicae tam perfectae quam imperfectae constant tribus literis radicalibus: quibus aliquando et aliae accedunt vel ad formam nominum diversam constituendam, vel ad notandam coniugationem, aut tempus, aut modum, personam, genus, aut numerum: quae serviles vocantur.

Duplex est scva, alterum quod in textu [illegible] quiescens non sit, ut nunc post eam vocalis aliqua non sequatur) poni intelligitur: ut indicet eam literam eam vocali praecedenti coniungendam, ut [illegible] audiatur. atque hoc scva non exprimitur scriptura, nisi litera cum [illegible] serviles sequatur. alterum scva est quod [illegible] exprimitur, et id aliquando legitur, aliquando non legitur.

[illegible] duplex est: [illegible] literam magis [illegible] facit: [illegible] alterum [illegible] positum in litera, quae geminanda esset, [illegible] in [illegible], [illegible], in verbis duplicatis: ut in quibusdam aliis dictionibus [illegible] prolationem. [illegible] duplex literae geminatae significationem [illegible], [illegible] positum in literis [illegible], servantes quibusdam [illegible] literam, de quibus agitur lib. de [illegible], [illegible] 13 [illegible].

[illegible] primae radicalis cum affixis, quia non proxime sequitur accentus, semper mutatur in sceva: quod in infinitivo et imperativo kal, altero sceva sequente, mutatur in [illegible] parvum. in quiescentibus vero lamed he, quia expressum est cum vocali praecedenti, proxime accentus sequitur: [illegible] primae radicalis non mutatur. alias autem vocales primae radicalis non mutantur.

vocales mutabiles secundae radicalis sunt, —, :, ∵, [illegible]. reliquae non mutantur.

[illegible] sub secunda radicali, in praeterito, imperativo, et futuro, kal, nisi sequente sceva expresso semper [illegible] mutatur in [illegible]: cum affixis vero [illegible] et [illegible] non mutatur.

eodem modo sceva [illegible] personae plur., et tertiae sing., fem., praeteriti, cum omnibus affixis mutatur in [illegible].

sere secundae radicalis semper mutatur in sceva: quando altera sequente mutatur in ∵, ut in binoni kal, et in nominibus piel.

∵ sub secunda radicali cum tertia eodem modo mutatur quo ∵ in nominibus.

holem secundae radicalis mutatur in sceva, ut in infinit., imp., et futuro, kal. quando si altera sequitur, eam ponunt. si vero [illegible] [illegible], legitur per [illegible] parvum praecedente sceva. a forma autem [illegible] cum affixis, [illegible], altero tantum sceva sequente mutatur in [illegible] parvum, ut [illegible]. quando si tamen [illegible], cum iis de affixis tamen mutatur in [illegible] parvum, sequente altero sceva [illegible] per [illegible] parvum. a forma [illegible] mutatur — in sceva, et praecedens mutatur in hireq, ut [illegible], postremo cum affixis [illegible], [illegible]: ubi servata primae radicalis manente, sere secundae mutatur in —, [illegible] [illegible] cum affixo [illegible] sub secunda radicali poni solet cum [illegible].

num. 51. [illegible] . ca. 42.
54 [illegible] . 42.
[illegible] [illegible] . 10.
01 [illegible] . 12.
03 [illegible] . 14.
05 [illegible] . 32.
07 [illegible] . 31.
24 [illegible] . 13.
120 [illegible] . 42.
125 [illegible] . 33.
129 [illegible] . 25.
130 [illegible] . 11.
144 [illegible] . 11.
145 [illegible] . 42.
[illegible] . 1.
151 [illegible]
150 [illegible] . 43.
170 [illegible] . 21.
181 [illegible] . 32.
189 [illegible] . 30.
214 [illegible] . 41.
214 [illegible] . 32.

~~anomala in exodo~~
~~100 [illegible] . 15.~~
112 [illegible] . 8.
112 [illegible] . 14.

113 [illegible] . 8.
115 [illegible] . 30.

anomala in exodo.

100 [illegible] . 15.
121 [illegible] . 40.
141 [illegible] . 20.
159 [illegible] . 19.
150 [illegible] . 15.
189 [illegible] . 23.
187 [illegible] . 35.
197 [illegible] . 10.
251 [illegible] . 1.

anomala in levitico.

54 [illegible] . 25.
82 [illegible] . 13.
81 [illegible] . 10.
88 [illegible] . 25.
133 [illegible] . 21.
184 [illegible] . 25.
198 [illegible] . 21.
223 [illegible] . 1.

2. vers. 22 [200] [illegible] proverbiis. 2. vers. 22. est fut. [illegible] [illegible] 180 / 12

[illegible] [illegible] [illegible]: sed [illegible] [illegible] deficit [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] defectu. [illegible] [illegible]

de [illegible], de quo num. 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] est [illegible] radix [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] significat [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible].

250 [illegible] maledices eis, num. 22. est fut. [illegible] 3 [illegible]
num. 22. formae [illegible] ... vers. 20. alii deducunt [illegible] duplicato
1, reg. 20. 3 [illegible] debitae formae [illegible] forma [illegible]
Es. 28. [illegible] ipso, Es. 28. sed dagesch ... in [illegible] ... vide num. 111. ... debet ... num. 23.

251 [illegible] evenit. [illegible] ... plur. q. d. evenit [illegible] ... alii ... [illegible] ... [illegible] ... vide num. 248. [illegible] ... [illegible].

ib. 11. 252 [illegible] rapturi, hos. 11. est post. ... alii ... [illegible] ... sed ... [illegible].

prov. 1. 253 [illegible] clamat, prov. 1. est fut. ... [illegible] ... duplicatis literis. alii volunt esse plur. [illegible] q. d. omnis ... sed ... [illegible] debet.

deut. 33. 254 [illegible] tradesoblivioni, deut. 33. est fut. ... [illegible] ... [illegible] ... alii volunt esse fut. ... [illegible] vide num. 240. alii deducunt [illegible] ... [illegible], et ... [illegible], ... [illegible], ... [illegible]
threno. 3. et fuit. threno. 3.

Es. 3. 255 [illegible] suspendebitis. Es. 3. vide num. 94.

Eccles. 7. 256 [illegible] vastaberis, Eccles. 7. est fut. ... [illegible], sed ... et duplicata litera ... quae veniunt a de fectiva literis duplicatis. vide num. 59. alii ... [illegible] ... et [illegible] defectu ... [illegible]

2, reg. 22. 257 [illegible] ... 2. reg. 22. est fut. ... [illegible] ... [illegible], et ... defectu duplicatis literis [illegible]: sed ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... et num. 200. ...

ps. 30. 258 [illegible] ... psal. 30. fut. ... [illegible] ... forma [illegible]. alii deducunt ... [illegible], ... est fut. ... forma
num. 2. [illegible] ... num. 2. ... defectu ... debent habere

iner. 12. 259 [illegible] ... iner. 12. vide num. 170. [illegible]

Iere. 48. [242] [Hebrew] exterminabitur, Iere. 48. est fut, [illegible] [Hebrew]
[illegible] pro [Hebrew] et dages in [illegible] ob [illegible] collectam
[illegible] dages [illegible] ex duplicatis, et dages [illegible]
defect. [illegible] quod magis placet. [illegible] defectiva [illegible]
[illegible], sed [illegible] est num. 30, et [illegible] num. 25.

num. 21. [243] [Hebrew] [illegible] num. 21. est fut. [illegible] ex duplicatis [Hebrew]: sed [illegible]
Ijere. 1. [illegible] [illegible] nostra. et [illegible]
[illegible] dare. [illegible] violare [illegible] [Hebrew], et
Es. 48. [illegible] violabitur. Es. 48. [illegible]
[illegible] per fornicationem. 13

Es. 50. [244] [Hebrew], Es. 50. est fut. [illegible] pro
[Hebrew], sed [illegible]
[illegible] [Hebrew], [illegible]
[illegible] placet. [illegible] [Hebrew]
[Hebrew].

Deut. 33. [245] [Hebrew] [illegible] ponetur, deut. 33. est post. [illegible] [Hebrew] medio [illegible]
Iob. 33. [illegible] [Hebrew] [illegible] videbuntur, Iob. 33. [illegible] post
Iob. 33. [illegible] [Hebrew] [illegible] [Hebrew] de [illegible]
Es. 1. [illegible] [Hebrew] [illegible], Es. 1. est fut. [illegible] [Hebrew].

Iere. 19. [246] [Hebrew] delens. Iere. 19. est fut. [illegible] [Hebrew], et [illegible]
neh. 13. [illegible] provinciae, ut [Hebrew] delens. neh. 13. [Hebrew] [illegible], quod
[Hebrew]. [illegible] est fut. [illegible] [illegible], quae [illegible] fit [illegible]
[illegible] in fut. [illegible]

threni. 3. [247] [Hebrew] [illegible], threni. 3. est post. [illegible] ex duplicatis, et non [illegible]
Es. 23. [illegible] duplicata litera, ut [Hebrew] fortitudines eius, Es. 23. pro [Hebrew],
psal. 85. et [Hebrew] perfecerunt, psal. 85. [illegible] est chal. [illegible]
in [Hebrew] quod [illegible] in threnis, [illegible] plur. post
num. 17. ut [Hebrew] defecimus, num. 17. sed deest dages in [illegible] defect. [illegible]
[illegible]

Ruth. 1. [248] [Hebrew] [illegible]. Ruth. 1. est fut. [illegible] fem. plur. [illegible]
[Hebrew], [illegible] [Hebrew]: sed propter [illegible]
[illegible] reliqua [illegible] dages, [illegible] [Hebrew]
sed [illegible] pro dages. [illegible] [Hebrew] [illegible]
Lam. 4. [illegible] in bibliis, [illegible] [Hebrew] [illegible] [Hebrew]
[illegible] Lam. 4.

Ezech. 4. [249] [Hebrew] cogunt [illegible], ~~[illegible]~~ Ezech. 4. est fut. [illegible]
fem. [illegible] [Hebrew]. [illegible]
[illegible] pro dages. [illegible] est fut. [illegible], fem. plur. [illegible]
[illegible] [Hebrew], [illegible].

[Hebrew]

ind. 19. [230] [illegible] sedebimus(?) ind. 19. est fut., [illegible] et deficit [illegible] [illegible] ut [illegible] esse fut. porro [illegible] descendit

[illegible] hos. 11. habes [illegible] radix est [illegible].

Iob. 33. [231] [illegible] fuit est [illegible] Iob. 33. est [illegible] [illegible] aliis [illegible] aliqui volunt [illegible] ex [illegible] et [illegible] [illegible] aliis dicunt in hoc [illegible] et [illegible] pro [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] ... alphabetice [illegible], et [illegible] pro [illegible].

Ezech. 25. [232] [illegible] commendo te, Ezech. 25. est infinit. [illegible] cum affixo. debuerat [illegible] [illegible] [illegible] in dormiendo te. sed [illegible] [illegible] [illegible] aliqui volunt esse [illegible] [illegible]

Ezech. 25. unde eodem capite dicitur [illegible] [illegible] quiescit [illegible]. et [illegible] [illegible] [illegible] habet se, ex [illegible] [illegible].

num. 22. [233] [illegible] eadem est [illegible] [illegible] num. 11.

Iob. 20. [234] [illegible] ornavit, Iob. 20. quidam dicunt esse fut. [illegible] et [illegible] [illegible] ob [illegible] et [illegible] [illegible]

exod. 35. [illegible] [illegible] [illegible] aliis dicunt [illegible] esse [illegible] [illegible] aliis [illegible] esse literam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] num. 175.

[illegible] [235] [illegible] diligens [illegible] est fut. [illegible] quod [illegible] scribendum [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] scribitur [illegible] et [illegible] [illegible] aliis dicunt esse fut. [illegible] scribendum

Esa. 1. [illegible] [illegible] [illegible] Esa. 1. [illegible]

[illegible] [236] [illegible] lactabitis [illegible] in hoc futuro deficit [illegible], et lamed [illegible] vertitur in [illegible] [illegible] scribendum [illegible].

Iob. 20. [237] [illegible] devoravit [illegible] Iob. 20. est fut. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] debuerat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [238] [illegible] [illegible] [illegible] eadem est [illegible] [illegible], [illegible] est

[illegible] cant. 4. num. 66. [illegible] est [illegible] [illegible]. eodem capite.

Esa. 60. [239] [illegible] [illegible] Esa. 60. est fut. [illegible] et [illegible] est additum pro [illegible], q. d. [illegible] [illegible] aliis dicunt [illegible] non debeat

Ruth. 1. [illegible] [illegible] lamed [illegible] [illegible] Ruth. 1. [illegible] [illegible].

Deut. 33. [240] [illegible] veniet ipsa, Deut. 33. est fut. [illegible] [illegible] [illegible]

Esa. 5. [illegible] [illegible] num. 212 et 74. porro [illegible] [illegible] Esa. 5. [illegible] veniet.

Iob. 22. [241] [illegible] veniet, Iob. 22. est fut. [illegible] et [illegible] est [illegible] additum [illegible] [illegible] aliis melius dicunt [illegible] ex [illegible] fut. cum affixo, [illegible] [illegible] [illegible] fut. cum affixo.

[illegible]

Ezech. 31. [218] עֲיֵפָה deficiens est, Ezech. 31. est [illegible] participale [illegible] 4. et [illegible]
habet [illegible] in fine additum [illegible] [illegible] vide num. 223. [illegible]

Iob. 30. [219] עֵיפָתָה tenebrosa est, Iob. 30. [illegible] habens duplex [illegible]
Amos. 4. [illegible] derivatur [illegible] ab [illegible] Amos. [illegible] [illegible] placere.

Iob. 2. [220] [illegible] [illegible], Iob. 2. [illegible] [illegible], et duplicatur [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] additum, et [illegible]
num. 11. [illegible] [illegible] [illegible] num. 11. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] et decor.

Iob. 1. [221] [illegible] liberavit illum, Iob. 33. est [illegible] [illegible] [illegible]
Ps. 18. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Iob. 26. [222] [illegible] expandit, Iob. 26. est [illegible] hic idem [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
esse [illegible] [illegible] [illegible]. vide num. 49.

Es. 5. [223] [illegible] aravit, Es. 5. est [illegible], ex duplicatis [illegible] radix est [illegible] [illegible]
Levit. 1. additum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] esse post [illegible] 3. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

psal. 88. [224] [illegible] oppresserunt me, psal. 88. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] 3, [illegible] affixo primae personae [illegible] [illegible] [illegible] 3.
[illegible] affixo eadem. [illegible] [illegible] duplicatio [illegible] maiorem rei expressionem,
psal. 48. [illegible] [illegible] valde pulcher fuisti: quasi [illegible] [illegible] [illegible] voces [illegible]
[illegible], ad maiorem scilicet rei expressionem.

psal. 8. [225] [illegible] oves, psal. 8. hic deest [illegible] radicale, nam radix est [illegible], et [illegible] in fine additum: [illegible]
[illegible], num. 32. [illegible] ovibus [illegible]. [illegible] R. Salomon.

Es. 26. [226] [illegible] effuderunt. Es. 26. est [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
threni 3. [illegible], threni 3. et habet [illegible] in fine additum. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
additum in fine, [illegible] [illegible] [illegible]. R. [illegible] dicit esse [illegible], et [illegible]
orationem.

num. 22. [227] [illegible] maledic. num. 22. vide num. 56.

hos. 11. [228] [illegible] accepit eos, hos. 11. est [illegible] cum affixo: ubi deest [illegible] [illegible] [illegible]
Gen. 17. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] accepit, [illegible] [illegible]
esse infinit. [illegible] [illegible] [illegible] scriptum [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: porro deest [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

1 reg. 28. [229] [illegible] divina, 1 reg. 28. est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
iud. 9. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] vide num. 178.

Mal. 3. Ezech. 33. [207] [illegible] maledicti. Mal. 3. [illegible] sub [illegible] loco [illegible] iuxta formam [illegible] desolati Ezech. 33: et [illegible] loco [illegible], [illegible] dages [illegible] dages: alii aliter, quorum opinionem posui num. 84.

Thren. 4. Psal. 117. [208] [illegible] polluti sunt, thren. 4. [illegible] ex [illegible] post, [illegible] 2. et ex [illegible] post, [illegible] 4. iuxta formam [illegible] excisi sunt psal. 117.

Num. 22. [209] [illegible] prevaricati sunt, num. 22. est [illegible] post [illegible] 2. [illegible] venit [illegible] de [illegible] [illegible], et [illegible] perfecto, et [illegible] sub [illegible] patha. [illegible] [illegible]. [illegible] dages [illegible] in [illegible].

1. paral. 20. [210] [illegible] nati sunt. 1. paral. 20. [illegible] ex [illegible] post, [illegible] 2. et ex [illegible] post [illegible] ex illo [illegible] capit [illegible]. et ex [illegible] capit dages [illegible]. alii volunt esse [illegible] 2. [illegible], et dages [illegible] quietis. [illegible] quiescens, [illegible] perinde est ac si non quiesceret. dages enim impedit illud quietem, et venit loco eius iuxta ipsam.

1. reg. 20. [211] [illegible] perverse. 1. reg. 20. est [illegible], [illegible] 2. [illegible], et [illegible] est [illegible] propter [illegible]. [illegible] [illegible] scribitur [illegible], et in multis [illegible] scribitur: [illegible] scribatur [illegible]. [illegible] est [illegible] 2. [illegible] [illegible].

2. reg. 1. [212] [illegible] [illegible] sunt, 2. reg. 1. est [illegible] post [illegible] 2. [illegible] [illegible] singularem [illegible]. alii volunt [illegible] ex [illegible] et [illegible]. vide num. 74.

mich. 2. [213] [illegible] [illegible]. mich. 2. est post, [illegible] 2. duplicato [illegible], et [illegible] sub [illegible] [illegible]. alii volunt [illegible] et non esse [illegible] [illegible]. q. d. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible].

gen. 40. gen. 32. thren. 3. [214] [illegible] fecit me oblivisci: gen. 41. est post, [illegible] 3. [illegible], [illegible], et dages [illegible] ob defectum alterius [illegible] iuxta formam [illegible], gen. 32. alii volunt esse post, [illegible] 3. [illegible], [illegible], et patha [illegible]. [illegible] [illegible] iuxta formam [illegible]. [illegible] 3. [illegible], thren. 3. [illegible] oblitus sum.

[illegible] 27. [215] [illegible] [illegible], [illegible] 27. [illegible] ex [illegible] [illegible], [illegible] 2. et ex [illegible] [illegible] [illegible] 7. [illegible] dages [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] 7. est [illegible] post [illegible] [illegible].

[illegible] 4. [216] [illegible] [illegible], [illegible] 4. est [illegible] affixo. [illegible] duplicato, [illegible] [illegible] post [illegible] affixo [illegible] est [illegible]. [illegible].

psal. 55. [illegible] 17. [217] [illegible] [illegible]. psal. 55. est [illegible], [illegible] [illegible], iuxta formam [illegible] videns, [illegible] 17. [illegible] est, [illegible] est [illegible] [illegible] invenitur in biblijs.

[illegible] [illegible] [illegible]

d[illegible] q, dixi num. 61. alii volunt esse benoni fem. [illegible] cum [illegible] 8 affixo q. d. [illegible], sed tollitur altera [illegible], et dicunt [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] magis placet. 15

hab. 1. [196] [illegible] ex [illegible] hab. 1. est benoni fem. [illegible] 3. mod. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aliter [illegible] alii [illegible] volunt esse [illegible] ad [illegible] [illegible].

psal. 1[illegible]. [197] [illegible] obsidet psal. 1[illegible]. est benoni [illegible] 5. mod. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

exod. 15 [198] [illegible] exod. 15. [illegible] est [illegible] mod. [illegible] [illegible] 30, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] litteras [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et potuit ab [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. alii dicunt esse [illegible] litteras, [illegible] [illegible] [illegible] in bibliis: sed prior sententia magis placet.

job. 35. [199] [illegible] docens nos. job. 35. est benoni [illegible] 3. mod. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. alii dicunt esse benoni [illegible] 5, quod [illegible] placet, ut ostendi num. 90.

Esa. 52. [199] [illegible] blasphematum. Esa. 52. est [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] participiali, [illegible] 4.

psal. 25. [200] [illegible] exaltans, psal. 25. est [illegible] participiali [illegible] 4. et [illegible] [illegible] [illegible]. alii volunt esse benoni fem. [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

num. 5. [201] [illegible] maledicentibus, num. 5. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum affixo personae tertiae, [illegible] [illegible] [illegible] cum affixo primae personae alii dicunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] invenio.

num. 22. [202] [illegible] maledicens, num. 22. [illegible] [illegible] [illegible] pahel fem. [illegible] 3. [illegible] [illegible] persona [illegible] fem. [illegible] [illegible] [illegible] 4. alii dicunt esse [illegible] pahel fem. [illegible] 3. sed [illegible] patha [illegible] [illegible]. vide num. 109.

3. reg. 1. [203] [illegible] [illegible] 3. reg. 1. est benoni fem. [illegible] 3. et [illegible] erat [illegible] sed [illegible] duplicis [illegible], defecit [illegible], et [illegible] patha [illegible] [illegible] vide num. 170.

Ezech. 8. [204] [illegible] adorantes, Ezech. 8. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 7. [illegible] [illegible] persona [illegible] [illegible] 7. alii aliter, quod non placet.

num. 22. [205] [illegible] [illegible], num. 22. est benoni [illegible] 3. [illegible] [illegible] litteram, [illegible]
num. 12. [illegible] num. 12. vide num. 170.

psal. 74. [206] [illegible] depopulabimur psal. 74. est [illegible] cum affixo, mod. [illegible] q. d. [illegible]
num. 21. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] est [illegible]. [illegible] num. 21. alii dicunt esse [illegible] cum affixo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible]

[179] [illegible] ... sequente [illegible] ... quare
[illegible] ... praecedenti dictione.

Esa. 47. [180] [illegible] ad calcaneum, Esa. 47. et Iob. 30. est infinit. [illegible] ...
Iob. 30. [illegible] ... a quo dictum [illegible] ...
Esa. 30. Esa. 30. et ... [illegible] ... dat mem esse af
hag. 2. fixum ... ut hag. 2. [illegible] ...

psal. 102. [181] [illegible] ... psal. 102. est infinit. ... 3. ... [illegible]
[illegible] ... segol pro pathac, sicut ... dicto.

Esa. 30. [182] [illegible] ... Esa. 30. infinit. ... affixo, ... est [illegible]

Gen. 30 [183] [illegible] ... Gen. 30. est infinit. ... 3. ... [illegible]
[illegible] ... quia est affixum ... [illegible]
exod. 23. ... exod. 23. ... videbit eam, levit. 13. ... [illegible]
levit. 13. ... [illegible] ... possunt di
[illegible] ... additum, ut
exod. 35. ... exod. 35. ... [illegible]
Ruth. ... et Ruth. ... [illegible] veniendo eas. ... [illegible]
[illegible] ...
psal. 87. ut [illegible] ... psal. 87. ... est
mich. 7. ... [illegible] ... mich. 7.

Soph. 3. [184] [illegible] ... Soph. 3. est infinit. ... 1. ... [illegible]
Esa. 45. Esa. 45. ... [illegible] ... gen. 49,
Gen. 49. ... [illegible] ... esse
Esa. 54. ... Esa. 54. et psal. 19. ... [illegible]
psal. 19. ... [illegible]

Esa. 45. [191] [illegible] ... Esa. 45. ... [illegible] ... 191. et 179.

3. reg. 7. [192] [illegible] ... 3. reg. 7. est infinit. ... [illegible] additum ...
[illegible] ... additum ... de
[illegible] ... additum.

levit. 7. [193] [illegible] ... levit. 7. ... [illegible]
[illegible] ...
[illegible] ...
[illegible] ... radicalis, ... radix est [illegible] ... quia est
[illegible]

1. reg. 18. [194] [illegible] ... 1. reg. 18. est ... 3. ... affixo:
levit. 21. ... [illegible] ... levit. 21. ... [illegible] ... pro
[illegible] ...

Esa. 33 [177] [illegible] Esa. 33. [illegible] est infinit. [illegible] 178
[illegible]
[illegible]

Deut. 20. [178] [illegible] cum appropinquaveritis, Deut. 20. est infinit. [illegible]
affixo [illegible]
vel [illegible] = comedendo vos. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 16

Hier. 5. [179] [illegible] Hier. 5. [illegible] est infinit. [illegible]
Esa. 45. [illegible] Esa. 45. [illegible]
[illegible]

1. reg. 4 [180] [illegible] 1. reg. 4. ut [illegible] infinit. [illegible]
[illegible] lamed, lamed [illegible]
3. reg. 1. [illegible] 3. reg. 1. [illegible] pro [illegible]
[illegible] Daleth [illegible]
[illegible]
Levit. 22. [illegible] Levit. 22.

Eccles. 3. [181] [illegible] Eccles. 3. [illegible]
Gen. 32. [illegible] Gen. 32. [illegible]
[illegible]
Esther 9. [illegible] Esther 9. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Ezr. 10. [182] [illegible] Ezr. 10. est infinit. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Levit. 21. [183] [illegible] Levit. 21. est infinit. [illegible]
2. paral. 34. [illegible] 2. paral. 34. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Levit. 20. [184] [illegible] Levit. 20. est infinit. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

1. reg. 19 [185] [illegible] 1. reg. 19. est infinit. [illegible]
Esa. 37. [illegible] Esa. 37. [illegible]

[163] [illegible] stravit. Ierem. 10. eadem est ratio [illegible] dictionis, quae dicta est num. 115.

Iob. 39. [164] [illegible] devorabunt, Iob. 39. est fut. conj. 3, rad. [illegible], vide [illegible] [illegible] habebant. et [illegible] [illegible]: sed propter difficultatem pronunciationis [illegible] lamed interpositum [illegible].

Esa. 15. [165] [illegible] Esa. 15. excitabunt. fut. conj. 3. rad. [illegible], sed [illegible] [illegible] in praecedenti dictione [illegible]. alii deducunt rad. [illegible] vel [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible]

Nah. 2. nah. 2: sed in illo [illegible] duplex [illegible] lamed.

psal. 45. [166] יָפְיָפִיתָ pulcher fuisti, psal. 45. geminatur [illegible] et [illegible] radix est יָפָה. alii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rad. alii [illegible] [illegible] vide pag. 95.

psal. 7. [167] [illegible] psal. 7. persequatur. fut. est compositum ex [illegible] fut. [illegible] et [illegible] fut. conj. 3.

Ezech. 10. [168] [illegible] vide supra [illegible] dictum est num. 58.

Ierem. 22. [169] [illegible] habitasti, Ierem. 22. de hac dictione vide num. 117.

Ierem. 5. [170] [illegible] vestiebat eos, Ierem. 5. est fut. conj. 3. ex duplicatis [illegible]

Hos. 10. rad. [illegible] vestiebat, habetur Hos. 10. alii [illegible] [illegible] ex [illegible] fut. conj. [illegible] duplicatis

psal. 11. [illegible] [illegible], quod habetur psal. 11. [illegible] [illegible] [illegible] duplicatis.

Iob. 27. [171] [illegible] Iob. 27. est fut. conj. [illegible] rad. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rad. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ierem. 46. [172] [illegible] tumultuabuntur. Ierem. 46. vide num. 10[illegible].

Esa. 25. [173] [illegible] [illegible], Esa. 25. est infinit. [illegible] [illegible] rad. [illegible]: sed [illegible] [illegible].

psal. 68. [174] [illegible] psal. 68. [illegible] est infinit. conj. 2. rad. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ezech. 22. [illegible], Ezech. 22. [illegible] [illegible] [illegible] radicale. [illegible] [illegible]

Ezech. 22. [175] [illegible] [illegible] Ezech. 22. de hac vide in praecedenti dictione.

Gen. 21. [176] [illegible] Gen. 21. est [illegible] conj. 3. rad. [illegible], et [illegible] [illegible]

Hier. 2. [illegible] Hier. 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

Iud. 3. [151] [illegible] ... Iud. 3. est ... [illegible] 175 ... [illegible]
... [illegible] ... de nom. III.

1. reg. 23. [152] [illegible] ... 1. reg. 23. ... [illegible]

psal. 20. [153] [illegible] ... psal. 20. est ... [illegible]
... [illegible]

Eccles. 11. [154] [illegible] ... est ... [illegible]
nah. 3. ... nah. 3. ... [illegible]

gen. 1. [155] [illegible] ... gen. 1. ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]
... [illegible] ... vivet.

Es. 30. [156] [illegible] ... Es. 30. et gen. 43. est ... [illegible]
gen. 43. ... [illegible]
... [illegible]

psal. 5. [157] [illegible] ... psal. 5. est ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

hab. 2. [158] [illegible] ... hab. 2. est ... [illegible]
... [illegible]
... [illegible]

exod. 19. [159] [illegible] ... exod. 19. est ... [illegible]
... [illegible]
psal. 30. ... [illegible] ... psal. 130. ... [illegible]

exod. 15. [160] [illegible] ... exod. 15. est ... [illegible]
deut. 7. ... [illegible] ... deut. 7. ...
psal. 30. ... [illegible] ... psal. 30. ... [illegible]
exod. 15. ... [illegible]
exod. 15. ... [illegible] ... exod. 15. ...
... [illegible]

psal. 110. [161] [illegible] ... psal. 110. est ... [illegible]
iud. 15. ... [illegible] ... iud. 15. ... [illegible]

num. 10. [162] [illegible] ... num. 10. est ... [illegible]
psal. 139. ... psal. 139. ... [illegible]
Iosue. 10. ... Iosue. 10. ... [illegible] ... Ezech. 20. ...
Ezech. 20. ... [illegible]

[illegible]

[175] exod. 2. [141] [Hebrew] custodit, exod. 2. est [illegible] fem. [illegible] 7. mod. [Hebrew] pro [Hebrew] [illegible] 7. venit post [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ...

psal. 12. [142] [Hebrew] [illegible] psal. 12. est [illegible] ex duplicatis, mod. [Hebrew] [illegible] est [illegible] [Hebrew] [illegible] [Hebrew] ... duplicatis.

Esa. 30. [143] [Hebrew] [illegible] Esa. 30, est [illegible] ...

gen. 11. [144] [Hebrew] [illegible] gen. 11. est [illegible] mod. [Hebrew] ... ex duplicatis [illegible] [Hebrew] ... 32

psal. 145. [145] [Hebrew] psal. 145, [illegible] est [illegible] fem. [illegible] mod. [Hebrew] ... [Hebrew] ...
nah. 3. [illegible] nah. 3. [illegible] [Hebrew] est [illegible] ...
[Hebrew] hic est [illegible].

psal. 10. [146] [Hebrew] psal. 10. [illegible] mod. [Hebrew] [illegible] ...
psal. 10. [Hebrew] [illegible] ... [Hebrew] ... [Hebrew] ...

psal. 10. [147] [Hebrew] [illegible] psal. 10. ... [Hebrew] ... [Hebrew] ...

psal. 9. [148] [Hebrew] psal. 9. [illegible] mei. est [illegible] 3. [illegible] ...
gen. 42. ... [Hebrew] ... 37. ... [Hebrew] ...

Esa. 45. [149] [Hebrew] obduxit, Esa. 45. est [illegible] ...
Zach. 4. ... [illegible] 3. ...
3. reg. 20. ... Zach. 4. ... 3. reg. 20.

deut. 9. [150] [Hebrew] deut. 9. ... [Hebrew] ...
threni. 4. ... 3 ... [illegible] ...

Ezech. 40. [illegible], qui habet [illegible], [illegible] וַיְמַדֵּד Ezech. 40. [illegible] וַיְמַדֵּד,
Esa. 19. [illegible] est Esa. 19. alii dicunt esse [illegible] primae [illegible] plur., [illegible]
[illegible], [illegible] additione [illegible] in fine, [illegible] וַיְגַבְּהוּ.

Ezech. 15. 131 וַיְגַבְּהוּ et [illegible], Ezech. 15. [illegible] est [illegible]
post, [illegible] [illegible] 78

Deut. 21. 132 [illegible] et [illegible], Deut. 21. est [illegible] [illegible] post,
[illegible] post, [illegible].

Ezech. 9. 133 [illegible] et [illegible], Ezech. 9. [illegible]
[illegible] plur. [illegible], [illegible]. alii volunt [illegible]
[illegible] additione, [illegible] [illegible]. vide num. 91.

Hos. 10 134 [illegible] et [illegible]. Hos. 10. [illegible]. vide [illegible]. 49.

Zach. 14. 135 [illegible] et [illegible], Zach. 14. [illegible] est [illegible]. vide [illegible]. 49.

num. 23. 136 [illegible] et maledic [illegible], num. 23. est [illegible] affixo, [illegible]
ut [illegible] quod [illegible]. alii [illegible] [illegible]
[illegible], et dicunt [illegible] additione [illegible] literas [illegible], [illegible]

Esa. 23. [illegible] [illegible], Esa. 23. pro [illegible]
threni 3. [illegible], [illegible], threni 3. [illegible]
alii dicunt [illegible] esse affixum, [illegible] pro [illegible]
sed [illegible] literis, et affixi [illegible] affixum [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

hier. 25. 137 [illegible] et [illegible], hier. 25. est [illegible], [illegible] post [illegible]
[illegible], [illegible] forma [illegible]. alii dicunt [illegible], [illegible]
[illegible], et [illegible], [illegible] forma [illegible].

1. reg. 25. 138 [illegible] et [illegible], 1. reg. 25. [illegible], [illegible]
est [illegible], [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] post, [illegible]
Esa. 5. [illegible], [illegible]. alii dicunt [illegible] pro [illegible] additione [illegible] Esa. 5. [illegible]

hier. 3. 139 [illegible] et [illegible] est, hier. 3. est [illegible], [illegible]
neh. 13. [illegible], [illegible] radix est [illegible]. [illegible] neh. 13. [illegible]
[illegible]. alii dicunt [illegible] esse [illegible]; [illegible] libris [illegible]
[illegible], ut, 3, reg. 22. [illegible], omnes ipsi.

psal. 18. 140 [illegible] et [illegible] me, psal. 18. est [illegible], [illegible] forma [illegible]
psal. 18. [illegible] me, psal. 18. alii dicunt [illegible], [illegible] quod
[illegible]. alii dicunt esse [illegible] 3. quod [illegible]. [illegible] est [illegible]
[illegible], [illegible] est num. 90.

[illegible]

[illegible] — [120] [illegible] 1. vers. 12. et ostendit. est [illegible] n. 5. et [illegible]

4. vers. 12. alioqui [illegible] videt [illegible] n. 1. [illegible] ut num. 22. [illegible]

num. 22. [illegible] quod [illegible] scribendum [illegible] [illegible]

num. 42. [illegible]

Ezech. 31. [illegible] est, Ezech. 31. [illegible] scribitur in eo [illegible]

[illegible] mod. [illegible] vers. [illegible]

[illegible]

1. vers. 15. [121] [illegible], 1. vers. 15. [illegible] est [illegible], n. 5. mod. [illegible] quod [illegible]

exod. 40. [illegible] exod. 40. [illegible]

mich. 6. [122] [illegible] et habitabant [illegible] mich. 6. est [illegible] mod. [illegible]

Jud. [illegible] [illegible] et [illegible] jud. [illegible]. alii [illegible] est [illegible]

n. 5. mod. [illegible]

[illegible] 28. [illegible]

[illegible].

Ezech. 10. [123] [illegible] et elevati sunt, Ezech. 10. vide est [illegible]

[illegible] num. 58.

2. paralip. 32. [124] [illegible] et dixerunt, 2. paralip. 32. fut. est n. 3. cum affixo. vide est

[illegible] dicta est ante num. 109. porro [illegible]

in [illegible] scribitur plene [illegible] [illegible]

[illegible]

1. vers. 6. [125] [illegible] et dixeris [illegible], 1. vers. 6. est fut. n. 1. mod. [illegible]

[illegible] propter defectum [illegible]. porro [illegible]

[illegible] est [illegible] num. 115.

gen. 33. [126] [illegible] genes. 33. [illegible] est fut. n. 7. mod. [illegible]

[illegible] duplici [illegible] [illegible], alii [illegible] est [illegible]

3. vers. 1. [illegible] [illegible], 3. vers. 1.

Deut. 33. [127] [illegible] et venerunt, Deut. 33. est fut. n. 1. mod. [illegible]

[illegible]

Zach. 4. [128] [illegible] est [illegible] Zach. 4. [illegible] pro

[illegible], vide num. 98.

Esa. 54. [129] [illegible] et destruxerunt. Esa. 54. [illegible] n. 2. [illegible]

et [illegible] est. alii dicunt esse fut. n. 5. [illegible]

[illegible]

gen. 20. [illegible] gen. 20. [illegible]

[illegible]

gen. 11. [130] [illegible] et destruxerunt, gen. 11. est fut. [illegible] mod. [illegible] alii dicunt esse

fut. n. 1. [illegible]

[illegible]

in[illegible] dagesch [illegible] daleth. [illegible] est 172 [illegible] 172
Iud.3. [illegible]

19

Gen.8. [112] [Hebrew] [illegible] ex[illegible] Gen.8. est [illegible] [Hebrew] [illegible]
Gen.14. [illegible] esse [illegible] [Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible]
Iud.3. [illegible] [Hebrew] [illegible] Iud.3. [illegible] esse [illegible]
Es.64. [illegible] [Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible] Es.64.

Gen.8. [113] [Hebrew] Gen.8. [illegible] [Hebrew] [illegible]
exod.19. [illegible] exod.19. [illegible]
[illegible]
dagesch [illegible]

1. paral.23. [114] [Hebrew] [illegible] 1. paral.23. [illegible] [Hebrew]
[illegible]
[illegible]

Gen.30. [115] [Hebrew] [illegible] Gen.30. [illegible] [Hebrew] [illegible]
[Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible]
1. reg.6. [Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible] 1. reg.6. [Hebrew]
Dani.8. Daniel.8. [illegible]

num.14. [116] [Hebrew] [illegible] num.14. [Hebrew] [illegible]
Ier.11. [illegible] [Hebrew] [illegible]
[illegible]
[illegible] num.109. [illegible] dagesch [illegible]
[Hebrew] [illegible] dagesch [illegible] [Hebrew] [illegible]
Iud.17. [illegible] [Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible] Iud.17.

Iud.13. [117] [Hebrew] [illegible] Iud.13. [illegible] [Hebrew] [illegible]
[Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible]
Prov.2. [illegible] [Hebrew] [illegible] Prov.2. [illegible]
[illegible]
[illegible]
Ps.30. [Hebrew] [illegible] Ps.30. [Hebrew] num.21. [illegible]
num.21. [illegible] [Hebrew] [illegible] 1. reg.2.
1. reg.21. [Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible] num.152.

Iud.17. [118] [Hebrew] [illegible] Iud.17. [illegible] dagesch [illegible]
[illegible] dagesch.

Es.8. [119] [Hebrew] [illegible] Es.8. [illegible] [Hebrew] [illegible]
[illegible] [Hebrew] [illegible]
[illegible] dagesch [illegible] [Hebrew] [illegible]
Es.44. Es.44.

[Hebrew]

171

nu. 24. psal. 105. deut. 34. exod. 15. [100] [illegible] et deprimetur, nu. 24. est post, [illegible] dagheseatos, ut et il-
lud [illegible] et depressi sunt, psal. 105. ubi nota dagges [illegible] litera [illegible]
[illegible], [illegible] deu. 34., et [illegible] quiescunt, exod. 15. ubi [illegible]
dagges [illegible], quod dixi [illegible] vide [illegible] 73.

zach. 5. [101] [illegible] zach. 5. et [illegible] est post [illegible] post [illegible]
et [illegible] radix est [illegible].

[illegible] 24. [102] [illegible] et [illegible] est post [illegible] dagheseatos [illegible]
[illegible].

zach. 10. [103] [illegible] et [illegible] zach. 10. post est [illegible]
[illegible].

amos. 4. [104] [illegible] et [illegible] amos 4. est post [illegible]
[illegible].

iob. 21 [105] [illegible], iob. 21. [illegible]. [illegible] scribitur, est post [illegible] dagheseato
[illegible] literas [illegible], et [illegible]
dageseatum [illegible] in aliis libris [illegible] dageseatum, et [illegible]
[illegible]. [illegible] habet [illegible]

[illegible] 21. [illegible] 21. [illegible].

iere. 49 [106] [illegible] et [illegible], iere. 49. est post, [illegible]:
[illegible] est post [illegible] post [illegible], et ideo
[illegible] est [illegible]
[illegible].

iere. 25. [107] [illegible] iere. 25. est post [illegible]
[illegible]
[illegible] et [illegible].

esa. 45 pro... mich. 5. [108] [illegible] et veniet, esa. 45. est [illegible] et [illegible]
[illegible]. [illegible] scribitur [illegible] veniet, pro. 1. et aliqua [illegible]
[illegible] et [illegible] veniet, mich. 5. et [illegible] post
[illegible] in dictione [illegible]

nah. 1. [109] [illegible] et [illegible] nah. 1. est [illegible], et
[illegible]. [illegible] scribitur [illegible]. [illegible]
[illegible] et [illegible]

iere. 9. 1 reg. 31. [illegible] quando [illegible] iere. 9. [illegible]
[illegible] et [illegible] 1 reg. 31. [illegible] et [illegible]

[illegible] 3. [110] [illegible] et [illegible] 3. est [illegible]
radicale, [illegible]

[illegible] 3. [111] [illegible] et [illegible] 3. est [illegible]
[illegible]

Ezech. 25. [90] וְזָרִיתִי Ezech. 25. dispergam te. est fut. [illegible] deest [illegible] [illegible] ut [illegible] est pr. vers. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] p. וְזֵרִיתִיךָ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 ref. 5 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Hos. 4 / Ezech. 9. / psal. 59. [91] וְאֶמְאָסְךָ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ezech. 9. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] psal. 59. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Zach. 7. [92] וָאֲסָעֲרֵם Zach. 7. et dispersi eos. est fut. [illegible].

1. reg. 28. [93] וָאֶקְרָאֶה [illegible] 1. reg. 28. est fut. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Gen. 13. / Esa. 30. [94] וְאֶרְאֶה Gen. 13. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Esa. 30. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 182. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

psal. 139. / Esa. 51. [95] וָאֶתְקוֹמֵם psal. 139. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Esa. 51. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Num. 10. / Esther 9. / Dan. 9. [96] וְהִנִּיחוּם Num. 10. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Esther 9. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Dan. 9. [illegible] [illegible].

Esa. 19. [97] וְהִסְגַּרְתִּי Esa. 19. et [illegible] est fut. [illegible].

Esa. 59. / Zach. 4. [98] וַתְּהִי, Esa. 59. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Zach. 4. [illegible] [illegible].

Ezech. 30. / Num. 1. [99] וְהַעֲבַרְתִּי Ezech. 30. est fut. [illegible].

neh. 12. [80] [illegible] neh. 12. [illegible] est [illegible]. alii dicunt esse infinit. [illegible] [illegible] [illegible]

leuit. 10. [81] [illegible] non placebit, leuit. 10. [illegible] [illegible]

leuit. 13. [82] [illegible] leuit. 13. est infinit. [illegible] [illegible]

iosue 14. [83] [illegible] iosue 14. [illegible] est [illegible] [illegible]

Esa. 57. mal. 3. [84] [illegible] Esa. 57. est [illegible] malach. 3. [illegible]

Esa. 5. cant. 3. [85] [illegible] Esa. 5. [illegible] cant. 3. [illegible]

num. 10. [86] [illegible] num. 10. est [illegible] num. 57. [illegible]

iud. 5. [87] [illegible] iud. 5. est [illegible]

leuit. 20. [88] [illegible] leuit. 20. est infinit. [illegible]

3. reg. 20. num. 1. [89] [illegible] 3. reg. 20. et num. 1. [illegible] est [illegible]

[illegible]

160

Jer. 31. Esa. 11. — [67] [Hebrew] Jer. 31. est [illegible] habet [illegible] plena. Esa. 11. est [illegible] [illegible] perselvi. [illegible]

psal. 30. psal. 117. — [68] [Hebrew] psal. 30. [illegible] in [illegible] libris [illegible] psal. 117. [Hebrew] [illegible]

2. reg. 20. prov. 25. — [69] [Hebrew] [illegible], 2. reg. 20. [illegible], est [illegible] 4, [illegible] prov. 25 [Hebrew]. [illegible] 5. [illegible] [Hebrew]

Esa. 34. deut. 24. — [70] [Hebrew] [illegible], Esa. 34. est [illegible] 6, [illegible] 7. [illegible] [Hebrew] [illegible] est, deut. 24. [illegible]

Mic. 2. — [71] [Hebrew] Mic. 2. [illegible] [Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible]

Esa. — [72] [Hebrew] [illegible] Esa. [illegible] [Hebrew] [illegible]

threni. — [73] [Hebrew] threni [illegible] [Hebrew], de quo post.

[illegible] — [74] [Hebrew] [illegible] [Hebrew] [illegible] 2. reg. [illegible]

[illegible] — [75] [Hebrew] [illegible] [illegible]

Ezech. 20. — [76] [Hebrew] [illegible] [illegible]

[illegible] hos. 7. — [77] [Hebrew] [illegible] hos. 7. [illegible] [Hebrew]

deut. 24. — [78] [Hebrew] deut. 24. [illegible] [Hebrew] [illegible]

psal. 94. — [79] [Hebrew] [illegible] psal. 94. est [illegible] [Hebrew]

37

Es. 16. [57] [illegible] Esa. 16. [illegible] est [illegible] cum affixo [illegible] [illegible]

Es. 33. [58] [illegible], Esa. 33. [illegible] [illegible]

Psal. 70 [59] [illegible] psal. 70. [illegible] [illegible]

psal. 73 [60] [illegible] psal. 73. [illegible] [illegible]

Leuit. 22 [61] [illegible] Leuit. 22 [illegible]

num. 5. [illegible] num. 5. [illegible]

Gen. 2. [illegible] Genes. 2. [illegible]

Leu. 29 [62?] [illegible] [illegible]

Gen. 14 [63?] [illegible] Gen. 14. [illegible]

Leuit. 25. [64] [illegible] Leuit. 25. [illegible]

Ier. 32. [65?] [illegible] in inveniendo vos, Ier. 32. [illegible]

Nehem. 13. [66] [illegible]

[illegible] fructificavit, [illegible] crevit. [illegible] doctrina [illegible]
[illegible] plenus. [illegible] messis, [illegible]
[illegible]. unde veteres Rabini [illegible]
Job. 26, [illegible] omnipotens splendorem. [illegible]
[illegible] apud Esa. [illegible] interpretatur [illegible]
[illegible] deut. 22. [illegible]
[illegible] sed hoc [illegible]
[illegible] in libris, [illegible]
[illegible] habet [illegible] [illegible]
[illegible] et dormivit, [illegible].

hos. 10. [10] [illegible], hos. 10. [illegible] sed [illegible]
hos. 11. [illegible] hos. 11. [illegible].

gen. 42. [11] [illegible] gen. 42. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Esa. 53. [12] [illegible] Esa. 53. [illegible]
[illegible]

Esa. 28. [12] [illegible], Esa. 28. [illegible]
[illegible]

hos. 10. [13] [illegible] hos. 10. et [illegible] mich. 7. [illegible]
mich. 7. absolute [illegible]

hos. 11. [14] [illegible], hos. 11. [illegible]
3. reg. 21. [illegible] 3 reg. 21. [illegible]
gen. 42. [illegible] gen. 42. [illegible], gen. 10. [illegible]
gen. 10. [illegible].
nah. 1. [15] [illegible], nah. 1. et Joel. 1. [illegible]
Joel. 1.
Ezech. 27. [illegible], Eze. 27. [illegible] Esa. 17. [illegible]
Esa. 17. [illegible]
psal. 7. [illegible] apud Ezech. 9. [illegible] post.
Ezech. 9.
[16] [illegible] num. 22. [illegible]
num. 22. [illegible]
[illegible]
[illegible]
2. reg. 8. [illegible]
[illegible].

liber de anomalis dictionibus
quae in bibliis inveniuntur, per
ordinem Alphabeti dispositis.

[46] [illegible] sunt dictionum [illegible] in bibliis. [illegible] de
iis [illegible] explicationem. porro [illegible]
[illegible] de quibus [illegible]. [illegible] vero sunt
[illegible]
[illegible] in libris [illegible] : vide lib. de
literis servilibus, num. 15. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] psal. 73, et [illegible]
te, psal. 49, [illegible]
[illegible]
[illegible] debemus, nu. 16. [illegible]

[47] [illegible] alia [illegible] pro
[illegible] pro [illegible] et [illegible]
[illegible] 1. reg. 23. pro [illegible]
[illegible] Ezech. 32. [illegible]
[illegible] num. 3. [illegible]
[illegible]
[illegible] pro altera [illegible]
[illegible]
[illegible]

[48] [illegible]
[illegible] porro [illegible]
[illegible] radicibus, ut [illegible] maledicendo
[illegible] maledixit, et [illegible] vilipendit.
[illegible] iud. 13. [illegible]
[illegible]
psal. 7. [illegible] et [illegible] threni. 4. [illegible]
[illegible] et [illegible] ordinibus, ut [illegible]
ad habitaculos, Zach. 10. [illegible]
[illegible] libro. [illegible]

[49] [illegible]
[illegible] ut [illegible] num. 33. [illegible]

[illegible]

[40] [illegible] 23

[illegible] psalm. 34 [illegible]

[41] [illegible]

[42] [illegible]

[43] [illegible] Esaie. 10 [illegible]

[44] [illegible]

[45] [illegible] iob. 37 [illegible] Ezech. 27 [illegible] Es. 33 [illegible] Esa. 3 [illegible]

sexta species nominum dicitur [illegible] nomen relativum: quod non potest

[32] intelligi per se [illegible] ut [illegible] pater, [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] adiunctum.

[33] septima species dicitur [illegible] id est nomen [illegible] quod [illegible] sequuntur. Habent autem [illegible] masculinum [illegible] in fine femininum, et [illegible] derivationem [illegible], ut [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] in Graeco: [illegible] ut [illegible] femininum: [illegible] nomina [illegible] derivatur [illegible].

[34] octava species nominum dicitur [illegible] id est nomen gentile. quod [illegible] vel [illegible], vel filio, vel patre, vel viro, vel femina: [illegible] nomina [illegible] ut [illegible] hebraeus: [illegible] plurali [illegible] ut [illegible]. [illegible] gentile, ut [illegible]. [illegible] in feminino iod [illegible], ut [illegible] hebraea: [illegible] iod, [illegible] ut [illegible] hebraea. [illegible] vero feminino semper iod [illegible] ut [illegible] hebraeas.

[35] nona species dicitur [illegible] id est nomen [illegible]: quod [illegible] est [illegible] vel [illegible] ut [illegible] vel in [illegible], ut [illegible] regentium.

[36] Decima species nominum vocatur [illegible] id est nomen speciei: quod [illegible] dicitur [illegible] dividuus, ut [illegible] bos.

[37] undecima species nominum vocatur [illegible] id est nomen [illegible]: quod habet [illegible], ut [illegible] sol. [illegible] titan.

[38] Duodecima species nominum vocatur [illegible] id est nomen aequivocum: quod [illegible] sub una voce [illegible] significat diversa, ut [illegible] senex, Genes. 24, et barba, psal. 110. et hoc fit [illegible], ut [illegible] Exod. 20. [illegible] doceo, et doceo vos in nomine dei. ad hanc etiam speciem pertinent metaphorica nomina, ut [illegible] caput mortis. porro in Masoreth describitur [illegible] litterarum alphabeti [illegible] catalogus nominum aequivocorum bibliorum, [illegible] diversis significationibus [illegible]. et [illegible] tractatum de [illegible] aequivocis [illegible].

[39] Decima tertia species nominum vocatur [illegible] id est nomen numerale: quod [illegible]. porro nomina numeralia [illegible] usque ad decem [illegible] in [illegible] masculino [illegible]: in feminino vero [illegible] habent, [illegible] nomen [illegible] ut [illegible] est masc. [illegible] vero est fem. excipitur [illegible] octo, quod [illegible] habet [illegible] in fine, sed [illegible], in feminino vero [illegible]. [illegible] nomina numeralia feminina [illegible], ut [illegible] undecim: masculinum vero [illegible], ut [illegible] undecim. [illegible] usque ad centum, numerale habet terminationem pluralem, [illegible] servit utrique generi, ut [illegible] viri vel feminae. [illegible] viginti, quasi [illegible] bis decem. [illegible] in sing., [illegible] plur., habet femininum [illegible] ut [illegible]: sed [illegible] servit utrique generi. [illegible] masculinum [illegible], ut [illegible], et [illegible] servit utrique generi. porro decem milia in sing., habent [illegible] masculinum, et in plur., femininum, ut [illegible] decem milia: [illegible] servit utrique generi.

[illegible] , ut [illegible] [illegible] . quae est de [illegible] in [illegible], [illegible] nomen [illegible], et caret [illegible] participio: nec [illegible] in bibliis non inveniuntur [illegible] exemplo [illegible] loco participii, [illegible] apud Rabinos [illegible] [illegible] i. potens. [illegible] semper habet in [illegible] [illegible], [illegible] in persona 3 pluralis, et in 3 [illegible] fem. [illegible] habet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] habet tres [illegible] [illegible] i.

[27] [illegible] [illegible] species [illegible] adnotat [illegible]: quarum prima vocatur [illegible] i. nomen proprium: quod non solum est [illegible] et [illegible] [illegible], sed etiam [illegible], terrae, [illegible], fluviorum, [illegible], [illegible], et similium. distinguuntur autem ab aliis hoc nomina [illegible]: primum quod [illegible] post se: nec quando est plurale: [illegible] affixa: et postremo [illegible] [illegible]. porro [illegible] [illegible] nominibus [illegible] [illegible]; [illegible] a [illegible] [illegible] derivantur verbo.

[28] Secunda species nominum dicitur [illegible] i. nomen verbale: quod derivatur a verbo [illegible], ut a [illegible] dicitur [illegible] depositum. [illegible] habet [illegible] literas [illegible], ut ab [illegible] fit [illegible] [illegible]. [illegible] potest derivari nomen, [illegible] in bibliis non inveniatur, [illegible] in talmud inveniuntur [illegible] [illegible]. [illegible] habet [illegible] sine additione [illegible] [illegible] accidentalium. [illegible] etiam pertinent nomina, a quibus derivantur [illegible] [illegible] in [illegible], dicitur [illegible] [illegible] fit. sed [illegible] nomina [illegible] neque [illegible] verbo [illegible] [illegible], [illegible] in bibliis inveniuntur. [illegible] nomina, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] Exo. iii: et a [illegible] radix dicitur [illegible] i. [illegible] eradicavit, Iob. 31.

[29] Tertia species nominum vocatur [illegible] nomen rei; quod neque derivatur a verbo, neque verbum ab ipso; ut [illegible] i. [illegible] et huiusmodi nomina sive sint masculina, ut declinantur in sing. et in plur. | vel sint feminina.

[30] Quarta species dicitur [illegible] nomen formae, quod nostri logici vocant accidens [illegible] [illegible] [illegible]. hoc autem nomen derivatur in bibliis a verbis absolutis semper. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] [illegible], [illegible] propitius: [illegible] in [illegible], Rabinorum multa inveniuntur, ut [illegible] fortis, [illegible] [illegible]. porro [illegible] nominum formalium habet [illegible] additum, ut [illegible] [illegible], [illegible] propitius. [illegible] habet [illegible], ut [illegible] [illegible], [illegible] liber. in commentariis [illegible] Rabinorum, [illegible] [illegible] in [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] aedificator, et similia.

[31] Quinta species nominum dicitur [illegible] i. nomen [illegible]: quod est [illegible] [illegible], [illegible] in [illegible] vocatur, ut [illegible] i. [illegible] capitis [illegible] [illegible] [illegible]. sed possunt [illegible] [illegible]

[illegible]

[23] Quodlibet tempus, et quodlibet modus habet duo genera, masculinum scilicet et foemininum: et quodlibet genus habet duos numeros, singularem et pluralem. excepto infinitivo caret et numero et genere, et quidem persona. imo hebraeis dicitur מקור .i. fons, origo, quod modus [illegible] ab eo fluant in dictiones distinctas tempora.

[24] Quilibet numerus habet tres personas, primam, secundam, et tertiam. imperativus tamen solum habet secundam personam, ut dixi num. 22. participium autem solam tertiam. verum hoc interdum permittitur primis et secundis personis [illegible] etiam duas alias personas, ut [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]. hoc etiam in plurali: et [illegible] est [illegible] [illegible] personis [illegible].

[25] Quaelibet persona habet propriam terminationem, quae fit addita una aut pluribus literis, ut in [illegible], literis [illegible]: in fine praeteriti, literis [illegible]: in principio infinitivi, literis איתנ: in fine [illegible], literis [illegible]: eademque in fine imperativi, literis [illegible]. ~~[illegible]~~ verum in praeterito terminatio personae primae utriusque numeri communis est utrique generi, quemadmodum et terminatio personae tertiae pluralis. et in futuro terminatio primae personae utriusque numeri est etiam communis utrique generi. cum igitur omnis loquentium dividatur in loquentem singularem et pluralem masculinum, et in loquentem singularem et pluralem foeminini generis, idque trium personarum, inde sequitur fere, ut duodecim esse oportet loquentium genera. sed quia in praeterito tres loquentiones, et in futuro duae, sunt communes utrique generi, ideo in praeterito novem sunt loquentium genera, in futuro vero decem. voces autem communes utrique generi, hoc est, communes eidem personae utriusque generis. quare quod vis [illegible] servit secundae et tertiae personae pluralis numeri foeminini generis: [illegible] servit secundae sing. masc. et tertiae sing. foem. tamen quia eae voces serviunt diversis personis, debet dici communes. itaque [illegible] bis ponitur in futuro. at [illegible] quod vis etiam bis debuisset poni, tamen quia servit duabus personis in ultimo loco consequenter ponendis, satis fuit semel poni.

[26] Tres sunt formae verborum [illegible] designatam in pathac, quod frequentissima est, ut [illegible]: in sere, quod rarius est, ut [illegible] plenus fuit: et denique in holem, quod adhuc rarius est, ut [illegible]: quas tria verba [illegible] sub finem cap. 40 exod. porro ~~[illegible]~~ desinentia in sere, plerumque sunt neutra, ut [illegible] [illegible], sed [illegible] nomine adiectivo, quod [illegible] esse [illegible], ut a [illegible] [illegible], [illegible]. [illegible] vero [illegible], ut [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], [illegible] amavit, [illegible]. [illegible] verborum [illegible] in sere nihil [illegible] personis [illegible] dis et temporibus [illegible] in pathac, [illegible] habet [illegible] (qualis est [illegible] [illegible] et [illegible]) illa quidem [illegible] in sere, hoc vero in [illegible], ut [illegible],

1060

25

...ut postea ... Hebr. ... vel cum habent affixa ... Ambo, ut ... dilectum meum ... sed probat pro.

20 Imperativum ... tres sunt modi apud hebraeos, in singulis coniugationibus, infinitum, et imperativum ... est bis praedicto tempore illum esse ...

21 ... infinitivum ... in principio ... quibus litteris infinitum ... ut ... et ... sunt ... vel ... et

numer. Gene. 26 ...

Gene. 3. Deut. 31. ... loquendo ... loquitur.

Gene. 31. ... imperativo ... habet ...

Deut. 15. ... dici ... vel ... est ... ex ...

Ge. 5. Deut. 11. ... imperativo ... verbo ...

22 Imperativum ... vocem similis est ... futuri ... in principio ... secunda persona ... primae personae ... est ... futuri ... personam ...

Gen. 24. Gene. 41. Deut. 16. imperativi, ut ... praeceptis affirmativis ... ut ... honora patrem tuum exod. 20. et ... audi deus, deus; ... in praeceptis vero negativis ...

exod. 20 ... futuri pro imperativo, ut ... ne furtum facies. ... post ...

... alia his similes ... imperativo ... modo deprecationis, Dan. 9. ... per ... vel ... ut ... audi obsecro ... imperativo ... ironia, ut Eccles. 12. ... adolescens ... Amos 4. ... venite in bethel.

1. reg. 12. [120] [illegible] 1. reg. 12. et ostendit. est [illegible] et [illegible]
n. nu. 22. aliqui [illegible] videt [illegible] num. 22 [illegible]
num. 42. [illegible] quod [illegible] scribendum [illegible] forma [illegible]
Ezech. 31. [illegible] est, Ezech. 31. [illegible]
[illegible]
[illegible]

1. reg. 15. [121] [illegible], 1. reg. 15. [illegible] est [illegible] quod [illegible]
exod. 40. [illegible] forma [illegible] et [illegible] exod. 40. [illegible]

mich. 6. [122] [illegible] mich. 6. est [illegible] forma
[illegible] 33 [illegible] 33. [illegible]
[illegible]
[illegible] forma [illegible]
gen. 4. 28. [illegible]
[illegible]

Ezech. 10. [123] [illegible] Ezech. 10. [illegible]
[illegible] num. 58.

2. paralip. 32. [124] [illegible] 2. paralip. 32. [illegible] est [illegible] 3. [illegible] est
[illegible] num. 109. [illegible]
[illegible]
[illegible]

1. reg. 6. [125] [illegible] 1. reg. 6. est [illegible]
[illegible]
[illegible] num. 115.

gen. 33. [126] [illegible] gen. 33. [illegible] est [illegible] 7. [illegible]
[illegible]
[illegible]
3. reg. 1. [illegible] 3. reg. 1.
deut. 33. [127] [illegible] deut. 33. est [illegible]
[illegible]

Zach. 4. [128] [illegible] est [illegible] Zach. 4. [illegible]
[illegible] num. 93.

Esa. 54. [129] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
gen. 20. [illegible]

gen. 11. [130] [illegible] gen. 11. est [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] daghes [illegible] daleth. [illegible] est [illegible] [illegible] 172
Iudic. 3. [illegible] post
19

Gen. 8. [112] [illegible] et expectavit, Gen. 8. est [illegible] [illegible]. [illegible]
Gen. 14. [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
Iud. 3. [illegible] [illegible] et expectaverunt Iud. 3. [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible]
Es. 64. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Es. 64.

Gen. 8. [113] [illegible] Gen. 8. et expectavit. [illegible] [illegible] [illegible]
Exod. 19. [illegible] Exod. 19. [illegible] radicale [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
daghes. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

1. paralip. 23. [114] [illegible] et diviser eos, 1. paralip. 23. est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
est [illegible] literarum [illegible] dilatatione.

Gen. 30 [115] [illegible] et calefacta sunt, Gen. 30. est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
1. reg. 6. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 1. reg. 6. [illegible] [illegible]
Dani. 8. Daniel. 8. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

num. 14. [116] [illegible] per [illegible] eos, num. 14. et [illegible] et [illegible], [illegible]
Iosue. 10. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] num. 109. [illegible] esse [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] daghes [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Iud. 8. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Iud. 8.

Iud. 13. [117] [illegible] [illegible], Iud. 13. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] post,
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
num. 2. [illegible] et [illegible] [illegible], num. 2. [illegible] [illegible] esse [illegible] [illegible]
num. 2. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pro [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
[illegible] pro [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]; [illegible] [illegible] [illegible], et
prov. 30. [illegible] [illegible] [illegible] prov. 30. [illegible] [illegible], num. 21. [illegible] esse post, [illegible]
num. 21. [illegible]. et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] 1. reg. 21.
1. reg. 21. [illegible] pro [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] et [illegible] num. 152.

Iud. 8. [118] [illegible] [illegible], Iud. 8. est [illegible], [illegible] [illegible] daghes. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] literas: [illegible] est [illegible] daghes.

Es. 8. [119] [illegible] et [illegible] me, Es. 8. est post, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] esse [illegible] [illegible]
Es. 41. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]
Es. 44.

[illegible]

171.

Iob. 24. psal. 100. Ierem. 34. ezech. 15. [100] [Hebrew] ende [illegible] iob. 24. est post, ה s. [illegible], et ... [illegible] psal. 100. ubi ... Ierem. 34. et [Hebrew] ezech. 15. ubi ... [illegible] ... vide post. 73.

Gen. 5. [101] [Hebrew] Gen. 5. ... est post ... [illegible] ... [Hebrew] ...

psal. 24. [102] [Hebrew] ... psal. 24. est post, ה s. [illegible] ... [Hebrew]

Zach. 10. [103] [Hebrew] ... Zach. 10. post est ה s. ... [Hebrew] ... [illegible]

Amos 4. [104] [Hebrew] ... Amos 4. est post, ה s. ... [Hebrew] ... [illegible]

Iob. 21. [105] [Hebrew], Iob. 21. ... [illegible] ... est post ה s. [illegible] ... [illegible]

Ezech. 21. ... [illegible] ... Ezech. 21. [Hebrew] ... [Hebrew]

Gen. 49. [106] [Hebrew] ... Gen. 49. est post, ה s. [illegible] ... [illegible]

Gen. 25. [107] [Hebrew] ... Gen. 25. est post ... [illegible] ... [Hebrew] ...

Esa. 45. psal. ... mich. 5. [108] [Hebrew] ... Esa. 45. est post, ה ... [Hebrew] ... [illegible] ... mich. 5. ... [Hebrew] ...

nah. 1. Gen. 9. 1. reg. 31. [109] [Hebrew] ... nah. 1. est post, ה s. ... [illegible] ... Gen. 9. [Hebrew] ... 1. reg. 31. [Hebrew] ...

threni. 3. [110] [Hebrew] ... threni. 3. est post, ה s. ... [Hebrew] ... [illegible] ... [Hebrew]

threni. 3. [111] [Hebrew] ... threni. 3. est post, ה s. ... [illegible] ... eius

Ezech. 28. [90] [illegible] Ezec. 28. dispersi te. est [illegible] in 3. [illegible] defectiui 170
[illegible] est [illegible] verbi [illegible] potest [illegible]
[illegible] et [illegible]
dicere [illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] 90
[illegible] 3 [illegible] [illegible] [illegible]

hos. 4 [91] [illegible] [illegible] videtur [illegible] esse additum, ut Ezec. 9
Ezec. 9. [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible]
psal. 58. [illegible] [illegible] [illegible]
ut psal. 58. [illegible] [illegible] in [illegible] loco [illegible]

Zach. 8. [92] [illegible] Zach. 8. et dispersi eos. est [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] defect' [illegible] videtur [illegible]
[illegible] habent, [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]

1. reg. 28. [93] [illegible] et [illegible] 1. reg. 28. est [illegible] et [illegible] additum,
et [illegible] posteriori [illegible].

Gen. 13. [94] [illegible] Gen. 13. et [illegible] dedent [illegible] [illegible]
[illegible] additum [illegible]
Esa. 30. Esa. 30. [illegible] [illegible] 182. [illegible]
[illegible] esse [illegible] [illegible] [illegible] est.

psal. 139. [95] [illegible] psal. 139. et [illegible]
Esa. 51. [illegible] [illegible] Esa. 51. [illegible] esse [illegible] 7. [illegible]
[illegible] sed [illegible] esse [illegible] additum in principio [illegible].

num. 10. [96] [illegible] num. 10. et [illegible] eos. est [illegible] 3. et [illegible]
Esther. 9. [illegible] [illegible] Esther. 9. [illegible] esse [illegible] sed [illegible]
dani. 9. [illegible] danielis. 9. [illegible]

Esa. 19. [97] [illegible], Esa. 19. et amovendi. est [illegible] est additum [illegible]
[illegible] esse [illegible] esse additum. [illegible]
[illegible] habebat [illegible] et chaldaea, [illegible]
[illegible] chaldaica [illegible] chaldaeis [illegible]

Esa. 59. [98] [illegible], Esa. 59. et [illegible]. est [illegible], [illegible]
Zach. 4. [illegible] [illegible] Zach. 4, [illegible] [illegible].

Ezech. 30. [99] [illegible] et [illegible], Ezech. 30. est [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
num. 1. [illegible] [illegible] [illegible] num. 1. et [illegible] [illegible],
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] esse [illegible], et [illegible].

[illegible]

neh. 12. [80] [illegible] neh. 12. [illegible] est [illegible] alii dicunt esse infinit. [illegible] [illegible] et venit [illegible] daghes [illegible] et forma regularis [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible] daghes [illegible].

levit. 10. [81] [illegible] placebat, levit. 10. [illegible] esse [illegible] [illegible] debere scribi [illegible] et sequi [illegible] alii volunt [illegible] esse emphaticum [illegible] futuro [illegible]

levit. 13. [82] [illegible] levit. 13. est infinit. [illegible] infinit. [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible]

Iosue 14. [83] [illegible] Iosue 4. dissolvendo. est part. [illegible] et [illegible] chaldaeo [illegible] alii dicunt esse [illegible] part. [illegible] [illegible] radicalis [illegible] est [illegible]

Es. 57. [84] [illegible] fornicati, Es. 57. est [illegible] et [illegible]
mal. 3. malach. 3. [illegible] [illegible] defectiva [illegible]

Es. 5. [85] [illegible] Es. 5. [illegible] infinit. [illegible] [illegible] infinit. [illegible] alii dicunt [illegible] esse infinit. [illegible] [illegible]
eccl. 3. [illegible] eccl. 3. [illegible] verita.

num. 10. [86] [illegible] num. 10. est [illegible] vel [illegible] vel [illegible] [illegible] num. 58.

iud. 7. [87] [illegible] iud. 7. est valde [illegible] [illegible] [illegible]

levit. 20. [88] [illegible] dissoluta, levit. 20. est infinit. [illegible] cum affixo [illegible] vel [illegible] [illegible] et [illegible] habet daghes [illegible] radix est [illegible] et [illegible] daghes [illegible] defectu [illegible] habet [illegible] in [illegible] habet [illegible] daghes propter [illegible]

3. reg. 20. num. 1. [89] [illegible] 3. reg. 20. et num. 1. [illegible] est part. [illegible] part. [illegible]

[illegible]

Jer. 31. Esa. 11. [67] [illegible] Jer. 31. est [illegible] 9. [illegible] habet [illegible] Esa. 11. est [illegible] pars[?] [illegible]

psal. 30 psal. 117. [68] [illegible] psal. 30. [illegible] in [illegible] libris [illegible] mittal, et [illegible] est post, [illegible] et [illegible] psal. 117. [illegible]

2. reg. 20 prov. 25. [69] [illegible] est, 2. reg. 20. post, est [illegible] prov. 25 [illegible] esse post, [illegible]

Esa. 34 Deut. 24 [70] [illegible] Esa. 34. est post, [illegible] Deut. 24 [illegible] post.

hier. 2. [71] [illegible] hier. 2. [illegible] est [illegible] post [illegible] et [illegible]

Esa. [72] [illegible] Esa. [illegible]

threni. [73] [illegible] threni [illegible] post.

Iosue. 5. 2. reg. [74] [illegible] est post, [illegible] 2. reg. [illegible]

[illegible] 9. [75] [illegible] 9. [illegible] post, [illegible] esse post, [illegible]

Ezech. 20 [76] [illegible]

threni. 2. hos. 7. [77] [illegible] 4. reg. 2. [illegible] hos. 7. [illegible] post, [illegible] est [illegible]

Deut. 24. [78] [illegible] Deut. 24, [illegible] est post, [illegible] post, [illegible]

psal. 94. [79] [illegible] psal. 94. est [illegible]

[illegible]

Es. 6. [57] [illegible] Es. 6. [illegible] est [illegible] cum affixo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Es. 33. [58] [illegible] Es. 33. [illegible] n. 7. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

psal. 70 [59] [illegible] psal. 70. [illegible] n. 7. [illegible]
[illegible]

psal. 73 [60] [illegible] psal. 73. [illegible] est [illegible]
[illegible]
[illegible]

num. 22 [61] [illegible] num. 22 [illegible] indicat
[illegible]
numer. [illegible] numer. 6. et
gen. 12. [illegible] gen. 12. [illegible]
[illegible]
[illegible]

iob. 29 [62] [illegible] iob. 29. [illegible] cum affixo [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] 101. 31.

gen. 49 [63] [illegible] gen. 49. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

levit. 26. [64] [illegible] levit. 26. [illegible] est [illegible] n. 6. [illegible]
[illegible]
[illegible]

gen. 32. [65] [illegible] invenientis vos, gen. 32. est [illegible] n. 1. cum affixo, et [illegible]
[illegible]
[illegible]

numm. 13. [66] [illegible] violatores est [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible] fructificavit, [illegible] [illegible] crevit. [illegible] [illegible]
[illegible] et [illegible] plenus. [illegible] comessor, [illegible]
[illegible]. unde veteres Rabini [illegible] [illegible]
Iob. 26, [illegible] [illegible] splendorem. [illegible]
[illegible] apud Eze. interpretatur [illegible]
[illegible] [illegible] deut. 22. [illegible]
[illegible] filium et [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] habet [illegible], [illegible] ; [illegible]:
[illegible] [illegible], [illegible].

gen. 40 [10] [illegible], hos. 40. [illegible] hos. 11. [illegible]
[illegible]
[illegible], hos. 11. [illegible].

gen. 42. [11] [illegible] gen. 42. [illegible]
[illegible]
[illegible]

Esa. 53. [12] [illegible] Esa. 53. [illegible]
[illegible]
Eze. 28. [illegible] Esa. 28. [illegible]
[illegible]

hos. 10. [13] [illegible] hos. 10. et [illegible] mich. 7. [illegible]
mich. 7. absolute [illegible]

hos. 11. [14] [illegible], hos. 11. [illegible]
3 reg. 21. [illegible] 3 reg. 21. [illegible]
gen. 42. [illegible] gen. 42. [illegible]
gen. 10. [illegible]

nah. 1. [15] [illegible], nah. 1. et [illegible]
Ezech. 28. [illegible] Eze. 28. [illegible] Esa. 17. [illegible]
Esa. 17. [illegible]
[illegible] Ezech. 9. [illegible] post.

[16] [illegible] num. 22. [illegible]
num. 22. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible]

liber de anomalis dictionibus que in bibliis inveniuntur, per ordinem Alphabeti dispositis.

[46] [illegible] dictiones [illegible] in bibliis [illegible] [illegible] [illegible] explicatione [illegible] [illegible] de quibus hic. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vide lib. de literis servilibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] psal. 73, et [illegible] psal. 49 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[47] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Ezech. 32 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[48] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] psal. 7 [illegible] [illegible] Zach. 10 [illegible] [illegible] [illegible]

[49] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[40] [illegible] 23

[illegible] psal. 34. [illegible]

[41] [illegible]

[42] [illegible]

[43] [illegible] psal. 123. [illegible] c. 14. [illegible] Esa. 10. [illegible]

[44] [illegible]

[45] [illegible] iob. 37. [illegible] Ezech. 27. [illegible] Esa. 33. [illegible] psal. 107. [illegible]

103 Sexta species nominum dicitur [illegible] nomen [illegible]: quod non potest
32 [illegible] ut [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] adnominatur.

33 Septima species dicitur [illegible] nomen unius, [illegible] quod est ex duobus compositum. [illegible]
[illegible] ex duabus [illegible] in fine [illegible], et ex derivatione [illegible], ut [illegible]
[illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible], ut [illegible] [illegible]: [illegible]
[illegible]: [illegible] derivatione [illegible].

34 Octava species nominum dicitur [illegible] nomen gentile. quod [illegible] [illegible]
[illegible], vel [illegible], vel patrem, vel urbem, vel familiam: quae nomina [illegible]
ut [illegible] [illegible]: in plur. [illegible], ut [illegible]. [illegible] vel gentile,
ut [illegible]. [illegible] in feminino [illegible], ut [illegible] habent: [illegible]
[illegible], ut [illegible] [illegible]. in plur. vero feminino [illegible]
[illegible], ut [illegible] habens.

35 Nona species dicitur [illegible] nomen [illegible]: quod [illegible] est [illegible] vel [illegible]
ut [illegible], vel [illegible], ut [illegible] [illegible].

36 Decima species nominum vocatur [illegible] nomen speciei: quod [illegible] dicitur [illegible]
[illegible], ut [illegible] bos.

37 Undecima species nominum vocatur [illegible] nomen compositum: quod habet [illegible]
nomina, et [illegible], ut [illegible] sol, [illegible] titan.

38 Duodecima species nominum vocatur [illegible] nomen aequivocum: quod subiicit
sub una voce [illegible] diversa, ut [illegible] senex, Gen. 24, et barba, psal. 110.
et [illegible], ut [illegible] [illegible], [illegible] 20. [illegible], ut [illegible]
vel [illegible] Dei. ad hanc etiam speciem pertinent metaphorica nomina, ut [illegible]
caput [illegible]. [illegible] in Masoreth [illegible] per ordinem literarum alphabeti [illegible]
[illegible] catalogum nominum aequivocorum bibliorum, in quibus [illegible]
[illegible]. [illegible] de [illegible] de aequivocis, et [illegible] de univocis [illegible].

39 Decima nona species nominum vocatur [illegible] nomen numerale: quae [illegible] nomen
[illegible]. [illegible] numeralia [illegible] ad [illegible], in [illegible] masculino [illegible]
[illegible]: in feminino vero [illegible] habent, [illegible] nomina [illegible] [illegible].
ut [illegible] [illegible]. [illegible] vero est fem. [illegible] [illegible] octo, quod
[illegible] habet [illegible] in fine, sed [illegible], [illegible], in feminino vero [illegible].
[illegible] nomen numerale femininum [illegible], ut [illegible]
undecim: masculinum vero [illegible], ut [illegible] undecim [illegible]
[illegible], numerale habet terminationem plur., [illegible] servit [illegible] generi.
[illegible], ut [illegible] [illegible] viginti, quasi [illegible]
ut [illegible] [illegible] vel [illegible]. [illegible] decem. [illegible] habet feminine [illegible]
[illegible] [illegible]: [illegible] terminatione servit utrique generi. [illegible]
ut [illegible]. [illegible]: [illegible] terminatione servit utrique generi.
masculinam terminationem, ut [illegible] [illegible], et sub [illegible] terminatione servit utrique generi.
[illegible] [illegible], habent terminationem masculinam, et in plur. femininam, ut [illegible]
[illegible] [illegible] decem millia: [illegible] terminatione [illegible] utrique generi.

[illegible], et [illegible]. quae non desinit in holem, [illegible]
[illegible] fit, et caret [illegible] participio: ut [illegible] in bibliis non invenitur
[illegible] [illegible] participii, [illegible], apud Rabinos [illegible]
[illegible] potens. [illegible] semper habet [illegible]
holem, [illegible] plurali, et in 3 [illegible] fem. in quibus habet [illegible]
[illegible] holem, [illegible]
[illegible] habet tres [illegible]

27 [illegible] nomen proprium: [illegible] plurali [illegible] singularibus, [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] ab aliis [illegible] [illegible]: primum [illegible] [illegible] post [illegible] plurali: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nominibus [illegible].
[illegible] in bibliis [illegible] derivatur verbo.

28 Secundo [illegible] dicitur [illegible] nomen verbale: quod derivatur a verbo [illegible] [illegible] dicitur [illegible] depositum. [illegible] habet [illegible] [illegible] [illegible] in bibliis non invenitur, [illegible] invenitur [illegible] [illegible] habet [illegible] [illegible] nomen [illegible] [illegible] fit. [illegible] [illegible] in bibliis invenitur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], bis 31.

29 [illegible] nomen [illegible]: quod [illegible] derivatur a [illegible] [illegible] [illegible] nomen [illegible] [illegible] feminina.

30 [illegible] nomen [illegible], quod [illegible] [illegible] in bibliis [illegible] semper. [illegible] [illegible] propitius: [illegible] Rabinos [illegible] [illegible] [illegible] habet [illegible] [illegible] propitius. [illegible] habet [illegible] [illegible] liber. in commentariis [illegible] Rabinorum, [illegible] [illegible].

31 [illegible] dicitur [illegible] nomen [illegible]: quod est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Sequitur

23) Quodlibet tempus, et quilibet modus habet duo genera, masculinum scilicet et femininum: et quodlibet genus habet duos numeros, singularem et pluralem. excepto infinitivo, caret et numero et genere, et quandoque persona. imperativus hebraeis dicitur [illegible] .i. [illegible]. qui modus [illegible] et fluat in [illegible] distinctus tempore.

24) Quilibet numerus habet tres personas, primam, secundam, et tertiam. imperativus tamen solum habet secundam personam, ut dixi, num. 22. participium autem solam tertiam. verum hoc interdum [illegible] primae et secundae personae [illegible] duas alias personas, ut [illegible] [illegible], et [illegible] [illegible]. sic etiam in plurali: et [illegible] est de [illegible] [illegible] personas [illegible].

25) quaelibet persona habet propriam terminationem, quae fit addita una aut pluribus literis, ut in futuri principio, literis איתן: in fine praeteriti, literis [illegible]: in principio infinitivi, literis בכלם: in fine participiorum, literis [illegible]: et denique in fine imperativi, literis [illegible]. ~~[illegible]~~ verum in praeterito terminatio personae primae utriusque numeri communis est utrique generi, quemadmodum et terminatio personae tertiae pluralis. et in futuro terminatio primae personae utriusque numeri est eadem communis utrique generi. cum igitur omnis loquentio dividatur in loquentionem singularem et pluralem masculini, et in loquentionem singularem et pluralem feminini generis, idque triplici persona, inde fit, ut duodecim esse oporteat loquentionum genera. sed quia in praeterito tres loquentiones, et in futuro duae, sunt communes utrique generi, ideo in praeterito novem sunt loquentionum genera, in futuro vero decem. voces autem communes utrique generi, hoc est, communes eidem personae utriusque generis, quare quamvis תִּפְקֹדְנָה serviat secundae et tertiae personae pluralis numeri feminini generis: תִּפְקֹד servat secundae sing. masc. et tertiae sing. fem. tamen quia eae voces serviunt diversis personis, non debent dici communes. itaque תִּפְקֹדְנָה bis ponitur in futuro. at [illegible] quamvis eadem bis debuisset poni, tamen, quia servit duabus personis in altero loco consequenter ponendis, satis fuit semel poni.

26) Tres sunt formae verborum .i. desinentium in patha, quod frequentissimum est, ut פָּקַד [illegible]; in tsere, quod rarum est, ut מָלֵא plenus fuit: et denique in holem, quod admodum rarius est, ut יָכֹל: quae tamen verba ponuntur vice [illegible] cap. 40 exod. porro ~~[illegible]~~ desinentia in tsere, pleraque sunt neutra, ut [illegible] [illegible] [illegible] carent participiis, sed participiorum loco nomine adiectivo, quod solet in illis [illegible] esse praeterito, ut a זָקֵן senuit, dicimus זָקֵן senex. [illegible] vero [illegible] sunt [illegible], ut [illegible] [illegible] [illegible] dilexit, [illegible] [illegible] dicimus in [illegible], [illegible] amavit, [illegible] [illegible]. atque hanc formam verba [illegible] [illegible] in [illegible] nihil differunt in reliquis personis praeteriti, neque in reliquis modis et temporibus a verbis desinentibus in pathae, nisi quod eam accentum habet [illegible] [illegible] (quae est [illegible] personae [illegible], [illegible] [illegible] et [illegible]) illa quidem [illegible] in tsere, haec vero in cametz, ut [illegible],

[illegible] p[er]sona, ut [illegible] pasuores. sic [illegible] post [illegible] singulare [illegible] [illegible] aut [illegible]: vel cum [illegible] habet affixa [illegible]

[illegible] [illegible] dilectus meus, [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible]

20 tres [illegible] in singulis [illegible] [illegible] infinitum et imperativum [illegible] indicativo est [illegible] tempora illius esse. [illegible] infinitivo [illegible]

21 [illegible] literas serviles infinitivo in principio [illegible] cum ... in literis infinitivum [illegible] absque tempore, [illegible] habentes, ut [illegible] ferunt [illegible]

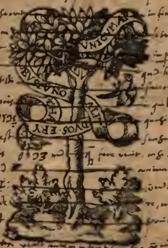
numer. 10 [illegible] ut [illegible] ... [illegible] pro [illegible], vel cum pro [illegible] et

gen. 18 [illegible] ... cum audiret, vel cum audivit [illegible] cum [illegible] et [illegible]

gen. 3. [illegible] ut [illegible] ... ad [illegible]

[illegible] .. [illegible] quod [illegible] esse [illegible] .. [illegible]

[illegible] infinitivum [illegible] explicamus [illegible] per [illegible] in [illegible] . [illegible] his [illegible] literis

[illegible] infinitivo [illegible] literis [illegible] imperativo [illegible] habet [illegible] [illegible]

gen. 31. [illegible] [illegible] esse [illegible]

deut. 15. [illegible] dei [illegible]

[illegible] literis [illegible] imperativo [illegible] post [illegible]

isa. 5. [illegible] vero [illegible] futuro [illegible]

deut. 11. [illegible] ut [illegible]

[illegible] [illegible] verbo [illegible] actione

22 imperativum [illegible] est in [illegible] [illegible] persona [illegible]

[illegible] ... [illegible] imperativo, [illegible] persona futuri [illegible] personam

[illegible] imperativi, ut [illegible] [illegible] persona futuri [illegible] affirmativis

deut. 16. [illegible] pro imperativo, ut [illegible] [illegible]

[illegible] exod. 20. et [illegible] audi [illegible] deus, [illegible] negativis

exod. 20 [illegible] pro imperativo, ut [illegible] ne [illegible]. [illegible] post [illegible]

[illegible] [illegible] his similes [illegible] imperativum.

[illegible] imperativum [illegible] [illegible] deprecationis,

dan. 9. ut [illegible] vel [illegible] ut [illegible] audi obsecro. [illegible]

cum imperativis [illegible] ironia [illegible] Eccles. 12. [illegible]

[illegible] Amos 4. [illegible] venite in bethel. [illegible]

[17] plurali perfecto, ut [illegible] [illegible] et ante visitaverat me. Exod. 1. aliquando capitur pro fut., et vau conversivo, ut declaravi num. 8. et 9. libri de literis servilibus. aliquando etiam sine vau, more scilicet prophetico ad significandam rei praedicandae certitudinem. porro literae [illegible] in fine addita praeterito ad distinguendas personas. verum autem persona utriusque numeri, et secunda utriusque generis in praeterito accentum habet in penultima: reliquae personae in ultima. verum cum vau conversivo prima singularis, et secunda sing. masculina habet [illegible] accentum in ultima: item persona 3 utriusque numeri, et tertia sequente dictione millel vel monosyllaba habet accentum in penultima, ut [illegible] Genes. 1. ut [illegible] [illegible] recepit eam. futurum

[18] vero [illegible] [illegible] futuri. aliquando pro praeterito capitur cum vau conversivo: de quo vide num. 8. et 10. aliquando etiam sine eo quovis capitur pro praeterito, ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ad significandum partem actionis continuatae; ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~. ut [illegible] sic faciebat Iob, Iob. 1. et [illegible] hoc futurum ponitur pro praesenti in primis cum verbo solet, ut [illegible] contendere soles, num. 10. literae autem [illegible] apponuntur etiam in principio ad distinguendas personas.

aliquando pro futuro

pro praeterito, et pro toto imperfecto saepe: vero vero pro praeterito plusquam perfecto.

[19] Tempus praesens ~~[illegible]~~ dicitur hebraice [illegible] i. intermedium quod inter praeteritum et futurum consistit. est autem duplex, unum generali nomine vocatur beno ni quod ~~significat fortunam~~, ~~et~~ componitur ex praeterito et futuro, et significat actionem, ut [illegible] significat eum, qui capit iam visitare et adhuc visitaturus est: alterum vero dicitur pahul, et componitur ex praesenti et praeterito, ac significat passionem, ut [illegible] significat eum, qui visitatus est, et adhuc visitatur: in quo aperte differt a significatione praeteriti, quod solum significat rem iam praeteritam. porro tempus praesens apud hebraeos participium est propriumque accedit ad naturam nominis adiectivi. hoc tamen interest inter participium et nomen, quod illud dicitur de eo, qui actu agit aut patitur ut [illegible] sereni, [illegible] i. is, qui iusto aliquid infortunii: illud vero dicitur potius de homine habente habitum, ut [illegible] fur. caeterum aliquando nomen adiectivum supplet vicem beno ni et pahul, praesertim in verbis neutris, quae ut plurimum carent participiis, ut a [illegible] pro valuit, non dicitur [illegible] aut [illegible] sed [illegible] i. validus. aliquando etiam in verbis neutris beno ni capitur pro utroque participio. et [illegible] sedens capitur etiam pro [illegible] qui habitat. aliquando utrumque participium capitur pro nominibus. nam si habeat aliquam literarum [illegible] praepositam, tunc illa habet vim et naturam nominis, ut [illegible] factori hominis. in hoc autem literae serviunt solis nominibus et infinitivo, qui quodammodo nomen est: cumque et a [illegible] [illegible] nominibus et infinitivo. [illegible] i. [illegible]. item cum participia habent capta sibi nomina primas vel secundas personas [illegible] utriusque generis et numeri, sunt nomina, ut [illegible] ego visitator: et sic in relativis. ex positione enim magis post se affixa sunt nomina. [illegible] [illegible] [illegible] ut nomina posita in initio, ut [illegible] pastor ovium. nam cum qui sunt participia, retinent quoque vim [illegible], et post se habent caetera sine [illegible] neque

quae generant scilicet pahul

15.8

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

[12] defectiva dicuntur quae incipiunt vel a nun, vel a iod, habentque sceva: in hoc [illegible] in infinitivo imper. et futuro deficit nun. ~~[illegible]~~ vel iod: ut quae verba [illegible] [Hebrew] [illegible], et [Hebrew] [illegible] [Hebrew]: [illegible] ex ordine quiescentium [illegible] 26

[13] quiescentia dicuntur in quibus aliqua litera [illegible] quiescit. dicuntur autem hae literae quiescere quae non leguntur: non leguntur autem, quae [illegible] non habent punctum: [illegible] et aliquando non [illegible] quiescere, [illegible] absurdis. porro [illegible] quiescit in principio et in fine, ut [Hebrew], [Hebrew]: in medio vero [illegible] quiescit, ut [Hebrew] [illegible] [illegible]. [illegible] in fine solum quiescit, ut [Hebrew]: in medio vero aut principio [illegible] quiescit, ut [Hebrew] [illegible], [Hebrew] [illegible]. [illegible] solum in ~~[illegible]~~ medio quiescit, ut [Hebrew]. ~~[illegible]~~ in principio vero et in fine [illegible] [illegible] invenitur. [illegible] solum in principio quiescit, ut [Hebrew] [illegible] in fine [illegible] [illegible] invenitur: et in medio [illegible] quiescit, ut [Hebrew]. [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], et [illegible] pertinet ad quiescentia [illegible]: [illegible] [illegible] quiescens. itaque ~~[illegible]~~ ex quiescentibus primus ordo est quiescentium [illegible] vel iod: secundus [illegible]: tertius [illegible]. reliqua vero verba quiescentia simul et in principio et in fine, ad hos ordines reducuntur.

[14] duplicata dicuntur quae habent secundam et tertiam literam similes, ut [Hebrew]. aliqua [illegible] primus habet similes, [illegible] duplicata, sed sunt perfecta: [illegible] [illegible] [illegible] [Hebrew] [illegible], [illegible] 37. [illegible] [Hebrew] [illegible] partes [illegible] Ezech. 40. [illegible] [illegible] [Hebrew] [illegible], [illegible]. [illegible] [illegible], quae primam et secundam [illegible], [illegible] [illegible] perfecta: in imperfectis [illegible] [illegible], ut [Hebrew], [Hebrew], et alia [illegible] [illegible]. [illegible] vero multa [illegible], et [illegible] [Hebrew], ut [Hebrew], [Hebrew] [illegible], [Hebrew] [illegible].

[15] [illegible] [illegible] sunt septem: tres activae, [illegible], [illegible], et [illegible]: et tres passivae, [illegible], [illegible] et [illegible]. septima autem simul est activa et passiva habens [illegible] reciprocam [illegible] [illegible], ut post dicetur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quae [illegible] [illegible], [illegible] plana est in [illegible]. [illegible] quiescentium [illegible]. [illegible] intelligitur [illegible] verba ~~[illegible]~~ habere septem [illegible]. [illegible] neutra [illegible] habet tres. [illegible] passivis. [illegible] [illegible], quae in [illegible], et [illegible] aliquando inveniuntur, ut [Hebrew] [illegible], psal. 109. et [Hebrew] [illegible], genes. 13. [illegible] [Hebrew] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible]. 14. 15, et 16.

[16] tempora apud hebraeos tria sunt, praeteritum, futurum, et praesens: et quidem praesens non est verbum sed participium. ~~[illegible]~~ [illegible] in passivo caret praesenti ~~passivo~~ [illegible]. ~~[illegible]~~ [illegible] [illegible] passivum. praeteritum autem et futurum sunt praecipui [illegible] ~~[illegible]~~ et [illegible] in verbis. [illegible] in bibliis [illegible] solent pro praesenti, in [illegible] et [illegible] [illegible].

[17] post [illegible] explicabo. ~~[illegible]~~ praeteritum hebraei ~~[illegible]~~ [illegible] pro [illegible] praeterito, [illegible] [illegible], ut [Hebrew] [illegible] et [illegible] [illegible], genes. 21. [illegible] [illegible]

[illegible]

modo usque ad viginti. a viginti vero ~~usque~~ idem nomen servant cardinalibus et ordinalibus masculinis et femininis, ut עשרים .i. viginti. vicessimus, ~~et~~ et vicessima: שלשים .i. triginta, tricessimus, et ~~vel~~ tricessima: et sic ארבעים .i. 40: חמשים .i. 50: ששים .i. 60: שבעים .i. 70: שמנים .i. 80: תשעים .i. 90: מאה .i. centum, centessimus, ~~vel~~ et centessima: מאתים .i. ducenti, ducentessimus, et ducentessima: שלש מאות .i. treceni, trecentessimus, et trecentessima: ~~et~~ pari modo אלף .i. mille, millessimus, et millessima. et אלפים .i. duo millia: et אלפים .i. millia: et רבבה vel רבוא, vel רבו vel רבבה .i. decem millia: et רבתים .i. viginti millia: et רבבות רבו .i. decies decem millia. hec .n. universa ~~[illegible]~~ significant cardinales et ordinales numeros masculini et feminini generis.

Scholia quedam in paginam .13.17.18.105.106

[8] radix hebreis dicitur vocabulum origo. radices autem apud hebreos vero [illegible] nominaque plerumque sunt verba. verborum quedam sunt ~~[illegible]~~ neutra: et quedam ~~neutra~~ transitiva. et porro universa verba in sex ordines distinguuntur; et quilibet ordo septem habet coniugationes: et unaqueque coniugatio tria tempora, et tres modos: et quodlibet tempus, et quilibet modus habet duo genera: et quodlibet genus duos numeros: et quilibet numerus tres personas: ~~et~~ ac denique quelibet persona pronominationem: que omnia singillatim id explicabimus christo duce.

[9] verba ~~[illegible]~~ neutra dicuntur quorum actio non foras extra se prodit, ut הלך: transitiva vero, quorum actio transit a se in aliud, ut למד

ivit / edocuit

[10] sex sunt ordines verborum. nam quedam dicuntur perfecta: alia defectiva: alia quiescentia in principio: alia in medio; alia in fine: et alia denique duplicata. in quo quiescunt et in principii et in finis litera, et in constructione radicali, et simul deficiunt in ה vel in נ, ut יצא exivit, יפה pulcher fuit: ~~vel~~ aut quod deficiunt in prima, et simul quiescunt in tertia, ut in [illegible] anna, et deficiunt in ע vel in נ, ut סבב circuivit, נטה inclinavit, unde [illegible] verba composita sunt vel ~~[illegible]~~ ex ordinibus duobus quiescentium, vel ex ordine defectivorum et ex ordine quiescentium: ad eosque ordines simplices reduci debet. porro verbum [illegible] anomalum est, defectivum scilicet in utroque extremo. ~~[illegible]~~ verba [illegible] quedam sunt, sed pauca: unum autem vero est quinque literarum [illegible] [illegible] continet.

ne quid deficiens [11] verbum perfectum dicitur, in cuius principio, ~~ne~~ est nulla [illegible] adjuncta habet literam [illegible] quiescentem: ~~[illegible]~~ nec altera duplicatur ~~[illegible]~~ literarum deficiente, ut [illegible] ~~[illegible]~~

[1] hebrei numerant per alphabeti literas. nam א significat unum; ב, duo, procedendo sic semper per unitatem usque ad י: quod valet decem: כ viginti: atque hoc modo procedendo per denarios proceditur usque ad ק: quod valet centum: ר, ducenta: ש, trecenta: et ת quadringenta: deinde harum quattuor literarum ultimarum aliquibus coniunctis significantur numeri 500, 600 usque ad mille, qui signantur his literis ך ם ן ף ץ. significatur etiam mille per hoc modo א׳: bis mille, ב׳: atque sic deinceps usque ad infinitum. porro quindecim his literis significant hebrei, טו. neque enim audent scribere hominis quibus יה, quod id sit principium ineffabilis nominis dei.

[2] numerant autem iudei annos a creatione mundi: nos vero a natali christi. itaque annus a natali christi 1546 respondet anno a creatione mundi 5306, quem sic signant hebrei ה׳שׁו: aliqui tamen omittunt numerum millenarii, et sic annum illum signant שׁו לפ״ק .i. annus trecentesimus sextus iuxta parvam computationem seu iuxta parvum numerum. sic enim vocant numerum in quo desideratur millenarius.

[illegible] לִפְרָט קָטָן

numeri cardinales masc.

[3] אֶחָד, et aliqui אֶחָד: שְׁנַיִם: שְׁלֹשָׁה: אַרְבָּעָה: חֲמִשָּׁה: שִׁשָּׁה: שִׁבְעָה: שְׁמֹנָה: תִּשְׁעָה: עֲשָׂרָה. in regimine vero sic flectuntur. אַחַד vel אַחַד: שְׁנֵי: שְׁלֹשֶׁת: אַרְבַּעַת: חֲמֵשֶׁת: שֵׁשֶׁת: שִׁבְעַת: שְׁמֹנַת: תִּשְׁעַת: עֲשֶׂרֶת. cardin. fem.

[illegible]

[4] אַחַת, et aliqui אַחַת: שְׁתַּיִם: שָׁלֹשׁ: אַרְבַּע: חָמֵשׁ: שֵׁשׁ: שֶׁבַע: שְׁמֹנֶה: תֵּשַׁע: עֶשֶׂר. in regimine vero sic efferuntur. אַחַת vel אַחַת: שְׁתֵּי: שְׁלֹשׁ: אַרְבַּע: חֲמֵשׁ: שֵׁשׁ: שְׁבַע: שְׁמֹנֶה: תְּשַׁע: עֶשֶׂר.

numeri ordinales mas:

[5] רִאשׁוֹן: שֵׁנִי: שְׁלִישִׁי: רְבִיעִי: חֲמִישִׁי: שִׁשִּׁי: שְׁבִיעִי: שְׁמִינִי: תְּשִׁיעִי: עֲשִׂירִי. ordinales feminini.

[6] רִאשׁוֹנָה: שֵׁנִית: שְׁלִישִׁית: רְבִיעִית: חֲמִישִׁית: שִׁשִּׁית: שְׁבִיעִית: שְׁמִינִית: תְּשִׁיעִית: עֲשִׂירִית.

[7] post decem usque ad viginti cardinalis numerus masculinus servit cum suo ordinali masculino; et femininus itidem cardinalis pro ordinali feminino, ut אַחַד עָשָׂר .i. undecim, et undecimus. et שְׁנֵים עָשָׂר .i. duodecim, vel duodecima: atque hoc modo

אוֹתָהּ	Plurale cõe	Fœminin.
אוֹתָךְ	אֵלֶּה	הִיא
Relatiuum	אוֹתוֹ c	Plurale.
verò vtri-	אוֹתְךָ	הֵם uel הֵמָּה
uſque gene	Pauſa.	Fœminin.
ris & nu	אוֹתָךְ	הֵן uel הֵנָּה
ri qui quæ	אוֹתִי	Tert.pſon.
quod.	אוֹתָם ן	זֶה
אֲשֶׁר	אֶתְכֶם ן	Fœminin.
	אוֹתָנוּ	זֹאת

a Hæc Pronomina ſunt recti caſus. b Itidẽ iſta, quę tamen interdũ obliq natura referunt, iuncta Præpoſitionibus ל ב & cõſimilibus, ſolentq́ tum duo illa הֵם & הֵן ſignari puncto ∴ בָּהֵן בָּהֵם. c Iſta verò obliquorũ ſũt caſuum, אוֹתוֹ eum, אוֹתְךָ te, &cet.

Atque hîc ſit nobis Tabularum

FINIS.

נֶגְדּוֹ per vt חֵלֶק pagi. cxix.

עוֹד

עוֹדֶנּוּ

& reliqua vt antea dictio אֵין.

עָלֵי עָלַי

עָלָיו

Haud aliter atque in בָּרִים דְּבָרִים.

תַּחַת

תַּחְתָּיו vel

תַּחְתֵּנוּ

תַּחְתֶּיךָ

תַּחְתַּי

תַּחְתָּם vel

תַּחְתֵּיהֶם

תַּחְתֵּיכֶם

תַּחְתֵּינוּ

תַּחְתֶּיהָ vel

תַּחְתֶּנָּה

תַּחְתַּיִךְ

תַּחְתָּן vel

תַּחְתֵּיהֶן

תַּחְתֵּיכֶן

Partim vt plurale, partim vt singulare, partim etiam vt Verba.

PRONOMINA SEPARATA.

Primę pſo.

אֲנִי vel

אָנֹכִי

Pluraliter.

אֲנַחְנוּ vel

נַחְנוּ

אָנוּ

Sec. pſonę

אַתָּה

fœmininū

אַתְּ

Plurale.

אַתֶּם

Fœminin.

אַתֶּן

Tert.pſon.

הוּא

reliqua vt	הִנְנוּ	quis..
בֵּית.	הִנָּה	מִן
בְּעַד	הִנָּךְ	מִמֶּנּוּ
בַּעֲדוֹ	In pausa	כְּמֹךְ
לְמַעַן.	הִנְנִי per	מִמֶּנִּי
לְמַעֲנוֹ	& daghés.	מִנִּי
Vtrunque	כֹּל	מֵהֶם ן
perinde vt	כֻּלּוֹ	מִכֶּם ן
נַעַר pagin.	כֻּלָּנוּ	מִמֶּנּוּ
cxix.	ל per,	מִמֶּנָּה
הֵן	כ auté sem	מִמֵּךְ
הִנֵּה	per per..	Tertia sin.
הִנּוֹ	כָּמוֹ	masculin.
הִנֵּהוּ	כָּמוֹהוּ	voce con
הִנְּךָ	כָּמוֹךְ	uenit cum
הִנְנִי	כָּמוֹנִי	prima plu
הִנֵּנִי	כְּמוֹהֶם	rali.
הִנָּם ן	Sic הֵן cum	נֶגֶד
הִנְּכֶם ן	, in reli-	

אֵינֶנּוּ
אֵינְךָ
אֵינֶנִּי
אֵינָם
אֵינֵנוּ
Nunc vt Nomina, nunc futurorum more.
אֶל vel אֱלֵי
אֵלָיו
vt קֵנִים in זְקֵנִים.
אֵת עִם
אִתּוֹ
אִתְּךָ
אִתָּךְ pausa

אִתִּי
עִמִּי
עִמָּדִי
אִתָּם ן
אִתְּכֶם ן
עִמָּכֶם vel
עִמָּכֶם
אִתָּנוּ
אִתָּהּ
אִתָּךְ
עִם & אֵת אֵת similia preter Pleonasmum in עִמָּדִי.
ב ל
בּוֹ לוֹ
בְּךָ בָּךְ
בִּי

בָּם ן vel
בָּהֶם ן
בָּכֶם ן
בָּנוּ
בָּהּ
בָּךְ
Mascul. ךָ in pausa idem cum fœminino.
בִּגְלַל
בִּגְלָלוֹ
Omnia vt דָּבָר in בָּר.
בֵּין
בֵּינוֹ
בֵּינָם
בֵּינֵיהֶם
Sic ן vel הֵן,

enim actionem in quippiam ſignificant, verùm adduntur κατ' ἔλλειψιν τῆς προθέσεως, commoda videlicet ſubaudita præpoſitiōe, vt Pſal.v. יְגֻרְךָ pro יָגוּר עִמְּךָ habitabit tecū. Sic de aliis pronunciandum, ſi Affixa quæ ſemper patienti accommodata ſunt non agenti, eo loco reperiātur, vbi eorum alioqui natura nō quadraret. f Paſſiua hanc affixionem tametſi reſpuant, eorum tamen Infinitiuus idē cū noībus ius retinet, vt Ge.ii. בְּהִבָּרְאָם in creatione eorum, paſſiuè nimirū, hoc eſt, vbi creati eſſent. Et hactenus quidèm de Nominibus & Verbis, reſtāt particulæ indeclinabiles, nam & iis iunguntur Affixa.

דְּבָרִים. manet & אַחַר
אֵין ר vt ר in vel אַחֲרֵי
K iiii אַחֲרָיו

primam syllabam non mutat. Siquidem perpetua lex est, scheuá quiescés cum vocali præcedente semper durare immobile. c Quiescentium Ain Vau, præteritum Hiphil pro .. accipit .:: , Benoni autem scheuá, vt pluralis numerus & fœmininum. Sic futurum tam Kal quàm Hiphil, literarum אֵיתָן mutat in scheuá.
d In quiescentibus Lamed He, excidit ה, quemadmodum in Nominibus pa. cxxix. ac sursum ordine quodam ascendentibus vocalibus, initio dictionis amittitur scheuá seruato eodem puncto ante Affixum, quod & i cæteris obtinet, vt גָּלָהוּ galahu גְּלָהָהוּ gelahahu. de hoc simile pagi. lxx. e Verba neutra, Affixa non habent aliorum quidèm more, non

enim actionem in quippiam ſignificant, verùm adduntur κατ᾽ ἔλλειψιν τῆς προθέσεως, commoda videlicet ſubaudita præpoſitiõe, vt Pſal.v. יְגֻרְךָ pro יָגוּר עִמְּךָ habitabit tecũ. Sic de aliis pronunciandum, ſi Affixa quæ ſemper patienti accommodata ſunt non agenti, eo loco reperiãtur, vbi eorum alioqui natura nõ quadraret. f Paſſiua hanc affixionem tametſi reſpuant, eorum tamen Infinitiuus idẽ cũ noĩbus ius retinet, vt Ge.ii. בְּהִבָּרְאָם in creatione eorum, paſſiuè nimirũ, hoc eſt, vbi creati eſſent. Et hactenus quidẽm de Nominibus & Verbis, reſtãt particulæ indeclinabiles, nam & iis iunguntur Affixa.

דְּבָרִים. | manet - & | אַחַר
אֵין | ר vt ר in | vel אַחֲרֵי
| | אַחֲרָיו

primam ſyllabam nõ mutat. Siquidem perpetua lex eſt, ſcheuá quieſcẽs cum vocali præcedente ſemper durare immobile. c Quieſcentium Ain Vau, præteritum Hiphil pro .. accipit .:, Benoni autem ſcheuá, vt pluralis numerus & fœmininum. Sic futurum tam Kal quàm Hiphil, . literarum אֵיתָן mutat in ſcheuá.
d In quieſcentibus Lamed He, excidit ה, quemadmodum in Nominibus pa. cxxix. ac ſurſum ordine quodam aſcendentibus vocalibus, initio dictionis amittitur ſcheuá ſeruato eodem puncto ante Affixum, quod & ĩ cæteris obtinet, vt גְּלָהוּ galahu p גִּלְּהָהוּ gelahahu. de hoc ſimile pagi. lxx. e Verba neutra, Affixa non habent aliorum quidèm more, non

eſt, paucis perſtringatur, eo qui ſubditur modo.

a Piel.
פִּקֵּד
פִּקְּדָהוּ
פִּקֶּדְךָ
פִּקֶּדְכֶם
פִּקֶּדְכֶן
b Hiphil.
הִפְקִיד
הִפְקִידָהוּ
הִפְקִידְךָ
c Quieſcét.

Ain Vau.
הֵבִין
הֱבִינָהוּ
מֵבִין
מְבִינוֹ
יָבִין
יְבִינֵהוּ
יְבִינְךָ
d Quieſcé.
Lamed ה.
גָּלָה

גָּלְהוּ
גָּלְךָ
e Verbum abſolutū.
יְגָרְךָ
f Infinitiuus paſſi.
הִבָּרֵא
הִבָּרְאָם

a - ſub Ain verbi Piel vertitur in : & quandoque in ∵, nimirum Affixis Pronominibus ךָ כֶם כֶן de hoc in כֶּרֶם pagin.cxi b Hiphil

tia loquimur persona masculina, ná in fœminina contingit scheuá, & in aliis alia item puncta, quemadmodum & Infinitiuus ante ם & ן Nominum more habet ◌ֶ . הָ ◌ְ, & הּ ◌ֶ. Imperatiuus quoque & Futurum, gaudent litera הּ signata ◌ֶ & præcedente ◌ֶ, nam הּ mappic post ◌ֶ, inuenitur quidèm, sed & rarum est, & huic vel tempori, vel modo non ita cõuenit. In Infinitiuo autẽ, locũ habet vtrunque.

נּוּ & נָּה.

Sic נּוּ & נָּה vtrunque per daghés, alterum masculinum, alterum fœmininum, cum aliis quidèm iunguntur, cum præterito minimè.

Omnium autem Affixorum consimilis est ratio, & in cæteris coniugationibus, de quibus quod dicendum

da radicis, ne præter decorum tria exiſtant ſcheuá. Cæterum perſonarum, quas non retulimus, eadem eſt lex cũ reliquis, propterea quòd punctis conueniant.

PVNCTA QVAE præcedunt Affixa.

Monuimus ſuprà, cum de Nominibus eſſet ſermo, perpendendum in dictione דָּבָר, quo pacto ſeſe haberent Affixa, quóue modo litera thematis vltima: Idem hîc faciendum in verbis. Atque hoc inſuper addendum, in cæteris quidèm modis & temporibus, collocari ‥ ante Affixa, נוּ נִי הוּ ſine daghés ם & ן, In præterito autem, ante הוֹ, ם & ן ָ, ante נוּ & נִי -, de ter-

tia

bus fieri potest, vt פִּקְדוֹ visitauit eum vel פָּקַד אוֹתוֹ. vtitur pronominibus separatis, id quod & in cæteris omnibus vtitur pronominibus separatis, id quod & in cæteris omnibus tiuus פִּקְדִי. תִּפְקוֹדְנָה Non suscipit Affixa sed vt Imperatiuus,

IMPERATIVVS.

Prima Imperatiui singularis ֵ altera ְ, perinde atque in Infinitiuo, At si desinat in ֵ, aduentus Affixorum illud mutabit in ֶ, remanente ְ sub prima.

FVTVRVM.

Idem hîc iudicium de ֵ secundæ syllabæ, quod in Imperatiuo, alioqui quorum extrema chólem, efferuntur gemino scheuá, præterquàm in Affixis tribus, ךָ כֶם כֶן, vbi ֵ sub secun

פִּקְדִיהָ	פִּקְדוּן	פִּקְדוּ
פִּקְדִין	פִּקְדִי	פִּקְדוּהוּ
פְּקוֹדְנָה tá-	פִּקְדִיהוּ	פִּקְדוּנִי
tũ recipit ꝑ	פִּקְדִינִי	פִּקְדוּם
noīa sepa-	פִּקְדִים	פִּקְדוּנוּ
rata, de qui	פִּקְדִינוּ	פִּקְדוּהָ
bus posteà.		

FVTVRVM.

יִפְקְדוּךָ	יִפְקְדֶנָּה	יִפְקוֹד
יִפְקְדוּכֶם	יִפְקְדֶךָ	vel יִפְקְדוֹ
יִפְקְדוּךְ	יִפְקְדֶן	vel יִפְקְדֵהוּ
יִפְקְדוּכֶן	יִפְקְדֲכֶן	יִפְקְדֶנּוּ
Cætera o-	יִשְׁמַע	יִפְקָדְךָ
mniavt Im	יִשְׁמָעֵהוּ	יִפְקְדֵנִי
peratiuus	יִשְׁמָעֲךָ	יִפְקְדֵם
פִּקְדוּ.	יִגְאַל	יִפְקָדְכֶם
תִּפְקְדִי	יִגְאָלֵהוּ	יִפְקְדֵנוּ
Etiam hæc	יִגְאָלְךָ	יִפְקְדָהּ
vt Impera-	יִפְקְדוּ	יִפְקְדֶהָ

K

& tertia radicis acceperit ſcheuá, videlicet ante Pronomina כֵּם כֵּן & maſculinum ךָ. d Atque hîc itidem vt prius pro ֲ & ſcheuá, ſubſtituitur ָ & ֲ, quòd Lamed ſit quæpiam è gutturalibus. e Si, quod rarũ eſt, Infinitiuus efferatur per ַ, id Affixa כֵּם & כֵּן ſeruabunt, ךָ mutabit in ֵ, reliqua in ſcheuá, ideoq́ erit chiréc in prima thematis, ne ſit geminum ſcheuá initio.

IMPERATIVVS.

גְּאַל	*vel*	פִּקְדָה		פְּקוֹד
גְּאָלֵהוּ	*vel*	פָּקְדֶהָ	*vel*	פָּקְדוֹ
גְּאָלֵנִי		פָּקְדֶנָה	*vel*	פָּקְדֵהוּ
גְּאָלֵם		פָּקְדֵן		פָּקְדֵנוּ
אֱהַב		שְׁמַע		פָּקְדֵנִי
אֱהָבֵהוּ		שְׁמָעֵהוּ		פָּקְדֵם
אֱהָבֵהָ		שְׁמָעֵנִי		פָּקְדֵנוּ

passiuè, visitatio eius, quòd is visitetur à quopiam. Illa tamen Affixa הו נּוּ נָה הָ & נִי tantùm patienti congruunt, vt לְהָרְגֵנִי ad interficiendum me Exod. ii. non vt ego interficiam.

a Vsitatissimum in huius Affixis ‥ sub litera prima, scheuá sub secunda. b Propter mediam gutturalem, pro scheuá collocatur ‥, praeunte puncto cognato ‥, de quo i appendice qniescentium Pe Aleph pagina xl. c Quemadmodum nudus infinitiuus, interdum habet Pe notatum scheuá sic & præsentibus Affixis, ac tum sub Ain est ‥ tametsi id ita demum fieri obseruauimus, si

INFINITIVVS.

רְדָפְכֶם	vel פָּקְדָהּ	־ ן
רְדָפְכֶן	פָּקְדָנָה	a פָּקוֹד
d מְשׁוֹחַ	פָּקְדְךָ	פָּקְדוֹ vel
מָשְׁחֲךָ	פָּקְדֵן	פָּקְדֵהוּ vel
מָשְׁחֲכֶם	פָּקְדְכֶן	פָּקְדֵנוּ
מָשְׁחֲכֶן	b מָאוֹס	פָּקְדֵךְ
- :	מָאֳסוֹ	פָּקְדִי vel
e פְּתֹחַ	מָאָסְךָ	פָּקְדֵנִי
פִּתְחוֹ	מָאֳסִי	פָּקְדָם
פִּתְחֵךְ	ן :	פָּקְדְכֶם
פִּתְחֲכֶם	c רְדוֹף	פָּקְדֵנוּ
פִּתְחֲכֶן	• רָדְפְךָ	vel פָּקְדָהּ

Infinitiuus qui & ipſe tanquàm nomen eſt, ſumitur nunc Actiuè, vt ſit פָּקְדוֹ ; viſitare eum , ſiue viſitatio eius, quòd is quempiam viſitet, nunc

PAVL.

פָּקוּד	פְּקוּדִים	פְּקוּדַת
פְּקוּד	פְּקוּדֵי	פְּקוּדָתוֹ
פְּקוּדוֹ	פְּקוּדָיו	פְּקוּדוֹת
פְּקוּדְךָ	פְּקוּדָה	פְּקוּדוֹתָיו

Benoni per omnia ſequitur morem Nominum, inflectendum ĩ maſculino vt כֹּרֵם pag. cxi. in fœminino vt מֶלֶךְ pa.cxviii. Eſt enĩ Benoni nõ tã participiũ, q̃ nomen adiectiuũ. Si tamen adſint Affixa cognata magis verbis נִי הוּ & הָ, iam participii ſignificationẽ refert vt ſit פּוֹקְדִי viſitator meus, פּוֹקְדֵנִי viſitans me.

Itidem Paul, ad eam Nominum formam referendum, vbi prima ְ, altera ſchurec, vt בָּרוּךְ, ſic fœmininum, vt מְלוּכָה.

plum requirat, inueniet 1. Reg. cap. 1. כְּעַסְתָּה affligebat eam, גְּמַלְתּוֹ ablactauit eum.

פְּקָדָה) pa. cxxxvii. Hæc persona sortita Affixum ם si sit milel, desinit in pathah. פְּקַדְתְּ) Hæc secunda persona fœmin. generis, & prima communis פְּקַדְתִּי ad eundem modum se habent in Affixis.

B E N O N I.

פּוֹקֶדֶת	vel	פּוֹקְדָה		פּוֹקֵד
פּוֹקַדְתּוֹ		פּוֹקְדֶהָ	vel	פּוֹקְדוֹ
פּוֹקַדְתֶּךָ		פּוֹקְדִים		פּוֹקְדֵהוּ
פּוֹקְדוֹת		פּוֹקְדֵי	vel	פּוֹקְדִי
פּוֹקְדוֹתָיו		פּוֹקְדָיו		פּוֹקְדֵנִי

ſe eſt habeat. Is autem numerus ſem per vnā ex his tribus literis poſſidet. פְּקַדְתִּיו) pag. cxxxvii. pro פְּקַדְתְּהוּ abiicitur ת perſonæ fœmininæ, dein de ה Affixi mutatur in ת, daghés indicante literam deficientem. Sic פְּקַדְתַּהּ pagin. cxviii deeſt ת verbi, ת autem quod cernitur Affectū daghés, id pertinet ad Pronomen ה ſignandum ֶ, quod punctum in fi ne dictionis interdum ſecum explicatam habet quieſcentem literam ה, vt עִמְּכָה pro עִמְּךָ. Sic hoc loco ſequendo analogiam maſcul. פְּקַדְתִּיהוּ fœmininum integrū foret פְּקַדְתְּהָה deinde prius ה quod Affixum eſt vertitur in ת, & perſiſtit quies, nempe alterum ה poſt ֶ.
Vtriuſq; huius perſonæ ſi quis exem

in vtrisq;, vt quòd ָ primo loco vertatur in ְ quæcunq; accedunt Affixa, Item quòd præsentibus כֶּם & כֶן sit ְ secunda syllaba, alioqui ַ, haud aliter atque in Nomine דָּבָר. Sic persona fœminina פָּקְדָה mutat ה in ת, deinde reliqua ferè vt in צְדָקָה pagi. cxxii. & ita de ceteris. Hoc tamen intereſt quòd quibuſdam verba familiarius vtantur quàm Nomina, cuiusmodi sunt הֶ נִי נוּ הוּ (sine mappic, hoc est punctulo in ventre) præcedente segól, נֶּה. Nam hæc in verbis crebrò, in Nominibus nunquàm, nisi duo illa הוּ & הֶ.

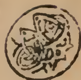
פְּקַדְתֶּם & פְּקַדְתֶּן) Cùm adsunt Affixa perit ם & ן cuius loco substituitur וּ. Nam cùm vtraque persona sit pluralis, signum aliquod illius neces

פְּקַדְתִּינִי	פְּקָדְתָּךְ	פְּקַדְתּוּנוּ
פְּקַדְתִּים	פְּקָדְתַּנִי	פְּקַדְתּוּהָ
פְּקַדְתִּינוּ	uel פְּקָדְתָּם	פְּקַדְתּוּן
פְּקַדְתִּיהָ	פְּקָדְתַם	פְּקָדַנוּ
פְּקַדְתִּין	פְּקַדְתְּכֶם	פְּקַדְנוּהוּ
Eadē pun-	פְּקָדְתָּנוּ	פְּקַדְנוּךְ
ctorum ra-	uel פְּקָדְתָּהּ	פְּקַדְנוּם
tio, quæ in	פְּקָדְתָּה	פְּקַדְנוּכֶם
פְּקַדְתְּ.	פְּקָדְתֵּךְ	פְּקַדְנוּהָ
פְּקַדְתֶּן	uel פְּקָדְתָּן	פְּקַדְנוּךְ
פְּקַדְתּוּהוּ	פְּקָדְתַן	פְּקַדְנוּן
Omnia	פְּקַדְתְּכֶן	פְּקַדְנוּכֶן
more ma-	פְּקַדְתְּ	פְּקָדָה
sculini	uel פְּקַדְתִּיו	uel פְּקָדַתְהוּ
פְּקַדְתֶּם.	פְּקַדְתִּיהוּ	פְּקָדַתּוּ

Quemadmodum Nominibus iunguntur Affixa, ita & Verbis, ac mutationis punctorum ferè lex eadem

AFFIXA VERBORVM.

PRAETERITVM KAL.

פָּקַד	פְּקַדְתַּנִי	פָּקְדוּ
פְּקָדוֹ	פְּקַדְתָּם	פְּקָדוּהוּ
vel פְּקָדָהוּ	פְּקַדְתָּנוּ	פְּקָדוּךָ
פְּקָדְךָ	פְּקַדְתָּהּ	פְּקָדוּנִי
פְּקָדַנִי	פְּקַדְתָּן	פְּקָדוּם
פְּקָדָם	פָּקַדְתִּי	פְּקָדוּכֶם
פְּקַדְכֶם	פְּקַדְתִּיו	פְּקָדוּנוּ
פְּקָדָנוּ	vel פְּקַדְתִּיהוּ	פְּקָדוּהָ
פְּקָדָהּ	פְּקַדְתִּיךָ	פְּקָדוּךְ
פְּקָדֵךְ	פְּקַדְתִּים	פְּקָדוּן
פְּקָדָן	פְּקַדְתִּיכֶם	פְּקָדוּכֶן
פְּקַדְכֶן	פְּקַדְתִּיהָ	פְּקַדְתֶּם
פָּקַדְתָּ	פְּקַדְתִּיךְ	פְּקַדְתּוּהוּ
פְּקַדְתּוֹ	פְּקַדְתִּין	פְּקַדְתּוּנִי
vel פְּקַדְתָּהוּ	פְּקַדְתִּיכֶן	פְּקַדְתּוּם

Affixis, plurali numero , & fœmini no) pro longis vocalibus ſumantur breues, - pro ֶ, chirec pro ֵ . Iam enim eluceſcit daghés hoſtis magnarum vocalium,exempla תָּם קֵן וַכָּה.

ֶ, ִ, Chirec paruum.

Magna eſt inter ſe cognatio tribus his vocalibus,vt videre eſt in Inflexione בֶּגֶר עֶבֶר חֵלֶק pagi.cxviii. Hinc fit, vt pagin. cxxx. formetur דִּמְכֶם per chirec, יִרְבֶּם per ֶ, cùm tamen in דִּבַרְכֶם quò hæc referenda, ſit בֶ ſignata puncto ֶ.

lamed ה, monoſyllabum quidèm
- perinde ſe habet, vt eius eſt lex
dum ſecundo loco ponitur, exemplũ
eſt דָּם.
Fœmininum autem more tenet per
fecti Nominis, quod habet geminũ
- - exemplum eſt שָׁנָה.
At .. in monoſyllabis, regimine ſin
gul. & ſtatu abſoluto plurali manet,
in reliquis eſt :, exemplum eſt שֵׁם.
Fœmininum vero extra ſtatum ab-
ſolutũ vbiq; habet : ,exempl. é פֵּאָה.
Quieſcentia Ain Vau nuſquam aut
- aut .. permutāt, ſed velut quieſcen
tis indicium cõſeruant inuariatum.
exempla ſunt זָר נֵר קָמָה צָרָה. Cæ-
terum in duplicantibus Ain idem
fit quod in ipſis verbis, nempe vt ſi
quid ad nomen accedat (quod fit

חֲשְׁמַנּוֹ	מָעֻוִּים	Regi. מַסָּךְ
חֲשְׁמַנִּים	Horū - sub	מַסָּכוֹ
Quia - in	heemanti-	מַסָּכִּים
vltimo, i-	co מ non	מָגֵן
deò da-	mutatur.	מָגִנּוֹ
ghés vbi	Quatuor li	מָגִנִּים
quid addi-	terarū.	מָעוֹז
tur.	חַשְׁמַן	מָעֻוֹז

Canones de permutandis vocalibus, fermè iidem in formis imperfectorum ordinum, qui & in perfectis.

ַ & ֵ.

Monosyllaba quæ signantur ַ aut ֵ, in tribus obuia sunt ordinibus, Itidem & fœminina, quorum vltima ַ ante ה, prior ַ aut ֵ, in duobus ordinibus. Eorum omnium discrimen ita dignosces. In quiescentibus

fecit apparere daghés, liquet in Affixis, Plurali & fœminino.

עֹז

עֻזּוֹ

עֻזִּים

סֻכָּה

Sic chólé prædictis locis in ֻ interdum etiam in hateph kaméts conuerti solet.

מְסָךְ

le est בָּנוֹת, vt דַּקּוֹת in צְדָקוֹת.

Duplicantia Ain.

תָּם דַּל

תַּם Regim.

תֻּמּוֹ

תַּמִּים

קֵן

קִנּוֹ

קִנִּים

זַכָּה

Semper ָ in ַ & ּ in chiréc: nam adiectio literæ

inuariatũ.

בַּת

בִּתּוֹ

Integrum sing. בֶּנֶת formæ צֶפֶת per duo segól, sed eliso נ scribitur pathah, sic Affixa

בִּנְתּוֹ, vt בִּבְגָדוֹ sed deficientem literã monstrat dagés in ת. cæterum Plura

כֵּלִים
Prorſus vt קָנִים in וְקָנִים pagina cxi.
אָחוֹת
Plurale
אֲחָיוֹת
אַחְיוֹת
אַחְיוֹתָיו
Sin. vt גָּרוֹל pagi. cxii. plurale per Iod mobile.
גָּלוּת
גָּלוּתוֹ
huius formæ manet

חֳרִי
חָרְיוֹ
Vt קֹדֶשׁ pagi. cxix. Iod autem mobile, ſic etiam
פְּרִי
פִּרְיוֹ
כְּלִי
כֶּלְיוֹ
Prius vt בֶּגֶר pagi. cxviii. alterum vt חֵלֶק pagina cxix. plurale autem

פֵּאוֹת, ſingul. mutat .. in : & interdum in chirec, ne bis ſcheuá ſit in principio, Sic בֵּן, at plurale
בָּנִים
Regi. בְּנֵי
Omnia vt בָּרִים in דְּבָרִים pagina cx.
חוֹלִי
חָלְיוֹ
חָלְיְךָ

na cx.
פֵּאָה
Regi. פְּאַת
פְּאָתוֹ
פֵּאוֹת
Reg. פְּאוֹת
פְּאוֹתָיו
Regimen
& Affixú
vt רַקָּה &
רַקּוֹת in
צְדָקָה pa-
gin. cxxii.
שֵׁם
שְׁמוֹ
שִׁמְךָ
שֵׁמוֹת
שְׁמוֹת
Plurale vt

ante ח gut
turalem in
multis pro
-, sic פֶּחָם
formæ נֶגֶב.
דָּם יַד
Regim. דַּם.
דָּמוֹ
דִּמְכֶם
sed יֶדְכֶם
דָּמִים
Regi. דְּמֵי
Cætera si-
ue formæ
דָּם, siue
יַד legem
tenent syl
labæ בַּר in
דָּבָר pagi

plurale
vt שָׁנָה,
Sic & אָח,
sed plurale
אַחִים
אֲחִי
אֶחָיו
אַחֶיךָ
אַחַי
אֲחֵיהֶם
אֲחֵיכֶם
Regimen
cum Affi.
cognatis p
-, reliqua
per -, exce-
pto vno in
quo ·:, qđ
punctum

אָבִי
ˉ distinguitur à regi.
אֲבִיהֶם
אֲבִיכֶם
אָבִינוּ
אָבִיהָ
אָבִיךָ
אֲבִיהֶן
אֲבִיכֶן
אָבוֹת
Reg. אֲבוֹת
Sing. asciscit Iod, prima regiminis, & quatuor Affixorum ˉ:, aliorum ˉ,

tem numerus & omnia affixa perdunt ה: nam in מִקְנֵהוּ & מִקְנֶהָ ad Affixum pertinet quod in huiusmodi, more verborũ, poni solet.

אב
Regi. אֲבִי
אָבִיו & אֲבִיהוּ
אָבִיךָ

רֵעִי
מִקְנֶה
Reg. מִקְנֵה
מִקְנֵהוּ
מִקְנֶהָ
מִקְנְךָ
מִקְנִי
מִקְנִים
מִקְנַי
מִקְנָיו
מִקְנֶיהָ

Hîc quę desinunt in ה præcedẽte ˉ regim. singulari mutant illud in ..
Pluralis au

עָנִי	nitur ק ∴ .	Quiesc. La
עָנִיךָ	כִּסֵּא	med א.
עֲנִיִּים	Regi. כִּסֵּא	צָבָא
עֲנִיֵּי	כִּסְאוֹ	צְבָא
In affixis et	כִּסְאֲךָ	צְבָאוֹ
plurali Iod	כִּסְאוֹת	צְבָאוֹת
	כִּסְאוֹתָיו	צְבָאוֹת
שַׂר	In reliquis	צְבָאוֹתָיו
שָׂרִי	à regim. sin	Regi. sing.
שָׂרֵיהוּ	gulari exci	non mutat
שָׂרָה	dit daghés.	secundú ‥,
שָׂרֵךְ	Quiesc. La	plurale, vt
שָׂרוֹת	med ה.	צִדְקוֹת
שָׂרוֹת		חֵטְא
עָלֶה	שָׁנָה	חֶטְאוֹ
עָלִים	שְׁנַת	חֲטָאִים
עֲלֵי	Vt דָּקָה in	Vt חֵלֶק pa.
רֵעֶה	צִדְקָה pa.122.	cxix. nisi ק
רֵעִים	עָנִי	scheuá po-

בָּתַי
בָּתָיו
Vbiq; ãte
daghés cȩte
ra verò hu-
ius formæ
sic וְיָתִים
וְיָתַי
וְיָתָיו
Quiescente
Iod in .. vt
numero sin
gulari.
בּוֹשֶׁת
בָּשְׁתּוֹ
Perinde vt
קֹדֶשׁ perfé-
ctum pagi-
na.cxix.

. more suo
in : . Non
ení est sub
litera radi.
מָוֶת
מוֹת
מוֹתוֹ
Regimé &
Affix . ha
bét ו qescés
in chólem.
בַּיִת
Regi. בֵּית
בֵּיתוֹ
Quiescit
Iod í .. plu
rale autȩ hu
ius nouum,
בָּתִּים

צָרָה
צָרַת
צָרָתוֹ
Sic שָׁשׁוֹן &
. זֵדוֹן & ..
nũq̃ mutát.
Hæc enim
duc
sub
radi...
sto ordine,
constanter
manét indi
cãdequietis
gratia. Cæ
terum in
מָלוֹן
מְלוֹן
מְלוֹנוֹ

mobile. Idem fit si vltima desinat in chirec, vt תַּחְתִּית. i Etiam si plures syllabæ quàm duæ, tamen semper in duabus postremis, quæ signantur chólem & segól, locum habet forma קֹדֶשׁ pa.cxix. k Itidem neglectis primoribus, inspicienda erit vltima & penultima, quę si cum Nominibus quinque aut sex punctorum consentiant: consimilis erit declinādi ratio.

זֵרִים	שְׁנוֹת	Quiescent.
זֵרֵי	שְׁנוֹתָיו	Pe Iod.
גֵּר	Vt דְּקוֹת in	שֵׁנָה
גֵּרוֹ	צִדְקוֹת pag.	שְׁנַת
גֵּרִים	cxxii.	שְׁנָתוֹ
גֵּרֵי	Quiescent.	Vt דְּקַת in
קָמָה	Ain Vau.	צִדְקַת folio
קָמַת	זָר	cxxii.
קָמָתוֹ	זָרוֹ	שֵׁנוֹת

mutare non consueuerunt, etiam ali oqui mutabiles. c Forma שִׁפְחָה plurali numero conuenit cum צְדָקוֹת. d Hoc heemanticum ꝙ desinat in pathah, postulat daghés, quandocunque additur litera. e Hîc ·· quod secũdo loco ponitur, regimine sing. permutatur in - vt in זָקֵן pag.cxi. in cæteris est scheua vt in כֶּרֶם pa.cxii. f Semper istius regimen per duo segól, quorum primum aduenientibus Affixis vertitur in -, secũdum ĩ scheuá, vt מֶלֶךְ pa.cxviii. idem in cognatis formis accidit, hoc est quorum initium מ, extremum ה fœmininum, vt מִשְׁפָּחָה. g Hîc daghés necessarium, ꝙ vltimum punctum sit pathah. h Quæ calce gerunt ת præcedente schurec, iis pluraliter tribui solet iod

fœmininorum propriè in ת præposi-
to chólem, idq́ue vtroque statu: verùm
vbi adest Affixũ, semper post ת sub-
ditur Iod, more pluralis masculini,
nisi quod pro הֶם licet collocare ם solũ
& literam Iod abiicere, vt desinat vi-
delicet in ֶ haud aliter quàm singulare.
Plurale fœmininum quibuscunque fi-
niatur affixis, easdem habet vocales
in primoribus syllabis, masculinum
non item, de hoc pa. cxii. a Hęc for-
ma צְדָקָה ratione kaméts, sub ד legi-
bus tenetur puncti kaméts, primo lo-
co manentis, ideoq́ue regimine verti-
tur in scheuá צִדְקַת, prima nimirũ
per chirec, quòd alioqui scheuá gemi-
num existeret initio dictionis, de
quo pag. cxvi. b At reliquæ formæ,
cæteras vocales ante fœmininum ָ
mutare

שַׁאֲנָן	מִזְבֵּחַ	שִׁפְחַת
שַׁאֲנַנּוֹ	מִזְבְּחוֹ	שִׁפְחָתוֹ
שַׁאֲנַנִּים	מִזְבְּחוֹת	שְׁפָחוֹת
שַׁאֲנַנֵּי	מִזְבְּחוֹתָיו	שִׁפְחוֹת
מַלְכוּת	מַמְלָכָה	שִׁפְחוֹתָיו
מַלְכִיּוֹת	מַמְלֶכֶת	מַטְעַם
קְטֹרֶת	מַמְלַכְתּוֹ	מַטְעַמּוֹ
קְטָרְתּוֹ	מַמְלַכְתִּי	מַטְעַמִּים
צ תִּפְאֶרֶת	מַמְלְכוֹת	מַטְעַמֵּי
תִּפְאַרְתּוֹ	מַמְלְכוֹתָיו	מִזְבֵּחַ

Perpetuus eſt fœmininorum canon, eorum quæ in ה deſinunt, vt illud in regim. ſingulari & Affixis conuerta tur in ת, vltimũ autem, quod ante ה præceſſerat, modò in - deſcẽdat, mò dò ꝑduret, vtcunq; ius eſt huius pun cti, dũ ſecũdo loco cõſiſtit qđ paulo ſuprà explicatũ pa.cxiiii. At plurale

segól in pathah, וֶרַע . ּ ׀ Chólem subsequente segól omnibus Affixis, & vtroq; numero vertitur ׀ ־. Quòd si penultima fuerit gutturalis, in hac sede collocabitur ־ præeunte ־.

׀ . Atq; huc quoq; pertinent, quę ob mediam, vel vltimam gutturalem vice ּּ, habét ־ vt תֹּאַר כּוֹבַע.

׀ ־ ־	צִדְקָתֵךְ	צִדְקוֹתֵיכֶם
צְדָקָה	צִדְקָתָן	צִדְקוֹתֵינוּ
צִדְקַת	צִדְקַתְכֶן	צִדְקוֹתֶיהָ
צִדְקָתוֹ	צְדָקוֹת	צִדְקוֹתַיִךְ
צִדְקָתְךָ	צִדְקוֹת	צִדְקוֹתֵיהֶן
צִדְקָתִי	צִדְקוֹתָיו	צִדְקוֹתֵיכֶן
צִדְקָתָם	צִדְקוֹתֶיךָ	נְקֵבָה
צִדְקַתְכֶם	צִדְקוֹתַי	נְקֵבַת
צִדְקָתֵנוּ	צִדְקוֹתֵיהֶם	נְקֵבָתוֹ
צִדְקָתָהּ	צִדְקוֹתָם	שִׁפְחָה

habet gutturalem semper in pathah, עֲבֶר ·:· Ad eundem modum vbi puncta quinque, migrabit tseré i chirec, nec obstabit litera gutturis, tametsi quorum initium est Ain vel Cheth, non chirec sed segól feré suscipiunt, עֶגֶל חֶלֶק. Pluralis numerus vtriusque formæ, perinde se habet, vt quibus est geminum ·:· Séd ratio regiminis, & illorum affixorum הֶם הֶן כֶם כֶן pendet ex - aut ·:· affixorum singularium ob gutturalem ·:· & - - Eundem prorsus obtinent modum, quæ vel secundo loco, vel vtroque sortita sunt pathah, cùm huius sint classis. Canon enim est, geminú segól transire in geminum pathah, si media sit gutturalis, vt נַעַר, & vltimam gutturalem mutare præcedens

אָהֳלֵיכֶם	אָהֳלְכֶן	אָהֳלִי
אָהֳלֵינוּ	אֹהָלִים	אָהֳלָם
אָהֳלֶיהָ	אָהֳלַי	אָהֳלְכֶם
אָהֳלַיִךְ	אָהֳלָיו	אָהֳלֵנוּ
אָהֳלֵיהֶן	אָהֳלֶיךָ	אָהֳלָהּ
אָהֳלֵיכֶן	אָהֳלֵי	אָהֳלֵךְ
	אָהֳלֵיהֶם	אָהֳלָן

Nomina ſex punctorum vt בֶּגֶד,aut quinque,vt סֵפֶר , aut vbi chólem ante ſegòl, vt קֹדֶשׁ , regimine quidèm ſingulari nihil variant: præſentibus autem Affixis,cõuertitur ſegól ſecundo loco in ſcheuá , At numero plurali,ſtatu abſoluto in ָ , regimine verò in ſcheuá. Quæ gemino cõſtant ſegól,ſingularibus affixis prius partim demutant in chiréc,בִּגְד,partim in pathah,מַלְכּ. At quæ primam habent

קָדְשָׁן	חֵלֶק	־ ּ
קָדְשְׁכֶן	חֶלְקוֹ	זֶרַע
קָדָשִׁים	עֵגֶל	זַרְעוֹ
קָדְשֵׁי	עֶגְלוֹ	זַרְעֲךָ
קָדָשָׁיו	יֵשַׁע	זְרָעִים
קָדָשֶׁיךָ	יִשְׁעוֹ	זְרָעַי
קָדָשַׁי	יְשָׁעִים	זְרָעָיו
קָדְשֵׁיהֶם	יִשְׁעִי	־ ־
קָדְשֵׁיכֶם	׃ (ו	נַעַר
קָדָשֵׁינוּ	קֹדֶשׁ	נַעֲרוֹ
קָדָשֶׁיהָ	קֹדֶשׁ	נַעַרְךָ
קָדָשַׁיִךְ	קָדְשׁוֹ	נְעָרִים
קָדְשֵׁיהֶן	קָדְשְׁךָ	נְעָרֵי
קָדְשֵׁיכֶן	קָדְשִׁי	נְעָרָיו
Vsu uenit quandoq; in locum	קָדְשָׁם	׃
אֹהֶל	קָדְשְׁכֶם	סֵפֶר
אֹהֶל	קָדְשֵׁנוּ	סִפְרוֹ
אָהֳלוֹ	קָדְשָׁהּ	סְפָרִים
אָהֳלֵךְ	קָדְשֵׁךְ	סִפְרֵי

radicis litera, dum affigitur כֶם & כֶן (quæ regimini cognata sunt) atq; dū succedunt cætera, quæ absoluti nominis punctum efflagitant. Atque hoc discriminis tum demum percipias, vbi literam imminentē Affixo, non anteit scheuá quiescens. Fiat periculum commissis duobus Nominibus דָּבָר pag. cx. & בֶּגֶד pag. cxviii.

Segol in -.		
מֶלֶךְ	בִּגְדָהּ	בֶּגֶד
מַלְכּוֹ	בִּגְדֵךְ	בֶּגֶד
מְלָכִים	בִּגְדָן	בִּגְדוֹ
מַלְכֵי	בִּגְדְכֶן	בִּגְדְךָ
Segol i. -.	בְּגָדִים	
עֶבֶר	בִּגְדֵי	בִּגְדִי
עֶבְרוֹ	בְּגָדָיו	בִּגְדָם
עֲבָרִים Geminum ·· habet plurale, ut geminū ·· pagin. cx.		בִּגְדְכֶם
עַבְרֵי		בִּגְדֵנוּ

gnam veniret, aut sub litera notata daghés.vnius exemplum est singulare כֶּרֶם, in tribus affixis כֶן כֶם ךָ,alterius עֵלֶג in affixis eisdē,si quis experiri velit.

Affixorum natura.

Animaduertēdum in exemplo דָּבָר quæ vocales tribuantur Affixis,quæ itē puncta possideant literā ר Resch, Nam quod hinc colligi debet, hæc Pronomina quodcunque Nomen clauserint, eandem rationem obtinent. Hoc etiam considerandum,quæ affixa, regiminum vocalibus gaudeant, quæ rursum status absoluti.Siquidem quatuor illa כֶן כֶם הֶן הֶם regimē plurale citra vllam suscipiunt mutationem,reliqua non item. Sicut nec in singulari perinde se habet penultima

maximè ſi primum punctum ſit ∵. Alioqui vel manet, vel mutatur in ſcheuá, quemadmodum liquet ĩ כְּרָם

Scheuá in chirèc.

Quoniam verò his legibus præſcriptis in regimine plurali, ac pronominibus quatuor הֵם הֵן כֶם כֶן geminũ ſcheuá contingeret in principio dictionis, recepto more fit, vt prius vertatur in chirèc. Id quod vbiq; obſeruandum, dum duæ literæ principales hoc puncto ſignarentur.

Scheuá in ſegól.

Itidem quum eſt geminũ in medio dictionis, pro priore quod deſcendit ex -, collocandũ ∵. Alioqui enim (quod fieri nequit) vtrunq; moueretur, alterum quidẽ, quòd eſſet ſecundum, prius verò, quòd poſt vocẽ ma-

in ſingulari quidèm regimine, ac duobus Affixis כֶם כֶן conuertitur in -. At in plurali regimine, & quatuor Affixis הֶם הֶן כֶם כֶן, mutatio fit in ſcheuá. Cætera omnia ſeruant inuariatum. Atque vtrinque natura eſt, qualisqualis alioqui vel præceſſerit vocalis, vel conſequatur, vt cernere eſt in גָּדוֹל & כּוֹכָב.

- primæ ſyllabæ.

Quando primam ſedem occupat tſeré, variat eodem modo, vt eius loci Kaméts, ſi modò ſecundum punctum fuerit kaméts, alioqui nunquàm mutatur.

- ſecundæ ſyllabæ.

At ſecunda ſedes dum afficitur hoc puncto ad eundē modū illud vel ſeruat, vel permutat, vt dum afficitur

Fœmininum genus à maſculis demanat, tantùm adiiciendo literá ה, quá ſemper anteit punctum ‥ At reliquę ſyllabæ perinde ſe habent, atque in Affixo primo.

Quæ vocales mutabiles.

Decem vocaliũ, ꝑmutabiles ſunt nõ nplius quatuor, kaméts, Tſeré, Segól Chólé. Cęteræ cõſtant inuariatę, quęcunq; alioqui adſit mutandi cauſa.

primæ ſyllabæ. Kaméts qđ reſidet ĩ prima ſyllaba nois perfecti tranſit in ſcheuá, quæcunq; acciderit conuertendæ vocalis ratio, vt à דָּבָר in regimine דְּבַר אָבִי : In Affixo דְּבָרוֹ :In plurali דְּבָרִים: Sic ab adiectiuo חָכָם ſapiens, deducitur fœmininũ, חֲכָמָה.

ſecundæ ſyllabæ.

Secundo autem loco poſitum kaméts

סָמוּךְ ſamuch,id eſt,continuum,coniunctum,ſiue vicinũ,vt דְּבַר אָבִי verbũ patris mei.Hîc alia puncta,quàm quum abſolutè ac citra regimen dicimus דָּבָר verbum,id quod illi adpellitant מוּכְרַת muchereth,hoc eſt abſolutum dictionis ſtatum.Semper vrò plurale maſc. collocatum in ſta regiminis, abiicit ם aſſumpto ·· ſu vltima radicis,quieſcente Iod.

Affixi voce pronomina quædam intellige, hoc donata vocabulo, quòd nunquàm inueniantur ſeparatim,ſed perpetuò ad finem dictionis adhære ſcant,vt דְּבָרוֹ verbum eius & cæt. Pluralis numerus,vt דְּבָרִים verba,Et quod præſentis eſt inſtituti,idem ſentiendum eſt de numero duali, vt à רֶגֶל pes,רַגְלַיִם pedes.

כַּרְמוֹ	כְּרָמֶיךָ	גְּדוֹלוֹ
כַּרְמְךָ	כְּרָמַי	גְּדוֹלִים
כַּרְמִי	כַּרְמֵיהֶם	גְּדוֹלֵי
כַּרְמָם	כַּרְמֵיכֶם	גְּדוֹלָיו
כַּרְמְכֶם	כְּרָמֵינוּ	ו -
כַּרְמֵנוּ	כְּרָמֶיהָ	כּוֹכָב
כַּרְמָהּ	כְּרָמַיִךְ	כּוֹכַב
כַּרְמֵךְ	כַּרְמֵיהֶן	כּוֹכָבוֹ
כַּרְמָן	כַּרְמֵיכֶן	כּוֹכָבִים
כַּרְמְכֶן	ו -	כּוֹכְבֵי
כְּרָמִים	גָּדוֹל	כּוֹכָבָיו
כַּרְמֵי	גְּדוֹל	
כְּרָמָיו		

Cur puncta mutentur.

Fótes vnde oritur vocalium permutatio ſunt quatuor, Regimen, Affixum, Pluralis numerus, Genus fœminınum. Regimen eſt quando dictio ipſa regit aliam, quod Hebræi vocát

דְּבָרֶיהָ
דְּבָרַיִךְ
דִּבְרֵיהֶן
דִּבְרֵיכֶן
חָכְמָה. fœm.

זָקֵן
זְקַן
זְקֵנוֹ
זְקֵנְךָ
זְקֵנִי
זְקֵנָם
זְקַנְכֶם
זְקֵנֵנוּ
זְקֵנָהּ
זְקֵנֵךְ
זְקֵנָן
זְקַנְכֶן
זְקֵנִים
זִקְנֵי

זְקֵנָיו
זְקֵנֶיךָ
זְקֵנַי
זִקְנֵיהֶם
זִקְנֵיכֶם
זְקֵנֵינוּ
זְקֵנֶיהָ
זְקֵנַיִךְ
זִקְנֵיהֶן
זִקְנֵיכֶן
זְקֵנָה. fœmi.

שֵׂכָר
שְׂכַר
שְׂכָרוֹ
שְׂכָרְךָ
שְׂכָרִי
שְׂכָרָם
שְׂכַרְכֶם

שְׂכָרֵנוּ
שְׂכָרָהּ
שְׂכָרֵךְ
שְׂכָרָן
שְׂכַרְכֶן
שְׂכָרִים
שִׂכְרֵי
שְׂכָרָיו
שְׂכָרֶיךָ
שְׂכָרַי
שִׂכְרֵיהֶם
שִׂכְרֵיכֶם
שְׂכָרֵינוּ
שְׂכָרֶיהָ
שְׂכָרַיִךְ
שִׂכְרֵיהֶן
שִׂכְרֵיכֶן
ו ..
כֹּרֶם
כֹּרֵם

quæ proprium Hebræis & familiaré numerum ſuperant, ac diuerſas habét quatuor aut quinque literas, nõ ſunt quidem illa admodum pauca, verum ad peregrinam magis linguam referenda, quocirca parum anxii fuimus, formis iſtorum recenſendis.

Omnium ordinum formæ certis quibuſdam legibus tenentur, vt ſcias vbi puncta ſtata perſiſtant, vbi contrà in alia vertantur, quæ ſuccedentibus tabulis plana fient.

דִּבְרֵי	דְּבַרְכֶם	
דְּבָרָיו	דְּבָרֵנוּ	דָּבָר
דְּבָרֶיךָ	דְּבָרָהּ	דְּבַר אָבִי
דְּבָרַי	דְּבָרֵךְ	דְּבָרוֹ
דִּבְרֵיהֶם	דְּבָרָן	דְּבָרְךָ
דִּבְרֵיכֶם	דְּבַרְכֶן	דְּבָרִי
דְּבָרֵינוּ	דְּבָרִים	דְּבָרָם

admodum in verbis, nunc litera pla nè deperditur, nunc in illius vicem ascisscitur daghes,nunc ipsa aut inua riata,aut ī aliā mutata quiescit, nunc rursum mouetur,hæc inquam vtcun que variant, in ipsis quoque cernun tur nominibus. Iam cū (præter quie scentia Ain Vau)prorsus nulla sint verba,quinPerfectorum coniugatio- nem multis locis admittant, fit vt in huiusmodi ordinum nomina,formæ etiam quadrent perfectorum. Atque adeò in quiescentibus Pe vel Lamed א,nullam aliam reperias.

Quatuor aut quinque literarum. Multa huius generis quæ aliquam li terarum thematis congeminant non solum epitaseos causa, verumetiam sonoritatis & euphoniæ. Cæterum

PE IOD LAMED HE.

יָפֶה מוֹרֶה תּוּגָה
יוֹפִי תּוֹרָה תּוּשִׁיָּה

QVATVOR LITERARVM.

בַּקְבּוּק זְנוּנִים פַּרְדֵּס
צְלָצַל חֲכָלִיל חַשְׁמַן
קָדְקֹד שַׁעֲרוּרָה גַּלְמוּד

QVINQVE LITERARVM.

פְּתַלְתּוֹל יְרַקְרַק חַלָּמִישׁ
אֲסַפְסוּף שְׁחַרְחֹרֶת פַּתְשֶׁגֶן

In cæteris ordinibus idem fit, quod ĩ dictionibus perfectis, nempe vt nomina interdum ex radicalibus tantummodo constent literis, interdum aduocentur Heemantica. Sed quem-

DVPLICANTIA AIN.

תם זכה מסך משק

קן רנה מגן מכס

עז חנה מעוז הגם

דל סכה מורד מגלה

שר המלה מורך תפלה

PE NVN LAMED ALEPH.

שיא משואה שאת

משא משאון נביא

משאת משאת נבואה

PE NVN LAMED HE.

מכת מצות נקי

מטה מטה נסיון

PE IOD LAMED ALEPH.

צא צאה מוצא

צא צאה מוצאה

QVIESCENTIA LAMED HE.

cis mutant in ו aut ׳ mobile ac fere formas perfectorũ sequuntur.

שנה חיה שוקת

עני ציה צפת

אחו הרבה שבית

שרה אתנה פדות

אב אתנן תאנה

פאה מעל תקוה

רעת מראה תעלה

שם משקה. תבנית

כי מצוה תרבות

תועה מקנה תחנות

חוזה מרבית

חולי רצון

תהו הרון

יד עמית

חרי אחות

פרי גלות

דין גאות

שלו

דוי

שקוי

פוריה

דומיה

אניה

שלוה

ערוה

אליה

אריה

קריה

טריה

עליון

ענין

גליון

Est hæc dictio 4 Reg. vi. quã iuxta quorundam sententiã ut formam diuersam retulimus, cum alij cõjeiãt ad præcedẽtem pertinere.

Multa præterea sũt in hoc ordine, quæ ה tertiam radi/

Et cætera.

QVIESCENTIA PE IOD.

רֵעַ	מוֹעֵד	תִּירוֹשׁ
בּוֹל	מוּסָר	תּוֹשָׁב
שֵׁנָה	מוֹרָשָׁה	שֶׁבֶת
מֵישָׁר	מוֹלֶדֶת	תּוֹכֵחָה
מוֹשָׁב	תֵּימָן	תּוֹעֶלֶת

QVIESCENTIA AIN VAV.

זָר	בַּיִת	הֲנָחָה	רֵקָם
גֵּר	קָמָה	הֲפוּגָה	שָׂשׂוֹן
עִיר	צֵדָה	ארוש	זָדוֹן
אוֹר	בִּינָה	אַכְזָב	אֵיתָן
טוּק	טוֹבָה	מָלוֹן	אִישׁוֹן
עֵיף	פּוּרָה	כְּנוּת	עֵרוּת
אָיוֹם	עֵיפָה	מְנוֹרָה	בּוֹשֶׁת
מָוֶת	עוֹלָה	מְנוּחָה	תְּלוּנָה

QVIESC. LAM. ALEPH.

צָבָא	חֵטְא	קַנָּא	כִּסֵּא
טָמֵא	גֹּמֶא	פֶּלֶא	חַטָּאת

נ initio propriis Nominibus conuenit, נִמְרוֹד. ת dictionem claudens, perinde vt ה nota est fœminini generis.

י dum initium occupat propria nomina conficit יַעֲקֹב יִצְחָק, Sed ad finem additum, gentilitiorum index est מִצְרִי Aegyptius, & item numeralium, quæ Latinis ordinalia dicuntur שְׁלִישִׁי tertius, & in adiectiuis quoque nonnullis locū habet, נָכְרִי externus.

Defectiua Pe Nun vel Iod.

Quæ sequūtur sūt ex defectiuis Pe Iod.

שִׁיג	מַבּוּל	
הַצָּלָה	מַפָּלָה	מַצָּע
מַסָּע	מַגֵּפָה	מַצֵּבָה
מִשׁוֹר	מַקֶּבֶת	מַצֶּבֶת

Quiescentia Pe Aleph.

אָבָק	אָשֵׁם	אָמִיר

Et cætera vt in Perfectis.

י מִצְרִי נָכְרִי

תֵּימָנִי אֲרַמִּי שְׁלִישִׁי

Magna eſt in omni ordine verbaliũ copia, eorum quæ fiunt adminiculo literarum הָאֶמַנְתִּי. Ex his ad radicẽ aſciſcitur interdum vna, interdũ geminæ, & nunc præfiguntur, nunc ad finem appendent.

ה quidem ad frontem perfectorum Nominum non accedit, niſi in vno tantùm הַשְׁמֻעוֹת Ezech. xxiiii. ĩ quo etiam ת additum eſt. At quæ in ה deſinunt, plurima ſunt, omnia fœminina & milrá, poſito ָ ante ה.

א aut ֶ habet aut ֱ, nec niſi dictionẽ incipit.

מ in capite frequens, in calce rarum admodum, שִׁלְשׁוֹם.

מ ת
מְסַגֶּרֶת
מִסְכְּנוּת
ן
אַלְמָן
שַׁבָּתוֹן
אַרְמוֹן
חֶשְׁבּוֹן
מִגְדָּן
שַׁאֲנָן
שִׁכָּרוֹן
זִכְרוֹן
קָרְבָּן
שֻׁלְחָן
רַעֲבוֹן
יְשִׁימוֹן
אֲבַדּוֹן
נ
נַפְתּוּל

נִמְרוֹד
ת
חוֹתֶמֶת
צַפִּיחִית
כַּפֹּרֶת
אַדֶּרֶת
שִׁבֹּלֶת
אִוֶּלֶת
תַּחְתִּית
מַלְכוּת
שִׁפְלוּת
גָּפְרִית
שְׁאֵרִית
כְּבֵרוֹת
תְּכֵלֶת
בֹּרִיתוֹת
קְטֹרֶת
גְּבֶרֶת

ת
תַּשְׁבֵּץ
תַּלְמִיד
תַּמְרוּר
תִּדְהָר
תְּאַשּׁוּר
ת ה
תַּרְדֵּמָה
תַּלְאוּבָה
תִּפְאָרָה
ת ת
תִּלְבֹּשֶׁת
תִּפְאֶרֶת
י
יִצְחָק
יַעֲקֹב
יַהֲלֹם
יַלְקוּט

HEEMANTICA.

ה	כְּלִמָּה	מַרְבֵּק
תּוֹעֵבָה	פְּקֻדָּה	מַשְׁחִית
סוֹלְלָה	ה׳ת	מַכְאוֹב
יַבָּשָׁה	הַשְׁמָעוּת	מַלְבּוּשׁ
חַבּוּרָה	א	מַטְעָם
נֶחָמָה	אַכְזָר	מֶרְחָב
גְּרוּפָה	אַכְזִיב	מִשְׁפָּט
אֲרוּזָה	אַרְבַּע	מִזְבֵּחַ
חֶרְפָּה	אֶזְרָח	מִזְמוֹר
שִׁפְחָה	אֶשְׁכּוֹל	מְסִבָּב
חָכְמָה	אֶצְבַּע	שִׁלְשׁוֹם
טֻמְאָה	א ה׳	מ ה
צְדָקָה	אַזְכָּרָה	מַמְלָכָה
נְקֵבָה	אַשְׁמוּרָה	מַכְפֵּלָה
נְדִיבָה	אֶצְעָדָה	מֶרְכָּבָה
זְמוֹרָה	ם	מִשְׁפָּחָה
מְלוּכָה	מַלְאָךְ	

נַעַר זְאֵב מְעַט
זֶרַע דְּבִיר שְׁכֶם
בֶּגֶד תְּהוֹם
כְּתָב גְבוּל

Intra hunc ambitum continétur Nomina perfecta, quibus vltra tres literas radicales nulla additur extranea, suntq; in eis multa verbalia, multis rursum verbum nullum respondet. Quemadmodum autem apud Latinos fallax est analogia, (nam ab amo deducitur nomẽ amor, non amatio, contrà lego gignit lectionẽ, legorem minimè) Sic & ab Hebreis verbis descendunt quidẽ verbalia, sed alia in aliis punctorum est ratio.

alia vtranq; habent terminationem. sunt etiam quædam tantùm dualia.

Admonitio.

Quòd in prædictis Nominibus, non eodem modo se habeant puncta, id pendet è formarum diuersitate, quas commonstrabit, qui consequitur catalogus.

Nomina Perfecta.

ככר	כוכב	דבר
עלג	כרם	זקן
גבור	בורית	קציה
שלום	שועל	גדול
אמן	גנב	ברוך
סלם	מקל	שכר
ישע	צדיק	תבל
ספר	רתוק	אפוד
תאר	תנור	אבוס
קדש	פחם	קיטור

rarò ſubſtantiua. b Nomina quędam vtrinque maſculina. c Contrà quædam fœminina. d Aliis tá etſi maribus, vox tamen pluralis fœminina. e Vt rurſum fœmininis maſculina. f Maſculinis quoque cótingit vtrunque plurale. g Itidem & fœmininis aut maſculinum, aut vtrunque. h Cum fœmininum ſingulare plærunque in ה deſinat vel ת, quædá tamen neutrum habent. i Hîc plurali maſculino geminũ tribuitur ſingulare. k Hîc contrà fœminino.

l Alia ſingulariter communia, quorum plurale partim vox maſculina, partim fœminina. m Sunt etiá quæ plurali carent. n Sunt item quę ſingulari. Ex iis, quædam tantùm maſculina, quædam tantùm fœminina,

APPENDIX.

Quæ literis quatuor constant, ferè sunt Piel aut Pual, solént que formari, partim ex quiescentibus Lamed ה, vt שְׁעַשַׁע à שָׁעָה, partim ex duplicantibus Ain, vt גִּלְגֵּל à גָּלַל. Nam vbi quatuor distincta sunt elementa, paucissima sunt, כִּרְבֵּל & כִּרְסֵם. Sic rara admodum in quibus quinque literæ, חֳמַרְמַר in Pual, יְפֵיפִה in Kal, hoc à יָפָה, illud à חָמַר.

DECLINATIONES NOMINVM.

Dualia	Fœminina	Masculina
רֶגֶל	צְדָקָה	דָּבָר
רַגְלַיִם	צְדָקוֹת	דְּבָרִים

Futurum	Benoni	PVAL
אֲכַלְכַּל	כְּלֻכָּל	
	Infinit.	Præteritũ
	כַּלְכּוֹל	כֻּלְכַּל

VERBVM QVINQVE LITERARVM.

Futurum	חֲמַרְמַרְנוּ	CONIV
אֲחֻמַרְמַר	חֲמַרְמְרָה·	GATIO
יְחֻמַרְמַר	חֲמַרְמַרְתְּ	PVAL.
תְּחֻמַרְמַר	חֲמַרְמַרְתֶּן	Pręteritum
נְחֻמַרְמַר	Benoni	חֻמַרְמַר
יְחֻמַרְמְרוּ	חֲמַרְמָר	חֻמַרְמַרְתָּ
תְּחֻמַרְמְרוּ	Infinit.	חֻמַרְמַרְתִּי
	חֲמַרְמוֹר	חֻמַרְמְרוּ
		חֻמַרְמַרְתֶּם

Consimiliter & in cæteris personis.

coniugatio formari poteſt, & totum Hiphil; iuxta canonẽ מְרַקְרְקִים hoc eſt Grammaticorum, qui dicũt, vna reperta perſona, integram coniugationem fieri poſſe. Sic quod ad actiuum & paſſiuum attinet, vtrouis habito, vtrunque vſurpare licet.

VERBA QVATVOR LITERARVM.

Infinit.	כִּלְכַּלְנוּ	PIEL
כַּלְכֵּל	כִּלְכְּלָה	
בְּכַלְכֵּל	כִּלְכַּלְתְּ	Præteritũ
Imperat.	כִּלְכַּלְתֶּן	כִּלְכֵּל
כַּלְכֵּל	Benoni	כִּלְכַּלְתָּ
Futurũ	מְכַלְכֵּל	כִּלְכַּלְתִּי
אֲכַלְכֵּל	Paul	כִּלְכְּלוּ
	מְכֻלְכָּל	כִּלְכַּלְתֶּם

Futurũ	כְּהִנָּתֵן	Benoni
אֶנָּתֵן	לְהִנָּתֵן	נִתָּן
HOPH.	מֵהִנָּתֵן	Infinit.
Futurũ	Imperat.	הִנָּתֵן
יֻתַּן	הִנָּתֵן	בְּהִנָּתֵן

APPENDIX.

Hoc verbum in prȩteritis àmittit extremam literam, quando eam ſequitur ת. Sic prima perſona pluralis, aſcito daghes, נ amotum indicat, נָתַנּוּ pro נָתַנְנוּ.

Infinitiuus תֵּת,& caput & calcẽ deperdit, cùm alioqui anologia poſtulet dicendum תֶּנֶת, vt גֶּשֶׁת à נָגַשׁ. Futurum Hophal יֻתַּן aliquot locis reperitur, vt .iii.Reg.ii.& ii.Reg. xxi.& item aliis locis. Quare & tota

VERBVM נָתַן.

KAL.

Præteritũ

נָתַן
נָתַתָּ
נָתַתִּי
נָתְנוּ
נְתַתֶּם
נָתַנְנוּ vel נָתַנּוּ
נָתְנָה
נָתַתְּ
נְתַתֶּן

Benoni

נוֹתֵן

Paul

נָתוּן

Infinit.

תֵּת
בְּתֵת
כְּתֵת
לָתֵת
מִתֵּת

Imperat.

תֵּן
תְּנוּ
תְּנִי
תֵּנְנָה

~~Infinit.~~ futurum

אֶתֵּן
יִתֵּן
תִּתֵּן
נִתֵּן
יִתְּנוּ
תִּתְּנוּ
תִּתֵּן
תִּתְּנִי
תִּתֵּנָּה

NIPHAL

Præteritũ

נִתַּן
נִתַּתָּ
נִתַּתִּי
נִתְּנוּ
נִתַּתֶּם
נִתַּנְנוּ vel נִתַּנּוּ
נִתְּנָה
נִתַּתְּ
נִתַּתֶּן

APPENDIX.

Sunt & alia huius farinæ יָרָה יָרָה, & in Hiphil הוֹרָה, in Hithpael הִתְוָרָה quæ vtcunque se habeant, nostra in præsentiarum non perinde refert, quando id semel admonitum oportuit, nobis in hac coniugationum tabula, non fuisse studio vt vsitatissima quæque proferremus. Quin potius curæ istius in totum securi, vnũ veluti archetypum oculis subiecimus, ad cuius legem, quæ essent consimilia genere, sint exigẽda. Nam illud spero consecuti sumus, vt puncta singulorum, suo quodque loco fide optima esse collocata videantur.

Infinit.
יַפּוֹת
Imperat.
יַפֵּה
Futurū
אֲיַפֶּה

PVAL.

Præteritū
יֻפָּה
יֻפֵּיתָ
יֻפֵּיתִי
Benoni
יֻפֶּה
Infinit.
יֻפּוֹת
Futurū
אֲיֻפֶּה

HIPHIL.

Præteritū
הוֹפָה
הוֹפֵיתָ
הוֹפֵיתִי
Benoni
מוֹפֶה
Paul
מוּפֶה
Infinit.
הוֹפוֹת
Imperat.
הוֹפֵה
Futurū
אוֹפֶה

HOPH.

Præteritū
הוּפָה
הוּפֵיתָ
הוּפֵיתִי
Infinit.
הוּפוֹת
Futurū
אוּפֶה

HITHPA.

Præteritū
הִתְיַפָּה
הִתְיַפֵּיתָ
הִתְיַפֵּיתִי
Benoni
מִתְיַפֶּה
Infinit.
הִתְיַפּוֹת
Imperat.
הִתְיַפֵּה
Futurū
אֶתְיַפֶּה

COMPOSITA PE IOD LAMED HE

KAL

Præteritũ

יָפָה

יָפִיתָ

יָפִיתִי

Benoni

יוֹפֶה

Paul

יָפוּי

Infinit.

יְפוֹת

בִּיפוֹת

כִּיפוֹת

לִיפוֹת

מִיפוֹת

Imperat.

יְפֵה

יְפוּ

יְפִי

יְפֶינָה

Futurũ

אֶפֶה

NIPHAL

Præteritũ

נוֹפָה

נוֹפֵיתָ

נוֹפֵיתִי

Benoni

נוֹפֶה

Infinit.

הִוָּפוֹת

Imperat.

הִוָּפֵה

Futurũ

אֶוָּפֶה

PIEL.

Præteritũ

יִפָּה

יִפִּיתָ

יִפִּיתִי

Benoni

מְיַפֶּה

Paul

מְיֻפֶּה

APPENDIX.

Duo omnino huius classis, יָצָא & יָרֵא, quæ hac spectant ad יָשַׁב, hac ad מָצָא.

Infinitiuus Kal.

צֵאת) De hoc pronunciandum vt de שְׂאֵת. Eorum verò quæ ad duos ordines attinent, nec Infinitiuus, nec Imperatiuus principalem literá perdit, præter נָשָׂא & יָצָא.

Imperatiuus.

צְאֶינָה) Hæc persona itidem vt שְׂאֶינָה accentum recipit in tertia radicali, id quod nec יָשַׁב nec מָצָא facere consueuerunt.

אָוָה אָבָה & ccnsimilia, pendent ex גָּלָה, & אָכַל.

Infinitiuus
יֵצֵא
Imperat.
יֵצֵא
Futurũ
אֵיצֵא

PVAL.

Præteritũ
יֻצָּא
יֻצֵּאתָ
יֻצֵּאתִי
Benoni
יֻצָּא
Infinitiuus
יֻצּוֹא
Futurũ
אֵיֻצָּא

HIPHIL.

Præteritũ
הוֹצִיא
הוֹצֵאתָ
הוֹצֵאתִי
Benoni
מוֹצִיא
Paul
מוֹצָא
Infinitiuus
הוֹצִא
Imperat.
הוֹצֵא
Futurũ
אוֹצִיא

HOPH.

Præteritũ
הוּצָא
הוּצֵאתָ
הוּצֵאתִי
Infinitiuus
הוּצָא
Futurũ
אוּצָא

HITHPA.

Preteritũ
הִתְיַצֵּא
הִתְיַצֵּאתָ
הִתְיַצֵּאתִי
Benoni
מִתְיַצֵּא
Infinitiuus
הִתְיַצֵּא
Imperat.
הִתְיַצֵּא
Futurũ
אֶתְיַצֵּא

COMPOSITA PE IOD LAMED ALEPH.

KAL

Preteritū

יָצָא

יָצָאתָ

יָצָאתִי

Benoni

יוֹצֵא

Paul

יָצוּא

Infinit.

צֵאת

בְּצֵאת

בְּצֵאת

לָצֵאת

מִצֵּאת

Imperat.

צֵא

צְאוּ

צְאִי

צֶאֶינָה

Futurū

אֵצֵא

NIPHAL

Preteritū

נוֹצָא

נוֹצֵאתָ

נוֹצֵאתִי

Benoni

נוֹצָא

Infinit.

הוֹצֵא

Imperat.

הוֹצֵא

Futurū

אוֹצֵא

PIEL.

Preteritū

יִצֵּא

יִצֵּאתָ

יִצֵּאתִי

Benoni

מְיַצֵּא

Paul

מְיֻצָּא

APPENDIX.

Superior ordo paucissima complectitur verba, hic copiosior est, vt נָצָה נָסָה נָחָה נָשָׁה נָקָה & alia præterea, quorum vnumquodq; in qua coniugatione sit vsitatius, lectione sacrorum codicum est obseruandū. Refertur hic ordo quantum ad primam, ad נָגַשׁ, quantum ad postremam, ad גָּלָה.

Infinitiuus Kal.

נְטוֹת) perinde vt גְּלוֹת. Sic Imperatiuus נְטֵה formæ גְּלֵה: quandoquidem his locis huiusmodi verba, literam נ abiicere nolunt.

Infinit.
נְטוֹת
Imperat.
נְטֵה
Futurū
אֶנְטֶה

PVAL.

Præteritū
נֻטָּה
נֻטֵּיתָ
נֻטֵּיתִי
Benoni
נֻטֶּה
Infinit.
נֻטּוֹת
Futurū
אֲנֻטֶּה

HIPHIL.

Præteritū
הִטָּה
הִטֵּיתָ
הִטֵּיתִי
Benoni
מַטֶּה
Paul
מֻטֶּה
Infinit.
הַטּוֹת
Imperat.
הַטֵּה
Futurū
אַטֶּה

HOPH.

Præteritū
הֻטָּה
הֻטֵּיתָ
הֻטֵּיתִי
Infinit.
הֻטּוֹת
Futurū
אֻטֶּה

HITHPA.

Præteritū
הִתְנַטָּה
הִתְנַטֵּיתָ
הִתְנַטֵּיתִי
Benoni
מִתְנַטֶּה
Infinit.
הִתְנַטֵּה
Imperat.
הִתְנַטֵּה
Futurū
אֶתְנַטֶּה

COMPOSITA PE NVN LAMED HE.

Infinitiuus	Imperat.	KAL.
הִנָּטוֹת	נְטֵה	Præteritū
Imperat.	נְטוּ	נָטָה
הִנָּטֵה	נְטִי	נָטִיתָ
Futurū	נְטֶינָה	נָטִיתִי
אֶנָּטֶה	Futurū	Benoni
PIEL.	אֶטֶּה	נוֹטֶה
Præteritū	NIPHAL	Paul
נִטָּה		נָטוּי
נִטִּיתָ	Præteritū	Infinitiuus
נִטִּיתִי	נִטָּה	נְטוֹת
Benoni	נִטֵּיתָ	בִּנְטוֹת
מְנַטֶּה	נִטֵּיתִי	כִּנְטוֹת
Paul	Benoni	לִנְטוֹת
מְנֻטֶּה	נִטֶּה	מִנְּטוֹת

APPENDIX.

Ordines compoſiti ex duobus metiendi, vt נָשָׂא capite ſpectat ad נָגַשׁ, calce ad מָצָא.

Infinitiuus Kal.

שְׂאֵת) Aduenientibus בִּכְלָם perditur ſcheua, & vt fit, litera א antea mobilis, punctum proprium remittit ad proximè vicinam, & in eo quieſcit. Affine eſt huic quod in appendice גָּלָה diximus. Tametſi etiam per א mobile formetur בִּשְׂאֵת Ezech. xx. & Exod. xxvii. ב ſignata pũcto chirec, שׂ ſcheuá.

❧ ❧ ❧

הָשֵּׂאתִי	HIPHIL	Infinit.
Infinit.	Præteritū	נַשֵּׂא
הָשָּׂא	הִשִּׂיא	Imperat.
Futurū	הִשֵּׂאתָ	נַשֵּׂא
אָשָּׂא·	הִשֵּׂאתִי	Futurū
	Benoni	אֲנַשֵּׂא
HITHPA.	מַשִּׂיא	
		PVAL.
Præteritū	Paul	
הִתְנַשֵּׂא	מֻשָּׂא	Præteritū
הִתְנַשֵּׂאתָ	Infinitiuus	נֻשָּׂא
הִתְנַשֵּׂאתִי	הַשִּׂיא	נֻשֵּׂאתָ
Benoni	Imperati.	נֻשֵּׂאתִי
מִתְנַשֵּׂא	הַשֵּׂא	Benoni
Infinitiuus	Futurū	נֻשָּׂא
הִתְנַשֵּׂא	אַשִּׂיא	Infinit.
Imperat.	HOPHAL	נֻשָּׂא
הִתְנַשֵּׂא	Præteritū	Futurū
Futurū	הָשָּׂא	אֲנֻשָּׂא
אֶתְנַשֵּׂא	הָשֵּׂאתָ	

COMPOSITA PE NVN· LAMED ALEPH.

Infinitiuus	Imperat.	KAL.
הִנָּשֵׂא	שָׂא	Præteritũ
Imperat.	שְׂאוּ	נָשָׂא
הִנָּשֵׂא	שְׂאִי	נָשָׂאתָ
Futurũ	שְׂאֶינָה	נָשָׂאתִי
אֶנָּשֵׂא	Futurũ	Benoni
PIEL.	אֶשָּׂא	נוֹשֵׂא
Preteritũ	NIPHAL	Paul
נִשֵּׂא		נָשׂוּא
נִשֵּׂאתָ	Præteritũ	Infinitiuus
נִשֵּׂאתִי	נִשָּׂא	שְׂאֵת
Benoni	נִשֵּׂאתָ	בִּשְׂאֵת
מְנַשֵּׂא	נִשֵּׂאתִי	כִּשְׂאֵת
Paul	Benoni	לָשֵׂאת
מְנֻשָּׂא	נִשָּׂא	מִשְּׂאֵת

תְּחִלֶּינָה Gene. xli. Siquidem formarum, de quibus in verbo בֵּן facta est mentio, ista hic frequentior. Porrò ׳ surrogatur pro cholé. Nam daghes, quod hoc loco necessarium, vocem magnam cõsequi nequit. Idem ferendum iudicium de hac persona in Imperatiuo. Conuenit enim futurum cũ Imperatiuo exclusis literis אֵיתָן.

Piel.

Benoni quidem & Paul semper vt perfecta, reliqua verò ac totum Hithpael, etiam more quiescentium Ain formes licet, vt cholem in vicem daghes subeat הִתְסוֹבֵב סוֹבֵב.

[illegible]

cæteris modis & temporibus Kal, interdum coniugãtur perfectè, in Paul autem semper.

Præteritum Kal.

סַב) Secunda radicis abiicitur, collocaturq́ꝫ daghes i vltima, si quo modo vocalis aut litera subsequatur, alioqui si nihil sequatur, excluditur daghes, hoc etiam in Benoni cernas Infinitiuo, Imperatiuo, & Futuro.

סַבּוֹתָ) Personarum omnium penultima cholem, præterquàm trium. Itidem in Niphal, Hiphil & Hophal.

Futurum.

תְּסֻבֶּינָה) ת mutat ־ in : Deorsum enim è sede sua pellitur accentus, qđ ipsum & in Hiphil vsu venit, vt

CONIVGATIO HITHPAEL.

Præteritū
הִתְסַבֵּב
הִתְסַבַּבְתָּ
הִתְסַבַּבְתִּי
הִתְסַבְּבוּ
הִתְסַבַּבְתֶּם
הִתְסַבַּבְנוּ
הִתְסַבְּבָה
הִתְסַבַּבְתְּ
הִתְסַבַּבְתֶּן
Benoni
מִתְסַבֵּב
מִתְסַבְּבִים
מִתְסַבֶּבֶת
מִתְסַבְּבוֹת
Infinitiuus
הִתְסַבֵּב
בְּהִתְסַבֵּב
כְּהִתְסַבֵּב
לְהִתְסַבֵּב
מֵהִתְסַבֵּב
Imperati.
הִתְסַבֵּב
הִתְסַבְּבוּ
הִתְסַבְּבִי
הִתְסַבֵּבְנָה
Futurū
אֶתְסַבֵּב
יִתְסַבֵּב
תִּתְסַבֵּב
נִתְסַבֵּב
יִתְסַבְּבוּ
תִּתְסַבְּבוּ
תִּתְסַבֵּב
תִּתְסַבְּבִי
תִּתְסַבֵּבְנָה

APPENDIX.

Quæ secundam radicis geminant, in

Paul

מוּסָב
מוּסַבִּים
מוּסַבָּה
מוּסַבּוֹת

Infinitiuus

הָסֵב
בְּהָסֵב
כְּהָסֵב

לְהָסֵב
מֵהָסֵב

Imperati.

הָסֵב
הָסֵבּוּ
הָסֵבִּי
הֲסִבֶּינָה

Futurū

אָסֵב
יָסֵב
תָּסֵב
נָסֵב
יָסֵבּוּ
תָּסֵבּוּ
תָּסֵב
תָּסֵבִּי
תְּסִבֶּינָה

HOPHAL. PASSIVVM.

Præteritū

הוּסַב
הוּסַבּוֹתָ
הוּסַבּוֹתִי
הוּסַבּוּ
הוּסַבּוֹתֶם
הוּסַבּוֹנוּ
הוּסַבָּה
הוּסַבּוֹת
הוּסַבּוֹתֶן

Infinitiuus

הוּסֵב

Futurū

אוּסַב
יוּסַב
תּוּסַב
נוּסַב
יוּסַבּוּ
תּוּסַבּוּ
תּוּסַב
תּוּסַבִּי
תּוּסַבְּנָה

PVAL, PASSIVVM.

תְּסֻבַּב	Benoni	Præteritũ
נְסֻבַּב	סֻבָב	סֻבַב
יְסֻבְּבוּ	סֻבָבִים	סֻבַּבְתָּ
תְּסֻבְּבוּ	סֻבָבָה	סֻבַּבְתִּי
תְּסֻבַּב	סֻבָבוֹת	סֻבְבוּ
תְּסֻבְּבִי	Infinitiuus	סֻבַּבְתֶּם
תְּסֻבַּבְנָה	סֻבּוֹב	סֻבַּבְנוּ
	Futurũ	סֻבְבָה
	אֲסֻבַּב	סֻבַּבְתְּ
	יְסֻבַּב	סֻבַּבְתֶּן

CONIVGATIO HIPHIL.

Benoni	הֲסִבּוֹתֶם	Præteritũ
מֵסֵב	הֲסִבּוֹנוּ	הֵסֵב
מְסִבִּים	הֵסֵבָּה	הֲסִבּוֹתָ
מְסִבָּה	הֲסִבּוֹת	הֲסִבּוֹתִי
מְסִבּוֹת	הֲסִבּוֹתֶן	הֵסַבּוּ

CONIVGATIO PIEL.

Preteritũ
סִבֵּב
סִבַּבְתָּ
סִבַּבְתִּי
סִבְּבוּ
סִבַּבְתֶּם
סִבַּבְנוּ
סִבְּבָה
סִבַּבְתְּ
סִבַּבְתֶּן
Benoni
מְסַבֵּב
מְסַבְּבִים
מְסַבֶּבֶת vel מְסַבְּבָה

מְסַבְּבוֹת
Paul
מְסֻבָּב
מְסֻבָּבִים
מְסֻבָּבָה
מְסֻבָּבוֹת
Infinitiuus
סַבֵּב
בְּסַבֵּב
כְּסַבֵּב
לְסַבֵּב
מִסַּבֵּב
Imparati.
סַבֵּב
סַבְּבוּ

סַבְּבִי
סַבֵּבְנָה
Futurũ
אֲסַבֵּב
יְסַבֵּב
תְּסַבֵּב
נְסַבֵּב
יְסַבְּבוּ
תְּסַבְּבוּ
תְּסַבֵּב
תְּסַבְּבִי
תְּסַבֵּבְנָה

סובו
סובי
סבינה
Futurũ
אסוב

יסוב
תסוב
נסוב
יסובו
תסובו

תסוב
תסובי
תסבינה

NIPHAL. PASSIVVM.

Præteritũ
נסב
נסבות
נסבותי
נסבו
נסבותם
נסבונו
נסבה
נסבות
נסבותן
Benoni
נסב

נסבים
נסבה
נסבות
Infinitiuus
הסוב
בהסוב
כהסוב
להסוב
מהסוב
Imperati.
הסב
הסבו

הסבי
הסבנה
Futurũ
אסב
יסב
תסב
נסב
יסבו
תסבו
תסב
תסבי
תסבנה

Cæterę coniugationes extremam syllabam mutuantur à Kal, primam à verbo perfecto.

DVPLICANTIA AIN.

CONIVGATIO KAL.

סְבוּבָה	Benoni	Pręteritū
סְבוּבוֹת	סַב	סַב
Infinitiuus	סַבִּים	סַבּוֹתָ
סוֹב	סַבָּה	סַבּוֹתִי
בְּסוֹב	Hoc fœmini num aliam formam nō habet	סַבּוּ
כְּסוֹב		סַבּוֹתֶם
לָסוֹב	סַבּוֹת	סַבּוֹנוּ
מִסּוֹב	Paul	סַבָּה
Imperati.	סָבוּב	סַבּוֹת
סוֹב	סְבֻבִים	סַבּוֹתֶן

ה additum fuerit, prius migret in ת.
Reliquæ omnes personæ in vicem ה
substituunt י, quæ litera in Kal quidem quiescit post chirec, in Niphal
Pual & Hophal post .. . At in tribus residuis, citra discrimen vtramuis vocalé reperias, nisi quod in Piel
magis receptú est chirec, í Hiphil ·.

Paul Kal.

גְּלוּי) In locum ה subit י mobilis, perfectorum deinde lege seruata.

Infinitiuus Kal.

גְּלוֹת) Literæ בכלם aliam terminationem non admittút, verum illis absentibus hæc forma rarior. Nam vsitatissima est גָּלֹה galo, per · & cholé,
si modo sit illa verború congeminatio רָאֹה רָאִיתִי videndo vidi, alioqui
priori loco collocandú : גְּלֹה gelo.

נִתְגַּלֶּה   תִּתְגַּלּוּ   תִּתְגַּלִּי
יִתְגַּלּוּ   תִּתְגַּלֶּה   תִּתְגַּלֶּינָה

APPENDIX.

In reliquis ordinibus, vna Præteriti syllaba recipit ָ altera ַ. At in quiescentibus Lamed, vtraque afficitur ָ.

Præteritum.

(נִגְלוּ) In hoc ordine personis quæ desinūt in schurec eximitur ה, vulgato Hebræis more, nempe, si qua tollatur è medio litera, eius punctum assumit proximè antecedens proprio abiecto נִגְלוּ pro נִגְלְהוּ. Hæc ratio etiam locum habet in omni Benoni גּוֹלִים pro גּוֹלְהִים.

(נִגְלְתָה) Ista persona per totum ordinem, natiuum ה mutat in ת accessu alterius, indicis fœminini generis. Illud enim obtinet, vt vbi secundum

תֳּגְלוּ	Futurũ	הֳגְלֵינוּ
תֳּגְלֶה	אֳגְלֶה	הֳגְלְתָה
תֳּגְלִי	יֳגְלֶה	הֳגְלֵית
תֳּגְלֶינָה	תֳּגְלֶה	הֳגְלֵיתֶן
	נֳגְלֶה	Infinitiuus
	יֳגְלוּ	הֳגְלוֹת

CONIVGATIO HITHPAEL.

מֵהִתְגַּלּוֹת	Benoni	Preteritũ
Imperati.	מִתְגַּלֶּה	הִתְגַּלָּה
הִתְגַּלֵּה	מִתְגַּלִּים	הִתְגַּלִּית
הִתְגַּלּוּ	מִתְגַּלָּה	הִתְגַּלִּיתִי
הִתְגַּלִּי	מִתְגַּלּוֹת	הִתְגַּלּוּ
הִתְגַּלֶּינָה	Infinitiuus	הִתְגַּלִּיתֶם
Futurũ	הִתְגַּלּוֹת	הִתְגַּלִּינוּ
אֶתְגַּלֶּה	בְּהִתְגַּלּוֹת	הִתְגַּלְּתָה
יִתְגַּלֶּה	כְּהִתְגַּלּוֹת	הִתְגַּלִּית
תִּתְגַּלֶּה	לְהִתְגַּלּוֹת	הִתְגַּלִּיתֶן

CONIVGATIO HIPHIL.

הַגְלוּ	מַגְלוֹת	Præteritũ
הַגְלִי	Paul	הִגְלָה
הַגְלֶינָה	מׇגְלֶה	הִגְלִיתָ
Futurũ	מׇגְלִים	הִגְלִיתִי
אַגְלֶה	מׇגְלָה	הִגְלוּ
יַגְלֶה	מׇגְלוֹת	הִגְלִיתֶם
תַּגְלֶה	Infinitiuus	הִגְלִינוּ
נַגְלֶה	הַגְלוֹת	הִגְלְתָה
יַגְלוּ	בְּהַגְלוֹת	הִגְלִית
תַּגְלוּ	כְּהַגְלוֹת	הִגְלִיתֶן
תַּגְלֶה	לְהַגְלוֹת	Benoni
תַּגְלִי	מֵהַגְלוֹת	מַגְלֶה
תַּגְלֶינָה	Imperati.	מַגְלִים
	הַגְלֵה	מַגְלָה

HOPHAL. PASSIVVM.

הׇגְלוּ	הׇגְלֵיתָ	Preteritũ
הׇגְלֵיתֶם	הׇגְלֵיתִי	הׇגְלָה

תְּגַלֶּה	יְגַלֶּה	גַּלּוּ
תְּגַלִּי	תְּגַלֶּה	גַּלִּי
תְּגַלֶּינָה	נְגַלֶּה	גַּלֶּינָה
	יְגַלּוּ	Futurū
	תְּגַלּוּ	אֲגַלֶּה

PVAL. PASSIVVM.

תְּגֻלֶּה	Benoni	Præteritū
נְגֻלֶּה	גֻּלֶּה	גֻּלָּה
יְגֻלּוּ	גֻּלִּים	גֻּלֵּיתָ
תְּגֻלּוּ	גֻּלָּה	גֻּלֵּיתִי
תְּגֻלֶּה	גֻּלּוֹת	גֻּלּוּ
תְּגֻלִּי	Infinitiuus	גֻּלֵּיתֶם
תְּגֻלֶּינָה	גֻּלּוֹת	גֻּלֵּינוּ
	Futurū	גֻּלְּתָה
	אֲגֻלֶּה	גֻּלֵּית
	יְגֻלֶּה	גֻּלֵּיתֶן

יִגָּלוּ	Futurū	Imperati.
תִּגָּלוּ	אֶגָּלֶה	הִגָּלֵה
תִּגָּלֶה	יִגָּלֶה	הִגָּלוּ
תִּגָּלִי	תִּגָּלֶה	הִגָּלִי
תִּגָּלֶינָה	נִגָּלֶה	הִגָּלֶינָה

CONIVGATIO PIEL.

מְגַלֶּה	Benoni	Præteritū
מְגַלּוֹת	מְגַלֶּה	גִּלָּה
Infinitiuus	מְגַלִּים	גִּלִּיתָ
גַּלּוֹת	מְגַלָּה	גִּלִּיתִי
בְּגַלּוֹת	*Hoc fœmininum aliam non habet formam.*	גִּלּוּ
כְּגַלּוֹת		גִּלִּיתֶם
לְגַלּוֹת	מְגַלּוֹת	גִּלִּינוּ
מִגַּלּוֹת	Paul	גִּלְּתָה
Imperati.	מְגֻלֶּה	גִּלִּית
גַּלֵּה	מְגֻלִּים	גִּלִּיתֶן

גלוית

Infinitiuus

גלות / גלות

בגלות

כגלות

לגלות

מגלות

Imperatı.

גלה

גלו

גלי

גלינה

Futurū

אגלה

יגלה

תגלה

נגלה

יגלו

תגלו

תגלה

תגלי

תגלינה

NIPHAL: PASSIVVM.

Præteritū

נגלה

נגלית

נגלית

נגליתי

נגלו

נגליתם

נגלינו

נגלתה

נגלית

נגליתן

Benoni

נגלה

נגלים

נגלה

נגלות

Infinitiuus

הגלות

בהגלות

כהגלות

להגלות

מהגלות

E

קְרֶאןָ Imperatiuus pluralis fœmininus, vocate. à themate קָרָא Exod.ii. valde recedit à cõſuetudine horum verborum. Nam א in eo mouetur quæ deberet quieſcere, deinde præter morem huius perſonę perit ה & ֶ,

QVIESCENTIA LAMED HE.

CONIVGATIO KAL

Hoc fœmininum aliam formam non habet.	גָּלְתָה	Præteritũ
	גָּלִית	גָּלָה
גּוֹלוֹת	גָּלִיתֶן	גָּלִית
Paul	~~Paul~~	גָּלִיתִי
גָּלוּי	גּוֹלֶה	גָּלוּ
גְּלוּיִם	גּוֹלִים	גְּלִיתֶם
גְּלוּיָה	גּוֹלָה	גָּלִינוּ

נִמְצֵאתִי, id quod fit in omni quoq; Benoni fœminino singulari, si modo desinat in ת, מוֹצֵאת. At in Imperatiuis pluralibus fœmininis quiescit post ֶ, מְצֶאנָה. Ad hunc modum & in futuris, תִּמְצֶאנָה. Quòd si post א sequatur ו ה vel י, iam mobilis efficitur, perinde vt tertia radicalis in perfectis, מָצְאוּ inuenerunt, מָצְאָה inuenit fœmina. מִצְאִי inuenito fœm.

Infinitiuus

מְצֹאת) Infinitiuos omnes formauimus adiecto ת ad calcem, vt indicaremus quid isti ordini conueniret, Nam alioqui perfectorum legem crebrò sequuntur, מְצֹא per ְ & cholem, formæ פְּקוֹד. Identidem & in cæteris coniugationibus.

תִּתְמַצֵּא	לְהִתְמַצֵּאת	הִתְמַצֵּאתֶן
נִתְמַצֵּא	מֵהִתְמַצֵּאת	Benoni
יִתְמַצְּאוּ	Imperati.	מִתְמַצֵּא
תִּתְמַצְּאוּ	הִתְמַצֵּא	מִתְמַצְּאִים
תִּתְמַצֵּא	הִתְמַצְּאוּ	מִתְמַצֵּאת
תִּתְמַצְּאִי	הִתְמַצְּאִי	מִתְמַצְּאוֹת
תִּתְמַצֶּאנָה	הִתְמַצֶּאנָה	Infinitiuus
	Futurũ	הִתְמַצֵּאת
	אֶתְמַצֵּא	בְּהִתְמַצֵּאת
	יִתְמַצֵּא	כְּהִתְמַצֵּאת

APPENDIX.

Aleph in medio dictionis, peculiariter ſibi quietem vendicat. Cæterum quod ad prgſentem ordinem attinet, quieſcit in præterito coniugationis quidem Kal poſt punctum ָ, מָצָאתָ, aliarum autem poſt ֵ, נִמְצֵאתָ, מָצָאתִי

הַמְצֶאנָה
Futurū
אַמְצִיא
יַמְצִיא

תַמְצִיא
נַמְצִיא
יַמְצִיאוּ
תַמְצִיאוּ

תַמְצִיא
תַמְצִיאִי
תַמְצֶאנָה

HOPHAL. PASSIVVM.

Præteritū
הֻמְצָא
הֻמְצֵאתָ
הֻמְצֵאתִי
הֻמְצְאוּ
הֻמְצֵאתֶם
הֻמְצֵאנוּ
הֻמְצְאָה

הֻמְצֵאת
הֻמְצֵאתֶן
Infinitiuus
הֻמְצֵאת
Futurū
אֻמְצָא
יֻמְצָא
תֻמְצָא

נֻמְצָא
יֻמְצְאוּ
תֻמְצְאוּ
תֻמְצָא
תֻמְצְאִי
תֻמְצֶאנָה

CONIVGATIO HITHPAEL.

Preteritū
הִתְמַצֵּא
הִתְמַצֵּאתָ

הִתְמַצֵּאתִי
הִתְמַצְּאוּ
הִתְמַצֵּאתֶם

הִתְמַצֵּאנוּ
הִתְמַצְּאָה
הִתְמַצֵּאת

יִמְצְאוּ	Futurū	מְצָאִים
תִּמְצְאוּ	אֶמְצָא	מְצָאָה
תִּמְצָא	יִמְצָא	מְצָאוֹת
תִּמְצְאִי	תִּמְצָא	Infinitiuus
תִּמְצֶאנָה	נִמְצָא	מְצֵאת

CONIVGATIO HIPHIL.

Infinitiuus	Benoni	Preteritū
הַמְצִיאֹת	מַמְצִיא	הִמְצִיא
בְּהַמְצִיאֹת	מַמְצִיאִים	הִמְצֵאתָ
כְּהַמְצִיאֹת	מַמְצִיאָה	הִמְצֵאתִי
לְהַמְצִיאֹת	מַמְצִיאוֹת	הִמְצִיאוּ
מֵהַמְצִיאֹת	Paul	הִמְצֵאתֶם
Imperati.	מֻמְצָא	הִמְצֵאנוּ
הַמְצֵא	מוּמְצָאִים	הִמְצִיאָה
הַמְצִיאוּ	מוּמְצָאָה	הִמְצֵאת
הַמְצִיאִי	מוּמְצָאוֹת	הִמְצֵאתֶן

מִצֵּאנוּ
מִצְּאָה
מִצֵּאת
מִצֵּאתֶן
Benoni
מְמַצֵּא
מְמַצְּאִים
מְמַצֵּאת vel
מְמַצְּאָה
מְמַצְּאוֹת
Paul
מְמֻצָּא

מְמֻצָּאִים
מְמֻצָּאָה
מְמֻצָּאוֹת
Infinitiuus
מַצֵּאת
בְּמַצֵּאת
כְּמַצֵּאת
לְמַצֵּאת
מִמַּצֵּאת
Imperati.
מַצֵּא
מַצְּאוּ

מַצְּאִי
מַצֶּאנָה
Futurū
אֲמַצֵּא
יְמַצֵּא
תְּמַצֵּא
נְמַצֵּא
יְמַצְּאוּ
תְּמַצְּאוּ
תְּמַצֵּא
תְּמַצְּאִי
תְּמַצֶּאנָה

PVAL. PASSIVVM.

Prȩteritū
מֻצָּא
מֻצֵּאתָ
מֻצֵּאתִי

מֻצְּאוּ
מֻצֵּאתֶם
מֻצֵּאנוּ
מֻצְּאָה

מֻצֵּאת
מֻצֵּאתֶן
Benoni
מְמֻצָּא

NIPHAL. PASSIVVM.

הִמָּצְאִי	נִמְצָאִים	Preteritú
הִמָּצֶאנָה	נִמְצָאָה	נִמְצָא
Futurú	נִמְצָאוֹת	נִמְצֵאתָ
אֶמָּצֵא	Infinitiuus	נִמְצֵאתִי
יִמָּצֵא	הִמָּצֵאת	נִמְצְאוּ
תִּמָּצֵא	בְּהִמָּצֵאת	נִמְצֵאתֶם
נִמָּצֵא	כְּהִמָּצֵאת	נִמְצֵאנוּ
יִמָּצְאוּ	לְהִמָּצֵאת	נִמְצְאָה
תִּמָּצְאוּ	מֵהִמָּצֵאת	נִמְצֵאת
תִּמָּצֵא	Imperati.	נִמְצֵאתֶן
תִּמָּצְאִי	הִמָּצֵא	Benoni
תִּמָּצֶאנָה	הִמָּצְאוּ	נִמְצָא

CONIVGATIO PIEL.

מִצְּאוּ	מִצֵּאתָ	Præteritú
מִצֵּאתֶם	מִצֵּאתִי	מִצֵּא

QVIESCENTIA LAMED ALEPH.

CONIVGATIO KAL.

Preteritū

מָצָא
מָצָאתָ
מָצָאתִי
מָצְאוּ
מְצָאתֶם
מָצָאנוּ
מָצְאָה
מָצָאת
מְצָאתֶן

Benoni

מוֹצֵא
מוֹצְאִים
מוֹצֵאת vel מוֹצְאָה
מוֹצְאוֹת

Paul

מָצוּא
מְצוּאִים
מְצוּאָה
מְצוּאוֹת

Infinitiuus

מְצֹאת
בִּמְצֹאת
כִּמְצֹאת
לִמְצֹאת
מִמְּצֹאת

Imperati.

מְצָא
מִצְאִי
מְצֶאנָה

Futurū

אֶמְצָא
יִמְצָא
תִּמְצָא
נִמְצָא
יִמְצְאוּ
תִּמְצְאוּ
תִּמְצָא
תִּמְצְאִי
תִּמְצֶאנָה

47

נִתְבּוֹנֵן	הִתְבּוֹנְנִי	כְּהִתְבּוֹנֵן
יִתְבּוֹנְנוּ	הִתְבּוֹנֵנָּה	לְהִתְבּוֹנֵן
תִּתְבּוֹנְנוּ	Futurū	מֵהִתְבּוֹנֵן
תִּתְבּוֹנֵן	אֶתְבּוֹנֵן	Imperati.
תִּתְבּוֹנְנִי	יִתְבּוֹנֵן	הִתְבּוֹנֵן
תִּתְבּוֹנֵנָּה	תִּתְבּוֹנֵן	הִתְבּוֹנְנוּ

APPENDIX.

Præteritum Hiphil.

Formari poteſt hoc tempus & alia ratione, vt ſit tſeré perpetuum ſub litera ה in omnibus perſonis ad hunc modum.

הֵבִינָה	הֵבִינוּ	הֵבִין
הֵבַנְתְּ	הֵבַנְתֶּם	הֵבַנְתָּ
הֵבַנְתֶּן	הֵבַנּוּ	הֵבַנְתִּי

hoc fit quia secus excederent tres syllabas.

HITHPAEL.

(הִתְבּוֹנֵן) Vltima ſyllaba non tã per efferri ſolet, q̄ p - הִתְבּוֹשֵׁשׁ erubuit.

HOPHAL. PASSIVVM.

נוּבַן	הוּבַנְתְּ	Preteritú
יוּבְנוּ	הוּבַנְתֶּן	הוּבַן
תּוּבְנוּ	Infinitiuus	הוּבַנְתָּ
תּוּבַן	הוּבַן	הוּבַנְתִּי
תּוּבְנִי	Futurú	הוּבְנוּ
תּוּבַנְנָה	אוּבַן	הוּבַנְתֶּם
	יוּבַן	הוּבַנּוּ
	תּוּבַן	הוּבְנָה

CONIVGATIO HITHPAEL.

מִתְבּוֹנְנִים	הִתְבּוֹנַנּוּ	Præteritú
מִתְבּוֹנֶנֶת	הִתְבּוֹנְנָה	הִתְבּוֹנֵן
מִתְבּוֹנְנוֹת	הִתְבּוֹנַנְתְּ	הִתְבּוֹנַנְתָּ
Infinitiuus	הִתְבּוֹנַנְתֶּן	הִתְבּוֹנַנְתִּי
הִתְבּוֹנֵן	Benoni	הִתְבּוֹנַנּוּ
בְּהִתְבּוֹנֵן	מִתְבּוֹנֵן	הִתְבּוֹנַנְתֶּם

munia,vt חוֹלֵל formauit,aut formatus est, quo fit vt Piel & Pual voce sint eadem,significatione diuersa.

CONIVGATIO HIPHIL.

Præteritū

הֵבִין

הֲבִינוֹתָ

הֲבִינוֹתִי

הֵבִינוּ

הֲבִינוֹתֶם

הֲבִינוֹנוּ

הֵבִינָה

הֲבִינוֹת

הֲבִינוֹתֶן

Benoni

מֵבִין

מְבִינִים

מְבִינָה

מְבִינוֹת

Paul

מוּבָן

מוּבָנִים

מוּבָנָה

מוּבָנוֹת

Infinitiuus

הָבֵן

בְּהָבִין

כְּהָבִין

לְהָבִין

מֵהָבִין

Imperati.

הָבֵן

הָבִינוּ

הָבִינִי

הֲבֵנֶּנָה

Futurū

אָבִין

יָבִין

תָּבִין

נָבִין

יָבִינוּ

תָּבִינוּ

תָּבִין

תָּבִינִי

תְּבִינֶנָה

pore ſchurec, rarius cholem, præterquàm in pauſa, וַיָּמוֹת & mortuus eſt, ſæpe obuium, Geneſis quinto.

תְּבוּנֶנָה) Accidit huic perſonæ, vt punctum ־ literæ ת migret in : modo accentum obtineat ſyllaba tertia, תְּבוֹאֶינָה venient, nam alioqui perſcribēdum תְּבוֹאֶנָה, quæ quidem variatio locum habet tam in hoc ordine, quàm in duplicibus, idq́ in duabus cõiugationibus, Kal & Hiphil.

Piel & Pual.

Vbique ſub cholem eſt vau, quæ litera, quòd ſit hoc loco de numero quieſcentium, daghes non recipit, ideoque pro eo geminatur tertia radicis בּוֹנֵן pro בִּין. Pòrrò ſignificationem habet iſta coniugatio, qualem ea verba, quæ Latinis vocantur com

Præteritum Kal.

(בָּנַנוּ) Abiici potest nun prius,& pro eo substitui daghes in posteriori, בַּנּוּ.

Benoni.

(בָּנָה) Literis & punctis nihil variat à præterito fœminino, nisi quòd Benoni sit milra, hoc est, accentum accipiens in vltima, illud autem milel.

Infinitiuus.

(לָבוֹן) Literarũ כ ל ב reliquæ signantur peculiari suo puncto :, at ל sortitur ְ, qđ pręfigatur dictioni paruę.

Imperatiuus.

(בּוֹן) Fermè gaudet puncto schurec, perinde vt Infinitiuus, tametsi in vtroque reperire liceat cholem, קוֹם surgendo, מוֹל circuncide.

Futurum.

(אָבוֹן) Creberrimũ est & in hoc tem-

II. QVIESCENTIA AIN VAV.

בּוֹנֵנָּה	מְבוֹנָנוֹת	בּוֹנַנְתֶּן
Futurũ	Infinitiuus	Benoni
אֲבוֹנֵן	בּוֹנֵן	מְבוֹנֵן
יְבוֹנֵן	בְּבוֹנֵן	מְבוֹנְנִים
תְּבוֹנֵן	כְּבוֹנֵן	מְבוֹנֶנֶת vel
נְבוֹנֵן	לְבוֹנֵן	מְבוֹנְנָה
יְבוֹנְנוּ	מִבּוֹנֵן	מְבוֹנְנוֹת
תְּבוֹנְנוּ	Imperati.	Paul
תְּבוֹנֵן	בּוֹנֵן	מְבוֹנָן
תְּבוֹנְנִי	בּוֹנְנוּ	מְבוֹנָנִים
תְּבוֹנֵנָּה	בּוֹנְנִי	מְבוֹנָנָה

ANNOTATIO.

Quieſcentia Ain Vau in tertia præteriti ſuſcipiunt ־, duplicia verò ־, alioqui numero duarum radicalium conſentiunt.

NIPHAL. PASSIVVM.

הִבּוֹנִי	נְבוֹנִים	Preteritū
הִבּוֹנֶנָה	נְבוֹנָה	נָבוֹן
Futurū	נְבוֹנוֹת	נְבוּנוֹתָ
אֶבּוֹן	Infinitiuus	נְבוּנוֹתִי
יִבּוֹן	הִבּוֹן	נָבוֹנוּ
תִּבּוֹן	בְּהִבּוֹן	נְבוּנוֹתֶם
נִבּוֹן	כְּהִבּוֹן	נְבוּנוֹנוּ
יִבּוֹנוּ	לְהִבּוֹן	נָבוֹנָה
תִּבּוֹנוּ	מֵהִבּוֹן	נְבוּנוֹת
תִּבּוֹן	Imperati.	נְבוּנוֹתֶן
תִּבּוֹנִי	הִבּוֹן	Benoni
תִּבּוֹנֶנָה	הִבּוֹנוּ	נָבוֹן

CONIVGATIO PIEL.

בּוֹנַנְנוּ	בּוֹנַנְתִּי	Preteritū
בּוֹנְנָה	בּוֹנְנוּ	בּוֹנֵן
בּוֹנַנְתְּ	בּוֹנַנְתֶּם	בּוֹנַנְתָּ

QVIESCENTIA AIN VAV.

CONIVGATIO KAL.

Præteritū

בָּן
בַּנְתָּ
בַּנְתִּי
בָּנוּ
בַּנְתֶּם
בַּנּוּ
בָּנָה
בַּנְתְּ
בַּנְתֶּן

Benoni

בָּן
בָּנִים
בָּנָה

Hoc fœmininum aliam non habet formam.

בָּנוֹת

Paul

בּוֹן
בּוֹנִים
בּוֹנָה
בּוֹנוֹת

Infiniti.

בּוֹן
בְּבוֹן
כְּבוֹן
לָבוֹן
מִבּוֹן

Imperat.

בּוֹן
בּוֹנוּ
בּוֹנִי
בּוֹנָה

Futurū

אָבוֹן
יָבוֹן
תָּבוֹן
נָבוֹן
יָבוֹנוּ
תָּבוֹנוּ
תָּבוֹן
תָּבוֹנִי
תְּבוֹנֶנָה

Quod si cõtigerit secundã literã esse gutturalem, succedet in locum segol geminum pathach, דַעַת à יָדַע sciuit: sic קַחַת à defectiuo לָקַח accepit.

Futurum kal.

אֵשֵׁב) Tsere sub אֵיתָן signum est quiescentis pe iod, quæ ad hoc quidem punctũ raro adscribitur: nam si exprimatur, primam syllabam efferunt per chirec, sequente pathach אִינַק sugam.

Niphal.

Pro iod substituitur Vau, in Præterito quidem & Benoni quiescens, in reliquis verò temporibus mobilis siue consonans.

Hithpael.

Etiam vt Niphal formari potest per vau mobilem הִתְוַדַּע.

נִתְיַשֵּׁב	הִתְיַשְּׁבִי	כְּהִתְיַשֵּׁב
יִתְיַשְּׁבוּ	הִתְיַשֵּׁבְנָה	לְהִתְיַשֵּׁב
תִּתְיַשְּׁבוּ	Futurũ	מֵהִתְיַשֵּׁב
תִּתְיַשֵּׁב	אֶתְיַשֵּׁב	Imperati.
תִּתְיַשְּׁבִי	יִתְיַשֵּׁב	הִתְיַשֵּׁב
תִּתְיַשֵּׁבְנָה	תִּתְיַשֵּׁב	הִתְיַשְּׁבוּ

APPENDIX.

Commune eſt quieſcentibus cum defectiuis, vt inter coniugandum vnam è radicalibus interdum deperdant, ſed hoc intereſt, quòd in defectiuis excidentẽ literam indicet daghes, in quieſcentibus autem vocalis magna.

Infinitiuus kal.

שֶׁבֶת) Dimouetur prima, & ad poſtremã adiicitur ת, perinde vt ĩ defectiuis. eſtq; vtrunq; punctum ſegol.

HOPHAL. PASSIVVM.

נוּשַׁב	הוּשַׁבְתְּ	Præteritũ
יוּשְׁבוּ	הוּשַׁבְתֶּן	הוּשַׁב
תּוּשְׁבוּ	Infinitiuus	הוּשַׁבְתָּ
תּוּשַׁב	הוּשַׁב	הוּשַׁבְתִּי
תּוּשְׁבִי	Futurũ	הוּשְׁבוּ
תּוּשַׁבְנָה	אוּשַׁב	הוּשַׁבְתֶּם
	יוּשַׁב	הוּשַׁבְנוּ
	תּוּשַׁב	הוּשְׁבָה

CONIVGATIO HITHPAEL.

מִתְיַשְּׁבִים	הִתְיַשַּׁבְנוּ	Præteritũ
מִתְיַשֶּׁבֶת	הִתְיַשְּׁבָה	הִתְיַשֵּׁב
מִתְיַשְּׁבוֹת	הִתְיַשַּׁבְתְּ	הִתְיַשַּׁבְתָּ
Infinitiuus	הִתְיַשַּׁבְתֶּן	הִתְיַשַּׁבְתִּי
הִתְיַשֵּׁב	Benoni	הִתְיַשְּׁבוּ
בְּהִתְיַשֵּׁב	מִתְיַשֵּׁב	הִתְיַשַּׁבְתֶּם

תֵּשְׁבוּ	יֵשֵׁב	Infinitiuus
תֵּשֵׁב	תֵּשֵׁב	יְשׁוּב
תֵּשְׁבִי	נֵשֵׁב	Futurū
תֵּשַׁבְנָה	יֵשְׁבוּ	אֵשֵׁב

CONIVGATIO HIPHIL.

הוֹשִׁיבוּ	מוֹשִׁיבוֹת	Præteritū
הוֹשִׁיבִי	Paul	הוֹשִׁיב
הוֹשֵׁבְנָה	מוּשָׁב	הוֹשַׁבְתָּ
Futurū	מוּשָׁבִים	הוֹשַׁבְתִּי
אוֹשִׁיב	מוּשָׁבָה	הוֹשִׁיבוּ
יוֹשִׁיב	מוּשָׁבוֹת	הוֹשַׁבְתֶּם
תּוֹשִׁיב	Infinitiuus	הוֹשַׁבְנוּ
נוֹשִׁיב	הוֹשֵׁב	הוֹשִׁיבָה
יוֹשִׁיבוּ	בְּהוֹשִׁיב	הוֹשַׁבְתְּ
תּוֹשִׁיבוּ	כְּהוֹשִׁיב	הוֹשַׁבְתֶּן
תּוֹשִׁיב	לְהוֹשִׁיב	Benoni
תּוֹשִׁיבִי	מֵהוֹשִׁיב	מוֹשִׁיב
תּוֹשֵׁבְנָה	Imperati.	מוֹשִׁיבִים
	הוֹשֵׁב	מוֹשִׁיבָה

יַשֵּׁבְנָה	מְיֻשָּׁבוֹת	יִשַּׁבְתֶּן
Futurũ	Infinitiuus	Benoni
אֲיַשֵּׁב	יַשֵּׁב	מְיַשֵּׁב
יְיַשֵּׁב	בְּיַשֵּׁב	מְיַשְּׁבִים
תְּיַשֵּׁב	כְּיַשֵּׁב	vel מְיַשֶּׁבֶת
נְיַשֵּׁב	לְיַשֵּׁב	מְיַשְּׁבָה
יְיַשְּׁבוּ	מִיַּשֵּׁב	מְיַשְּׁבוֹת
תְּיַשְּׁבוּ	Imperati.	Paul
תְּיַשֵּׁב	יַשֵּׁב	מְיֻשָּׁב
תְּיַשְּׁבִי	יַשְּׁבוּ	מְיֻשָּׁבִים
תְּיַשֵּׁבְנָה	יַשְּׁבִי	מְיֻשָּׁבָה

PVAL. PASSIVVM.

Benoni	יֻשַּׁבְתֶּם	Præteritũ
יֻשָּׁב	יֻשַּׁבְנוּ	יֻשַּׁב
יֻשָּׁבִים	יֻשְּׁבָה	יֻשַּׁבְתָּ
יֻשָּׁבָה	יֻשַּׁבְתְּ	יֻשַּׁבְתִּי
יֻשָּׁבוֹת	יֻשַּׁבְתֶּן	יֻשְּׁבוּ

HIPHAL. PASSIVVM.

הוּשְׁבִי	נוֹשָׁבִים	Præteritũ
הוּשַׁבְנָה	נוֹשָׁבָה	נוֹשַׁב
Futurũ	נוֹשָׁבוֹת	נוֹשַׁבְתָּ
אוּשַׁב	Infinitiuus	נוֹשַׁבְתִּי
יוּשַׁב	הוּשַׁב	נוֹשְׁבוּ
תּוּשַׁב	בְּהוּשַׁב	נוֹשַׁבְתֶּם
נוּשַׁב	כְּהוּשַׁב	נוֹשַׁבְנוּ
יוּשְׁבוּ	לְהוּשַׁב	נוֹשְׁבָה
תּוּשְׁבוּ	מֵהוּשַׁב	נוֹשַׁבְתְּ
תּוּשַׁב	Imperati.	נוֹשַׁבְתֶּן
תּוּשְׁבִי	הוּשַׁב	Benoni
תּוּשַׁבְנָה	הוּשְׁבוּ	נוֹשָׁב

CONIVGATIO PIEL.

יִשַּׁבְנוּ	יִשַּׁבְתִּי	Prеteritũ
יִשְּׁבָה	יִשְּׁבוּ	יִשַּׁב
יִשַּׁבְתְּ	יִשַּׁבְתֶּם	יִשַּׁבְתָּ

QVIESCENTIA PE IOD.

CONIVGATIO KAL.

Præteritũ

יָשַׁב
יָשַׁבְתָּ
יָשַׁבְתִּי
יָשְׁבוּ
יְשַׁבְתֶּם
יָשַׁבְנוּ
יָשְׁבָה
יָשַׁבְתְּ
יְשַׁבְתֶּן

Benoni

יוֹשֵׁב
יוֹשְׁבִים
יוֹשֶׁבֶת vel יוֹשְׁבָה
יוֹשְׁבוֹת

Paul

יָשׁוּב
יְשׁוּבִים
יְשׁוּבָה
יְשׁוּבוֹת

Infinitiuus

שֶׁבֶת
בְּשֶׁבֶת
כְּשֶׁבֶת
לָשֶׁבֶת
מִשֶּׁבֶת

Imperati.

שֵׁב
שְׁבוּ
שְׁבִי
שֵׁבְנָה

Futurũ

אֵשֵׁב
יֵשֵׁב
תֵּשֵׁב
נֵשֵׁב
יֵשְׁבוּ
תֵּשְׁבוּ
תֵּשֵׁב
תֵּשְׁבִי
תֵּשַׁבְנָה

Præteritum Niphal.

נֶאֶכְלוּ) Ex pũctis raptis eliditur ſcheuá, quãdo alterum ſcheuá prȩcedunt.

Infinitiuus Niphal.

הֵאָכֵל) Mutatur chirec in tſere, nam א non admittit dages, id quod tria tempora cõiugationis Niphal ſuſcipere conſueuerunt in locũ abiecti נ.

Paul Hiphil.

מַאֲכָל) Tam in hoc tempore quàm in omni coniugatione Hophal, quæcunque gutturalis fuerit prima radicis, eam ſubit ֲ, antecedentem verò literam, ַ tantùm.

נִתְאַכֵּל תִּתְאַכְּלוּ תִּתְאַכְּלִי
יִתְאַכֵּלוּ תִּתְאַכֵּל תִּתְאַכֵּלְנָה

APPENDIX.

אֲכַלְתֶּם) Puncta rapta peculiariter gutturalibus in vicem ſcheuá ſubiiciuntur,

Infinitiuus Kal.

בֶּאֱכוֹל) Literę non radicales, vendicant ſibi vocalem cognatam puncto gutturalis cui præfiguntur, vt hoc loco ſegol ſub ב, ſic in benoni Hiphil מַאֲכִיל, מ inſignitur pathach, in paul מָאֳכָל kamets.

Futurum Kal.

In voce magna literarũ אֵיתָן quieſcit א radicis, quod quidẽ in cæteris perſonis exprimitur, ĩ prima verò latet,

תָּאֳכְלוּ	Futurú	הָאֳכַלְנוּ
תָּאֳכַל	אָאֳכַל	הָאֳכְלָה
תָּאֳכְלִי	יָאֳכַל	הָאֳכַלְתְּ
תָּאֳכַלְנָה	תָּאֳכַל	הָאֳכַלְתֶּן
	נָאֳכַל	Infinitiuus
	יָאֳכְלוּ	הָאֳכֵל

CONIVGATIO HITHPAEL.

מֵהִתְאַכֵּל	Benoni	Præteritú
Imperat.	מִתְאַכֵּל	הִתְאַכֵּל
הִתְאַכֵּל	מִתְאַכְּלִים	הִתְאַכַּלְתָּ
הִתְאַכְּלוּ	מִתְאַכֶּלֶת	הִתְאַכַּלְתִּי
הִתְאַכְּלִי	מִתְאַכְּלוֹת	הִתְאַכְּלוּ
הִתְאַכֵּלְנָה	Infinitiuus	הִתְאַכַּלְתֶּם
Futurú	הִתְאַכֵּל	הִתְאַכַּלְנוּ
אֶתְאַכֵּל	בְּהִתְאַכֵּל	הִתְאַכְּלָה
יִתְאַכֵּל	כְּהִתְאַכֵּל	הִתְאַכַּלְתְּ
תִּתְאַכֵּל	לְהִתְאַכֵּל	הִתְאַכַּלְתֶּן

86

CONIVGATIO HIPHIL.

Præteritū
הֶאֱכִיל
הֶאֱכַלְתָּ
הֶאֱכַלְתִּי
הֶאֱכִילוּ
הֶאֱכַלְתֶּם
הֶאֱכַלְנוּ
הֶאֱכִילָה
הֶאֱכַלְתְּ
הֶאֱכַלְתֶּן

Benoni
מַאֲכִיל
מַאֲכִילִים
מַאֲכִילָה
מַאֲכִילוֹת

Paul
מָאֳכָל
מָאֳכָלִים
מָאֳכָלָה
מָאֳכָלוֹת

Infinitiuus
הַאֲכֵל
בְּהַאֲכִיל
כְּהַאֲכִיל
לְהַאֲכִיל
מֵהַאֲכִיל

Imperati.
הַאֲכֵל
הַאֲכִילוּ
הַאֲכִילִי
הַאֲכֵלְנָה

Futurū
אַאֲכִיל
יַאֲכִיל
תַּאֲכִיל
נַאֲכִיל
יַאֲכִילוּ
תַּאֲכִילוּ
תַּאֲכִיל
תַּאֲכִילִי
תַּאֲכֵלְנָה

HOPHAL. PASSIVVM.

Præteritū
הָאֳכַל
הָאֳכַלְתָּ
הָאֳכַלְתִּי
הָאֳכְלוּ
הָאֳכַלְתֶּם

אַכְלִי	יֹאכַל	תֹּאכְלוּ
אֲכֻלְנָה	תֹּאכַל	תֹּאכַל
Futurū	נֹאכַל	תֹּאכְלִי
אֹאכַל	יֹאכְלוּ	תֹּאכַלְנָה

PVAL. PASSIVVM.

Præterit	Benoni	תְּאֻכַּל
אֻכַּל	אֻכָּל	נְאֻכַּל
אֻכְּלַתְ	אֻכָּלִים	יְאֻכְּלוּ
אֻכַּלְתִּי	אֻכָּלָה	תְּאֻכְּלוּ
אֻכְּלוּ	אֻכָּלוֹת	תְּאֻכַּל
אֻכַּלְתֶּם	Infinitiuus	תְּאֻכְּלִי
אֻכַּלְנוּ	אֻכּוֹל	תְּאֻכַּלְנָה
אֻכְּלָה	Futurū	
אֻכַּלְתְּ	אֲאֻכַּל	
אֻכַּלְתֶּן	יְאֻכַּל	

נֵאָכֵל	הֵאָכְלִי	כְּהֵאָכֵל
יֵאָכְלוּ	הֵאָכַלְנָה	לְהֵאָכֵל
תֵּאָכְלוּ	Futurū	מֵהֵאָכֵל
תֵּאָכֵל	אֵאָכֵל	Imperati.
תֵּאָכְלִי	יֵאָכֵל	הֵאָכֵל
תֵּאָכַלְנָה	תֵּאָכֵל	הֵאָכְלוּ

CONIVGATIO PIEL.

מְאֻכָּלוֹת	Benoni	Præteritū
Infinitiuus	מְאַכֵּל	אִכֵּל
אַכֵּל	מְאַכְּלִים	אִכַּלְתָּ
בְּאַכֵּל	מְאַכֶּלֶת	אִכַּלְתִּי
כְּאַכֵּל	vel מְאַכְּלָה	אִכְּלוּ
לְאַכֵּל	מְאַכְּלוֹת	אִכַּלְתֶּם
מֵאַכֵּל	Paul	אִכַּלְנוּ
Imperati.	מְאֻכָּל	אִכְּלָה
אַכֵּל	מְאֻכָּלִים	אִכַּלְתְּ
אַכְּלוּ	מְאֻכָּלָה	אִכַּלְתֶּן

QVIESCENTIA PE ALEPH.

תֹּאכַל	לֶאֱכוֹל	אוֹכְלוֹת
נֹאכַל	מֵאֱכוֹל	Paul
יֹאכְלוּ	Imperat.	אֱכוֹל
תֹּאכְלוּ	אֱכוֹל	אֲכוּלִים
תֹּאכַל	אִכְלוּ	אֲכוּלָה
תֹּאכְלִי	אִכְלִי	אֲכוּלוֹת
תֹּאכַלְנָה	אֱכוֹלְנָה	Infinitiuus
	Futurū	אָכוֹל
	אֹכַל	בֶּאֱכוֹל
	יֹאכַל	כֶּאֱכוֹל

NIPHAL. PASSIVVM.

נֶאֱכָלִים	נֶאֱכַלְנוּ	Præteritū
נֶאֱכָלָה	נֶאֶכְלָה	נֶאֱכַל
נֶאֱכָלוֹת	נֶאֱכַלְתְּ	נֶאֱכַלְתְּ
Infinitiuus	נֶאֱכַלְתֶּן	נֶאֱכַלְתִּי
הֵאָכֵל	Benoni	נֶאֶכְלוּ
בְּהֵאָכֵל	נֶאֱכָל	נֶאֱכַלְתֶּם

quod & aliis quibuſdam huius claſſis vſu venire ſolet.

לָקַח accepit.
Referendum eſt hoc verbum in numerum defectiuorum Pe. deficit enim litera ל in Infinitiuo קַחַת, & Imperatiuo קַח, Futurum præterea recipit daghes in ק, יִקַּח.

QVIESCENTIA PE ALEPH.

CONIVGATIO KAL.

Benoni	אֲכַלְתֶּם	Præteritũ
אוֹכֵל	אָכַלְנוּ	אָכַל
אוֹכְלִים	אָכְלָה	אָכַלְתָּ
אוֹכֶלֶת	אָכַלְתְּ	אָכַלְתִּי
vel אוֹכְלָה	אֲכַלְתֶּן	אָכְלוּ

Benoni	HOPHAL	Benoni
מִתְיַצֵּב	Præteritũ	מַצִּיב
Infinitiuus	הֻצַּב	Paul
הִתְיַצֵּב	Infinitiuus	מֻצָּב
Imperati.	הֻצַּב	Infinitiuus
הִתְיַצֵּב	Futurũ	הַצֵּב
Futurũ	אֻצַּב	Imperati.
אֶתְיַצֵּב	HITHPAEL	הַצֵּב
	Præteritũ	Futurũ
	הִתְיַצֵּב	אַצִּיב

APPENDIX.

In omnibus huius ordinis Ain eſt צ, præterquàm in duobus, יָקַף circundedit, & יָנַח poſuit. Cæterum יָצָא pertinet ad quieſcentia Pe iod, vbi primam reiectam non indicat dages, ſed vocalis magna, id

DEFECTIVA PE IOD.

KAL.

Præteritũ
יָצַב

Benoni
יוֹצֵב

Paul
יָצוּב

Infinitiuus
צֶבֶת

Imperati.
צֵב

Futurum
אֶצַּב

NIPH

Præter.
נִצַּב

Benoni
נִצָּב

Infinitiuus
הִיָּצֵב

Imperati.
הִיָּצֵב

Futurum
אִיָּצֵב

PIEL.

Præteritũ
יִצֵּב

Benoni
מְיַצֵּב

Paul
מְיֻצָּב

Infinitiuus.
יַצֵּב

Imperati.
יַצֵּב

Futurum
אֲיַצֵּב

PVAL.

Præteritũ
יֻצַּב

Benoni
יֻצָּב

Infinitiuus
יֻצּוֹב

Futurum
אֲיֻצַּב

HIPHIL

Preteritũ
הִצִּיב

Futurum Kal.

(אֶגַּשׁ)In hoc tempore,& reliquis coniugationibus,si exciderit prima radicalis, secunda suscipiet dages, in locum abiectæ literæ נ, efferendæ per scheuá, si verbum inflecteretur perfecté.

Piel & Pual.

(נִגַּשׁ) Et actiuum & passiuum moré perfectorum retinent.Nam illic quoque hæc persona interdum sortitur pathach sub Ain.

Paul hiphil.

(מֻגָּשׁ) מ habet kibbuts loco schurec: Nam vocalem magnam sequi non potest dages, quod quum hic sit locandum in Ain,migrat vox magna in paruam.

יִתְנַגְּשׁוּ	Futurũ	Imperati.
תִּתְנַגְּשׁוּ	אֶתְנַגֵּשׁ	הִתְנַגֵּשׁ
תִּתְנַגֵּשׁ	יִתְנַגֵּשׁ	הִתְנַגְּשׁוּ
תִּתְנַגְּשִׁי	תִּתְנַגֵּשׁ	הִתְנַגְּשִׁי
תִּתְנַגֵּשְׁנָה	נִתְנַגֵּשׁ	הִתְנַגֵּשְׁנָה

APPENDIX.

Defectiua Pe Nun ſæpenumero in Infinitiuo, Imperatiuo, et Futuro, conueniunt cum perfectis נְצוֹר cuſtodire & cuſtodi, אֶנְצוֹר cuſtodiam.

Infinitiuus Kal. (לָגֶשֶׁת) Literarum כ ל ב peculiare punctum eſt ſcheuá. Cæterum ל præfixa dictioni milel, hoc eſt, dictioni habenti accentum in penultima, vt eſt גֶּשֶׁת, aut dictioni monoſyllabæ, ferè habet kamets.

HOPHAL. PASSIVVM.

נֻגַּשׁ	הֻגַּשְׁתְּ	Præteritũ
יֻגְּשׁוּ	הֻגַּשְׁתֶּן	הֻגַּשׁ
תֻּגְּשׁוּ	Infinitiuus	הֻגַּשְׁתָּ
תֻּגַּשׁ	הֻגֵּשׁ	הֻגַּשְׁתִּי
תֻּגְּשִׁי	Futurum	הֻגְּשׁוּ
תֻּגַּשְׁנָה	אֻגַּשׁ	הֻגַּשְׁתֶּם
	יֻגַּשׁ	הֻגַּשְׁנוּ
	תֻּגַּשׁ	הֻגְּשָׁה

CONIVGATIO HITHPAEL.

מִתְנַגְּשׁוֹת	הִתְנַגְּשָׁה	Præteritũ
Infinitiuus	הִתְנַגַּשְׁתְּ	הִתְנַגֵּשׁ
הִתְנַגֵּשׁ	הִתְנַגַּשְׁתֶּן	הִתְנַגַּשְׁתָּ
בְּהִתְנַגֵּשׁ	Benoni	הִתְנַגַּשְׁתִּי
כְּהִתְנַגֵּשׁ	מִתְנַגֵּשׁ	הִתְנַגְּשׁוּ
לְהִתְנַגֵּשׁ	מִתְנַגְּשִׁים	הִתְנַגַּשְׁתֶּם
מֵהִתְנַגֵּשׁ	מִתְנַגֶּשֶׁת.	הִתְנַגַּשְׁנוּ

תִּנָּגְשׁוּ	יִנָּגֵשׁ	Infinitiuus
תִּנָּגֵשׁ	תִּנָּגֵשׁ	נָגוֹשׁ
תִּנָּגְשִׁי	נִנָּגֵשׁ	Futurum
תִּנָּגַשְׁנָה	יִנָּגְשׁוּ	אֶנָּגֵשׁ

CONIVGATIO HIPHIL.

הַגִּישׁוּ	מַגִּישׁוֹת	Preteritũ
הַגִּישִׁי	Paul	הִגִּישׁ
הַגֵּשְׁנָה	מֻגָּשׁ	הִגַּשְׁתָּ
Futurum	מֻגָּשִׁים	הִגַּשְׁתִּי
אַגִּישׁ	מֻגָּשָׁה	הִגִּישׁוּ
יַגִּישׁ	מֻגָּשׁוֹת	הִגַּשְׁתֶּם
תַּגִּישׁ	Infinitiuus	הִגַּשְׁנוּ
נַגִּישׁ	הַגֵּשׁ	הִגִּישָׁה
יַגִּישׁוּ	בְּהַגִּישׁ	הִגַּשְׁתְּ
תַּגִּישׁוּ	כְּהַגִּישׁ	הִגַּשְׁתֶּן
תַּגִּישׁ	לְהַגִּישׁ	Benoni
תַּגִּישִׁי	מֵהַגִּישׁ	מַגִּישׁ
תַּגֵּשְׁנָה	Imperati.	מַגִּישִׁים
	הַגֵּשׁ	מַגִּישָׁה

Futurum	Infinitiuus	נִגַּשְׁתֶּן
אֲנַגֵּשׁ	נַגֵּשׁ	Benoni
יְנַגֵּשׁ	בְּנַגֵּשׁ	מְנַגֵּשׁ
תְּנַגֵּשׁ	כְּנַגֵּשׁ	מְנַגְּשִׁים
נְנַגֵּשׁ	לְנַגֵּשׁ	vel מְנַגֶּשֶׁת
יְנַגְּשׁוּ	מְנַגֵּשׁ	מְנַגְּשָׁה
תְּנַגְּשׁוּ	Imperati.	מְנַגְּשׁוֹת
תְּנַגֵּשׁ	נַגֵּשׁ	Paul
תְּנַגְּשִׁי	נַגְּשׁוּ	מְנֻגָּשׁ
תְּנַגֵּשְׁנָה	נַגְּשִׁי	מְנֻגָּשִׁים
	נַגֵּשְׁנָה	מְנֻגָּשָׁה
		מְנֻגָּשׁוֹת

PVAL. PASSIVVM.

Benoni	נֻגַּשְׁתֶּם	Præteritũ
נֻגָּשׁ	נֻגַּשְׁנוּ	נֻגַּשׁ
נֻגָּשִׁים	נֻגְּשָׁה	נֻגַּשְׁתָּ
נֻגָּשָׁה	נֻגַּשְׁתְּ	נֻגַּשְׁתִּי
נֻגָּשׁוֹת	נֻגַּשְׁתֶּן	נֻגְּשׁוּ

NIPHAL. PASSIVVM.

הִנָּגְשִׁי	נִגָּשִׁים	Præteritũ
הִנָּגַשְׁנָה	נִגָּשָׁה	נִגַּשׁ
Futurum	נִגָּשׁוֹת	נִגַּשְׁתָּ
אֶנָּגֵשׁ	Infinitiuus	נִגַּשְׁתִּי
יִנָּגֵשׁ	הִנָּגֵשׁ	נִגְּשׁוּ
תִּנָּגֵשׁ	בְּהִנָּגֵשׁ	נִגַּשְׁתֶּם
נִנָּגֵשׁ	כְּהִנָּגֵשׁ	נִגַּשְׁנוּ
יִנָּגְשׁוּ	לְהִנָּגֵשׁ	נִגְּשָׁה
תִּנָּגְשׁוּ	מֵהִנָּגֵשׁ	נִגַּשְׁתְּ
תִּנָּגֵשׁ	Imperati.	נִגַּשְׁתֶּן
תִּנָּגְשִׁי	הִנָּגֵשׁ	Benoni
תִּנָּגַשְׁנָה	הִנָּגְשׁוּ	נִגָּשׁ

CONIVGATIO PIEL.

נִגַּשְׁנָה	נִגַּשְׁתִּי	Præteritũ
נִגְּשָׁה	נִגְּשׁוּ	נִגַּשׁ
נִגַּשְׁתְּ	נִגַּשְׁתֶּם	נִגַּשְׁתָּ

DEFECTIVA PE NVN.

Coniugatio kal.

Præteritũ

נָגַשׁ
נָגַשְׁתָּ
נָגַשְׁתִּי
נָגְשׁוּ
נְגַשְׁתֶּם
נָגַשְׁנוּ
נָגְשָׁה
נָגַשְׁתְּ
נְגַשְׁתֶּן

Benoni

נוֹגֵשׁ
נוֹגְשִׁים
נוֹגֶשֶׁת vel נוֹגְשָׁה
נוֹגְשׁוֹת

Paul

נָגוּשׁ
נְגוּשִׁים
נְגוּשָׁה
נְגוּשׁוֹת

Infinitiuus

גֶּשֶׁת
בְּגֶשֶׁת
כְּגֶשֶׁת
לָגֶשֶׁת
מִגֶּשֶׁת

Imperati.

גַּשׁ vel גֶּשׁ
גְּשׁוּ
גְּשִׁי
גַּשְׁנָה

Futurum

אֶגַּשׁ
יִגַּשׁ
תִּגַּשׁ
נִגַּשׁ
יִגְּשׁוּ
תִּגְּשׁוּ
תִּגַּשׁ
תִּגְּשִׁי
תִּגַּשְׁנָה

verò cholem, יִשְׁמוֹר custodiet, nisi secunda aut tertia radicalis fuerit, ע vel ח, tum enim habet patach יִשְׁמַע audiet, יִשְׁלַח mittet, יִשְׂחַק ridebit, יִלְעַג subsannabit. Sunt quæ vtroque modo efferuntur יִשְׁבּוֹת & יִשְׁבַּת cessabit.

Infinitiuus Niphal.

מֵהִפָּקֵד) Quatuor literæ gutturales ע ח ה א & ר quum non admittant dages, mutant punctum breue præcedens in longum, vt hoc loco chirec, quod est peculiare literæ מ præpositioni, vertitur in tsere ob ה gutturalem sequentem.

יִתְפַּקְּדוּ	Futurum	Imperat.
תִּתְפַּקְּדוּ	אֶתְפַּקֵּד	הִתְפַּקֵּד
תִּתְפַּקֵּד	יִתְפַּקֵּד	הִתְפַּקְּדוּ
תִּתְפַּקְּדִי	תִּתְפַּקֵּד	הִתְפַּקְּדִי
תִּתְפַּקֵּדְנָה	נִתְפַּקֵּד	הִתְפַּקֵּדְנָה

APPENDIX.

Omnem dictionem primariam ſiue radicem indicant his tribus literis ל ע פ, ita vt Pe ſignificet primam radicis, Ain ſecundam, Lamed tertiam.

Infinitiuus kal.

(מִפְּקוֹד) Pe cum dages, quod eſt ſignū abiecti Nun ex præpoſitione מִן.

Imperatiui & Futuri

eadem eſt vltima. In verbis perfectis coniugationis kal, neutra ferè habent pathach, vt יִשְׁכַּב iacebit, tranſitiua

HOPHAL. PASSIVVM.

נָפְקַד	הָפְקַדְתְּ	Præteritũ
יָפְקְדוּ	הָפְקַדְתֶּן	הָפְקַד
תָּפְקְדוּ	Infinitiuus	הָפְקַדְתָּ
תָּפְקַד	הָפְקֵד	הָפְקַדְתִּי
תָּפְקְדִי	Futurum	הָפְקְדוּ
תָּפְקַדְנָה	אָפְקַד	הָפְקַדְתֶּם
	יָפְקַד	הָפְקַדְנוּ
	תָּפְקַד	הָפְקְדָה

CONIVGATIO HITHPAEL.

מִתְפַּקְּדוֹת	הִתְפַּקְּדָה	Præteritũ
Infinitiuus	הִתְפַּקַּדְתְּ	הִתְפַּקֵּד
הִתְפַּקֵּד	הִתְפַּקַּדְתֶּן	הִתְפַּקַּדְתָּ
בְּהִתְפַּקֵּד	Benoni	הִתְפַּקַּדְתִּי
כְּהִתְפַּקֵּד	מִתְפַּקֵּד	הִתְפַּקְּדוּ
לְהִתְפַּקֵּד	מִתְפַּקְּדִים	הִתְפַּקַּדְתֶּם
מֵהִתְפַּקֵּד	מִתְפַּקֶּדֶת	הִתְפַּקַּדְנוּ

Futurú
אפקד
יפקד
תפקד
תפקד

נפקד
יפקדו
תפקדו

תפקד
תפקדי
תפקדנה

CONIVGATIO HIPHIL.

Præteritú
הפקיד
הפקדת
הפקדת
הפקידו
הפקדתם
הפקדנו
הפקידה
הפקדת
הפקדתן

Benoni
מפקיד
מפקידים
מפקידה
מפקידות

Paul
מופקד
מופקדים
מופקדה
מופקדות

Infinitiuus
~~הפקיד~~ הפקד
בהפקיד
כהפקיד
להפקיד
מהפקיד

Imperati.
הפקד
הפקידו
הפקידי
הפקדנה

Futurum
אפקיד
יפקיד
תפקיד
נפקיד
יפקידו
תפקידו
תפקיד
תפקידי
תפקדנה

כִּפְקֻדוֹת
Paul
מְפַקֵּד
מְפַקְּדִים
מְפַקְּדָה
מְפַקְּדוֹת
Infinitiuus
פַּקֵּד
בְּפַקֵּד
כְּפַקֵּד

לְפַקֵּד
מִפַּקֵּד
Imperati.
פַּקֵּד
פַּקְּדוּ
פַּקְּדִי
פַּקֵּדְנָה
Futurum
אֲפַקֵּד
יְפַקֵּד

תְּפַקֵּד
נְפַקֵּד
יְפַקְּדוּ
תְּפַקְּדוּ
תְּפַקֵּד
תְּפַקְּדִי
תְּפַקֵּדְנָה

PVAL. PASSIVVM.

Præteritũ
פֻּקַּד
פֻּקְּדָה
פֻּקַּדְתָּ
פֻּקַּדְתִּי
פֻּקְּדוּ
פֻּקַּדְתֶּם

פֻּקַּדְנוּ
פֻּקְּדָה
פֻּקַּדְתְּ
פֻּקַּדְתֶּן
Benoni
פֻּקָּד

פֻּקָּדִים
פֻּקָּדָה
פֻּקָּדוֹת
Infinitiuus
פֻּקּוֹד

NIPHAL. PASSIVVM.

Præteritũ

נִפְקַד
נִפְקַדְתָּ
נִפְקַדְתִּי
נִפְקְדוּ
נִפְקַדְתֶּם
נִפְקַדְנוּ
נִפְקְדָה
נִפְקַדְתְּ
נִפְקַדְתֶּן

Benoni

נִפְקָד
נִפְקָדִים
נִפְקָדָה
נִפְקָדוֹת

Infinitiuus

הִפָּקֵד
בְּהִפָּקֵד
כְּהִפָּקֵד
לְהִפָּקֵד
מֵהִפָּקֵד

Imperati.

הִפָּקֵד
הִפָּקְדוּ
הִפָּקְדִי
הִפָּקַדְנָה

Futurũ

אֶפָּקֵד
יִפָּקֵד
תִּפָּקֵד
נִפָּקֵד
יִפָּקְדוּ
תִּפָּקְדוּ
תִּפָּקֵד
תִּפָּקְדִי
תִּפָּקַדְנָה

CONIVGATIO PIEL.

Præteritũ

פִּקֵּד
פִּקַּדְתָּ
פִּקַּדְתִּי
פִּקְּדוּ
פִּקַּדְתֶּם
פִּקַּדְנוּ
פִּקְּדָה
פִּקַּדְתְּ
פִּקַּדְתֶּן

Benoni

מְפַקֵּד
מְפַקְּדִים
מְפַקֶּדֶת vel
מְפַקְּדָה

aliqui verba huius coniugationis desinunt in cholem, aliqui in ... sed quia id raro contingit, ad positum est exemplum verborum desinentium in pathach, quae sunt frequentiora. At quasi has tres terminationes probat hebraei ex verbis ... capitis ultimi exodi, in quo ponuntur tria verba primae coniugationis harum trium dictarum terminationum.

VERBVM PERFECTVM.

VERBVM PERFECTVM.

CONIVGATIO KAL.

פִּקְדִי	פּוֹקְדוֹת	Preteritū
פִּקוֹדְנָה	Paul	פָּקַד
Futurum	פָּקוּד	פָּקַדְתָּ
אֶפְקוֹד	פְּקוּדִים	פָּקַדְתִּי
יִפְקוֹד	פְּקוּדָה	פָּקְדוּ
תִּפְקוֹד	פְּקוּדוֹת	פְּקַדְתֶּם
נִפְקוֹד	Infinitiuus	פָּקַדְנוּ
יִפְקְדוּ	פְּקוֹד פָּקוֹד	פָּקְדָה
תִּפְקְדִי	בִּפְקוֹד	פָּקַדְתְּ
תִּפְקוֹד	כִּפְקוֹד	פְּקַדְתֶּן
תִּפְקְדִי	לִפְקוֹד	Benoni
תִּפְקוֹדְנָה	מִפְּקוֹד	פּוֹקֵד
	Imperati.	פּוֹקְדִים
	פְּקוֹד	פּוֹקֶדֶת
		vel
	פִּקְדוּ	פּוֹקְדָה

96

... sibere debuissent ... sed quia apud hebraeos duo ... in principio dictionis esse non possunt ...
3 persona pluralis preteriti communis est utriusque generis. porro ... additum preterito ... in futuro ... his videbis passim in sacris literis ...

Tempora & Modi.

Tempora habent quatuor, Præteritum, Benoni, hoc est, participium præsens, Paul, id est, participium præteriti passiui, & Futurum. Modos autem, Infinitiuum, qui literas בכלם ascifcit, & Imperatiuum.

Verborum ordines.

Themata perfecta ſunt, è quibus interconiugandum, nulla trium excidit litera, vt פָּקַד. Imperfecta, vbi litera interdũ aut deeſt, aut quieſcit, quemadmodum cernere eſt poſt verbum perfectum, ſuo quodq; loco. Et nos poſthac, ſi Deus permiſerit, viua trademus voce, quæcunque in ſingulos ordines dicenda videbuntur.

uum, אָכַל comedit, iam Hiphil alteram insuper actionem significabit, הֶאֱכִיל fecit comedere, aut cibauit: הָפְעַל Hophal passiuum, in quo ה notata ֳ, iod autem ablatum: Significatio verò passiua, הֻמְלַח salitus est, sic הָאֳכַל comestus est, alio quidèm deuorante, alio verò iubente, videlicet vt respondeat verbo Hiphil, quod in agentem ipsum quoque agit.

QVARTA CONIUGATIO.

הִתְפַּעֵל Quarta coniugatio ante radicem gestat syllabam הִתְ, estq; non tā actiua quàm passiua הִתְקַדֵּשׁ sanctificatus est, aut sanctificauit se ipse, quasi fuerit eiusdē in seipsum actio: Tempora

הָלַךְ halach ambulauit, הִלֵּךְ hillech deduxit, aut ambulare fecit, cuiusmodi cum verbis Hiphil affinitaté habent. Sunt quoque et in Kal et hîc actiua, tametsi illic significatio lenior שָׁבַר fregit, hîc vehementior שִׁבֵּר confregit.

פֻּעַל Passiuum Pual signatur puncto kibbûts, ac daghés habet, perinde vt actiuum, סֻפַּר numeratus est.

TERTIA CONIUGATIO.

הִפְעִיל Tertiæ coniugationi proprium ה ante primam literam thematis, & iod post secundam. Huc autem peculiariter pertinét transitiua, quæ in Kal erant neutra שָׁכַב iacuit, הִשְׁכִּיב fecit quiescere. Quòd si Kal sit transitiuum

radicis siue thematis. Estq; verborũ partim absolutorũ הָלַךְ ambulauit, partim trãsitiuorũ שָׁמַר custodiuit.

נִפְעַל Passiuũ eius cõiugationis appellatur נִפְעַל: quòd preteritum tempus, vnde illi sumunt exordium, gestet in capite literam נ signatam chirec paruo, נִשְׁמַר custoditus est.

Secunda conjugatio.

פִּעֵל Secunda cõiugatio priore syllaba chirèc, altera fermè obtinet .. ac daghés: tametsi id in hoc cõiugationis tanquàm symbolo non cernitur, ꝙ daghés à quatuor literis abhorreat אַחְהַע, quas gutturales nominant. Complectitur autem hic locus transitiua חִקֵּר inuestigauit, itẽ quę cùm in Kal sint neutra, hîc fiunt actiua

Siquidem cognitio rei latinæ, & literarum sacrarũ assidua lectio, iugisq; meditatio facile cuncta mõstrauerit. Mihi consultum in primis videtur, vt simul atque minimum elementorum discrimen quis fuerit adeptus, statim thematis alicuius inflexioné insculpat memoriæ: etsi balbutiendũ sit, & errore repetito, deponendus error, in illis periculum fiat, quæ perpetuo tenacissimè debeant hærere. Igitur de Nomine suo posteà loco, nũc agemus de Verbo.

PRIMA CONIVGATIO.

קל Prima Hebræis coniugatio dicitur קל Kal, hoc est, lenis, propterea quod nec grauetur puncto daghés, nec vllá habeat literam addititiam in fronte radicis

onis, alioqui in fine quieſcit vtrunque, etiam preſente daghés,

יִפְקְדוּ iiphkedu   יֵשְׁתְּ ieſcht

Literæ בּ גּ דּ כּ פּ ת post ſcheua quieſcens habent daghés, post mobile autem raphé,

בִּגְדוֹ bigdo   בְּגָדִים begadim.

Poſt vocales magnas ſemper eſt raphé, niſi notentur accentu: contrà, breues, niſi accentum habeant, perpetuò ſequitur daghés, aut: quieſcens,

דָּבָר לָמָּה קָנוּ פִּקְדוּ שֶׁבֶת

Et de pronunciatione hactenus, pergamus ad reliqua.

ORationis partes Nomen, & Verbum, plus cæteris habent negotii, quæ duo ſi quis probè norit, eum de reliquo iubeam eſſe ſecurũ. Siquidem

hoc eſt, lenitas immunis à daghés, prætérquàm certis in locis.

Scheuá trahit literam ſub qua ponitur aut intelligitur, ad precedentē ſyllabam, diciturq́ ſcheuá quieſcens,

פָּקַד pakad, פָּקַדְתָּ pakadta:

Séper enim vltima litera virtute con tinet ſcheuá, ac tum demum eluceſcit, cū quippiam adiungitur.

Fit autē ſcheuá mobile, ac ſonat e raptum, ſi occupet initium dictionis, vel ſequatur vocem magnam,

דְּבִיר deuir, בָּגְדוּ baghedu:

Si ſit ſub litera notata daghés, aut ea dem ſequatur conſonans,

דִּבְּרוּ dibberu, הַלְלוּ halelu: Si præcedat alterum ſcheuá in medio dictionis,

aleſcere videtur, tanquam vocalis in diphthongo.

פְּנַי panai diſſyllabú: אֵלַי elai diſſyll.
גּוֹי goi monoſyllab. גָּלוּי galui diſſyl.

Daghés, punctum eſt in vétre literę, quam in medio dictionis veluti duplicat.

שִׁבַּר ſchibbar, פִּקֵּד pikked:

בּ גּ דּ כּ פּ תּ

Has ſex literas ita mutat daghés, vt ſonent b, g, d, c, p, t: Alioqui, בגדכפת lenius efferuntur vt v, gh, d, ch, ph, th: tametſi in ד minus percipiamus. Et quidé in principio orationis, aut poſt diſtinctiones, cola, & cómata ſemper hæ literæ poſſidét daghés: ſic & initio dictiõis, niſi poſt literas אֶהֱוִי, tum enim adeſt raphé, hoc

vau, chólem non ſemper.

lo לוֹ	bethi בֵּיתִי	kara קָרָא
	tohu תֹּהוּ	gola גּוֹלָה

Cheth ח & Aiin ע,

In fine dictionis poſt quatuor vltimas vocales magnas, habēt ſub ſe páthah, pronūciāturq́ poſt ſuā vocalē.

ſiach שִׂיחַ	iodeagh יוֹדֵעַ
ruach רוּחַ	ſchamoagh שָׁמוֹעַ

Tres literæ אֶהִי quieſcere poſſunt in ſegól,

kelecha כֵּלֶיךָ	pe פֶּה	pere פֶּרֶא

alii vocant puncta composita, Puncta rapta.

Chateph páthach	חֲטַף פַּתַח	אֲ a
Chateph ſegól	חֲטַף סְגוֹל	אֱ e

Iod,

In fine poſt ‥ ֵי, cùm ſit conſonans, tamen in præcedentem ſyllabam coaleſcere

quæ sane sub 4 literis gutturalibus sub scribi solent: atque hac ratione inventa esse dicuntur, nam cum sevaq gutturalibus subscriptum proferendum erat, nullo sane modo cum illis proferri poterat gutturales .n. dilatant prolationem, at seva exilem et tenuem sonum habet, quare in locum seva supposita sunt puncta composita: quæ sane non sunt connumerata brevium aut longarum vocalium, sed eorum quantitas variat pro varietate quantitatis seva.

ne dictionis. שׁ dextro cornu pūctū gerens vehementius ſtridet, & ſibilat ſch: alioqui שׂ ſono conſentit cū ס ſ.

VOCALES.

BREVES, LONGAE,

BREVES			LONGAE		
Pathach	אַ פַּתַח	a	Kamets	אָ קָמֶץ	a
Segol	אֶ סֶגוֹל	e	Tsere	אֵ צֵרִי	e
Chirec Katon	אִ חִירֶק קָטוֹן	i	Chirec Gadol	אִי חִירֶק גָּדוֹל	i
Cateph Kamets	אֳ חֲטֵף קָמֶץ	o	Cholem	אוֹ חוֹלֶם	o
Kibbu.s	אֻ קִבּוּץ	u	Schurec	אוּ שׁוּרֶק	u

Literæ quieſcentes.

Literę quieſcentes אֶהֱוִי, aut expreſſæ adſunt vocalibus magnis, aut in ipſis abſconduntur: Schurec ſemper cum vau,

א	אָלֶף	Aleph	A
ב	בֵּית	Beth	b
ג	גִּימֶל	Gimel	g
ד	דָּלֶת	Daleth	d
ה	הֵא	He	h
ו	וָו	Vau	u
ז	זַיִן	Zain	z
ח	חֵית	Cheth	ch
ט	טֵית	Teth	t
י	יוֹד	Iod	i
כ ך	כַּף	Caph	c ch
ל	לָמֶד	Lamed	l
מ ם	מֵם	Mem	m
נ ן	נוּן	Nun	n
ס	סָמֶךְ	Samech	ſ
ע	עַיִן	Aiin	
פ ף	פֵּא	Pe	p ph
צ ץ	צָדִי	Tſade	tſ
ק	קוֹף	Coph	K
ר	רֵישׁ	Reſch	r
שׁ	שִׁין	Schin	ſch
שׂ	שִׂין	Sin	ſ
ת	תָּו	Tau	th

א & ע veluti mutę, vix quicquam auribus exhibent, præter eam qua mouentur vocalem: ע tamen cùm ſyllabam finit quidam pronunciát, vt ch vel gh. Literarum ך caph, ם mem, ן nun, ף pe, ץ tſade, talis character in fi

dit, quàm quòd iusto exemplarium numero, prima omnium fundamenta nobis deessent, res minutula, sed in primis necessaria, quòd mea sic sit ratio & sententia, cæteris præstare in hoc genere, si oculis testibus, quæ traduntur arbitrari possis, nisi falsum est, pluris esse testimonium oculatum unum, quam aurita decem. Et sanè donec mutuus conuictus ista non docet, mathematicorum loco habenda, ut radium & puluerem effligitent. Itaque in auditorum nostrorum profectum uberiorem, hanc prelo excudendam tradidimus rudimentorum tabulam, in qua tanquam in speculo, ut queq; sese haberent, uel digito monstraremus. Eam propediem propitio Deo sumus enarraturi, hoc animo & spe, ut bimestri aut trimestri diligentia aliquid omnino iudicij in his literis comparetur, quò ualeant quibus & libet & licet ea quæ restant citra præceptoris auxilium absoluere. Est enim prorsus consultum, ut dimidium facti felicibus auspicijs consequi uelimus, temporis parum, industriæ plurimum conferamus.

Louanij tertiò Cal. Februarij. Anno M. D. XXIX.

tingent, sic inter luctandum pulueris molestiam pro ni-hilo ducent, non labore frangentur, non sudore langue-scent: quin potius quisquis hoc, quod dixi, proposito, responsa Prophetarum, & citharam Dauid canentem auscultare studeat, inardescet haud dubio miro pietatis amore, & ad insolitam rerum omnium faciem exclama-re cogetur, quod ille ad Palladem.

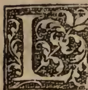
Αργαλέον σὲ θεὰ γνῶναι βροτῷ. ἀντιάσαντι,
καὶ μάλ᾽ ἐπισταμένῳ. σὲ γὰρ αὐτὴν παντὶ ἐΐσκεις.

Adeò quod antè frigidum in chartis auitis & segne iacebat, iam uiuidum & erectum in sublimium contem-plationem suum lectorem attollit. Huius tam expetendi fructus expectatio me quoque ad linguæ studium addu-xit, quam equidem præceptorum fretus consilio, præter-quàm quòd maxime frugiferam, etiã facilem & iucun-dam sum expertus: non ut autumant, horridam atque asperam, non incultam ac tetricam, sed politie mira de-coram, atque adeò ipsa maiestate uenustam, expeditam, pronam, nulliq; non obuiam, si modo omnium artificem laborem in consilium adhibere statuat, citra quem nihil unquam natura dedit mortalibus. Quapropter cum pri-uatim facto periculo doctus essem, pauculis horis adole-scentum studia posse iuuari, operæprecium mihi uisum est, si in re usque adeo sacra & pia operã publicã, pro mea tenuitate nauarem, & ista uelut gratitudine præ-ceptoris officio responderem: dum quod ab alijs gratis accepissem, alijs quoque gratis elargirer. Verum interim hoc in munere uersanti nihil æque incommodum acci-

Quandoquidem sacrorum codicum (qui soli tanquàm asylum sermoni Iud*æorum prebuerunt) is diuino munere genius, ut pijs manibus uel contrectati modo, puritatem doctrinæ ilicò sudent: dum pronunciatio fingitur, & exercetur lectio, interim omnibus numeris absoluitur tibi probitatis integritas.* Ips*æ enim paginæ, quo sunt afflatæ spiritu, cum præsentibus quàm suauißimo exhalant odore, eóque magis quanto preßius oculos intendere, & prolixius adhærere opus habeas.* Id *quod, meo quidem iudicio, ijs demum usuvenit, aut certe præcipue, qui non curiosa leuitate, nec quod receptæ interpretationes* Theologum *ad unguem formare non queant, sed spe religiosi cuiusdam auctarij, & illustrioris ueritatis desyderio, literas* Hebr*æas perdiscendas sibi duxerunt, scilicet familiaritatem cum diuina sapientia quærentes liberiorem, ut coràm natiuam illius eloquentiam audire, & suopte ore salutantem intueri poßint.*
Ii *minutißimos apices quidem excutiunt, & ueterem* Chri*sti uestem saltem fimbria tenus contingere gaudent.* At *ijsdem uel ignorantibus, uel certe non ambientibus, tamen uirtus illa de medico exiens, fœdum & sanguinolentum sceleris fluxum sistit.* Tantum *uel ipse literarum contactus, & rude sententiarum schema habet momenti, nedum illa penitißimorum perscrutatio, quæ characterum situ & numero, quæ uerborum structura & ordinis pensiculatione peragitur.* Q*uæ cura & sedulitas industriæ, linguam* Hebr*æam tractantibus, uelint nolint amplectanda.* Sic *ad scopum destinatum pertingent*

NICOLAVS

CLENARDVS HEBRAEARVM LITERARVM STVDIOSIS.

INGVAM *Hebræam, multis alioqui dotibus commendatam, hoc uno tamen nomine pleriq; meritò uenerantur, quòd per Christianam fidem insignem pietatis fructum illius cognitioni debere se credant. Neq; enim ut in cæteris crebrò contingit, ita hæc quoque fabularum lenocinijs, ac ludicris nugis animum nostrũ titillare solet: non pestiferis canticis aures demulcere, non prophanis opinionibus mentem inficere, nullam breuiter morum perniciem candidatis suis insinuare consueuit. Verùm contrà, ubique seria ueritas salutari grauitate blanditur, ad omnem aditum facundus ille sapientiæ lepor dulcibus modulis plectrum suum meditatur, nihil adeò sanctum, nihil adeò incontaminatum, quod non in uitam nostram placita huius linguæ, suo ueluti iure quodam instillent. Atq; hoc studium non in portu, longo iam maris deuorato tædio, sed in ipso limine dum soluis à littore, & uix dum iter capessis, laborem tuum statim amplißimo præmio solatur. Dum syllabarum corticem machæra fideli conuellis, dum uerbula sonare niteris, continuò pascit animum promicans nucleus, & sensuum fragrantißima medulla.*

observavi in cap. 5. Gen. nomina numeralia cardinalia
a duobus usque ad decem inclusive preponi absolute
plurali [illegible]: ut [illegible] 104 a decem vero usque
ad viginti exclusive, preponi in regimine nomini singulari
[illegible]: ut [illegible]. a viginti autem usque ad
centum preponi absolute singulari [illegible]: ut [illegible]:
[illegible]. postremo centum, bis centum usque ad mille pre-
preponi in regimine nomini singulari [illegible]: ut
[illegible] vel centum anni. [illegible] .. ducenti anni [illegible]
Si vero post centum ponatur alius numerus infra
[illegible] significans centum propositum mi-
nori numero erit in eodem statu, in quo debet esse
minor numerus iuxta predictas leges ut [illegible]
[illegible] .. centum et viginti anni. postque vero
semper est in regimine: ut [illegible]
[illegible] .. septem et octoginta anni, et centum anni.

c. 7. Gen. scriptum est [illegible] septem [illegible] in fine septem dies.
c. 7. Gen. in fine scriptum est, [illegible]
c. 7. Gen. in fine scriptum est [illegible] decimo septimo die
[illegible] Gen. c. 17. [illegible]

Scripsi hos duos libellos non inutiles meo sensu: alterum de literis et punctis hebraicis: alterum de officiis literarum servilium. in quibus sum secutus heliam leviten, qui de illis optime omnium scripsisse putatur. adiunxi postremo quedam de affixis que aliquantum fortasse ~~Au~~ tironem studiosum hebraice gramatice iuvare possint.

א.	Aleph.	א.
ב.	beth.	ב.
ג.	gimel.	ג.
ד.	daleth.	ד.
ה.	he.	ה.
ו.	vau.	ו.
ז.	zain.	ז.
ח.	cheth.	ח.
ט.	teth.	ט.
י.	iod.	י.
כ. ך.	caph.	כ. ך.
ל.	lamed.	ל.
מ. ם.	mem.	מ. ם.
נ. ן.	nun.	נ. ן.
ס.	samech.	ס.
ע.	ghain.	ע.
פ. ף.	pe.	פ. ף ף.
צ. ץ.	tsadi	צ. ץ
ק.	coph.	ק.
ר.	res.	ר.
שׁ.	schin.	שׁ.
שׂ.	sin.	שׂ.
ת.	thau.	ת.

libellus de punctis, et literis hebraicis:

de literarum sono 106

[1] Viginti duę sunt literę apud hebreos authore Abenezra: quarum quinq, quę hac voce ~~indicantur~~ ךמנפץ indicantur, duplices habent figuras: quarũ contractiores et rotundiores principio et medio vocabulorũ serviunt, longiores vero soli fini, ad speciem scilicet scripturę.

[2] beth cum dages sonat ut, b, forte latinorũ: cũ virgula autem raphe (quam tñ adscribere nõ est mos in libris impressis) sonat ut β grecorũ. idem puta dictum de literis, quę recipiunt ~~forte~~ lene dages, ut ג, et ד. nam ד cũ dages, forte est, et sonat ut nrũm, d. cũ virgula vero raphe) mollius sonat, medio scilicet quodam sono inter d, et, ζ. sed hoc prolationis discrimen nõ video ob quidam dicant א neq consonantem esse neq aspirationem, alii volũnt esse aspirationem, sed ~~aspirationem~~ tenuissimam, et quę in prolatione non audiatur. ה autem respondet nrõ, h, et denso spiritui grecorũ. ח vero vehementissima est aspiratio, quę ex medio asperę arterię extrahitur: quam difficultatem prolationis ut quidam effugiant, proferunt, ch. porro cum ח habet sub se pathac in fine dictionis, proferri solet post punctũ ut רוּחַ, ruach.

Vau sonat ut u, cõsonans latinorũ, cum aut sine ullo puncto, aut cum puncto subscripto ponitur. alioqui cum supra aut

te ipsum vau

aut in ventre pūctū habet, vocalis est, nisi cū præterea
subscriptū aliud habet, ut [illegible]. item in fine sine pū-
cto cōsonans est, ut [illegible]. porro van additum ūnq̄ invenitur
zain sonat ut nrūm. z.
cheth ut nrūm, h, quemadmodū etiā dagesatum.
iod consonans est, qū ferit aliquod punctū vocale sibi subscriptū proprie
quiescit vero in fine dictionis præcedente vel cames, ut [illegible]
vel pathach ut [illegible]: vel holem, ut [illegible]: vel suree, ut [illegible].
quiescit antē, qū in medio, aut in fine dictionis præcedit vel
sere, ut [illegible]: vel segol, ut [illegible]: vel cames sequente van,
ut [illegible].
caph sine dages sonat ut χ græcorū: cum dages vero
ut, k, nrū.
mem profertur ut, m. porro finale ם ūnq̄ invenitur in
medio dictionis: nisi Esa. ca. 9.
partus divini mysteriū significādū
nun profertur ut, n, finale ן semper scribitur in fine.
sed aliq̄n tū habet sub se cames, deficiente ה fi-
nali, ut [illegible] pro [illegible].
samech sonat ut Σ. quam utranq̄ literā proferunt ut
, c, hispani cū virgula subscripta. ça, çe. alii pro-
ferunt ut, s. simplex. itaq̄ in com: Rabini vulgo pro Σ scribūt ס.

sine puncto vero subscripto profertur

ghain gutture profertur, neq̄ ūnq̄ recipit dages.
pe cum dages valet p, nrūm: sine dages vero, φ, græcorū: ph
tū finale ūnq̄ recipit dages, neq̄ punctū aliquod subse.

sadi

hispanicu

Sadi proferendum cum stridore quodam, ut ~~s~~.

copli sonat ut, k, ~~nrū~~ 107

res, ut nrūm, r, neq unq recipit dages.

Sin habens punctū in dextro cornu, pfertur, ut sch: ab aliis vero ut s, ~~simplex~~ duplex. habens ante punctum in sinistro cornu, a quibusdā ut, s. ~~but~~ simplex: ab aliis vero ut, s, hispanicū.

[margin: a quibusdā / pferri ut sch / ab ali[is]... ut s]

than cū dages sonat ut, t, nrū: sine dages vero, ut th. grecum.

[3] harum literarū quędam proferuntur gutture, ut אהחע: alię palato, ut גיכק: alię inter dentes, ut זסצרש: alię principio linguę et palati דטלנת: et alię demū labiis, ut בומף /

[margin: de literarū divisione inrad, ser, quiesc, nō quies: raph, dagessatas.]

[4] item harum literarū, undecim sunt radicales. i. quę sēper ~~in the~~ primas origines et themata, quę hebrei vocant radices, ~~a~~ nominū et verborū cōstituunt, scilicet, גדזחטסעפצקר: ~~reliquę vero undecim, servilis vocantur. quę non semper~~ solent aliquū radicali ~~bus verborū et nominū adiungi: quarum quędam soli principio serviunt, nempe~~ ~~: aliae vero septem~~ et ~~principio et fini~~.

[margin: ... furor, brevis putate, ... et repetitio ...]

[5] item harū literarū quędam aliqū quiescunt, ut אהוי: reliquę vero non quiescunt

[margin: h, b.]

[6] item harū literarū quędam semper habent raphe, אהחע: quędam vero nūq recipiunt ~~dages~~ raphe, sed aliquando et dages

[margin: frater melius]

dages forte ut ... עֲשָׂרָה : alii autem recipiunt

aliqui dages forte et lene aliquando raphe ut בְּכָל

[7] punctorum quedam sunt magna, ut cames, seri, hirich cum iod, et aliqui etiam sine iod, holem cum vau, et aliqui etiam sine vau, et surech : alia vero sunt parva de quibus post.

[8] post puncta magna semper quiescunt literæ אהוי vel expressæ vel absconditæ. item nunquam ponitur litera dagesata, nisi accentus sit sub magno puncto; et postremo seva fit mobile.

[9] puncta parva sunt pathach, segol, hirec sine iod, holem sine vau, et kibuz. Sub serviunt autem hec parva puncta magnis ~~et ponuntur pro illis aliqui~~, cum scilicet est necesse post venire aut seva quiescens, ut ... pro ... : aut dages, ut ... ubi pathach ponitur pro cames, quia necessario ponendum erat dages in 3 propter defectum alterius 3 radicalis.

[10] post puncta parva nunquam ponuntur literæ אהוי, nisi aliqui post iod, ut ... , aliqui he, ut ... : item seva nunquam legitur: et postremo litera sequens dagesatur, nisi sub parvo puncto ponatur mihel, ut ... , excipiuntur ab hac regula pathal et futurum verborum quiescentium hain vau, quando loco surech habent kibuz. in his enim post punctum parvum sequitur litera raphata, ut ... , et ... de literis ...

[11] literæ ... quiescere solent in medio et fine dictionum: neque ibi proferri possunt nisi flatu quodam. sunt enim hæ literæ

literę veluti corpora, puncta vero illis subiecta veluti

Elias. can. 3. [12] flatus: quare et vocantur literę flatus. vocantur etiam אהוי matres prolationis, quod nullum punctorum magnorum liceat proferre, nisi affuerit aliqua illarum: ut aleph presertim radicale vult ante se habere cames ut [illegible]. ~~ponitur autem aliqn. et in fine et in medio tam verborum quam nominum, ante nunc pro vau ut [illegible] pro~~

amare. ~~[illegible] nunc pro [illegible], ut [illegible] pro [illegible]~~ 108

vau indicat holem et surec: quamquam aliquando holem ponitur sine vau.

Elias. canti. 3. iod indicat hirec; quamquam aliquando hirec ponitur sine iod: tum etiam seri, et radicale, ut [illegible], et notam pluralis numeri, ut דִּבְרֵי: exceptis his [illegible] i. custos, et infinitivis ac futuris con. s. ut [illegible] i. mane surgendo, et [illegible] i. nunciabis. ~~[illegible] puncta parva sunt~~ de literis אהוי:

reg. lib. i. c. 10 Elias. can. 4 [13] literas אהוי quiescentes sequuntur literę raphatę בגדכפת nisi adsit unum ex quatuor impedimentis, quę sequuntur.

i. effusio [14] primum impedimentum est mappic: in quo scias literas אהוי solum admittere mappic in fine positas proferri aperte ex ore. nam א non admittit mappic. nunquam n. in fine profertur ex ore. has ergo literas mappicatas literę begad chephath sequentes semper dagessantur, ut [illegible] i. et ei pone: [illegible] i. et ad eum os meum. [illegible] i. et vita mea in illis. excipiuntur ab hac regula tria haec loca, in quibus literę begadchephath raphantur post אהוי mappicatas. [illegible] i. dominus venit: [illegible] i. et regula vacuitatis: [illegible] i. et faciens cum ea.

secundum

accentus distinguens [15] secundum impedimentum dicitur mapsiq .i. cessare faciens. nam literas [illegible] sequentes literę begad chephath dagessantur, si habeant accentum aliquem ex iis, qui distinguunt, secant, finiunt ve orationem.

[16] tertium impedimentum est, accentus veniens a longe. nam quando accentus dictionis precedentis et desinentis

additito " in ה " longe distat ab accentu sequentis dictionis, quę incipit non solum ab aliqua literarum begad chephath, sed reliquarum etiam capacium dages, et est mille .i. habet ac-

vel monosyllabum ut [illegible] quare mihi. [illegible] centum in prima, ita, ut inter eos duos accentus ~~unum~~ una tantum vocalis ~~punctum magnum medium aut~~ intersit, tunc literę illę capaces dages dagessantur, ut [illegible]. dixi ante ה precedentis dictionis oportere esse addititium: nam si fuerit radicale, tunc literę capaces dages non dagessantur, ut [illegible]. ~~porro post [illegible] aliquando est expressum ה, ut in posteriori exemplo: aliquando non est expressum, ut in prio-~~

~~[illegible]~~ ~~ri exemplo. post vero semper est expressum ה, ut [illegible] [illegible]~~. dixi etiam dictionem sequentem debere esse mille. nam si fuerit milra .i. non habuerit accentum in prima, tunc ponitur ~~dages~~ raphe, quia sunt inter eos duos accentus duę vocales ~~puncta magna~~, ut [illegible]. porro post ־ aliquando est expressum ה, ut in secundo exemplo: aliquando non expressum, ut in ultimo exemplo: post : vero semper est

Duplex pecunia. expressum ה, ut [illegible]. post seri ante et surec sem-

stellę matutinę per raphantur literę begad chephath, ut [illegible], et

prevaricati sunt in eam [illegible] : et quidem reliquę literę capaces dages non dagessantur.

quartum

[17] Quartum impedimentum est haaa: nig: i. artator hoc est. si dictio monosyllaba desinens in ָ cum ֶ vel ֵ iungatur per makaph dictioni incipienti ab aliqua literarum begad chephat: vel contra si dictio desinens in ָ cum ֶ vel ֵ iungatur monosyllabe dictioni incipienti ab aliqua literarum begad chephath, tunc begad chephath dagessantur, ut מַה־בֶּצַע i. quae utilitas et ~~תִּמְצָא־בָּהּ~~ תִּמְצָא־בָּהּ i. opperies eam. hanc porro regulam intellige etiam dictam non solum de literis begad chephath, sed de quacunque etiam litera capaci dages, ut אָסֻרָה־נָּא i. declinabo nunc. post quatuor vero vocales magnas, [illegible] nunquam sequitur dages, etiam si intercedat dictionum coniunctio per makaph.

[18] ex praedictis 4 impedimentis satis intellectis duo priora, nempe mappic, et ~~accentum~~ maphsic solum efficere, ut scribatur dages lene, nempe in literis begad chephath. reliqua vero duo posteriora, scilicet accentum de longe venientem, et dictionum coniunctionem per makaph efficere, ut scribatur dages ~~non~~ forte, in omnibus nempe literis ipsius capacibus.

[19] item post [illegible] ponitur dages in literis begad chephat, si dictio habeat initio duas literas eiusdem prolationis quarum prior sit una ex literis begad chephath scripta cum seva, ut כִּי בְמַקְלִי עָבַרְתִּי. alioqui non ponetur dages

Quia in baculo meo transivi

Dages, si aut duę illę literę non sint eiusdem prola

proiiciens flacci tionis, ut וְיִרְדְּפוּנִי ... אָז : aut prior non habeat suam et fructuum

seva, ut אִשָּׁה בִּבְתוּלֶיהָ .i. mulier in virginitate sua.

[20] Sine ullo autem impedimento ex prędictis inveniuntur in sacris literis octo loca, ubi dages scribitur post אהוי: de qui bus locis in masoreth vide. porro vau et iod hic intel liguntur literę quiescentes nō mobiles et cōsonantes, ac ferentes puncta subscripta.

[21] vocantur etiam literę אהוי. permutabiles, quia alia sæ licet pro alia ponatur, ut א aliqñ ponitur et in medio et in fine nominum ac verborū pro ה, ut אַהֲבָא pro אַהֲבָה .i. amorem: aliqñ pro vau, ut אוֹיָה pro ... .m. sum aliqñ ה pro א, ut רִפָּה pro רִפָּא .i. sanavit: ali qñ pro vau, ut דְּבָרֵיה pro דְּבָרָיו .i. verbum eius. ite iod aliqñ ponitur pro ה, ut פִּיו pro פִּה .i. os: aliqñ pro et consequentem vau, ut זִיו pro זוּו. de dages.

[22] Duplex est dages, unum lene, et alterū forte. illud solū monet literam nō raphari, proferendamq; esse suo sono naturali nō blandiori, dicitur autem dages lene respectu dages fortis, qd significat literam proferendū fortius suo sono naturali, et quasi duplicatum. lene itaq; solū ponitur in literis begad chephath adornatū, ut intelligantur scilicet non esse raphatę. ponitur au tem in principio dictionis, ut ... et post seva

[23] quiescens, ut יִכְפֹּר. forte vero dages ponitur non solū

et opponitur proprie ipsi raphe. vocatur vero raphe virgula super literam posita, quę monet literam pronūciandā esse sono blandiori quam natu rali. ex quo videtur literas capaces dages le nis, solas esse capaces ipsius raphe.

vero dicitur

solū in literis begad chephath, sed in reliquis omnibus, exceptis ~~aspiratis~~ gutturalibus et res, propter quinque rationes. primū ut index et character sit co. 3. 4. et 7. positū sūncet in secunda litera radicali. tum, ut indicet ה vocativū, et emphaticū, ponitur in litera sequenti, ut [illegible] .i. o catus: [illegible] .i. domus illa: sic etiā post literas [illegible] emphasim significantibus scribitur dages, tum ad significandū vau cōversivū futuri in præt, litera sequens dagessatur ut [illegible]. excipiuntur futura co. 3. ut [illegible]. tum ad ornandum, cum scilicet in soph pasuch venit motio magna, ut [illegible]: vel in litera habente scva, ut [illegible]. Ac postremo ad indicandū defectum literæ vel nun in verbis defectivis penum, ut [illegible], in verbo [illegible], ut [illegible], in præpositione [illegible], ut [illegible], et in fut. con. 2, ut [illegible]: vel alterius literæ ex duplicatis, ut [illegible]: vel tham in verbis co. 7. incipientibus a [illegible], ut [illegible] pro [illegible], et in verbis desinentibus in [illegible], ut [illegible] pro [illegible]: vel deniq alicuius literæ [illegible], ut [illegible] pro [illegible], pro [illegible] .i. flores, [illegible] pro [illegible] .i. incitavit. Sinit aut in dages indi[illegible] defectū literæ præcedentis, ut in exemplis superioribus est videre: longæ vero vocales ~~ponuntur ob~~ defectū sequentis, ut [illegible], inseri ponitur ob defectū iod sequentis. Aliquū tū sed raro dages indicat defectū literæ sequentis, ut [illegible], arade — [illegible]

decem

in tradu[illegible] flagerabit me[illegible]tes.

vel in athnach ali[illegible]

circumisti

polluemini

succidisti

et eo posuistis

[24] decem puncta dicuntur reges, qui gubernant syllabas: sed magnis ministrant parva. seva vero minister est eorum omnium, nunc precedens, nunc sequens ea, ut [illegible], [illegible]. porro seva aliquando movetur, ut in priori exemplo: aliquando quiescit, ut in posteriori. dicitur autem seva quiescens quod non legitur: atque semper sub litera non habente punctum aut ponitur, aut poni intelligitur.

[25] in principio dictionis nunquam ponuntur duo sevaim: in loco vero ubi deberent poni, primus mutatur in hirec, ut a [illegible] dicitur [illegible]: quod si secundum debuisset poni sub iod, tunc ambo coalescunt in hirec, ut [illegible] pro [illegible].

[26] neque in fine dictionis ponitur seva, nisi sub literis begadchephat habentibus dages lene, ut [illegible], [illegible], [illegible], ~~[illegible]~~ caph tamen raphatum, quod est pronomen femininum, ut [illegible], et quod etiam est radicale, ut [illegible]. sunt vero tria, quae habent seva in fine, et tamen non habent dages sub begad chephath, nempe [illegible], [illegible], [illegible]

expuit, et flevit, vidisti, ~~vides~~ manus tua

veritas, extendet, os calatus est.

[27] omnis consonans, quae est in fine sine puncto, videtur quiescere instar [illegible], ut [illegible] in [illegible]. ante itaque consonantem in fine quiescentem nunquam ponitur seva. item sub seva nunquam ponitur accentus: et postremo seva solum nunquam constituit dictionem, quemadmodum singulae ~~[illegible]~~ vocales, ut [illegible]. haec etiam tria traduntur de punctis raptis, quae ipsi sevae sunt cognata, scilicet [illegible] ut paulo post de illis dicemus.

[28] seva tres habet prolationis differentias. nam simpliciter seva profertur sono quodam vergente ad pathach: quod si habeat mugitum, omnino ut pathach, ut [illegible] [illegible] legitur . . .

ac

ac si scriptum esset [illegible]:

[29] item seva ante gutturales declinat in sonum puncti sub iecti gutturalibus: quod si habeat mugitum omnino profer tur ut punctum subiectum gutturalibus, ut [illegible] legitur n. ac si scriptum esset [illegible].

Vivit anima mea

[30] item seva ante iod non nihil declinat ad sonum hirec: quod si habeat mugitum, plane profertur ut hirec, ut [illegible] legitur enim ac si scriptum esset [illegible]. Verum si iod habeat subscri ptum punctum hirec, tunc seva habet suum sonum proprium, etiam si adsit mugitus, ut וישראל. legitur n. ve israel.

[illegible]

[31] quinque modis legitur seva, in principio dictionis, ut [illegible]: item post vocales longas, ut [illegible]: tum positum sub litera dagessata, ut [illegible]: tum, cum due litere similes se consequun tur, quarum prior scribitur per seva, ut [illegible]: et postremo cum duo sevaim ponuntur in medio dictionis, prius quiescit, et posterius legitur, ut [illegible]. duo autem sevaim in fine dictio nis ambo quiescunt, neque leguntur, ut [illegible]: in princi pio vero dictionis numquam ponuntur duo sevaim, ut paulo ante dixi. porro post seva mobile semper sequitur raphe, propterea in his dua bus dictionibus, [illegible] et [illegible]. multa alia documenta de se va disces ex iis, que paulo post tradenus de punctis raptis.

De literis gutturalibus

[32] litere gutturales tribus modis precepta punctorum non servant: nam primum, cum ante illas scriptas scilicet cum aliquo pun cto rapto debebat poni hirec sub litera servili, ponitur loco hi rec vel pathach, si sub gutturali est -:, ut [illegible]: vel segol, si sub gutturali est ::, ut [illegible]. dixi autem gutturales oportere

Abiur, adder

scriptas

scriptas esse cum puncto rapto et hirec debere poni sub litera servili. nam si gutturalis nō habet punctū raptū sed seva, tunc hirec ponetur sub litera servili, ut ... : atq si hirec ponatur sub litera radicali, tunc litera gutturalis scribetur per punctum raptū præcedente hirec, ut ... : qd paulo post explicabimus.

blasphemavit

[33] item cum sub gutturalibus debebat poni seva simplex, ponitur loco seva vel ..., vel ..., vel ..., ut ..., ... : exceptis tribus modis quibus seva simplex venit sub gutturalibus, de quibus paulo post. ...

... scribam

[34] item, qm in gutturalibus et res non potest poni dages, parva puncta præcedentia mutantur in magna: ut pathach præcedens in cames, ut ... : et hirec in seri, ut ... : et kibuz in holē, ut ..., ...

consolabitur: veniet, purificatus

[35] Dixi gutturales literas semper scribi cum punctis raptis: verumtamen non habent in principio dictionis seva simplex, immo ne in medio quidem, nisi tribus modis, aut accentu musico aut hirec præcedentibus, aut dages leni sequente. voco autem accentum musicū, accentū qui ponitur ante gutturales. cum ergo is accentus adest, seva simplex in medio scribitur sub gutturalibus, ut ... . item seva simplex in medio sub gutturalibus ponitur, quando ante gutturalem sub litera servili venit hirec, ut ... : qd si hirec sit sub litera radicali sub gutturali ponetur punctū raptū, ut ... . item seva simplex in medio scribitur sub gutturali, cum post eas venit dages lene, ut ... : et alii qm etiam, cum sequitur litera aliqua nō capax dages lenis, ut ..., ... atq hæc futura in quibus

in quibus scilicet verbis litera ... præcedens scribitur ... cum pathach ... habent ... pathach.

missimus

desiderabit

deficiet, concupiscet

in quibus cum seva simplici gutturalis scribitur sequente scilicet dages leni aut etiam litera non capaci dages lenis facile dignosces ~~ab aliis~~ ex plurali ab aliis, in quibus gutturalis non habet seva simplex sed punctum raptum. nam illa in plurali habent duplex seva simplex, ut a [illegible] dicitur in plurali [illegible]. hae vero unicum habent seva, ut a [illegible] dicitur in plurali [illegible]. item dictiones quae ~~hab~~ significant absconsionem, habent sub gutturali seva simplex, ut [illegible]. item quae significant sperare, ut אֲיַחֵל. excipiuntur tamen octo loca, ubi in his seva simplex non scribitur: de quibus vide masoreth. ~~et denique~~ item quaedam dictiones habent sub gutturali nunc seva simplex, ut [illegible] : nunc vero hateph pathach, ut [illegible]. ac denique nominum propriorum quaedam sub gutturali habent seva simplex, ut [illegible] quaedam vero punctum raptum, ut [illegible] : neque de his potest tradi certa regula.

celabuntur

sperabo

decimae filiorum

decimae ex omnibus

de cames hatuph ָ

[30] Duplex est hateph cames: unum quod habet seva adiunctum, ut ֳ: et vocatur hateph cames: alterum quod non habet seva, ut ָ, et vocatur a quibusdam cames hatuph, sonatque o, breve. hoc omnibus consonantibus subscribitur ~~ut et reliquae voc~~, atque solum potest constituere dictionem, quemadmodum et reliquae vocales, ut כָּל. illud vero ֳ solis gutturalibus subscribitur, neque solum potest constituere dictionem, quemadmodum neque seva, neque ֲ neque ֱ: composita illi puncta.

quatuor

[37] Quatuor modis dignoscitur cames hatuph a cames mafne, per dages scilicet, seva, makaph, et quietem in media litera radicali. nam si dages sit post ָ, et accentus etiam post: tunc illud ָ est cames hatuph, ut [illegible]: qd si accentus sit sub ָ tunc ָ est cames mafnu, ut exposui supra. item si post ָ sequatur seva quiescens tunc ָ est cames hatuph, est aute seva quiescens post ָ cum ad ָ non ponitur retinaculu: itaq cu ponitur retinaculu, tunc seva sequitur, et ָ est cames mafnu, ut [illegible]. et sic scribitur in omnibus libris emmendatis. ~~et postremo~~ item ָ in fine dictionis coniunctu per makaph dictioni sequenti, est cames hatuph, ut [illegible]. quare et [illegible] coniunctu per makaph dictioni sequenti scribitur per kames hatuph: alioqn habet holem, ut [illegible]. postremo de punctis raptis ֲ, ֱ, ֳ —

[38] ֲ, ֱ, et ֳ poni solent solum sub gutturalibus: praeter qd aliqn ponitur sub literarum duplicatarum priore, quae alio qui debebat habere seva, ut [illegible]: item cum mufitus ponitur sub ַ pathato praecedente mem sevatu, ut in plurali benoni et pahul co. 3. ut [illegible]. dixi in plurali: nam in singulari hoc no fit, ut [illegible]. sunt etia quaedam pluralia benoni et pahul co. 3, quae no servant hoc, de quibus vide in masoreth. item qn dictio disyllaba in priori habet seva, si vau surec apponatur illi in principio seva assumit pathach, ut [illegible] · qd si dictio incipiat aliter is beth dchephtim, no servatur haec regula, ut [illegible]. item omnis dictio significans benedictionem, et habens accentu sub beth, res

Left margin notes (partly cut off): ... memori ... concordata est. ... ferendi rupt ... omne aliu ... in quiescentibus hatuph ... in cames hatuph ... sunt vau ... syllabis ... numbers ... et aura

et ?era dixi — res habet hateph pathach, ut וָאֲכַלְכֵּל. Sic dictio significans comestionem, si sub ל habeat accentum, sub כ ponetur -:

comedent- — ut יֹאכְלוּן 113

[39] Centrum dages venit post puncta hec rapta. atque sub vocalibus precedentibus ipsa, semper ponitur retinaculum, ut יַעֲמֹד. item numquam duo hatephim se consequuntur: neque seva precedit

remissio est ratione fidei, — illa, quamvis et possit aliquando sequi, ut בְּעַד. eadem autem que dixi de seva numero 27. puta dicta etiam de punctis raptis. nisi ponatur [illegible] :::, et non -:

[40] ::: ponitur in prima radicali quiescentium pe aleph, in

intelligendo / colligere — finitivo scilicet habente literas caleb, ut בֶּאֱסֹף, et in singulari masculino imperativi, ut אֱסֹף. item si litere ethan scribantur cum :, prima radicalis gutturalis scilicet habebit :::, ut יֶאֱסֹף. si vero scribantur per pathach, gutturalis habebit -:, ut יַעֲמֹד. Sic in con. 2. nun, et in 5.

mihi fratres estis — hec scribuntur per :, et gutturalis sequens per :::, ut נֶעֱזַב,

traduxit — הֶעֱבִיר. quod si post gutturalem sequatur seva, tunc ::: scriptum

acervati sunt — sub gutturali mutatur nunc in :, ut נֶעֶרְמוּ, nunc in seva,

versi sunt et peccaverunt — ut נֶהְפְּכוּ. eodem modo fit in futuris cal, ut יַעַזְרוּ. item : in con. 5. verborum quiescentium hain, scribitur cum :::, quando preteritum est cum affixis, ut הֱבִיאַנִי .i. adduxit me, הֱבִיאֲךָ .i. adduxit te, הֱמִיתוֹ .i. interfecit illum: aliquando etiam sine affixis sic scribitur, sed raro, ut הֱטִיבוֹתָ .i. benefecisti, הֱקִיצוֹתִי .i. evigilavi, הֱשִׁיבוֹתָ .i. avertisti.

אֱמֶת .i. veritas — item nomen אֱמֶת scribitur per :::. item nomina incipientia ab

ab aleph, et habentia formam [illegible] aut [illegible], ut

[illegible], et [illegible]. et postremo nomina incipientia ab [illegible] se

quente [illegible] vel [illegible] scribuntur per::, ut [illegible], [illegible].

excipitur autem nomē [illegible]. porro nomina quę

post [illegible] habent [illegible], aut [illegible], scribuntur per-:, ut [illegible],

et [illegible].

[41] literę autem non radicales, quę pręcedunt gutturalem, habere debent punctū cognatū puncto gutturalis, ut:, si guttu ralis scribatur per:: .-, si gutturalis habeat-:, et denique si gutturalis subscribatur-:, ut vides in exemplis pręposítis.

[42] puncta rapta nunquā post se habent seva: ex quo vides quam mendose scribatur illud, [illegible] [illegible] ... et illud, [illegible] pulchritudine tua, posito scilicet hatephcames pro cames hatuph. errant eo dem m. qui coniugationem sextam sic scribunt p-:

et contra gutturales debent habere punctū cognatū puncto literę non radicalis pręcedentis gutturalē. ut si litera servilis propter legem aliquam grāmaticam scribenda sit per cames, punctū gutturalis sequentis mutabitur in-: ut [illegible] ad morbū. Esa. 1.

[illegible] domenis [illegible] ... [illegible] 39.

hebraea simpl. c. A [1] literae undecim sunt serviles, nempe אֵיתָן מֹשֶׁה וְכָלֵב reliquae undecim sunt radicales. servilium quaedam serviunt verbis, quaedam nominibus, quaedam utrisque. verbis servientes sunt literae, quae indicant personas vel genus, vel numerum, ut literae (אֵיתָן in principio futuri: literae מ ב ל in principio infinitivi: literae (תִּי ... in fine praeteriti: literae ... in fine participiorum: et denique literae ... in fine imperativi. horum exempla statim occurrent in coniugationibus.

מֹשֶׁה וְכָלֵב septem autem sunt literae, quae serviunt in principio dictionum aliquid consignificantes: quarum singulae duplex habent officium praeter ה, quae habet unicum. porro universae septem serviunt nominibus: tres vero tantum earum praeteritis et futuris verborum, scilicet ה, ו, et ה admirationis et interrogationis. nam reliquae quatuor literae infinitivo quidem apponuntur, non tamen tanquam aliquid consignificantes, sed tanquam potius tempus nominis, ut in fine huius libelli docebimus.

[2] Duplex est officium מ: unum, quo significat partem alicuius ex multitudine alicuius, et id quod nos ex, ut מִפְּרִי הָעֵץ .i. ex fructu ligni: significat etiam idem quod nostrum a, vel ab; scribitur autem cum puncto hirec sequente dagges propter defectum nun: nam est idem quod מִן. quod si litera sequens non sit capax dages, scribitur per tzeri, ut docemus in lib. de punctis et literis hebr. num. 34

ut מֵעֵץ ... a ... ... no

[3] alterū officiū, r est quo ~~significat~~ *servit* comparationi ~~tam~~ ~~comparativorū quam superlativorū~~; atq; ~~hic~~ significat ~~maxi~~ ~~me~~ magis quam, ut [illegible]. scribitur autem cū

iisdem punctis, cum quibus in priori officio.

considerabili magis quam aliū.

[4] ש eadem significat, quod nrūm relativū, qui, que, quod, et est tam singularis quam pluralis numeri. scribitur autem per ּ etiam sequente gutturali, et habet post se dages si litera sequens sit capax dages, ut [illegible], et [illegible]. aliqn̄ vero scribitur per pathach, ut [illegible]: et sequente gutturali aliqn̄ scribitur per ־, ut [illegible]. ~~per~~ *tum* ש relativū frequentius est in com. Rabinoz, quam in bibliis.

quod est ... id. ... adversarius ... quod loquens.

[5] ה duplex habet officiū: unum quo est emphaticū, et rem notam demōstrat. ~~ingitur~~ *preponitur* omni ~~omni~~ dictioni preterquam nominibus propriis, et ~~his sep~~ reliquis sex literis servilibus vel seorsū positis, vel coniunctis dictioni: quibus hoc ה nunquam preponitur. scribitur ante ה emphaticū cum pathac sequente dages, ut [illegible]. non ponitur tn̄ dages in quibusdam, nempe in dictione [illegible]: tum in benoni et paual [illegible]. in quibus protrahitur ה apposito mufita, ut [illegible] et [illegible]: tum in omnibus incipientibus a iod sevato, ut [illegible] *vivus* verū, si hec significent animatum aliquid, dagessantur, ut [illegible]: et postremo in dictionibus incipientibus ab aliqua aspiratarū aut res: in quibus que incipiunt ab aliqua litera rum [illegible], habent sub ~~[illegible]~~ ה cames, ut [illegible], [illegible] capitur nomen [illegible] .i. [illegible]: excipiuntur etiam polysyllaba incipientia

nubes — insipientia ab ע vel ח . nā ה in illis scribitur per ::
ut [illegible] . quę vero incipiunt ab ה, aut ה [illegible] et

vitro fuit [illegible] — patthac sub ה, ut [illegible] [illegible] . excipiuntur polysyl
laba, quę sub gutturali habent [illegible] nā ea sub ה habent ::

montes sequens — ut [illegible], [illegible] . dixi autem polysyllaba 115 [illegible]
monosyllaba incipientia ab ע, vel ח, vel ה cum [illegible] ha

mons populus — bent sub ה cames, ut [illegible], [illegible] . porro quę dixi
de punctis ה emphatici, eadem intellige dicta de
literis caleb emphasim significantibus. est et id et ה

[illegible] — vocatiuū, ut [illegible] : notatur q iisdem punctis, quibus
ה emphaticum.

Secundū officium ה est, qn est adverbiū admirationis
et interrogationis: unitur q tunc verbis nominibus
etiam propriis, et literis cōsignificativis, ut [illegible]
nunquid prosperabitur. [illegible] num filia, [illegible] num
Ammon, [illegible], num sicut mortuus est. scribitur
antē per -: . verum cū sequitur litera servata, scribitur
ה per pathac, ut [illegible], num ut scortū: et tunc
distinguitur ab ה emphatico, qm litera sequens non
dagessatur post illud, quemadmodū post ה emphaticū
ut dictū est: aliqn tn venit dages post ה admi. et inter.
ut [illegible], sed hoc nunq fit nisi ante literas caleb
ante quas nunq venit ה emphaticū, ut supra dictū est.
preterea hic ה inter. et ad. habet [illegible] in latere sui sinistro
ipsius pathac, ut vides in superiori exemplo . ה vero em
phaticū

~~Sed hoc nō [illegible] literis caleb: [illegible] nūq [illegible] emphaticum [illegible]~~

phaticū in latere dextro ut [illegible] . porro ה admir.
et inter. cum gutturalibus scribitur per pathac, ut [illegible]
inquit scilicet nihil differt ab ה emphatico in omnibus in
cipientibus ab ה et ה, nō scriptis cum ־ . nam in iis etiā
ה emphaticum scribitur per pathac, ut paulo ante scri
psi, et ex sola sententia discernendū ab altero ה. qn au
tem litera gutturalis habet ־, tunc ה inter, et ad, habet
[illegible] Segol, ut [illegible] . quemadmodū et ה emphaticū seque
te ה aut ע aut ח, ut supradictū est. eadem ante ha
bet puncta ה adm. et ה interr. quare ex solo sensu sunt
discernenda.

[7] Duplex est etiam officiū vau: unū, quo coniungit di
[illegible] ctionem dictioni; scribitur autem cum omnibus punctis ex
ceptis holem, kibuz, q̄ punctis raptis, et cames hatuph
cū quibus nunquam scribitur vau coniunctivū. pro
prium ante punctū scva coniunctivi est scva, etiam
cū literis gutturalibus, ut [illegible] . aliqn tn scribitur
et reliqua — cū surec, cū scilicet sequitur vel litera scvata ut [illegible],
vel aliqua literarū בומף, ut [illegible] —
et edificavit — [illegible] : qd etiam fit in verbis, ut [illegible] , [illegible]
et separavit / et vivificavit — [illegible] , [illegible] . quamquam autem in bibliis nunquam in
venitur vau servile ante vau radicale, tn apud rabinos
multitudo — invenitur. scribitur quam tunc per surec, ut [illegible] .

item aliqn̄

itaque van coniunct. scribitur per ־, cum coniungit nempe duo nomina quorum secundum sit vel mil lel, ut [illegible], vel monosyllabum scriptum cum puncto magno ut [illegible]. venit etiam van scriptum cum ־ in verbis ob aliam causam non tamen coniunctivum sed conversivum futuri in preteritum ut post docebimus. item van coniunct. aliquando scribitur per surec, cum scilicet sequitur iod sevatum, et tunc manet iod quiescens ut [illegible]: quod etiam fit in verbis, ut [illegible]. item van coniunct. aliquando scribitur per pathac, cum scilicet sequitur gutturalis cum ־ׅ: tam in nominibus quam in verbis, ut [illegible] et [illegible]. item van coniunct. aliquando scribitur per ׅ, cum scilicet sequitur gutturalis scripta per ׅ: tam in nominibus quam in verbis, ut [illegible], et [illegible] et postremo van coniunct. scribitur per seri cum nomine [illegible], ut [illegible]. eodem modo scribuntur cum hoc nomine litere caleb, ut [illegible] [illegible] [illegible].

[3] alterum officium van est convertere preteritum in fut et contra fut in pret. van itaque conversivum preteriti in fut, fere eodem modo scribitur quo van coniunct. non primum proprium etiam eius punctum est seva, ut [illegible] .i. custodiet. item aliquando scribitur per surec, cum scilicet sequitur

Marginal notes: et invenies et eque; scribitur etiam [illegible]; et novistis; et scivi; et comedam.

Sequitur vel litera servata ut [Hebrew] .i. eu, lodic-
tis: vel aliqua litera de qr3. ut [Hebrew] .i. edificabis
[Hebrew] .i. separabis, [Hebrew] .i. regnabis. item ali-
quando per pathac, cum scilicet sequitur gutturalis scripta
per -: ut [Hebrew] .i. servietis. item aliquando per -, cum
sequitur gutturalis scripta cum ::, ut [Hebrew] .i. reducet.
et postremo aliquando per hirece cum sequitur scilicet iod se-
vatum, et tunc iod manet quiescens, ut [Hebrew] .i. facietis.
Vau vero conversivum futuri in preteritum scribitur pro-
prie cum pathac sequente dages, ut [Hebrew]: in ceteris tamen ?
non sequitur dages, ut [Hebrew]: et ante ? scribitur
cum - ut [Hebrew] .i. vidi.

[Q] Vau conversivum preteriti in futurum hoc modo dignosci-
tur a vau coniunctivo. si preteritum alterum precedat,
tunc est vau coniunctivum ut [Hebrew] .i. quis
operatus est et fecit: vel si precedat etiam futurum ha-
bens significationem preteriti propter propheticum lo-
quendi genus, aut propter significandam actionis con-
firmitatem: [quibus duobus modis futura sumuntur pro
preteritis.] eodem modo si duo vavim ponantur cum
duobus preteritis, tunc illa vavim sunt coniunctiva si,
ut dixi precessit aut presentum, aut futurum habens
significationem preteriti, ut in illo loco [Hebrew]
[Hebrew] .i. et clamavit iste adistum et dixit. nam pre-
cesserunt

Esa. 6.

ecesserunt וַיִּרְדּוּ: et וַיָּעֹף quæ futura capiuntur pro præteritis, quia significatur illis actionis continuitas. est .n. sensus, opperire solet et volare. item vau conversivum præteriti in futurum dignoscitur a vau coniunctivo in prima et secunda persona præteriti. nam hę personę cum vau coniunctivo servant accentum suum in penultima: cum vau vero conversivo habet accentum in ultima. atque hoc fit in omnibus coniugationibus omnium ordinum exceptis quiescentibus lamed ה et י in quibus hę personę semper retinent accentum suum in penultima. porro reliquę personę præteriti non mutant suos accentus propter vau.

[10] Vau conversivum futuri in præteritum a vau coniunctivo non solum dignosci ~~etiam~~ potest eo primo modo, quo dixi vau conversivum præteriti in fut. dignosci a vau coniunctivo, sed hoc etiam modo. vau conversivum fut. in præt. semper scribitur per pathac sequente dages in eo. nisi non habet dages, et ante gutturale ~~habet~~ scribitur per קָ, ut ante docui. vau vero coniunctivum scribitur patha puncta, ut dictum est, et numquam venit cum י in verbis. at cum per pathac scribetur, dignoscetur facile a vau conversivo futuri in præteritum per primum modum.

[11] Duplex officium habet caph: unum quo est particula similitudinis, ut כְּאִישׁ .i. sicut ego. cum autem geminatur

feminatur caph significatur reciproca similitudo earum rerum, que dicuntur esse similes, ut כָּמוֹנִי כָּמוֹךָ .i. ~~sicut tu~~, sicut ego, sicut tu .i. ego sicut tu, et tu vicissim sicut ego. ~~porro כ scribitur cum iisdem punctis cum quibus ל et ב de quibus post~~. alterum officium caph est, quo significat coniecturam, eidem quod nostrum, fere vel circa, ut כְּאַלְפַּיִם אִישׁ .i. circa aut fere duo millia virorum. utrobique porro כ scribitur cum iisdem punctis cum quibus ל et ב, de quibus post.

[12] ל duplex ~~est~~ habet officium. unum, quo est articulus dativi, significans id, cui aliquid datur, acquiritur, aut fit, ut לָעָם. populo. alterum ~~officium est~~, quo significat possessionem; quo in loco nos aliquando utimur genitivo, ut לַיהוָה הָאָרֶץ .i. domini est terra: aliquando dativo ut יֶשׁ לָנוּ אָב זָקֵן .i. est nobis pater senex. ~~aliquando~~ interdum autem ל capitur pro nostro propter, ut אָמַר פַּרְעֹה לִבְנֵי .i. dixit pharao propter filios israel. hanc etiam omnia significata habet ל affixum pronominibus ut לָנוּ .i. nobis, nostrum, propter nos, aut in gratiam nostri.

[13] beth duplex habet officium, unum, quo significat idem quod nostrum, cum, ut בְּחַרְבִּי .i. cum gladio meo: alterum, quo significat intus, idem scilicet, quod nostrum ~~in~~ in, ut בַּבַּיִת .i. in domum. significat etiam accessum et quasi propinquitatem, idem fere quod nostrum ad ut נִגַּשׁ בָּהָר .i. accedens ad montem.

multa

14 multa etiam alia officia dictarum septem literarum servi-
lium invenias in sacris libris, sed quæ proxima sunt
prædictis, et quæ ex illis facile possint intelligi.

15 literæ caleb scribuntur propriè cum seva, etiam
sequente gutturali, ut [illegible]. verum ante literam
sevatam scribuntur per hirec ut [illegible]: sive vero
sit iod sevatum, quiescit iod, ut בִּיהוּדָה. item an-
te literas gutturales scriptas cum -: scribuntur per -,
ut בַּעֲבָדִים: ante gutturales vero cum :: scriptas scri-
buntur per ::, ut לֶאֱוִיל .i. stulto. cum nomine ante
אֱלֹהִים habent seri, ut supra dictum est. porro cum
hæ literæ veniunt cum ה emphatico, ה quidem ipsum
absconditur, sed motio eius ponitur sub his literis,
ut [illegible]: quomodo vero ה emphaticum scribatur
ante diximus. sunt ante quædam loca sed rara,
in quibus post literas caleb exprimitur ה empha-
ticum, ut in psal, בְּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ et, 2. parali-
pom. 22 [illegible] .i. in cuneum.

Dñe in celo miseri-
cordia tua

16 literæ caleb et mem in infinitivo, quamvis nihil con-
significent, neque infinitivus tempus habeat ullum,
tamen quodam modo tempus notant: beth quidem et
caph, præteritum, ut בִּהְיוֹת הָאָרוֹן .i. cum arca
est

est profecta vel cum proficisceretur arca, num. 10.
et כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו .i. quando audivit, vel cum audiret Hesau. Genes. 20. lamed vero et mem magis significant tempus futurum, ut לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ .i. ad custodiendum viam, Genes. 3. et מִדַּבֵּר .i. a loquendo, hoc est, ab eo quod loquetur. porro literę caleb in infinitivo, eadem habent puncta, quę in nominibus, nisi quod non admittunt seri. mem vero scribitur eodem modo, quo in nominibus scribi ante docui. Ratispone pridie kalendas mayas an. 1540. ~~[illegible]~~ scribebat.

de affixis

[1] Duplicia sunt pronomina, quędam et sunt et dicuntur separata, de quibus alias: quędam affixa, de quibus paucis hic agam nihil scilicet attingens de punctorum mutatione, quam efficiunt in iis, quibus affiguntur. nam de ea satis alias dictum est. affixum autem pronomen voco, quod nominum et verborum ~~affigitur~~ fini affigitur, unicam simul cum eo cui affigitur, efficiens dictionem. ut דְּבָרִי. cęterum nomina ~~[illegible]~~ admittunt sola affixa; verba vero et separata et affixa, ut שְׁמָרַנִי, et שָׁמַר אֹתִי. verba tamen passiva non recipiunt affixa preter infinitivum, qui in hoc similis est nominibus, ut Gen. 2. בְּהִבָּרְאָם .i. cum illi crearentur. item verba neutra non recipiunt affixa: quod si quando cum iis inveniantur, capiuntur affixa pro separatis habentibus

custodivit me

bentibus prepositionem subintelligendam ut psal. 5.
יְגֻרְךָ pro יָגוּר עִמְּךָ .i. habitabit tecum.

י iod servit prime persone affixum in fine nominum mas:
[margin: et significat meus, mea, meum] et fem. sing. et plur. ut מַלְכִּי .i. rex meus מְלָכַי .i.
reges mei. צִדְקָתִי .i. iustitia mea. צִדְקוֹתַי .i. iustitie
meę. in fine vero verborum affigitur ני, et significat mei
mihi, me, ut שְׁלָחַנִי .i. misit me. participia autem
et infinitivus aliquando sunt similia nominibus, et habent
affixum iod, quod significat meus, a. um. ut פֹּקְדִי .i.
visitator meus, et פָּקְדִי .i. visitare meum .i. visitatio qua
ego visito alium. aliquando vero retinent naturam verborum, et
recipiunt ני quod significat mei mihi, vel me ut פֹּקְדֵנִי
.i. visitans me, et פָּקְדֵנִי visitare me .i. quod alius
visitet me, ~~prop quod~~ q. d. visitatio mei. particulę autem
indeclinabilium ~~multe~~ recipiunt ~~id affixum~~, quędam ני
affixum, ut אֵינִי. non ego, הִנְנִי, ecce ego, כָּמוֹנִי si
cut ego, מִמֶּנִּי ex me, et alie id genus pauce. quę
dam vero recipiunt iod, ut לִי mihi בִּי in me et mul
tę alię ~~id genus~~ eiusmodi. in his tamen et iod et ני affixa
eiusdem sunt sensus. porro נוּ est affixum plurale
prime persone tam in nominibus omnibus quam in verbis
et particulis indeclinabilibus: verum in illis significat
noster. a. um, ut מַלְכֵּנוּ .i. rex noster, מְלָכֵינוּ .i. reges
[margin: et particulis indeclinabilibus] nostri: in his vero verbis significat nostri, nobis nos, ut
[margin: זָכְרֵנוּ .i. recor[illegible] nostri] עֲזָבָנוּ .i. deseruit nos, אֵינֶנּוּ .i. non nos.

caph

[ב] Caph cum ־ servit secundę personę masculini generis affixum in fine nominū, verboꝝ et particularum indeclinabiliū: sed in nominibus significat, tuus, tua, tuū ut דְּבָרְךָ דְּבָרֶיךָ. in verbis vero et dictionibus indeclinabilibus significat, tui, tibi, vel te ut פְּקָדְךָ .i. visitavit te, et אֹתְךָ manu. plurale affixum secundę personę et masculini generis est כֶם: quod in nominibus significat vester. a. um. ut דְּבַרְכֶם verbū vrm̄, דִּבְרֵיכֶם verba vestra. in verbis vero et particulis indeclinabilibus significat vestri, vobis, vel vos, ut שְׁלָחֲכֶם misit vos, et אֶתְכֶם vobiscum. porro ך finale est affixum secundę personę et fœm. generis, et singul. numeri: כֶן vero est plurale eius: de quibus affixis eadem puta dicta, quę diximus de ך et כֶם masculinis.

[ו] Vau in fine cum holem, aut sine ullo puncto in fine nominum affixū servit tertię personę mas. sing. num. et significat illius, ut מַלְכּוֹ .i. rex illius, דְּבָרָיו verba illius. in verbis vero et particulis indeclinabilibus ei persone aliquā servit affixū ו, ut בּוֹ, בו .i. in eo: aliquā הוּ, ut כָּמוֹהוּ, כָּמוֹהוּ .i. sicut ille: aliquā נוּ, ut יִשְׁמְרֶנּוּ custodiet eum, et מִמֶּנּוּ ab illo, ~~אינו~~ אֵינֶנּוּ non ille. atque in his quidē affixum significat illius, illi, vel illum, et quidem ille in dictionibus indeclinabilibus, ut patet ex exemplis propositis. plurale autem

custodivit eum

autem eius affixi est mem aut syllaba הֶם in nominibus scilicet et particulis indeclinabilibus, ut דְּבָרָם verbū eorū, דִּבְרֵיהֶם verba eorū, et אִתָּם cū illis, בָּהֶם in illis. nam verba solū habent mem finale pro affixo hoc, ut שְׁמָרָם.

120

[ה] הּ cum mappic affixum in fine dictionū declinabiliū et indeclinabiliū servit tertię personę fam. sing. num. sed in nominibus significat τὸ illius: in reliquis vero τὸ illius, illi, illam, illa in ablativo, et quidem in particulis indeclinabilibus preterea τὸ illa in nominativo. habet autē mappic cum precedit ָ, qd fit aliqn̄ in nominibus et verbis et fere semper in particulis indeclinabilibus, ut דְּבָרָהּ, [margin: ...] תְּפִלָּתָהּ, אִתָּהּ .i. cum illa, הִנָּהּ .i. ecce illa. si vero nō precedat ָ, [illegible] [above: hirec magnū] aut segol, aut sureck, tunc הּ nō habet mappic, sed sub eo scribitur ָ, ut דְּבָרֶיהָ verba eius, [margin: odiam eam] אֶשְׂנָאֶהָ, פְּקָדוּהָ visitaverunt illam, פְּקָדַתְהָ femina visitavit illam, אָבִיהָ pater eius. aliqn̄ autem in verbis ante ה nō mappicatum ponitur nun daghessatum, ut תִּמְצָאֶנָּה invenies eam. [illegible] plurale huius affixi est nun finale, aut syllaba הֶן: de quibus eadem omnino puta dicta quę diximus paulo ante de affixis plur. mas. personę tertię, scilicet mem finali, et הֶם.

[ה] ה finale aliqn̄ nō est affixū fam. sed characteř fœmininorū formatorū a masculinis, ut מַלְכָּה a מֶלֶךְ: aliqn̄ significat motū ad quem, ut בָּא הָאָרְצָה venit in terram.

א. ב. ג. ד. ה. ו. ז. ח. ט.

verbis passivis et neutris non iunguntur affixa: quia personam patientem [illegible], a qua illa verba abhorrent. si vero forte illis iungantur affixa, subaudienda erit omnino aliqua propositio.
item verbis reciprocis [illegible] [illegible] non iunguntur affixa.
non primis [illegible] exceptis [illegible] affixa primae personae:
[illegible], [illegible]: sed in [illegible] plurali [illegible] [illegible]
[illegible] -
[illegible] affixi cum verbo iunguntur, ut hic separatae ponuntur.
participiis [illegible] iunguntur affixa, ut nominibus.

A. [illegible] in dextro cornu, ~~[illegible]~~ [illegible].
[illegible] et habet [illegible] sibili [illegible], et sonat [illegible],
[illegible] in sinistro cornu, caret [illegible]
[illegible] vero [illegible]
[illegible] et sonat ut [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible], [illegible] apud [illegible]
[illegible] [illegible] profunde [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] apud nos. [illegible] [illegible] proferre [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alii vero [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] alter [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] reliquae vero [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] radicales [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] est [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] radicalibus [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] : [illegible]
[illegible] principio servat: reliquae vero
[illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

commentaria quedam rudia de accentibus hebraicis: ex quibus aliqui Christo duce decerpam apertam et methodicam doctrinam accentuum heb.

[1] Iudaei diu cum degerent apud babylonios essent captivi, et legis suae et linguae obliti, alienam didicerunt: nam ad hoc accedebat quod ex alienigenis uxoribus nati filii hebraice nescientes chaldaicam solum callebant. cum autem iam in patriam rediissent, Ezras et sacerdos ~~[illegible]~~ et scribarum pater, ab chaldaeas uxores ab israelitis separavit, linguam quoque propriis et veteribus pristinis studiis diligenter revocavit. itaque sedulo dedit operam legis illustrandae, et spinis ac mendis evulsis eis illam restituit in antiquum nitorem.

reperitur in ... sunt ... tiberias ... scilicet chaldaica.

[2] postaliquot annos extitere cetera quidem Rabinorum in taberia, qui legem et ceteros reliquos libros a mendis repurgarent, atque puncta et accentus addiderunt, neve quod posterius [illegible] accideretur. hi collegerunt in primis vocabula quae possunt varie interpretationem. itaque ubi ponendus esset accentus, et quae dictio esset plena quaeve defectiva, et alia id genus optime tradiderunt. hisce autem vocabant obscurissime, utentes certis quibusdam signis et figuris [illegible] ac barbara lingua: quare factum hactenus has notationes quae masora vel masoreth vocarunt, intelligerent. in quibus emendandis et illustrandis diligenter laborarunt primum R. Iacob. qui in ditionis masoreth impressae venetiis author fuit: quas valde probat Elias: deinde Elias (qui ... omnes tenebras Masorae, et spinas evellere) reliquam ~~[illegible]~~ masorae labore prestitit, ex variis exemplaribus, et praesertim hispanicis quae ceteris sunt incorruptiora.

Lege de tiberiatis libellum de ratione legendi commentarium Rabinorum.

[3] מסר significat in manum dedit, seu tradidit. unde nomen מסר dicitur de re, quam quis dat alteri in manum eius, et ut ea tradatur illa, quae commendata est, ... Sic doctrina, quam quis alterum docet, aut conditionis traditio, quod alteri committit, vocatur hoc nomine. itaque Moses dicitur

legem

legem tradidisse tegunt. quae licentia hic accipitur in ipsa, quod tradita fuerit primum non scripto sed quasi per manus successione [illegible] a viris sapientissimis, alterum ab altero [illegible] venerunt usque ad Ezram, et synagogam eius, quae vocatur magna: a quibus post acceptos Tiberienses, illud literis exce-

[4] perunt, eamque primi vocaverunt masoreth. labor ergo magistrorum maso-
reth est studiose numerare omnes versus, et dictiones omnium librorum sacro-
rum: quare et scribae, et supputatores vocati sunt. sed in dictionibus, et
significationibus earum, praecipue soliciti fuerunt, ne forte error aliquis acci-
deret. nam spiritus dei (inquiunt) [illegible]. [illegible] ante scripserunt
leth [illegible], nisi ubi periculum erat corrumpi. quorum diligentia [illegible]
facta fuit dei in nos donum: qui ea ratione voluerit nobis conservatos [illegible]
fuisse libros sacros [illegible] incorruptos apud eos, qui filio [illegible]
adeo erant infensi. quare et a Rabinis masoreth dicitur sepes legis.

[5] masoreth autem duplex est: una maior, quae in suo volumine est, im-
pressa venetiis: cuius authores fuerunt tiberienses: altera minor, quae est
[illegible] compendium maioris adscripta in marginibus bibliorum [illegible]
[illegible]. huius authores fuerunt scribae, qui biblicos libros des-
cripserunt, excerpentes, [illegible], ex maiori, [illegible]
[illegible] in marginibus [illegible] libri
et in [illegible] columnas [illegible] posuerunt [illegible] characteres, signa, et [illegible]
dictionum [illegible] mirabili brevitate, utentes scilicet abbreviationibus
[illegible], et quibusdam significationibus: atque [illegible] dictionis, quae explica-
tur in ea masoreth minori scripserunt circulum [illegible] in medio [illegible]
[illegible] vero [illegible] inter duas dictiones [illegible]
ambas. duo autem circuli in una dictione descripti, duo notant [illegible]
[illegible] masoreth minoris chaldaica aliquando scripserunt sua scholia. porro [illegible]
quae sunt adscripta marginibus bibliorum [illegible] quae sunt
impressa venetiis, de lectionum varietate, ab aliquo [illegible] in [illegible] ma-
soreth sunt posita. aliquando [illegible] scribenda in margine [illegible] textu: aliquando
in margine [illegible] lectionem adscribit; aliquando in textu: atque omnino sunt inepta
scholia.

[6] quidam putant Ezram et synagogam eius, quas viras habuit vere [illegible],
thores.

thores fuisse punctorum et accentuum: ut ipsis libris sacris. Verum Ezras
in libro ipsius solum lege: [illegible] ut ita scribitur Ezr. 7.13. Ezras
scriba velox in lege Mosi: et paulo post, Ezras sacerdos et scriba
praeceptorum domini, et caeremoniarum eius. etenim viri congregationis ma
gnae (qui fuerunt, Aggaeus, Zacharias, Malachias, Daniel, Ana
nias, Misael, Azarias, Ezras, Nehemias, Mardochaeus, per Cabal,
et peritissimi artifices, ac in eis [illegible] usque ad viginti) annotarunt diver
sam lectionem in lege ipsa id quod acceperunt a Mose per Cabbalam: in pro
phetis autem et Agiographis per cabalam, quam acceperunt a prophetis
et sapientibus illarum aetatum: in libris vero captivitatis ipsi in tempo
re fuerunt authorum, qui adhuc superstites erant. neque fecerunt hoc sublim
tionis divinae gratia sed impulsi adeo sunt, [illegible] hos libros
incorruptos conservari volente. primum igitur Moses tradidit legem Io
sue: et Iosue senioribus et seniores prophetis, usque ad eos qui fuerunt s
te Ezra; ~~qui [illegible] scripta ex libris [illegible]~~; in quorum [illegible] fuit
scriba Ezras libros legis: neque aliud quicquam praestitit. 122

[7] primum in bibliis multae erant diversitates lectionis propter defectum et plenitudi
nem; (vel [illegible] non mutatur defectu aut plenitudine) vel propter accen
tum praecedentem, vel alium, vel propter punctum aliquod, — vel dagesh, vel raphe
vel punctum in dextro latere ש vel sinistro positum. ac similiter legebant
sine punctis in lege quidem ipsa id, quod acceperunt a Mose: in reliquis vero
libris ipsum id, quod acceperant a prophetis. deinde dissensiones fuerunt inter
iudaeos orientales .i. babylonicos et occidentales .i. religiosos de lectione, defectu
et plenitudine, ~~[illegible]~~ literis, dictionibus, non autem de punctis
et accentibus. ac varietates illae scriptae fuerunt ante inventionem punctorum
vocalium et accentuum. Verum post inventa puncta et accentus natae sunt dissi
diae inter Aser et Nephthali de accentibus minoribus, et de punctis pa
thac, segol, chateph pathac, dagesh, raphe, mileel, et milra. fuerunt
autem hi duo principes artis et academiae masoreth: quorum alterius .i. Nephthali lectionem sequuti sunt Orientales: alterius vero occidentales.

Ezras

8 Esdras vero in plenis et deficientibus nihil immutavit, sed ita scripsit in lege
mystica id quod erat scriptum in illo exemplari legis, quod fuit transcriptum ex libro
legis, quem Moses acceperat in Sina: quod exemplar transcriptum Hebraeis
reservarunt, ut quidam putant: proinde nihil est immutatum in plenis et deficien-
tibus, quos vocant [illegible] in scriptis prophetarum et hagiographorum: quorum prin-
cipalia exemplaria si non haberi non potuerunt, certe antiquissima et plurima se-
cuti sunt [illegible] illi magistri synagogae. porro exemplar illud legis quod scri-
psit Moses creditur fuisse absque punctis et accentibus, et sine [illegible]
distinctione. quare cabalistae legem dicunt esse quasi sine vocalibus, ut
et alii, sine verbi distinctione [illegible] nominibus divinis. post autem Masso-
reth appositis punctis et accentibus iuxta id quod acceperunt a maiori-
bus, distinxerunt biblia primum versibus, tum punctis, tum accentibus, et postremo
9 traditione ac observatione plenis et deficientibus. puncta enim et accentus et
[illegible] doctissimorum non fuit appositum tempore Esdrae; neque post ab Esdra
ceteris magistris synagogae. [illegible] Esdras illis viventibus synagogae magistris
et [illegible] sequentibus, tum lectionis varietate, quae vel ob Cabalam, vel
ob aliquam probabilem rationem exorta fuerunt, notavit: unde, ut dixi, voca-
tur scriba velox in lege Mosis. sed neque inventa erant puncta et ac-
centus tempore quo fuit Thalmud absolutum. fuit autem absolutum anno 3[illegible]
3989: [illegible] tunc valde defecerant linguae hebraeae. postea vero [illegible]
[illegible] exstiterunt Tiberiis viri doctissimi, et in bibliis lectione exercitatis-
simi, qui fuerunt authores masoreth, et biblia in eam formam redegerunt
quam hodie habent, magno dei in nos beneficio. sunt autem nomina punctorum
et accentuum, quae apposuerunt, plerumque non tam hebraica quam syriaca aut babylo-
nica. obiiciunt tamen quidam quod in Thalmud scribitur in loco Nehemiae, nempe,
legerunt in libro legis dei hanc lectionem cum expositione .i. interpreta
tione, ponendo intelligentiam .i. distinctiones, et intellexerunt lectio
nem .i. secundum accentus pausas fecerunt: quibus verbis videntur puncta
characteres fuisse ante Thalmud. verum positas fuisse distinctiones intelli-
gendum est, ut per Cabalam acceptum erat: et pausas factas iuxta
id

id, quod exigebat sententia: sive notabis tu. aut vocas illam [illegible]
num et accentuum, (ut id hoc firmemus) sive interversam fuerunt magi
stri masoreth: ante quos sola littera mediti hebrei legebant biblia.
dum alii ab aliis quasi per manus traditum audirent legendo: qualis lectio
sine punctis et accentibus duravit usque ad annum mundi, 3989. iuxta hebreo
rum numerationem: quo tempore thalmud est perfectum: immo usque ad
tempus eorum authorum masoreth, qui punctis et accentibus distinxerunt
libros sacros: sed non soli illi punctorum praestiterunt, sed et sequentes viri
docti multa postea inventis addiderunt, eo usque illud ita absolverunt
ut id habemus. nam ante ~~D. hieronymum, et~~ thalmud et D. hiero
nymum non fuisse descripta puncta nec appositos accentus indicat anti
quorum interpretum varietas interpretationis: quae nata est ex va
rio lectionum accentuum. quod quam ~~[illegible]~~ quidam ~~[illegible]~~
sentiunt. D. hieronymum punctis ~~[illegible]~~ et accentibus iam appositis vixisse.
nam mortuus est sub honorio et theodosio anno domini 422. qui respo
det anno mundi 4182 iuxta hebreorum computationem. verum hanc
hebreorum computationem reiiciunt tamquam falsam viri quidam et docti et
sancti. nam illi anno domini 422 respondet iuxta Eusebium et Oro
sium annus mundi, 5621: et iuxta Augustinum annus mundi 5773: et
iuxta quosdam ex sacris literis colligentes, annus mundi, 4376:
eodem quoque iuxta alios annus mundi 4382. ex quo vides minimum nu
merum catholicorum esse maiorem numero iudeorum pluribus quam 190 annis.

[10] Viri magnae congregationis sic diviserunt 24 libros sacros in legem
prophetas, et hagiographos, ita tamen ut prophetas ponant ante hagio
graphos. Rabini hoc prophetas disposuerunt, Iosue, iudices, Samuel,
Reges, hieremias, ~~[illegible]~~ Esaias, Ezechiel, et duodecim mino
res. hagiographos hoc, Rhuth, psalterium, iob, proverbia, ec
clesiastes, canticum canticorum, threni, Esther, paralipomenon.
magistri vero masoreth in prophetis eundem ordinem servant, nisi
quod tamen Esaiam praeposuerunt hieremiae, ~~[illegible]~~ quemadmodum et tempore
praecessit

praecessit. qui ordo retinetur in omnibus exemplaribus correctis hispanicis:
in germanicis vero et gallicis exemplaribus servatur ordo rabinorum ex-
pressus in talmud. sed postea magistri masoreth mutaverunt ordinem rabinorum,
ita ut hic disposuerint primo, psal, iob, proverbia, Rhuth, can
ticum canticorum, Ecclesiastes, threni, Esther Daniel, Ezras:
qui ordo est in libris hispanicis. in germanicis vero sic ponitur psal
terium, proverbia, Iob, quinque volumina, Daniel, Ezras, para
lip. quinque autem volumina eo ordine ponunt, quo olim legebantur in
synagogis. nempe hoc, Canticum cant, Rhuth, threni, Ecclesia
stes, Esther.

[11] accentus graecis προσῳδία, accentus ut latinis; hebraeis vero טעם ag-
pone et gustus metaphorice dicitur. est autem accentus signum quoddam
syllabis appositum, quod illam elevari, quod fiunt grammaticorum accentus: vel
suspendi, quod fiunt rhetoricorum: vel denique rythmice canere, quod fiunt musi
corum significat. etenim ad platonem in dictionibus, quae dictiones sunt sim
plices, quas spectant grammatici: aliae ornatae et bene sonantes, quas rhe
tores tractant: et aliae harmonicae, quae pertinent ad musicos. hinc fit, ut
existant tria genera accentuum. quidam enim sunt grammatici, quorum est syl
labas acuere, et orationem distinguere: alii rhetorici, qui emphasis oratio
nis gratia ponuntur: et alii musici, qui speciem quandam cantus indicant.

[12] Elias ponit 30 accentus, non ponens inter accentus syllabas [illegible] metheg,
sarcah, et makkeph: quas alii volentes esse rhetoricos accentus, triginta
tres numeraverunt. quorum omnium ~~primo~~ figuras, quae in correctis
simis bibliis scripti continentur, et situs in exemplo [illegible] primo appo
nam; ~~[illegible]~~ deinde eius nomen, et eorum usum breviter explica
bo.

[illegible]. | [illegible] ... quadam, quod olim quadrato punctis solebat signari:
hodie tamen id negligitur. ponitur autem in penultima et ultima, et
intelligitur posse esse mithel, et milra. quod idem putabis dictum de aliis
similibus. etc.

[illegible]

פָּעֵל | זָקֵף קָטֹן . i. erectus minor. erectus quidem, quoniam ... est superposit[um] altero directe. minor autem dicitur ad differentiam erecti maioris, de quo post. 43.

פָּעֵל | סְגוֹלְתָּא . alias segolta, sore, segola, et segol dicitur, quia imitatur formam segol. 45. 50. 124

פָּעֵל | [illegible] . i. collis formatus seu coniunctio: alias zemich dicitur i. sustentator. 81. 82. 83. 84. 85.

מַעֲרִיךְ | מֶתֶג . i. retinaculum. alias dicitur resen i. frenum. in primo ponitur, vel in penultimo: numquam autem in ultimo nisi sequente maqqef. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78.

פָּעֵל | גַּעְיָא . i. mugitus. alias dicitur ha ha-maarich i. ... seu ... ponitur cum sceua, et in principio dictionis. 79. 80.

פָּעֵל : | סוֹף פָּסוּק . i. finis versus. alias dicitur soloch, seu selich, seu silluc, seu selac i. finis vel comprehensio. 55.

פָּעֵל | לְגַרְמֵיהּ . i. solitarius. 48.

פָּעֵל | פָּסֵק divisor, seu distinctor. alias paseq dicitur. 57.

פָּעֵל | גֵּרֵשׁ . i. expulsor, quia est instar baculi ... alias dicitur teres, seu tresim, seu azla i. ambulator. 49.

פָּעֵל | [illegible] . i. subulum cornu, quia subulae habeat formam. 34.

פָּעֵל | [illegible] . i. hastile simplex, quia hastilis formam refert simplex autem dicitur ad differentiam duplicis. alias vocatur maarich i. productor quia sonum habent productum. 35.

פָּעֵל | טִפְחָא . i. palma. alias dicitur tarca, seu tiphcha i. ... ius etymi rationem ignoro. alias vocatur tarca acharona i. posterior tarca. 45.

[illegible] | [illegible] .i. ~~planter~~ extensor, quia syllabas quasi extendit; alias dicitur Azla .i. ambulator ~~quia servit obsequium praestando ministris~~. alias vocatur paset .i. extensio. 47.

[illegible] | [illegible] .i. antecedens: alias dicitur Azla .i. ambulator, quia praestat obsequium praestando ministris. alias vocatur Eschel: alias Teres: alias teres: alias tere therme .i. duo acutus .i. duplex Azla. 37.

[illegible] | [illegible] .i. expulsores, quia similis sunt baculis, quibus aliquid propellitur. alias dicitur, tersim; seu alias theresim: alias thersim: alias duplex Azla. 50.

[illegible] | [illegible] .i. bastile duplex, seu productio geminata. alias dicitur ~~[illegible]~~ theren kathrin .i. duo bacula: alias teren (dicit) chateren: alias duplex merka: alias sene maarichim. 30.

.i. geminatio seu fiuta

[illegible] | [illegible] .i. tornator. alias dicitur Sophar mukdam .i. cornu praepositivum. nam figura est similis ipsi mahpach, nisi quod est paulo minor [illegible].

[illegible] | [illegible] .i. ~~cornu~~ (tuba) inversum: alias dicitur Sophar hafuch .i. cornu inversum: alias mahpach. 33.

[illegible] | [illegible] .i. cornu repositum: alias dicitur Sophar iaschar .i. cornu rectum: alias sophar holech .i. cornu incedens: alias heved meschim .i. servus dominorum: alias heved mesartim .i. servus servorum. 31.

[illegible] | [illegible] .i. ~~cornu~~ exaltatum nempe cornu: nam quamvis figura idem sit quod munah, tamen differt ministerio, et tono, a quo sic vocatur. 32.

[illegible] | [illegible] .i. sustinens nempe Sophar .i. cornu. 32.

[illegible] | [illegible] .i. luna dici sui .i. unius diei, quia figura eius semicirculo similis est semicirculo lunae unius diei. alias dicitur (galgal) [illegible] dol: alias galgal .i. circulus. 40

[illegible]

[illegible] .i. dispersor, quia in modum [illegible] est sparsum. 52. rex

[illegible] .i. gradus. alias dicitur schalschelet .i. [illegible]te. 39.

[illegible] .i. trunum gradum, quia [illegible] eius [illegible] elevatum. aliis vocatur catena. in Massoreth dicitur maarich .i. extollens, quia [illegible] eius hic resonans. 59. rex

[illegible] .i. ternarius, seu triplex, quia fere sit in ante penultima et sane semper ponitur in prima syllaba, nisi bis ponatur in eadem dictione. ~~aliis vocatur conditor~~ .i. conductor. alias dicitur, talsa; aliis telischa gedola .i. telischa major. 54. rex

[illegible] .i. [illegible]. alias dicitur telischa ketana .i. ternarius minor: aliis thalsa .i. conditor. 38.

[illegible] . cornua vaccae, quia figuram habent similem cornibus vaccae. alias dicitur pazer gadol .i. dispersor magnus. 58.

[illegible] .i. dispersor. alias dicitur pazer katon .i. dispersor minor. 53.

[illegible] .i. erectus maior. sic dicitur ad differentiam erecti minoris, de quo ante. 42.

[illegible] .i. frangens, vel fractor. 44.

[illegible] .i. pausator, vel suspirium, quia licet ibi pausam facere et respirare. 41.

13 Ex predictis accentibus tres primi sunt puncti: quatuordecim sequentes sunt rectilinei: sed primus diversam habet rectam lineam: quinque sequentes perpendicularem rectam: tres deinceps positi inclinatam in dextram: et tres sequentes inclinatam in sinistram: et duo ultimi duplicatam. post hos ponuntur novem curvilinei. et postremi sunt septem mixti: quorum quatuor primi constant linea mixta ex curva et recta: duo sequentes ex una recta et punctis: et duo ultimi, ex curva et punctis.

sunt

est profecta vel cum proficisceretur arca, num. 10.
et בִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו .i. quando audivit, vel cum audiret
Esau. genes. 27. lamed vero et mem magis signi
ficant tempus futurū, ut לִשְׁמֹר אֶת־דֶּרֶךְ .i. ad custo
diendū viam, genes. 3. et מִדַּבֵּר .i. a loquendo hoc
est, ab eo qd loquetur. porro literę caleb in infiniti
vo, eadem habet puncta, quę in nominibus, nisi qd
non admittunt seri. mem vero scribitur eodem modo,
quo in nominibus scribi ante docui. Ratispone pridie
kalendas martii an. 1540. ~~[illegible]~~ scribebat.

de affixis

[1] Duplicia sunt pronomina, quędam et sunt et dicuntur se
parata, de quibus alias. quędam affixa, de quibus paucis hic
agam nihil scilicet attingens de punctorum mutatione, quā
efficiunt in iis, quibus affiguntur. nam de ea satis alias
dictum est. affixum autem pronomen voco, qd nominū
et verborum ~~affigitur~~ fini affigitur, unicam simul cum
eo cui affigitur, efficiens dictionem. ut עַמִּי. cęterū
nomina ~~sola~~ admittunt sola affixa; verba vero et separa
custodivit me ta. et affixa, ut שְׁמָרַנִי, et שָׁמַר אֹתִי. verba tn̄ pas
siva nō recipiunt affixa pręter infinitivū qui in hoc
similis est nominibus, ut gen. 2. בְּהִבָּרְאָם .i. cum il
li crearentur. item verba neutra nō recipiunt affixa: qd si
qn̄ cuiusmodi inveniantur, capiuntur affixa pro separatis ha
bentibus

bentibus prepositionem subintelligendam ut psal. 5.

יְגֻרְךָ pro יָגוּר עִמְּךָ .i. habitabit tecum. 119

(2) iod servit prime persone affixum in fine nominu mas: et significat meus, et fem. sing. et plur. ut מַלְכִּי .i. rex meus מְלָכַי .i. reges mei. צִדְקָתִי .i. iustitia mea. צִדְקוֹתַי .i. iustitie mee. in fine vero verboru affigitur נִי, et significat mei, mihi, me, ut שְׁלָחַנִי .i. misit me. participia aute et infinitivus aliqn sunt similia nominibus, et habent affixum iod, qd significat meus, a. um. ut פּוֹקְדִי .i. visitator meus, et פָּקְדִי .i. visitare meu .i. visitatio qua ego visito alium. aliqn vero retinent naturā verboru, et recipiunt נִי qd significat mei, mihi, vel me. ut פֹּקְדֵנִי .i. visitans me, et פָּקְדֵנִי visitare me .i. qd alius visitet me, q.d. visitatio mei. particule aute indeclinabiliu recipiunt, quedam נִי affixu, ut אֵינֶנִּי .no ego, הִנְנִי, ecce ego, כָּמוֹנִי si cut ego מִמֶּנִּי ex me et alie id genus p mee. que dam vero recipiunt iod, ut לִי mihi בִּי in me et multe alie eiusmodi. in his tn et iod et נִי affixa eiusdem sunt sensus. porro נוּ est affixum plurale prime persone tam in nominibus omnibus q in verbis et particulis indeclinabilibus: verum in illis significat noster. a. um, ut מַלְכֵּנוּ .i. rex noster, מְלָכֵינוּ .i. reges nostri: in his vero verbis significat nri, nobis nos, ut עֲזָבָנוּ .i. deseruit nos, אֵינֶנּוּ .i. no nos.

Marginal notes: "et significat meus, et fem. sing. et plur." — "mea, meum." — "et particulis indeclinabilibus" — "מְלָכֵינוּ .i. reges nostri"

caph

[3] caph cum ־ servit secundę personę masculini generis affixum in fine nominū, verboꝝ et particularum indeclinabiliū: sed in nominibus significat, tuus, tua, tuū ut דְּבָרְךָ, דְּבָרֶיךָ. in verbis vero et dictionibus indeclinabilibus significat, tui, tibi vel te ut פְּקָדְךָ. i. visitavit te, et אִתְּךָ tecum. plurale affixum secundę personę et masculini generis est כֶם: quod in nominibus significat vester. a. um. ut דְּבַרְכֶם verbū vrūm, דִּבְרֵיכֶם verba vestra. in verbis vero et particulis indeclinabilibus significat vestri, vobis, vel vos, ut שְׁלָחֲכֶם misit vos, et עִמָּכֶם vobiscum. porro ךְ finale est affixum secundę personę fam. generis, et singul. numeri: כֶן vero est plurale eius: de quibus affixis eadem puta dicta, quę diximus de ךָ et כֶם masculinis.

[4] vau in fine cum holem, aut sine ullo puncto in fine nominum affixū servit tertię personę mas. sing. num. et significat illius, ut מַלְכּוֹ. i. rex illius, דְּבָרָיו verba illius. in verbis vero et particulis indeclinabilibus eidem personę aliqn̄ servit affixū ו, ut שְׁמָרוֹ, (custodivit eum) בּוֹ. i. in eo: aliqn̄ הוּ, ut שְׁמָרֵהוּ, כָּמוֹהוּ. i. sicut ille: aliqn̄ נּוּ, ut יִשְׁמְרֶנּוּ custodiet eum, et מִמֶּנּוּ ab illo, ~~[illegible]~~ אֵינֶנּוּ non ille. atq in his quidē affixum significat illius, illi, vel illum, et quidem ille in dictionibus indeclinabilibus, ut patet ex exemplis prępositis. plurale autem

autem eius affixi est mem aut syllaba ◌ָם in nominibus scilicet et particulis indeclinabilibus, ut דְּבָרָם verbū eorū, דִּבְרֵיהֶם verba eorū, et עִמָּם cū illis, בָּם in illis. nam verba solū habent mem finale pro affixo hoc, ut שְׁמָרָם. 120

[ה] ה cum mappic affixum in fine dictionū declinabiliū et indeclinabiliū servit tertię personę fam. gener. num. sed in nominibus signi ficat ה illius: in reliquis vero ה illius, illi, illam illa in ablativo, et quidem in particulis in declinabilibus preterea ה illa in nominativo. habet ante mappic cum precedit ◌ָ, qd fit aliqn in nominibus et verbis et fere semper in particulis indeclinabilibus, ut דְּבָרָהּ, בְּדְבָרָהּ, עִמָּהּ .i. cum illa, הִנָּהּ .i. ecce illa. si vero nō precedat ◌ָ, sed tsere aut segol, aut surec, tunc ה nō habet mappic, sed sub eo scribitur ◌ָ, ut דְּבָרֶיהָ verba eius, שְׂנֵאתִיהָ odiam eam, פְּקָדוּהָ visitaverunt illam, פְּקָדָהּ fami na visitavit illam, אָבִיהָ pater eius. aliqn autem in verbis ante ה nō mappicatum ponitur mum dagessatum, ut תִּמְצָאֶנָּה invenies eam. plurale finis affixi est mum finale, aut syllaba ◌ָן: de quibus eadem omnino puta dicta quę diximus paulo ante de affixis plur. mas. personę tertię, scilicet mem finali, et ◌ָם

[ה] ה finale aliqn nō est affixū fam. sed characther fęminino℞ formatorū a masculinis, ut מַלְכָּה a מֶלֶךְ: aliqn signi ficat motū ad quem, ut בָּא הָאָרְצָה venit in terram.

e motio nomen mail religionis m. s. fo.

א . ב . ג . ד . ה . ו . ז . ח . ט

verbis passivis et neutris non iunguntur affixa: quia personam patientem significant, a qua illa verba abhorrent. Si vero forte alia [illegible] affixa, subaudienda erit communiter aliqua prepositio.

Item verba [illegible] significationem habentia non [illegible] affixa.

Nec [illegible] primae personae: [illegible] sed [illegible] non [illegible]

[illegible]

[illegible] verbo [illegible] feminine.

[illegible] affixa, ut nominibus.

A. [illegible] in dextro cornu, ~~[illegible]~~

[illegible] habet [illegible] sibili et stridores, et sonat ut [illegible] [illegible] caret stridore

cum puncto vero in ~~[illegible]~~ sinistro cornu, [illegible]

et sonat ut [illegible] [illegible] profunde [illegible]

[illegible] non [illegible]. [illegible] sonat [illegible] [illegible] alter [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

reliquas vero [illegible] reddere, quae [illegible] [illegible] radicales [illegible] et dictiones [illegible] nota [illegible] est omnis literae [illegible] radicibus [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] principio [illegible] reliquas vero [illegible]

[illegible] in com[illegible] [illegible] [illegible].

cōmentaria quędam rudia de accentibus hebraicis: ex quibus aliquā Christo duce decerpam apertam et methodicam doctrinam accentuū heb.

[1] Iudei diu [illegible] apud babylonios essent captivi, et legis suę et linguę obliti, alienam didicerunt: adeo ut [illegible] ex chaldeis uxoribus nati filii hebraice nescientes chaldaice solum loquebantur. [illegible] ipsi in patriam rediissent, Esras et sacerdos ~~[illegible]~~ et scriba [illegible] pater, chaldeas uxores ab israelitis separavit, linguamque patriam et [illegible] pristinam [illegible] diligenter [illegible]. itaque sedulo dedit operam legis [illegible], et spinis ac mendis [illegible] restituit in antiquum nitorem.

[2] post aliquot annos extitere quidam Rabini in tiberia, qui legem et reliquos libros a mendis [illegible], atque puncta et accentus addiderunt, ne [illegible] posteritas [illegible]. hi collegerunt [illegible] in [illegible] interpretationem. itaque ubi [illegible] esse accentus, et quae dictio esset plena quaeve defectiva, et alia [illegible] optime notabant. haec autem [illegible] obscurissime, [illegible] certis [illegible] et figuris [illegible] ac barbara lingua: quare [illegible] hactenus [illegible] quae masora vel masoreth vocarunt, intellexerunt. in quibus commentariis [illegible] et [illegible] primum laboravit R. Iacob. qui [illegible] masoreth [illegible]: quae valde [illegible] Elias: deinde Elias ([illegible] potuit omnes [illegible], et spinas evellere) reliquum ~~[illegible]~~ [illegible] libro [illegible], [illegible] variis exemplaribus, et [illegible] quae [illegible] in correptione.

[illegible] lege de tiberiatis libello de ratione legendi commentarium Rabinorum.

[3] מסר significat in manum dedit, seu tradidit. unde מסר dicitur de re, quam quis dat alteri in manum eius, ut [illegible] illa, quae [illegible] eius erat. Sic doctrina, quam quis alterum docet, aut eruditionis traditio, quod alteri communicat, vocatur hoc nomine. itaque Moses dicitur [illegible] legem

legem tradidisse tenes. quae sensu hic accipitur nomine ipse, quod tradita ha-
vit primum non scripta sed quasi per manus successione ~~[illegible]~~ a viris sapientissimis,
~~[illegible] alter alteri~~ veneruntque ad Ezram, et synagogam eius, quae
vocatur magna: a quibus post acceptas Tiberiadis. Ad literas exce-
[4] perunt, cum primi venerunt in usum. labor ergo magistrorum maso-
reth est studiose numerare omnes versus, et dictiones omnium librorum sacro-
rum: quare et scribae, et supputatores vocati sunt. sed in dictionibus, et
significatis earum, praecipue soliciti fuerunt, ne forte error aliquis acci-
deret. ut spiritus dei (inquiunt) praecipit. nunquam ante scripserunt
leth..., nisi ubi periculum erat errandi. quas diligentia hinc tanta
facta fuit dei in nos donum: qui ea ratione voluit nobis conservatos
fuisse libros sacros ~~[illegible]~~ incorruptos apud eos, qui filio dei
adeo erant infensi. quare et a Rabinis Masoreth dicitur sepes legis.
[5] masoreth autem duplex est: una maior, quae in suo volumine est, im-
pressa venetiis: cuius authores fuerunt tiberitae: altera minor, quae est
velut compendium maioris adscripta in marginibus bibliorum ~~[illegible]~~
~~[illegible] venetiis~~. huius authores fuerunt scribae, qui biblicos libros de-
scripserunt, excerpentes, et dicti, ad ex maiori, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~. in marginibus [illegible] libri
et inter columnas ipsas posuerunt ~~[illegible]~~ characteres, scilicet, ad numerum
dictionum et significationum mirabili brevitate, utentes scilicet abbreviatio-
nibus, et quinquaginta significationibus: atque supra dictionem, quae expli-
in ea masoreth minori scripserunt circulum signum in medio [illegible].
bus vero positus inter duas dictiones significat [illegible]
ambas. haec autem circuli in una dictione describit, haec autem [illegible]
hi magistri masoreth minoris chaldaica aliquando scripserunt sua scholia. porro in
quas sunt adscripta marginibus bibliorum cum masoreth [illegible] quas sunt
impressa venetiis, de lectionum varietate, ab aliquo graeco [illegible] in ma-
soreth sunt posita. aliquando autem [illegible] scribenda in margine aut textu: aliquando
in margine variam lectionem describit; aliquando in textu: atque omnino sunt inepta
scholia.
[6] quid fecerunt Ezra et synagoga eius, quae vivas habuit vere scientes, au-
thores.

thores fuisse punctorum et accentuum in ipsis libris sacris. verum Ezras
nihil scripsit nisi in sola lege: ~~unde~~ et quod ita scribitur Ezr. 7. Ezras
scriba velox in lege Mosi: et paulo post, Ezras sacerdos et scriba
praeceptorum dni, et caeremoniarum eius. etenim viri congregationis ma-
gnae (qui fuerunt, Aggaeus, Zacharias, Malachias, Daniel, Ana-
nias, Misael, Azarias, Ezras, Nehemias, Mardochaeus, Zerubabel,
et peritissimi artifices, ac inclusores, usque ad viginti) numerarunt diver-
sam lectionem in lege iuxta id quod acceperant a Mose per Cabalam: in pro-
phetis autem et Hagiographis per cabalam, quam acceperant a prophetis
et sapientibus illorum temporum: in libris vero captivitatis iuxta interpre-
tationem auctorum, qui adhuc superstites erant. neque fuerunt hae dubita-
tionis divinae gratia, sed impulsi a deo opt. max. ut his suos libros
incorruptos asservari volente. primum igitur Moses tradidit legem Io-
sue: et Iosue senioribus et senioribus prophetis, usque ad eos qui fuerunt ae-
tate Ezrae; ~~qui primi scripta et libris eam [illegible]~~; in quo neque facio sub-
scribi Ezras librorum legis: neque aliud quicquam praestitit. 122

[7] primum in biblis nulla erat diversitas lectionis propter defectum et plenitudi-
nem, (ut sic scribe non mutatur defectu aut plenitudine) vel propter accen-
tus praecedentem, vel aliam, vel propter punctum aliquod, vel dagesch, vel raphe
vel quod scribitur in dextro latere Shin vel sinistro posita. nam congenitas legebant
sine punctis in lege quidem iuxta id, quod acceperant a Mose: in reliquis vero
libris iuxta id, quod acceperant a prophetis. deinde dissensiones fuerunt inter
iudaeos orientales i. babylonios et occidentales i. religiosos de lectione, defectu
et plenitudine, ~~[illegible]~~ literis, dictionibus, non autem de punctis
et accentibus. nam varietates illae scriptae fuerunt ante inventionem punctorum
vocalium et accentuum. verum post inventa puncta et accentus orta sunt dissi-
dia inter Aser et Nephthali de accentibus minoribus, et de punctis pa-
thac, sere, hateph pathac, dages, raphe, milhel, et milra. fuerunt
autem ii duo principes artis et academiae masoreth: quorum alterius i. Neph-
thali lectionem sequuti sunt orientales: alterius vero occidentales.

Ezras

8 Esras vero qui in plenis et deficientibus nihil immutavit, sed ita scripsit in lege
mystica id quod erat scriptum in illo exemplari legis, quod fuit transcriptum ex libro
legis, quem Moses acceperat in Sinai: quod exemplar transcriptum [illegible]
respexerunt, ut quidam putant: quia non nihil est immutatum in plenis et deficien-
tibus quos videmus in nostris scriptis prophetarum et hagiographorum: quorum prima
exemplaria si vidre habere non potuerunt, certe antiquissima et plurima habe-
bant: sufficiunt illi magnae synagogae. porro exemplar illud legis quod profe-
rit Moses eruditus fuit nudum absque punctis et accentibus, et sine simili ipsorum
distinctione. quam Cabalistae lectionem dicunt esse quasi sensum vocum, aut,
ut alii, sensum velut dictionum vocum expressis nominibus divinis. Post autem Magistri
Masoreth appositis punctis et accentibus instruxit id quod acceperunt a priori-
bus, distinxerunt bibliam primum syllabis, tum punctis, tum accentibus. et postremo
9 traditione ac observatione plenis et deficientibus. Puncta igitur et accentus
non omnes doctissimi, non sunt apposita tempore Esrae; neque post ab Esra
ceteris magnae synagogae. nam Esras illeque viri magnae synagogae
et suo indicio sequentes, tum lectionis varietatem, sive quae vel ob Cabalam vel
ob aliquod [illegible] rationem exorta fuerunt, notavit: unde, ut dixi, voca-
tur Scriba velox in lege Mosi. Sed neque tunc inventa erant puncta et ac-
centus tempore quo fuit thalmud absolutum. fuit autem absolutum anno mundi
3989. quo etiam tunc valde defecerat lingua hebraea. Postea vero sem-
per extiterunt Tiberiis viri doctissimi, et in bibliis lectione exercita-
tissimi, qui fuerunt authores masoreth, et biblia in eam formam redegerunt
quam hodie habent, maximo dei in nos beneficio. Sunt autem minima puncta
et accentuum, quae apposuerunt, plerumque non tam hebraica quam Syriaca aut Babylo-
nica. obijciunt vero quidam quod in thalmud scribitur in loco Nehemie, ubi se
legerunt in libro legis dei hanc lectionem cum expositione .i. interpreta
tione, ponendo intelligentiam .i. distinctiones, et intellexerunt lectio
nem .i. secundum accentus pausas fecerunt: quibus verbis videntur puncta
et accentus fuisse ante thalmud. verum positas fuisse distinctiones intelli-
gendum est, ut per Cabalam accepta erant: et pausas factas ubi se imposta
id

id, quod exigebat sententia: sine metricis tamen. sed neque ipsa punctis
vel accentibus, (ut id breviter fateamur) sine interverso in fuerant magi
stri masoreth: ante quos soli Cabala dicti hebrei legebant biblia,
dum alii ab aliis quasi per manus traditam audirent legendi: qualis lectio
sine punctis et accentibus duravit usque ad annum mundi, 3989, iuxta hebreo
rum numerationem: quo tempore thalmud est perfectum: immo usque ad
tempus etiam authorum masoreth, qui punctis et accentibus distinxerunt
libros sacros: sed non soli illi universa praestiterunt, sed et sequentes viri
docti multa postea inventis addiderunt, et opus illud ita absolverunt
ut id habemus. nam ante ~~[illegible]~~ thalmud et D. hiero
nymum non fuisse adscripta punctis neque appositos accentus indicat anti
quorum interpretum varietas interpretationis: quae nata est ex in
ria lectionis incertum. quod ~~[illegible]~~ quidam attri
buunt. D. hieronymum punctis ~~[illegible]~~ et accentibus id appositis vixisse
ad mortuum est sub honorio et theodosio anno domini 422. qui respon
det anno mundi 4182 iuxta hebreorum computationem. verum hanc
hebreorum computationem reiciunt tamquam falsam viri quidam et docti et
sancti. nam illi anno domini 422 respondet iuxta Eusebium et Oro
sium annus mundi, 5621: et iuxta Augustinum annus mundi 5773: et
iuxta quosdam id ex sacris literis elicientes, annus mundi, 4376:
et demum iuxta alios annus mundi 4382. ex quo vides minimum nu
merum catholicorum esse maiorem numero iudeorum pluribus quam 190 annis.

10 Viri magnae congregationis sic diviserunt 24 libros sacros in legem
prophetas, et hagiographos, ita tamen ut prophetas ponant ante hagio
graphos. Rabini hoc prophetas disposuerunt, Iosue, iudices Samuel,
Reges, hieremias, ~~[illegible]~~ Esaias, Ezechiel, et duodecim mino
res. hagiographos hoc, Rhuth, psalterium, iob, proverbia, ec
clesiastes, canticum canticorum, threni, Esther, paralipomenon.
magistri vero masoreth in prophetis eundem ordinem servarunt, nisi
quod tamen Esaiam praeposuerunt hieremiae, ~~[illegible]~~ quemadmodum et tempore
praecessit

sequitur vel litera servata ut [Hebrew] .i. eu[n]do die
tis: vel aliqua litera ex [Hebrew], ut [Hebrew] .i. aedificabis
[Hebrew] .i. separabis, [Hebrew] .i. regnabis. item ali
q[ua]n[do] per pathac, cu[m] scilicet sequitur gutturalis scripta
per -:, ut [Hebrew] .i. servietis. item aliq[ua]n[do] per -:, cu[m]
sequitur gutturalis scripta cu[m] -::, ut [Hebrew] .i. reducet.
et postremo aliq[ua]n[do] per hirec cum sequitur, scilicet iod se
[r]vatu[m], et tunc iod manet quiescens, ut [Hebrew] .i. scietis.
Vau vero co[n]versivu[m] futuri in praeteritu[m] scribitur pro
prie cu[m] pathac sequente dages, ut [Hebrew]: in co[n]tra[riu]m [Hebrew]
no[n] sequitur dages, ut [Hebrew]: et ante [Hebrew] scribitur
cu[m] -, ut [Hebrew] .i. vidi.

[¶] Vau conversivum praeteriti in futuru[m] hoc modo dignosci
tur a vau connectivo. si praeteritu[m] alteru[m] praecedat,
tunc est vau connectivu[m], ut [Hebrew] .i. quis
operatus est et fecit: vel si praecedat etiam futuru[m] ha
bens significationem praeteriti propter propheticu[m] lo
quendi genus, aut propter significandam actionis con
firmitate[m] [quibus duobus modis futura sumuntur p[ro]
praeteritis.] eodem modo si duo vavim ponantur cum
duobus praeteritis, tunc illa vavim sunt connectiva si,
ut dixi, praecessit aut praeteritu[m], aut futuru[m] habens
significatione[m] praeteriti, ut in illo loco [Hebrew]
Esa. 6. [Hebrew] .i. et clamavit iste ad istu[m] et dixit. no[n] p[rae]
cesserat

117

eosserunt נִשְׁבַּר: et וְיִרְאוּ quae futura capiuntur pro praeteritis, quia significatur illis actionis continuitas. est .n. sensus opperire solet et volare. item
Vau conversivum praeteriti in futurum dignoscitur a vau
coniunctivo in prima et secunda persona praeteriti.
nam hae personae cum vau coniunctivo servant accentum suum
in penultima: cum vau vero conversivo habet accentum in
ultima. atque hoc fit in omnibus coniugationibus omnium
ordinum exceptis quiescentibus lamed ה et י in quibus hae personae semper retinent accentum suum in penultima. porro reliquae personae praeteriti non mutant suos
accentus propter vau.

[10] Vau conversivum futuri in praeteritum a vau coniunctivo
non solum dignosci ~~etiam~~ potest a eo primo modo, quo dixi vau conversivum praeteriti in fut. dignosci a vau coniunctivo,
sed hoc etiam modo. vau conversivum fut. in praet. semper
scribitur per pathac sequente dages in eo. in. quod non habet dages, et ante gutturale ~~habet~~ scribitur per ־, vel
ante do cum. vau vero coniunctivum scribitur pathac
ut dictum est puncto, et numquam venit cum ־ in verbis. at cum per
pathac scribetur, dignoscetur facile a vau conversivo
futuri in praeteritum per primum modum.

[11] Duplex officium habet caph: unum, quo est particula
similitudinis, ut כְּמוֹנִי .i. sicut ego. cum autem
geminatur

[con]feminatur caph significatur reciproca similitudo
earum rerum, quae dicuntur esse similes, ut כָּמוֹנִי כָּמוֹךָ
.i. ~~sicut tu~~, sicut ego, sicut tu .i. ego sicut tu, et tu
vtra sicut ego. ~~porro כ scribitur cum iisdem punctis~~
~~cum quibus ל et ב de quibus post~~. alterum officium caph
est, quo significat coniecturam, et idem quod nostrum, fere,
vel circa, ut כְּאַלְפַּיִם אִישׁ .i. circa aut fere duo mil
lia virorum. utrumque porro כ scribitur cum iisdem punctis
cum quibus ל et ב, de quibus post.

[12] ל duplex ~~est~~ habet officium. unum, quo est articulus
dativi, significans id, cui aliquid datur, acquiritur,
populo — aut fit, ut לָעָם. alterum ~~officium est~~, quo significat
possessionem; quo in loco nos aliquando utimur genitivo,
ut לַיהוָה הָאָרֶץ .i. domini est terra: aliquando dativo. ut
יֶשׁ לָנוּ אָב זָקֵן .i. est nobis pater senex. ~~aliquando~~ interdum au
tem ל capitur pro nostro propter, ut וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה לִבְנֵי
.i. dixit pharao propter filios israel. hac eadem omnia
significata habet ל affixum pronominibus. ut לָנוּ .i.
nobis, nostrum, propter nos, aut in gratiam nostri.

[13] beth duplex habet officium, unum, quo significat idem
quod nostrum, cum, ut בְּחַרְבִּי .i. cum gladio meo: alterum
quo significat intus, idem scilicet, quod nostrum in, ut,
בַּבַּיִת .i. in domum. significat etiam accessum et quasi
propinquitatem, idem fere quod nostrum ad. ut נֹגֵעַ
בָּהָר .i. accedens ad montem.

multa

[14] multa etiam alia officia dictarum septem literarum servi 118
tiū invenias in Sacris libris, sed quę proxima sunt
prędictis, et quę ex illis facile possunt intelligi.

[15] literę caleb scribuntur propriè cum sceva, etiam
sequente gutturali, ut בְּרִיב. verum ante literā
scevatam scribuntur per hirec, ut בִּבְנוֹ : si vero
sit iod scevatum, quiescit iod, ut בִּיהוּדָה. item an
te literas gutturales scriptas cū -: scribuntur per -,
ut בַּעֲבָדִים : ante gutturales vero cū :: scriptas scri
buntur per ::, ut לֶאֱוִיל .i. stulto. cum nomine antē
לֵאלֹהִים habent sceri, ut suprà dictum est. porro cū
hę literę veniunt cū ה emphatico, ה quidem ipsū
absconditur, sed motio eius ponitur sub his literis,
ut בַּבַּיִת : quomodo vero ה emphaticū scribatur
ante diximus. sunt antē quędam loca sed rara,
in quibus post literas caleb exprimitur ה empha
ticum, ut in psal, בְּהַשָּׁמַיִם חַסְדֶּךָ et, 2. parali
pom. 22 לְהַיָּרֵד .i. in cuneum.

Dnē in celo miseri cordia tua

[16] literę caleb et mem in infinitivo, quanvis nihil con
significent, neq; infinitivus tempus habeat ullum,
tñ quodam modo tempus notant: beth quidem et
caph, preteritū ut בְּבוֹא הָאָרוֹן .i. cum arca
est

est profecta vel cum proficisceretur arca, num. 10.
et כִּשְׁמֹעַ עֵשָׂו .i. quando audivit, vel cum audiret
hesau. genes. 27. lamed vero et mem magis signi
ficant tempus futurum, ut לִשְׁמֹר אֶת דֶּרֶךְ .i. ad custo
diendum viam, genes. 3. et מִדַּבֵּר .i. a loquendo hoc
est, ab eo quod loquetur. porro literę caleb in infiniti
vo, eadem habent puncta, quę in nominibus, nisi quod
non admittunt seri. mem vero scribitur eodem modo,
quo in nominibus scribi ante docui. Ratisponę pridie
kalendas maias an. 1540. ~~[illegible]~~ scribebat.

de affixis

[1] Duplicia sunt pronomina, quędam et sunt et dicuntur se
parata, de quibus alias: quędam affixa, de quibus paucis hic
agam nihil scilicet attingens de punctorum mutatione, quam
efficiunt in iis, quibus affiguntur. nam de ea satis alias
dictum est. affixum autem pronomen voco, quod nominum
et verborum ~~affigitur~~ fini affigitur, unicam simul cum
eo cui affigitur, efficiens dictionem. ut עֵינִי. cęterum
nomina ~~[illegible]~~ admittunt sola affixa; verba vero et separa
custodivit me ta et affixa, ut שְׁמָרַנִי, et שָׁמַר אֹתִי. verba tamen pas
siva non recipiunt affixa pręter infinitivum, qui in hoc
similis est nominibus, ut gen. 2. בְּהִבָּרְאָם .i. cum il
li crearentur. item verba neutra non recipiunt affixa: quod si
quando cum iis inveniantur, capiuntur affixa pro separatis ha
bentibus

bentibus prepositionem subintelligendam ut psal. 5. יְגֻרְךָ pro יָגוּר עִמְּךָ .i. habitabit tecum. 119

(י) iod servit prime persone affixum in fine nominum mas: et fem. sing. et plur. ut מַלְכִּי .i. rex meus מְלָכַי .i. reges mei. צִדְקָתִי .i. iustitia mea. צִדְקוֹתַי .i. iustitie mee. in fine vero verborum affigitur ני, et significat mei mihi, me, ut שְׁלָחַנִי .i. misit me. participia autem et infinitivus aliqui sunt similia nominibus, et habent affixum iod, quod significat meus, a. um. ut פֹּקְדִי .i. visitor meus, et פָּקְדִי .i. visitare meum .i. visitatio, qua ego visito alium. aliqui vero retinent naturam verborum, et recipiunt ני quod significat mei, mihi, vel me, ut פֹּקְדֵנִי .i. visitans me, et פָּקְדֵנִי visitare me .i. quod alius visitet me, ~~prop quod~~ q. d. visitatio mei. particule autem indeclinabilium ~~multe~~ recipiunt ~~id affixum~~, quedam ני affixum, ut אֵינֶנִּי .i. non ego, הִנְנִי, ecce ego, כָּמוֹנִי si cut ego מִמֶּנִּי ex me et alie id genus pauce. quedam vero recipiunt iod, ut לִי mihi בִּי in me et mul te alie ~~id genus~~ eiusmodi. in his tamen et iod et ני affixa eiusdem sunt sensus. porro נו est affixum plurale prime persone tam in nominibus omnibus quam in verbis et particulis indeclinabilibus: verum in illis significat noster. a. um, ut מַלְכֵּנוּ .i. rex noster, מְלָכֵינוּ .i. reges nostri: in his vero verbis significat nostri, nobis, nos, ut עֲזָבָנוּ .i. deseruit nos, אֵינֶנּוּ .i. non nos.

caph

Marginalia (left): et significat meus, et meus, mea, meum || et particulis indeclina- bilibus || צְדָקֵינוּ .i. recor- dationes nostri

[3] caph cum ־ servit secundę personę masculini generis af
fixum in fine nominū, verboꝝ et particularum indecli
nabiliū: sed in nominibus significat, tuus, tua, tuū ut
דְּבָרְךָ , דְּבָרֶיךָ · in verbis vero et dictionibus indeclina
bilibus significat, mi, tibi vel te. ut פְּקָדְךָ .i. visitavit te,
et עִמְּךָ tecū. plurale affixum secundę personę et mas
culini generis est כֶם: qd in nominibus significat vester, a,
um. ut דְּבַרְכֶם verbū vrūm, דִּבְרֵיכֶם verba vestra. in
verbis vero et particulis indeclinabilibus significat vestri,
vobis, vel vos, ut שְׁלָחֲכֶם misit vos, et אִתְּכֶם vobis
cum. porro ךְ finale est affixum secundę personę ~~et fem~~
fam. generis, et singul. numeri: כֶן vero est plurale eius:
de quibus affixis eadem puta dicta, quę diximus de ךָ
et כֶם masculinis.

[4] vau in fine cum holem, aut sine ullo puncto in fine no
minum affixū servit tertię personę mas. sing. num.
et significat illius, ut מַלְכּוֹ .i. rex illius, דְּבָרָיו
verba illius. in verbis vero et particulis indeclinabili
bus ei personę aliqn servit affixū ו ut שְׁמָרוֹ, custodivit eum
בּוֹ .i. in eo: aliqn הוּ, ut שְׁמָרָהוּ, כָּמוֹהוּ .i. sicut ille:
aliqn נּוּ, ut יִשְׁמְרֶנּוּ custodiet eum, et מִמֶּנּוּ ab illo,
~~[illegible]~~ אֵינֶנּוּ non ille. atq in his quidē affixum signi
ficat illius, illi, vel illum, et qdem ille in dictionibus in
declinabilibus, ut patet ex exemplis prępositis. plurale
autem

autem eius affixi est mem aut syllaba ◌ָם in nominibus scilicet et particulis indeclinabilibus, ut דְּבָרָם verbū eorū, דִּבְרֵיהֶם verba eorū, et עִמָּם cū illis, בָּם in illis. nām verba solū habent mem finale pro affixo hoc, ut שְׁמָרָם. 120

ה cum mappic affixum in fine dictionū declinabiliū et indeclinabiliū servit tertię personę fem. sing. num. sed in nominibus significat ◌ָהּ illius: in reliquis vero ◌ָהּ illius, illi, illam, illa in ablativo, et quidem in particulis in declinabilibus praeterea ◌ָהּ illa in nominativo. habet autē mappic cum praecedit ◌ָ, qd fit aliqn in nominibus et verbis et fere semper in particulis indeclinabilibus, ut דְּבָרָהּ, דְּבָרֶיהָ, אִתָּהּ i. cum illa, הִנָּהּ i. ecce illa. si vero nō praecedat ◌ָ, [illegible] aut hirec magnū aut segol, aut sureck, tunc ה nō habet mappic, sed sub eo scribitur ◌ָ, ut דְּבָרֶיהָ verba eius, odiam eam שְׂנֵאתִיהָ, פְּקָדוּהָ visitaverunt illam, פְּקָדַתָּה famina visitavit illam, אָבִיהָ pater eius. aliqn autem in verbis ante ה nō mappicatum ponitur nun dagessatum, ut תִּמְצָאֶנָּה invenies eam. [illegible] plurale finis affixi est mem finale aut syllaba ◌ָן: de quibus eadem omnino puta dicta quae diximus paulo ante de affixis plur. mas. personę tertię, scilicet mem finali et ◌ָם.

ה finale aliqn nō est affixū fem. sed character fęminino formatorū a masculinis, ut מַלְכָּה a מֶלֶךְ: aliqn significat motū ad quem, ut אַרְצָה venit in terram.

[illegible]

ט. ח. ז. ו. ה. ד. ג. ב. א

verbis passivis et neutris non iunguntur affixa: quia personam
patientem significant, a qua illa verba abhorrent. Si vero forte alii
- [illegible] affixa, subaudienda erit communiter aliqua propositio.
item [illegible] habitabis [illegible] affixa.
[illegible] primae personae:
[illegible] sed [illegible]
[illegible] -
[illegible] affixi [illegible] verbo iungitur, [illegible] feminine.
[illegible] affixa, [illegible].

A. [illegible] in dextro cornu, [illegible].
videas [illegible] et habet [illegible] sibili [illegible], et sonat ut [illegible],
[illegible] sinistro cornu, caret [illegible]
[illegible] vero [illegible]
quod et [illegible] et sonat ut [illegible] ant, [illegible]
[illegible] proferre [illegible]
[illegible] apud nos. [illegible] profere [illegible]
[illegible] sibilem, [illegible] est
[illegible] alii vero [illegible]
sonat [illegible] alter [illegible]
[illegible]
[illegible].

[illegible] reliquas vero [illegible] quod [illegible]
[illegible] radicales [illegible]
[illegible] est omnis [illegible]
[illegible] radicalis [illegible]
[illegible]
[illegible] sed [illegible]
[illegible] principio [illegible] reliquas vero
[illegible].

commentaria quedam rudia de accentibus hebraicis: ex quibus aliquid Christo duce decerpam apertam et methodicam doctrinam accentuum heb.

1 Iudei, diu demorati apud babylonios essent captivi, et legis sue et lingue obliti, aliam didicerunt: cum ad hoc accederet quod ex chaldeis uxoribus nati filii hebraicam negligentes chaldaicam solam ambibant. cum ergo ipsi iam in patriam rediissent, Esras sacerdos ~~[illegible]~~ et scribarum pater, [illegible] chaldeas uxores ab israelitis separavit, linguam quoque propriis et veteribus pristinam diligenter revocavit. itaque sedulo dedit operam legis Mosaicae, et spinis ac mendis [illegible] illam restituit in antiquum nitorem.

2 post aliquot annos extitit caterva quedam Rabinorum in tiberia, qui legem et sacros religiosos libros a mendis repurgarunt, atque puncta et accentus addiderunt, [illegible] propter [illegible] animadverterunt. hi collegerunt in primis [illegible] brevem [illegible] interpretationem. itaque ubi punctus esset accentus, et quae dictio esset plena quaeve defectiva, et alia id genus optime tenebant. hec autem [illegible] ad observationem, utentes certis quibusdam signis et figuris [illegible] ac barbara lingua: quare factum est ut haec omnia [illegible] masoreth vocarunt, intellexerunt. in quibus enumerandis et Masoredis [illegible] laborarunt primum R. Iacob qui [illegible] dictionis masoreth impresse [illegible] autor fuit: quas valde probat Elias: deinde Elias (cum non omnes potuit omnes tum Masoreth et spinas evellere) reliquam ~~[illegible]~~ [illegible] magno labore praestitit, [illegible] variis exemplaribus, et praesertim hispaniis quae ceteris sunt incorruptiora.

Lege de tiberiensis libello de ratione legendi commentarium Rabinorum.

3 מסר significat in manum dedit, seu tradidit. unde מסורה dicitur de re, quam quis dat alteri in manum eius, ut utatur illa, quemadmodum is, cuius res erat. sic doctrina, quam quis alterum docet, aut conditionis traditio, quod alteri committit, vocatur hoc nomine. itaque Moses dicitur [illegible] legem

b

legem tradidisse testus. quo sensu hic accipitur ~~[illegible]~~ ipse, quod tradita fue-
rit primo non scripta, sed quasi per manus successive ~~[illegible]~~ a viris sapientissimis,
aliis tum modo ~~[illegible]~~ ad alterum venerit usque ad Ezdram, et synagogam eius, quae
vocatur magna: a quibus post acceperunt Tiberienses. Illi literis exce-
[4] perunt, cumque primi vocaverunt masoreth. laborem ergo magistrorum maso-
reth est studiose numerare omnes versus, et dictiones ~~[illegible]~~ librorum sacro-
rum: quare et scribae, et supputatores vocati sunt. sed in dictionibus, et
significatis earum, perquam solliciti fuerunt, ne forte error aliquis acci-
deret. et spiritus domini (inquiunt) quinquies. [illegible] ante scripserunt
leth [illegible] una, [illegible] ubi periculum erat errandi. [illegible]
facta sit dei in nos donum: qui eorum voluit nobis conservatores
fuisse libros sacros ~~[illegible]~~ incorruptos apud eos, qui filii [illegible]
adeo erant in [illegible]. quare et a Rabinis masoreth dicitur sepes legis.
[5] masoreth autem duplex est: una maior, quae in suo volumine est, im-
pressa venetiis: cuius authores fuerunt tiberienses: altera minor, quae est
velut compendium maioris adscripta in marginibus bibliorum ~~[illegible]~~
~~[illegible] venetiis~~. huius authores fuerunt scribae, qui biblicos libros de-
scripserunt, excerpentes, et dicentes, illud ex maiori, ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ in marginibus extra literam libri
et inter columnas posuerunt ~~[illegible]~~ characteres, scilicet, ad numera-
tionem [illegible] mirabili brevitate, utentes scilicet abbreviatis
[illegible], et [illegible] significationibus: atque singularum dictionum, quas expli-
[illegible] in ea masoreth minori scripserunt circulum supra in medio [illegible]
[illegible] vero posita inter duas dictiones significat [illegible]
ambas. duo autem circuli in una dictione descripti, duo notant [illegible]
[illegible] masoreth minoris chaldaica aliqui scripserunt sine scholia. porro in
quibus sunt adscripta marginibus bibliorum tam magnae quam minoris [illegible] quae sunt
impressa venetiis, de lectionum varietate, ab aliquo [illegible] in ma-
soreth sunt posita. aliquando [illegible] scribenda in margine ad textum: aliquando
in margine verum lectionem scribit; aliquando in textu: atque omnino sunt [illegible]
scholia.
[6] quidam putant Ezdram et synagogam eius, quae viros habuit vere sapientes, au-
thores.

thoras fuisse punctorum et accentuum: in ipsis libris sacris. verum Ezra
nihil scripsit nisi in sola lege: ~~unde~~ neque ita scribitur Ezrae 7. Ezras
scriba velox in lege Mosi: et paulo post, Ezras sacerdos et scriba
praeceptorum dni, et ceremoniarum eius. etenim viri congregationis ma
gnae (qui fuerunt, Aggeus, Zacharias, Malachias, Daniel, Ana
nias, Misael, Azarias, Ezras, Nehemias, Mardocheus, per tabu
et peritissimi artifices, ac in eo genere, usque ad viginti) annotarunt diver
sam lectionem in lege iuxta id quod acceperant a Mose per Cabalam: in pro
phetis autem et Hagiographis per cabalam, quam acceperant a prophetis
et sapientibus illorum temporum: in libris vero captivitatis iuxta interpre
tationem authorum, qui adhuc superstites erant. neque fuerunt hi condi
tores dictionis [illegible] sed impulsi adeo est, maxime ne hi suos libros
incorruptos conservari volente. primum igitur Moses tradidit legem Io
sue: et Iosue senioribus et senioribus prophetis, usque ad eos qui fuerunt
te Ezra; ~~qui primi scripta et libros eam habuerunt~~; in quo negotio fu
scriba Ezras libros legis: neque aliud quicquam praestitit. 122

[7] primum in bibliis multae sunt diversitates lectionis propter defectum et plenitudi
nem, (nam sensus saepe non mutatur defectu aut plenitudine) vel propter ac
tus suspensionem, vel aliam, vel propter punctum aliquod, ~~-~~ vel dagesch, vel raphe
vel quod scribitur in dextro latere lineae vel sinistro potius. nam [illegible] legebant
sine punctis in lege quidem iuxta id, quod acceperant a Mose: in reliquis ve
libris iuxta id, quod acceperant a prophetis. deinde dissensiones fuerunt inter
iudaeos orientales i. babylonios et occidentales i. religiosos de lectione, defec
et plenitudine, ~~[illegible]~~ literis, dictionibus, non autem de punctis
et accentibus. nam varietates illae scriptae fuerunt ante inventionem punctorum
vocalium et accentuum. verum post inventa puncta et accentus natae sunt dis
sensiones inter Aser et Nephthali de accentibus minoribus, et de punctis pa
thae, sere, hateph pathae, dagesch, raphe, milhel, et milra. fuerunt
autem hi duo principes artis et academiae masoreth: quorum alterius i. Neph
thali lectionem sequuntur fere Orientales: alterius vero occidentales.

Ezras

[8] Ezras itaque in plenis et deficientibus nihil immutavit, sed ita scripsit in lege
iuxta id quod erat scriptum in illo exemplari legis, quod fuit transcriptum ex libro
legis, quem Moses acceperat in Sinai: quod exemplar transcriptum invenimus
reperierunt, ut quidam putant: porro non nihil est immutatum in plenis et deficien-
tibus, quae sunt ~~in~~ in scriptis prophetarum et hagiographorum: quorum prin-
cipalia exemplaria si tunc haberi non potuerunt, certe antiquissima et plurima se-
cuti sunt illi magnae synagogae. porro exemplar illud legis quod prae-
scripsit Moses israelitis fuit modo absque punctis et accentibus, et sine [illegible]
distinctione. quare Cabalistae legem dicunt esse quasi simul unum, aut,
ut alii, sicut velut dictionem unam compositis omnibus divinis. Post autem Magistri
Masoreth appositis punctis et accentibus iuxta id quod acceperunt a seniori-
bus, distinxerunt biblia primum versibus, tum punctis, tum accentibus, et postremo
[9] traditione et observatione pleni et deficientis. Puncta autem et accentus et
omnia quae sequuntur doctissimus non fuit apposita tempore Sinai; neque post ab Ezra
ceterisque magnae congregationis. nam Ezras illique viri congregationis magnae
et qui immediate sequuntur, tantum lectionis varietatem, si quam vel ob Cabalam, vel
ob aliquam probabilem rationem excogitatam fuerunt, notavit: unde, ut dixi, voca-
tur scriba velox in lege Mosi. Sed neque ~~tempore~~ inventa erant puncta et ac-
centus tempore quo fuit thalmud absolutum. fuit autem absolutum anno 39
3989: quo etiam tunc valde defecerat lingua hebraea. postea vero se-
quentibus extiterunt tiberiis viri doctissimi, et in biblicis lectione peritissi-
mi, qui fuerunt authores masoreth, et biblia in eam formam redegerunt
quam hodie habet, magno dei in nos beneficio. Puncta autem minora punctorum
et accentuum, quos apposuerunt, plerumque non tam hebraica quam syriaca aut babylo-
nica. obiicies vero quidem quod in thalmud scribitur in loco nehemiae, ubi,
legerunt in libro legis dei hanc lectionem cum expositione .i. interpreta
tione, ponendo intelligentiam .i. distinctiones, et intellexerunt lectio
nem .i. secundum accentus pausas fecerunt: quibus verbis videntur puncta
et accentus fuisse ante thalmud. verum positos fuisse distinctiones intelli-
gendum est, ut per Cabalam accepta erant: et pausas factas iuxta
id

id, quod exprimebat sententia: sine motibus te[...] aut accentibus pro[...]
vel accentibus, (ut id hic firmemus) sine tamen regerentur magi-
stri masoreth: ante quos soli Cabala dicti hebrei legebant biblia,
quam alii ab aliis quasi per manus traditam audiverant legendam: qualis lectio
sine punctis et accentibus duravit usque ad annum mundi, 3989. iuxta hebrae-
orum numerationem: quo tempore thalmud est perfectum: immo usque ad
tempus eorundem authorum masoreth, qui punctis et accentibus distinxerunt
libros sacros: quamquam non soli illi universum perstiterunt, sed et sequentes viri
docti multa postea inventis addiderunt, et opus illud in absolvunt
ut id habemus. nam ante ~~[illegible]~~ et thalmud et D. hiero-
nymum non fuisse descripta puncta neque appositos accentus indicat multi-
plex quod in scripturae varietas interpretationis: quae nata est ex in-
vis lectionis directum. quam quam ~~[illegible]~~ quidam [illegible]
sentiunt. D. hieronymus quod punctis ~~[illegible]~~ et accentibus id appositis vixisse
nam mortuus est sub honorio et theodosio anno domini 422. qui respon-
det anno mundi 4182 iuxta hebraeorum supputationem. Verum hanc
hebraeorum supputationem reiciunt tamquam falsam viri quidam et docti et
sancti. nam illi anno domini 422 respondet iuxta Eusebium et Oro-
sium annus mundi, 5621: et iuxta Augustinum annus mundi 5773: et
iuxta quosdam id ex sacris literis elicientes, annus mundi, 4376.
et denique iuxta alios annus mundi 4382. ex quo vides minimum nu-
merum catholicorum esse maiorem numero hebraeorum pluribus quam 190 annis.

10 Viri magnae congregationis diviserunt 24 libros sacros in legem
prophetas, et hagiographos, verum tamen ut prophetas priores ante hagio-
graphos. Rabini hos prophetas disposuerunt, Iosue, iudices Samuel,
Reges, hieremias, ~~Ezechiel~~ Esaias, Ezechiel, et duodecim mino-
res. hagiographos hos, Rhuth, psalterium, iob, proverbia, ec-
clesiastes, canticum canticorum, threni, Esther, paralipomenon.
magistri vero masoreth in prophetis eundem ordinem servarunt, nisi
quod te Esaiam praeposuerunt hieremiae, ~~[illegible]~~ quam eum et tempore
praecessit

praecessit. qui ordo retinetur in omnibus exemplaribus correctis hispanicis:
in germanicis vero et gallicis exemplaribus servatur ordo rabinorum [illegible]
[illegible] in [illegible] magistri masoreth mutaverunt ordinem rabinorum,
And sic disposuerunt [illegible], psal, iob, proverbia, Rhuth, canticum canticorum, Ecclesiastes, threni, Esther Daniel, Esras: qui ordo est in libris hispanicis. in germanicis vero sic ponitur psalterium, proverbia, Iob, quinque volumina, Daniel, Esras, paralip. quinque autem volumina eo ordine ponunt, quo olim legebantur in synagoga nostra hoc, Canticum cant, Rhuth, threni, Ecclesiastes, Esther.

11 Accentus graecis προσῳδία [illegible] accentus ut latinis, hebraeis vero טעם [illegible] pore et gustu metaphorice dicitur. est autem accentus signum quoddam syllabis appositum, quod illam elevari, quod faciunt grammatici accentus: vel suspendi, quod faciunt rhetorici: vel denique rythmice [illegible], quod faciunt musici [illegible] significat. etenim ad [illegible] in doctoribus, quos dicunt simplices, quos spectant grammatici: alios ornatos et bene sonantes, quos rhetores tractant: et alios harmonicos, quos pertinent ad musicos. [illegible], ut existant tria genera accentuum. quidam enim sunt grammatici, quorum est syllabam acuere, et orationem distinguere: alii rhetorici, qui emphasis orationis [illegible] ponuntur: et alii musici, qui speciem [illegible] cantus indicant.

12 Elias ponit 30 accentus, [illegible] ponens inter accentus [illegible] [illegible], [illegible], et makeph: quos alii volentes esse rhetoricos accentus, triginta tres numeraverunt. quorum omnium primum [illegible], quos in correctis [illegible] bibliis scriptis [illegible], et sitos in exemplo רביע primum apponam; ~~[illegible]~~ deinde eius nomen, et eorum [illegible] breviter explicabo.

רביע. | רְבִיעַ .. quadrum, [illegible] quadrantur [illegible] solebant [illegible]: hodie tamen id negligitur. ponitur autem in penultima et ultima, ut intelligas posse esse mithel, et milra: quod idem putabis dictum de aliis similibus. [illegible]

רביע

טַעַם | זָקֵף קָטֹן i. erectus minor. erat us quidē, quo ve post ... est superposit[um] ~~dum~~ alteri directe. minor autē di... citur ad dem erecti minoris, de quo post. 43.

טַעַם | סְגוֹלְתָּא. alias Segolta, Sare, Segola, et Segol dicitur, quia imitatur formam Segol. 49. 50. 124

טַעַם | אֶתְנָח i. collis formatum seu ... : alias semich dicitur i. sustentator. 81. 82. 83. 84. 85.

טַעַם | מֶתֶג i. retinaculum. alias dicitur resen i. frenum. in primo ponitur, vel in penultimo: ... in ultima ... sequente ... 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78.

טַעַם | גַּעְיָה i. mugitus. alias dicitur ha-hamaadich i. statio. seu semper autem ponitur cum scva, et in principio dictionis. 79. 80.

: טַעַם | סוֹף פָּסוּק i. finis versus. alias dicitur salech, seu selich, seu silluc, seu seluc i. summa vel comprehensio. 55.

טַעַם | לְגַרְמֵיהּ i. solitarius. 48.

טַעַם | פָּסִיק divisor, seu distinctor. alias pesiq dicitur. 57.

טַעַם | גֵּרֵשׁ i. expulsor, quod est instar ... abscisentes. alias dicitur teres, seu tersum, seu azla i. ambulator. 49.

טַעַם | [illegible] i. sub... cornu, quia sub... habeat formam. 34

טַעַם | מֵירְכָא פְּשׁוּטָה i. hastile simplex, quia hastilis formam refert. simplex autē dicitur ad differentiam duplicis. alias vocatur maarich i. productor, quia sonum habent productum. 35.

טַעַם | טִפְּחָא i. palma. alias dicitur tarcha, seu tiphcha ... ius etymi rationem ignoro. alias vocatur tarcha acharon i. po... tarcha. 45.

פַּשְׁטָא .i. ~~planetor~~ extensor, quia syllabas quasi extendat; alias dicitur azla .i. ambulator ~~qui facit obsequium praestando ministris~~. alias vocatur paset .i. extensio. 47.

קַדְמָא .i. antecedens: alias dicitur azla .i. ambulator, quia praestat obsequium praestando ministris. alias vocatur Eschel: alias teres: alias teres: alias tere thame .i. duo accentus .i. duplex Azla. 37.

גֵּרְשַׁיִם .i. expulsores, quia similis sunt baculis, quibus aliquid propellitur. alias dicitur, teresim: seu alias theresim: alias thargom: alias duplex Azla. 50.

תְּרֵי קַדְמִין .i. bastile duplex, seu productio geminata. alias dicitur ~~un~~ theren hattrin .i. duo baculi: alias teren chateran: alias duplex merca: alias sene marichim. 36.

[illegible] .i. geminus [illegible]

זַרְקָא .i. tornator. alias dicitur sophar mukdam .i. cornu praepositum. nam figura est similis ipsi mahpach, nisi quod est paulo minor si.

שׁוֹפָר מְהֻפָּךְ .i. ~~cornu~~ tuba inversa: alias dicitur sophar hafuch .i. cornu inversum: alias mahpach. 33.

שׁוֹפָר מוּנָּח .i. cornu repositum: alias dicitur sophar iaschar .i. cornu rectum: alias sophar holech .i. cornu incedens: alias heved meschim .i. servus dominorum: alias heved mesartim .i. servus servorum. 31.

עִלּוּי .i. ~~cornu~~ exaltatum nempe cornu: nam quoad figuram idem est quod munach, sed differt ministerio, et tono, a quo sic vocatur. 32.

מְכַרְבֵּל .i. suffocans nempe sophar .i. cornu. 32.

יֶרַח בֶּן יוֹמוֹ .i. luna dici sui .i. unius diei, quia figura eius semicirculus similis est semicirculo lunae unius diei. alias dicitur galgal: alias galgal .i. circulus. 40

[Hebrew] | [Hebrew] .i. sparsor, quod in [illegible] ad disparsorem. 52. rex

[Hebrew] | [Hebrew] .i. gradus. alias dicitur [illegible] [illegible] .i. [illegible] te. 39.

[Hebrew] | [Hebrew] .i. tonum grandem, quod scilicet eius initium [illegible] [illegible] mem. alii vocant [illegible]. in masoreth dicitur [illegible] .i. ex tollens, quod [illegible] eius sine regula. 59. rex

[Hebrew] | [Hebrew] .i. terminus, seu triplex, quod fere sit in ante penultima. et semper ponitur in prima syllaba, nisi bis ponatur in eadem dictione. ~~alii vocant condicator~~. alias dicitur, talsa; alias te lisa gedola .i. telisa maior. 54. rex

[Hebrew] | [Hebrew] .i. sonitus. alias dicitur telisa ketanna .i. terminus minor: alias thalsa .i. condicator. 38.

[Hebrew] | [Hebrew] . corona vocis, quod figuram habet similem corone vocis. alias dicitur pazer gadol .i. dispersor magnus. 58.

[Hebrew] | [Hebrew] .i. dispersor. alias dicitur pazer katon .i. dispersor minor. 53.

[Hebrew] | [Hebrew] .i. erectus maior. sic dicitur ad differentiam erecti minoris, de quo ante. 42.

[Hebrew] | [Hebrew] .i. frangens, vel fractor. 44.

[Hebrew] | [Hebrew] .i. pausator, vel suspirium, quod licet ibi pausam facere et respirare. 41.

13 Ex praedictis accentibus tres primi sequuntur puncta: quatuordecim sequentes sunt rectilinei: sed primus dicitur habet rectam lineam: quinque sequentes perpendicularem rectam: tres deinceps positi inclinatam in dextram: et tres sequentes inclinatam in sinistram: et duo ultimi duplicatam. post hos ponuntur novem curvilinei. et postremi sunt septem mixti: quorum quatuor primi constant linea mixta ex curva et recta: duo sequentes ex una recta et punctis: et duo ultimi, ex curva et puncto.

Sunt

14 Sunt autem varii situs accentuum, quos multiplex musicorum accentus postulabat multiplices notas: quibus in synagogis iudaei lectiones bibliorum modulantur, et canunt. hinc exstitit grammaticorum accentuum multiplicatio. ubicunque enim musicus accentus est, ibi et sistuntur grammatici paucis libellorum versibus exceptis, ut scripsit Reuchlinus nam ubi musicus cantillandum indicat, ibi syllabam eleuandam grammaticus commonstrat. immo scripsit quidam ex doctioribus musicam artem diffusam quodammodo per proprietatem accentuum. ceterum musici accentus magis seruiunt mysticis auribus et canendi peritis: grammatici vero plane sunt necessarii omnibus, qui has literas utiliter attingunt, ut post Christo duce ostendam apertius. reges ipsi et seruitores, et ministri simul sunt, quae non solum distinctioni orationis seruiunt, sed et ornatui, et modulationi musicae. in quo peccant hispani et itali iudaei cantu solum exprimentes maiores reges: ~~[illegible]~~ ministros vero fere omnes sub uno sono indistincte canunt. at germani iudaei tam regibus quam ministris propriis melodiis tribuunt. unde biblia impressa in hispania non habent ex-

15 pressos omnes reges, et ministros. porro diuersitas accentuum habetur eadem figura plane discernitur tum ex situ, ubi positi semper inueniuntur, tum ex aliis accentibus, quos aut praecedere aut sequi semper solent. ut metheg et sophpasuk figura sunt eadem: in graeca namque est simsum: metheg vero non adhaeret ipsi soph. item munach, tibir, et macharbel figura non differunt. sed ante accentum athnach vel zarka, vel in secunda statim post zakeph, vocatur tibir: in prima vero dictionis eius, quae est ante zakeph dicitur macharbel. alias semper appellatur munach.

16 pro arbitrio iudaicorum authorum situm et accentuum collocati sunt accentus: nam quandoque quaevis aliquando post zarka, aliquando rebiah, aliquando [illegible]; et sic de aliis idem, ut scribit Elias. inveniuntur autem omnes viginti praedicti accentus in bibliis praeterquam in Iob, psalmis, et proverbiis: in quibus quidam accentus mutant nomina, figuras, et tonos propter versuum breuitatem.

accentus

[17] accentus grammaticus syllabam decenter elevandam et deprimendam indicat, et orationis contextum perspicue ac apte distinguit. ex quo apparet quantus sit utilitatis eorum cognitio.

[18] Grammatici accentus ~~...~~ sunt triginta, qui dividuntur in tres partes. alii enim dicuntur reges, quod dominium habeant ad quiescendum secundum, eo vnice distinguendam orationem. quos Elias dicit esse quatuordecim, alii novendecim, sic per cuiusque dignitatis ordinem dispositos. soph pasuq, athnach, zakeph gadol, zakeph katon, tebir, zarka, rebiah, segolta, pasta, pesiq, legarme, geres, gerasim, tebir, jetib, pazer,

[19] karne para, salseleth, et telisa. alii vocantur ministri, quia serviunt regi, et faciunt festinare lectorem, donec veniat ad regem. eo quod orationem continuant, regem quem in legendo praecurrunt, sicut, ut in syllabis immorandum, sed celeriter eam pronunciandam indicat. sunt autem hi undecim hoc ordine pro suo cuiusque dignitate dispositi. munach, kadma, mercha, mahpach, mercha kephula, merka, pazer, merka kephula, kadma, tarsa, darga, et ierah ben iomo.

quidam tamen in dicto solum fecerunt septem ministros. semovent enim a ministris meaiela, kadma, et mercha: et mercha kephula comprehendunt sub

[20] hi quinque (sequitur Elias) neque sunt ministri, quia non sunt reges, neque sunt ministri: neque litteras ... gis, quia raro, aut semper eodem in ... solo inveniuntur. qui non est magni momenti.

mercha pashta. alii decim addunt hi quinque salseleth, karne para, pesiq, segolta, soleq, neque vocantur ministri, quia semper constituunt in ... litteras tau, et literas [Hebrew letters]: neque enim reges, quod salseleth septies solum inveniuntur in bibliis: karne para decies et septies: segol non invenitur nisi post zarka: pesiq non invenitur nisi habeat secum aliquem ex ministris: et denique soleq non ponitur nisi in fine sententiae, ut post sigillatim de his explicabimus: reges vero saepe inveniuntur in bibliis, neque his conditionibus coarctantur, ut post docemus. porro hos quinque accentus qui annumerant regibus ii, qui decem et novem reges posuerunt, ut ante vidisti

[21] Universi reges seque interpungunt literam tau: sed non omnes sunt pares in dividenda oratione. nam alii plus, alii minus orationis dividunt. qui autem maiores sectiones faciunt, magistri: qui vero minores, parvi reges vocantur. ceterum magistri reges apud grammaticos, parvi nominantur a musicis, et contra.

ut

ut schalscheleth tonus altius extollitur tono reliquorum regum superiorum
duorum pazer, et tamen minus separat quam pazer. item telischa vox alta et sublimis tamen non ministrat. item karne para equivalet tono vocis pazer et
duorum telischoth, et tamen vix cernitur distinguere. denique quanto omnes sunt in musica, tanto minores reges sunt in re grammatica.
22 Antiquiores masorethi per traditionem cabbala observarunt finem cuiusque
sententiae, et apposuerunt soph pasuq: tamen considerarunt ubi media
sententia distinctionem postularet, et adscripserunt athnach. postremo
adverterunt quot sub distinctiones interessent a principio versus usque ad athnach, et ab athnach usque ad soph pasuq. atque pro ratione singularum insederunt reges maiores vel minores; quos suis ministris pro ut commodum est
23 praefecerunt. ubi ante clausulam non erat longa, ibi ordinaverunt minores
reges. porro post athnach in distinguendo plerumque valere volebant utique
zakeph. immo zakeph katon saepe equivalet ipsi athnach, tamen non in
re propter quod eius parva vocalia mutentur in formam magnam. item
nullus versus est sine soph pasuq. breves tamen versus aliquando non habent
athnach, sed solum tiphcha, et soph pasuq, cum suis ministris, ut
[illegible] . ubi mercha primum servit
accentui tiphcha: et secundum accentui soph pasuq. in versu autem brevi
verbi primi solet primum mercha, tamen tiphcha, et postremo soph pasuq, ut
[illegible] . in superiori autem versu habes primum mercha, tamen
tiphcha, tamen athnach, tamen tiphcha, et postremo soph pasuq, ut
[illegible]
quod si autem sit longior versus duabus aut tribus dictionibus, habebit
aut alterum ex zakeph, aut tebir, aut pashta, aut similem aliquem regem, cum
propriis ministris. in longissimis autem versibus ~~pazer primus~~ potest in tertium
rex unus, vel duo, vel tres, ut pazer, zarka, telischa gedola, et alii id
genus: quaedam ante athnach, et quaedam post. eorum in psalmis, iob, et proverbiis
binis longis regulis non servatur propter versiculorum brevitatem. Saepe autem
unde ponatur zarka, nunc pazer, aut alius accentus id genus, id pendet ex
voluntate sed non ditione doctorum eorum qui primi posuerunt accentus.

porro

24 porro in quo versu non ponitur athnach, raro ponitur in eo ~~[illegible]~~ rex aliquis magnus, et solum silluk in eo scribitur regulariter, ut
כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת־רוּחַ חַיִּים בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה מֵתוּ׃
i. quod quidem habuit ~~[illegible]~~ spiritum vitae in naribus suis, ex omnibus, quae in arida fuerunt, mortuum est.

25 Duobus modis reges dicuntur distinguere: uno modo inter literas [illegible]: quod faciunt omnes reges praeter shalsheleth: altero inter sententias: quod aliquando non faciunt reges, ut Esdras. 9. וּבְמִנְחַת הָעֶרֶב קַמְתִּי מִתַּעֲנִיתִי וּבְקָרְעִי בִגְדִי וּמְעִילִי . et in sacrificio vespertino surrexi ab afflictione mea, et cum scidissem vestem meam, et tunicam meam, curvavi me. in quo loco athnach non distinguit, sed zakeph katon ante et post [illegible]. item zarka aliquando requirit distinctionis officium in sequentem segolta, ut Exod. 3. בְּלַבַּת־אֵשׁ מִתּוֹךְ הַסְּנֶה . item pazer aliquando relinquit sequenti distinguendi vim, ut כִּי־טוֹב . idem facit karne para ut Esther. 7. וּפְנֵי הָמָן חָפוּ .. [illegible] fecerunt haman. idem facit shalsheleth, ut ~~[illegible]~~ [illegible] וַיִּתְמַהְמָהּ
in quo post shalsheleth distinctio facienda est in nomine hoc וַיִּתְמַהְמָהּ.

26 Inter reges aliquando bis se non sequuntur, pashta, pazer, zakeph [illegible] zarka, tebir, legarmeh, et pesiq. nam tebir, legarmeh et pashta se bis non sequuntur: zarka et zakeph bis etiam aut ter: pazer sexies, et in versu quodam octies, ut post de singulis explicabo. ceteri vero reges nunquam se non sequuntur; quemadmodum nec ulli ministri, excepto munach ~~[illegible]~~ et merka. porro reges bis zarka, pashta, et segolta aliquando geminantur et [illegible] sunt, ~~[illegible]~~ in eadem dictione, in dictionibus similiter [illegible]. nam bis accentus simul in ultima ponuntur. idem in[illegible] dictum est de tertio ministro, ut post dicetur

27 ministri nunquam sunt simul reges, neque possunt regis officium facere. munach tamen ante legarmeh mutatur in regem: et shalsheleth aliquando est rex, aliquando minister, ut post declarabo. omnes reges carere possunt ministris praesertim in principio versus aut proxime post athnach, vel alios reges, ut loco suo dicetur. omnes autem reges possunt poni in principio exceptis segolta et [illegible]. item zakeph gadol, rebia, et shalsheleth nullibi ministros admittunt. quinque

vero

vero alii admittunt ministros, plures quam unum possunt habere excepto soph pasuq. inveniuntur etiam ex ministris, nullis regibus intermixti. telisa ketanna et cadma, cadma et mahpach, merca et darga, simul scilicet uni regi inservientes.

[28] Quatuor reges habent post se alios reges: nempe zarka post se habet segolta. item post tebir et zakeph gadol semper ponitur tiphcha; et post tiphcha semper athnach, vel soph pasuq. item ministri quidam serviunt propriis regibus: alii quidem uni tantum, ut mahpach regi pashta, et ierah ben iomo regi karne para: alii solum duobus, ut darga servit tebir et reviah regibus, et mercha regibus tiphcha et silluq: cadma deinde servit tribus regibus, et quatuor ministris. inter ministros ante telisa semper habet secundum unum solum ministrum. et zarka geminatum numquam venit nisi post darga. sed de his in sequentibus explicatius.

[29] Sicut reges semper signantur super literam, praeterquam hi quinque, soph pasuq. athnach, tiphcha, tebir, et ietib: qui sub literis signantur. legarme autem signatur neque infra neque supra, sed inter duas dictiones. ministri vero signantur sub literis, praeterquam hi tres, telisa, kadma, et pashta, qui supra literam ponuntur. accentus denique quinque reges sunt neque ministri, silluq tamen signatur infra literam; et pesiq inter duas dictiones: reliqui vero tres signantur supra literam.

c[illegible] Sec [30] magni hi reges, soph pasuq, athnach, zakeph, et aliquando tebir, reviah, et tiphcha, occupantes penultimam scripturam cum sheva mutant illud sheva in vocalem, ex qua descendit, ut si ex pathach, in pathach: quod post migrat in cames, ut [illegible] pro [illegible]: et si ex holem, in holem, ut : [illegible] pro [illegible]. et si ex seri, in seri, ut [illegible] pro [illegible] i. desiderium verint, quod si sheva ex nulla motione descendat, fere mutant in segol, ut [illegible] pro [illegible] i. rebellio. aliquando autem pathach vel segol mutant in cames, ut [illegible] pro [illegible]: et : [illegible] pro [illegible] i. sedet. aliquando autem nihil immutant, ut in his nominibus quinque [illegible] et sunt qui [illegible] et si qua sunt alia id genus.

aliquando etiam mutant sheva in pathach ut scribunt [illegible] comedamus Esa. 4.

de

de singulis accentibus et primum de ministris, ut qui ponantur ante reges.

[31] Munach precipuum inter ministros tenet locum, frequentissimusque est. vocatur autem tum servus dominorum, quod ministrat omnibus regibus preterquam Selah, tiphcha, et Salselech: tum servus servorum, quod ministrat etiam omnibus ministris preterquam kadma et mercha. ministrat ante ministris, positus ante illos, et significat non quidem illic morandum esse, sed illinc ad sequentem per legenda celeriter festinandum, quousque perveniatur ad id, in quo sistendum est. porro solet hic accentus se ipsum sequi ad septies usque.

[32] Illui et Mechharbel figura non differunt a munach. sed cum ea figura est ante athnach, vel in secunda syllaba ante zakeph, dicitur Illui, ut [illegible]: ante zakeph vero in prima syllaba, vocatur mechharbel ut [illegible] Deut. 4. item quando ante zakeph sunt duo munachim prior vocatur mechharbel. alias semper dicitur Illui. hoc est tamen haec appellationum distinctio non tam servit grammaticis quam cantoribus, qui iuxta varias appellationes eius figurae varios edunt concentus.

[33] Mahpach servit ~~[illegible]~~ regi pasta, vel solus, ut [illegible]: vel cum munach, sed tunc sequitur dictio vel monosyllaba, vel milhel. invenitur etiam in eadem dictione ante pasta.

[34] Merecha semper est ~~solus~~ vel sine vel cum servo alterius ministri, et servit his regibus, athnach, soph pasuq, et tiphcha, intercedente semper una motione sive in una dictione ponantur ambo in una dictione, ut :במועדיכם in solemnitatibus vestris: sive in diversis, ut ויצא נח .i. egressus est Noah. porro in undecim solum locis servit regi athnach. venit etiam in decem et octo locis inter kadma et zarka. nam quando ante ponitur in ultima syllaba.

[35] mercha kephula, pro [illegible] kephula: sed et quiescit in servi. ministrat solum his duobus regibus tiphcha, et soph pasuq, ut [illegible]. alioquin tamen servit regi ~~tiphcha~~ zarka. et aliquando se ipsum sequitur, ut ~~[illegible]~~ [illegible]. porro ante mercha kephula fere semper est dagesh, ut [illegible] et attulerunt illi vinum, et bibit.

mercha

[36] Mercha kephula est mercha pesuta geminatum. sed cum absolute dicitur mercha, intelligitur pesuta: ut cum zarka, intelligitur zarka parvus: et cum telisa, telisa minor: et cum pazer, pazer parvus. nam simplicitate et definitate et tempore priora sunt compositis. Geminatur ergo mercha pesuta, et fit mercha kephula in 14 locis, servitque regi tiphcha. alioqui cum mercha pesuta neque figura neque situ differat a tiphcha, certe in loco, ubi mercha servit regi tiphcha, dubitaretur an tiphcha an mercha iteratus esset. quare ad hanc dubitationem tollendam, cum mercha servit regi tiphcha (servit autem illi in 14 locis) mercha geminatus est, et factum mercha kephula.

[37] Kadma servit his tribus regibus, zarka, azla, et tebir. in 14 autem locis invenitur kadma et azla in eadem dictione, ut Jos. 8. כָּל־הַנֹּפְלִים i. omnes cadentes. aliquando est ante unum vel plures ex his ministris, munach, mahpach, mercha, et dargha. porro aliquando cernitur geminatum in eadem dictione, ut [illegible].

[38] Tarsa servit regi tebir sed interveniente kadma, non est regula, post tarsa ponitur kadma, et post kadma unus ex his regibus, geres, tebir, aut vel zarcha, ut וְאֶת־עַצְמוֹת שָׂרָיו וְאֶת־עַצְמוֹת הַכֹּהֲנִים i. et ossa principum eius et ossa sacerdotum. verum in quatuor locis geres et kadma ponuntur in una dictione post tarsa, ut Jos. 8. [illegible]. aliquando ante tarsa geminatur in eadem dictione, ut Gen. 37. [illegible].

[39] Dargha servit regibus tebir et reviah: aliquando ante se habet kadma, ut [illegible]: aliquando munach, ut [illegible]. aliquando et post se habet munach, ut [illegible] i. non in obscuro loquutus sum.

[40] Jerah ben jomo servit soli regi karne para, et illi proximus ponitur, ut Est. 7. [illegible] paraverat Haman.

de regibus.

[41] Athnach facit medium sententiae, ut nostrum comma. et aliquando ponitur statim post primam dictionem, ut Gen. 34. [illegible]; et tunc vocatur [illegible]

[Hebrew], vel [Hebrew]. habet munach ministrum, quod ante ipsum dicitur tibhi: et aliquando habet iteratum munach, ut [Hebrew]. non dicimus tamen hoc habet ministrum [illegible], ut [Hebrew]: vel aliquando vide in masoreth. Nunquam autem bis athnach ponitur in eodem versu: immo aliquando non ponitur; et tunc pro eo succedit tiphcha. itaque regula est, aliquos versus sine athnach, sed sine tiphcha nullum versum inveniri! 125

42 Zakeph gadol caret ministro, et semper habet post se aut tiphcha proxime, ut [Hebrew] .i. conterimuntur pelles: aut aliter post se zakeph katon, ut [Hebrew]: aut tebir, ut [Hebrew]. aliquando etiam venit post ipsum [illegible], ut [Hebrew] .i. quis annunciabit tibi. itaque post zakeph gadol semper ponitur unus ex regibus. porro aliquando ipse se ipsum consequitur, ut Ez. 28. בֶּן־אָדָם שָׂא קִינָה עַל־מֶלֶךְ צוֹר fili hominis assume lamentum.

43 Zakeph katon solum habet ministrum munach. quod si vero habeat munach, et eius ~~munach~~ accentus sit in prima litera dictionis, quae est ante zakeph, vocatur mecharbel, ut [Hebrew] subito loquar, [illegible]. Si vero sit in secunda syllaba, dicitur tibhi, ut [Hebrew]. [illegible] vocatur munach, ut supra dixi. quod si duo munachim praecedant, prior vocatur mecharbel, et posterior tibhi: quod saepe evenit, cum dictio [Hebrew] interest, ut ~~Gen. 22~~. [Hebrew] quae succeduntur deinceps. Nunquam autem zakeph caret ministro, nisi in principio versus, aut primum post pasek, aut aliquando consequens se ipsum, ut [Hebrew]: quod tamen ss [illegible] saepe fit interposito munach, ut [Hebrew] [illegible]. porro zakeph katon non habet ante se regem, nisi pastor: quod pastor si iteretur, iterabitur etiam zakeph post illum, ut [Hebrew] [Hebrew]. item si zakeph sit in dictione trium vocalium, et careat ministro, ponitur tertio loco ante se virgula [illegible] [Hebrew] loco metheg, ut [Hebrew]

[illegible] . idem fit interveniente makaph, ut [illegible] . i
dem fit in aliquibus dictionibus, quae non habent tres vocales (regias), ut
[illegible] . postremo aliquando metheg illud, quod inter regulas poni
deberet ante makeph latet, migrat in merch, ut [illegible]
tunc ministro cum suo rege in eadem est dictione

44 thebir habet hos ministros [illegible] .. merch, darga, kad
ma, darga: post quos ponitur tebir. et aliquando pro darga ha
bet mercha, et tunc sextum ministrorum est, [illegible] . si ergo di
ximus hos, 4, ministros habeat ante se, illi disponuntur ut sequitur
ut [illegible]
si tres solum, [illegible] ablato merch ceteri suo ordine pro
dibit, ut [illegible] : vel septem secundum sequens, ut
[illegible] . si ante duos, et dictio praecedens sit mil
hel, vel monosyllaba, prior erit merch, posterior darga, ut [illegible]
[illegible] . aliquando prior erit kadma, ut [illegible]
[illegible] : si deinde vero, et interposito ex ministris sint duo minores,
[illegible] aliquando non erit
erit darga, ut [illegible] (magna)
mercha, ut [illegible] excepto, 16, locis in masoreth,
quorum unus hic est [illegible] . quod si ante tebir sit se
go, habebit darga, etiam si unica interset nota, ut [illegible]
si autem in eadem dictione cum illo fuerit minister, erit ~~darga~~ mercha,
si tamen ante tebir sit seva simplex, et ante seva simplex sit vocalis
aliqua longa, quae non sit serie, ut hic est [illegible]
si vero seva sit non rectum, non erit mercha, ut excepto his tribus locis,
Ezech. 39, Jer. 2. ~~Ezech.~~ [illegible] . denique si aliquando
dictionis conditionum abfuerit, carebit ministro, ut [illegible]

ut [illegible] 45 tiphcha habet ministrum mercha praeterquam in, 14, locis habet mercha
kephula, ut Gen. 27. [illegible], obtulit ei vinum, et bibit.

[illegible]

atque in octo locis habet mercha in eadem dictione, ut [illegible].
item mercha zeseta, tiphcha et soph pasuq, ut in hac dictione ~~[illegible]~~ [illegible]. ~~[illegible]~~, intellige autem mercha
in masoreth, ubi notantur hyc loca, vocari meaulu. ~~[illegible]~~ autem tiphcha
cum darga, ubi autem fuerit hec virgula, est metheg, non mercha. De
tiphcha ante his traduntur canones: primus, ubi tres fuerint dictiones, quarum
prima sit [illegible], secunda [illegible], tertia habebit tiphcha precedente mer-
cha in [illegible] et [illegible], ut [illegible]. Si vero interponatur ma-
keph, erit mercha tamen in [illegible] vel [illegible], ut [illegible], deut. 3. vel
[illegible]. Secundus, post tiphcha semper sequitur athnach vel soph
pasuq, ut [illegible], ~~[illegible]~~ in manu tua in oculis eorum,
Ezech. 37. itaque si athnach est in versu, necesse est ante et post
athnach esse tiphcha, ut [illegible]
[illegible]. ~~[illegible]~~
~~[illegible]~~ quod si occurrat non fuerit in eo athnach, et soph pasuq, satis est
tiphcha, quod ponitur ante athnach, ut Gen. 41. [illegible]
[illegible]. ex his videtur nullum posse inveniri versum, in quo non
sit tiphcha. 130

[45] Beviah si unum habeat ministrum, erit munach, ut [illegible]
crescite et multiplicamini, Gen. 1. Si duos, prior erit darga, et
posterior munach, ut [illegible], exod. 28. si tres,
primus erit munach, secundus darga, et tertius munach, ut [illegible]
[illegible] non erit ex filiis israel. in eadem ante dictione quin-
ques habet munach, ut [illegible], 2. reg. 21. reliqua loca sunt
in masoreth. porro revia mugrash caret ministro.

[47] Pasta sex hos ministros habet hoc ordine, munach, tarsa, kadma,
mercha zeseta, vel sophar mahpach: inter quos ultimi sunt magis proxi-
mi. Si ergo unus precedat minister, et nullus unus vel plures interfuit,
erit

erit mahpach, ut Gen. 15. [illegible] .. ad sol occumbe-
ret. Si vero nulla motio intersit, erit mercha praecedens, ut [illegible]
[illegible] erit manus, Gen. 1. Quod si duo praecedant ministri, prior si sit in
prima litera, erit munah: si vero in secunda, erit kadma: posterior au-
tem erit mahpach vel mercha, ut Gen. 30. [illegible] .. q
non faceret. item: [illegible]
porro in eadem dictione ante pashta inveniuntur munach, et mahpach,
ut [illegible]: item kadma et mercha, ut Deut. 8. [illegible]
cibavit te manna: item kadma et mahpach in [illegible] locis. Quod si tres
praecedant ministri, primus erit tarsa, reliqui in ipso ordine dicto, ut
[illegible] ecce ego adduco aquas diluvii, Gen. 6. Quod si
plures quam tres praecesserint, quicunque fuerint ante tarsa, erunt munah:
qui vero sequuntur, erunt in ipso ordine dicto, ut [illegible]
[illegible]. Deinceps post pashta aliquando venit
reviah, et post reviah alterum pashta, ut [illegible] ..
et omnia cadebat [illegible] . porro pashta regis mini-
strat zophar mahpach in dictione connexa per makaph, ut [illegible]
[illegible]. aliquando ante ponuntur duo pashta in eadem dictione, cum sili-
cet est milhel, ut in exemplo proximo. postremum pashta semper po-
nitur in ultima: quod si duo geminentur, fit ad designandum naturalem tonum
dictionis. itaque talis dictio vocari posset milhel propter accentum natura-
lem: et milra propter accentum positum in ultima.

48 lesharme. i. solus est in virgula inter duas dictiones, quas indicat
munah praecedens sine regis officio: alias munah minister est: unde legar-
me nomen. habet ante hic rex praecipuum ministrum munah, et fere pariter
inter duos munahim: habet tamen et alios ministros. Si ergo unum habeat mini-
strum, is est munah, ut [illegible] Gen. 3: si duos, primus est mu-
nah, et secundus mercha, ut [illegible] .. quoniam
liberando liberabo terram phelistinorum: vel contra primus mercha, et
secundus

secundus munach, ut ~~[illegible]~~ [illegible]
super cuius caput fisa est elemm. vel duo merchoth, ut [illegible]
[illegible] ... et nomen duorum filiorum Machlon, ...
si tres, primus est kadma, secundus mercha, et tertius munach, ut
[illegible] nihil deest animae meae, Eccl. 6. porro fere se-
mper habet unum ex his 4, rebhia, revich, azla, pashta, et zaqef: sed
revich frequentissime. nam post legarme in principio versus statim sequitur re-
vich. azla vero in undecim locis praecedente cadma ante legarme ponitur,
ut [illegible] et accepit Ma-
chalath filiam Ismael filii Abraham. pashta ante in tribus: et zaqef
denique in duobus: quos vide ... in masoreth. 131

[49] Geres si ante se habeat ministrum kadma, vocatur azla ...
azla: alioqui vocatur geres. si vero unum habeat ministrum, et is sit in pri-
ma litera dictionis, quae est ante geres, erit munach, ut [illegible]
si vero sit in alia litera, erit kadma, ut [illegible] tulit Sara, Gen. 11.
quod si geres habeat duos ministros, primus erit tarsa, et secundus kadma,
ut [illegible] aliquando tamen primus est tarsa, et se-
cundus azla. item in una dictione aliquando ... kadma et azla, ut
[illegible]. hoc quidam vocant [illegible] duo accentus. si post
hunc prosodiam ponatur revich, cadma ... in ..., et geres
gerashim, quod erit in ultima syllaba ... semper, ut [illegible]
locis 2a. item aliquando habet proxime additum ~~tarsa~~ kadma, et ante ~~tarsa~~ kadma ...
tur munahim, ut [illegible] אֱלֹהֵי יְהוּדָה [illegible]
[illegible] in quo loco omnes ministri positi sunt ...
re et geres posito in ultima dictione. aliquando postremo ... accentus ...
minatur, et ex geres fit gerashim, de quo ... dicam.

[50] Gerashim tantum figura differt a geres: tantum enim quia semper ... in ultima, ge-
res vero in prima ... ponitur. gerashim ante ... ministro, nisi ...
cedit milhel, ut dictio monosyllaba, ut [illegible], Gen. 50.

ietib

[31] Tetib ponitur ante omnia praedicta dictionis milhel, ut mercha labi: caret quae ministro: saepe ante habet post se mahpach, exceptis decem locis secundum Elia, vel duodecim secundum Capnionem, in quibus post illud ponitur pashta, ut [illegible] it. reliqua quaere in masoreth. venit ante hoc pashta; quare et pasta a quibus dicitur.

[32] Zarka aliquando caret ministris, maxime in principio versus, et tunc ponitur post athnach vel revia, et denique cum se ipso dumtaxat sequitur, ut Gen. 32, [illegible]. aliquando ante se habet ministros, quibus hos sex, munach, kibui, telisa ketanna, kadma, mercha, et maiela: et quidem aliquando ante se habet pesiq, et ante pasiq semper est mercha, ut [illegible], et ascendit usque ad terminos deberim, vs. 15.
Si itaque ante zarka sit minister, erit munach, ut [illegible], Gen. 47. exceptis uno loco, ubi minister est mercha, ut [illegible] summam filiorum israel, exod. 30: et decem et octo locis, ubi ministerium est meaiela, ut [illegible]: reliqua quaere in masoreth.
item si duo ministri fuerint ante zarka, primus qui est in prima litera, erit munach sequente kibui, ut exod. 20, [illegible]: si vero sit in secunda ~~[illegible]~~ litera, erit kadma sequente munach, ut [illegible] testes invoco contra vos hodie, deut. 30. exceptis tribus locis in quibus kadma et mercha sunt in eadem dictione ante zarka, ut levit. 10. [illegible] itamar filiis eius. item si tres fuerint ministri ante zarka, primus erit telisa minor, secundus kadma, et tertius munach, ut [illegible], ecce invenit servus tuus gratiam. item si quatuor ministri fuerint ante zarka, qui cum quatuor fuerint ante zarka, erit munach, reliqui disponuntur iuxta ordinem dictum, ut exod. 16. [illegible]. item semper post zarka solet poni segolta, ut [illegible]: in quo autem aliquando zarka venit ad distinguendum, ut exod. 3. [illegible]. denique aliquando ambo soli, sed et ter ponuntur zarka in eadem dictione, ut [illegible] alteram in altero

pazer

[53] Pazer minister habet munach, aliquando solum, aliquando geminatum, aliquando saepius iteratum, ut [illegible], quicunque vir fecerit [illegible] super animam, num. 11. initio in sententiis, et mox post athnach, nullum habet ministrum. in octo locis se consequuntur, ut parabse(?). [illegible] reliqua quaere in masoreth. neque solum duo, sed tria, quatuor, et quinque se aliquando consequuntur sine ullo intermedio accentu. post pazer autem aliquando venit tarsa, et post tarsa, kadma, ut Gen. 39. [illegible] aliquando post pazer est telisa gedola, ut [illegible], quia regium. aliquando geresim, vel kadma, et azla: sed id raro. 132

[54] telisa gedola figura non differt a telisa minori, sed solo situ. nam maior telisa in principio dictionis, minor vero in fine semper ponitur. ministrat autem huic regi munach semel, bis, atque ter, quater, quinquies, et sexies iteratum, ut וְעַל הַנַּחַל יַעֲלֶה עַל שְׂפָתוֹ מִזֶּה וּמִזֶּה כָּל עֵץ מַאֲכָל. i. et iuxta torrentem ascendet iuxta ripam eius hinc et inde omnis arbor fructus comestibilis, Ezech. 47. numquam autem caret ministro, nisi in principio versus, aut post athnach, vel pazer, ut Gen. 9. וְזֶרַע וְקָצִיר semen et messis. solum autem se in hoc loco consequuntur [illegible]. bis eodem posita in eadem dictione, quando natura his accentus non est in eadem syllaba cum ipso, ut [illegible], leuit. 13.

deus, qui neque reges, neque ministri dicuntur.

[55] Siluq, vel soph pasuq non sunt duo illa puncta in fine sententiis claudentia, sed solum est virgula quaedam recta scripta sub litera. habet autem ministrum merchaa, aut unum aut plures, ut [illegible]. in quinque tamen locis inveniuntur duo merchaa in eadem dictione, ut [illegible]: reliqua vide ~~in masoreth~~. leuit. 21, Esa. 7, hos. 11, cap.

[56] Segolta semper ponitur in ultima, et post regem zarka solum, et ~~[illegible]~~ in uno loco post zarka iteratum, ut כֹּה אָמַר יְהוָה לִמְשִׁיחוֹ לְכוֹרֶשׁ. i. haec dixit dominus Christo suo Cyro, Esa. 45. saepe autem caret ministro, et raro habet munach aut unum aut alterum, ut [illegible] exod. 28.

pesiq

[57] **Pesiq** similis est regi legarmeh; differt tamen ab illo, quod post legarme soli fere, quae reges venire solent, paser, reuiah, geres, et pasta: post pesiq vero aliter fit. item regi legarmeh fere semper servit munach: pesiq vero plures alios ministros. item pesiq semper est inter ministrum et regem, ut mahpach, et pasta, inter darga et tebir, inter merca et tiphcha, inter munach et athnach, et demum inter munach et paser. munach ante est inter munach et reuiah, excepto hoc loco, Esa. 42. [illegible] hoc autem continfit ipsi legarme nisi in principio versus, ut [illegible]. item frequenter multa inveniuntur legarme quam pesiq. ad hoc, in quibus invenitur pesiq, numerantur in masoreth. porro aliquando pesiq reperitur post aliud pesiq, ut nd. 12. [illegible]

[58] **Karne para** habet ministros primum verah ben iomo: et ante verah ben iomo est munach unum, vel duo, vel tres, vel quatuor, vel quinque, ut [illegible] [illegible], Est. 7. invenitur autem hic modus solum in 17 locis.

[59] **Salseleth** caret ministro, quia semper est in principio versus, aut post athnach in eadem autem dictione aliquando habet ministrum, ut psal. 10. [illegible], et Gen. 39. [illegible]. et renuit, et dixit. post salseleth vero porro fere est pasea, ut in exemplo proximo. solet in veniri segolta, ut Gen. 39, et levit. 5. reliqua vide in masoreth.

In nullo versu inveniuntur duodecim reges: in hoc tamen versu, 2. paral. 24 [illegible] numerantur decem reges, desunt enim soli tamen tetib, et tebir. sed secundum eos, qui ponunt novendecim reges, adhuc deerunt in illo tamen sex, salseleth, geres, gersaim, zakeph gadol, telisa gedola, et pesiq. in hoc autem versu, Esth. 8. [illegible] numerantur tamen via 19, reges exceptis his tribus, paser katon, paser gadol, et salseleth: tamen etiam via 19 ministri, exceptis his duobus darga et galgal.

epilogus

Epilogus eorum quę dicta sunt de singulis accentibus.

[4][6] Sophpsh pasuq. hos duos habet ministros, mercha pesuta, menicla. [55.]
Athnah hos tres, bibui, menicla, munah. 41.
Zakeph gadol caret ministro. 42.
Zakeph katon habet hos duos, bibui, macharbel. 43.
Tebir hos quinque, darga, mercha, tarsa, kadma, munah. 44.
Tiphcha hos duos, mercha pesuta, mercha kephula. 45.
Reviah hos duos, munah, darga. 46.
Segola hunc unum, munah. 56.
Pasta hos quinque, mercha, mahpach, kadma, munah, tarsa. 47.
Pesiq hos quatuor, darga, mahpach, munah, mercha pesuta. 57.
Legarme hos duos, mercha, munah. 48.
Geres hos tres, kadma, munah, tarsa. 49.
Gerasim hunc unum, munah. 50.
Ietib caret ministro. 51.
Sarka habet hos sex, munah, mercha, bibui, menicla, kadma, tarsa. 52.
Pazer hunc unum, munah. 53.
Karne para hos duos, munah, ierah ben iomo. 58.
Salseleth caret ministro. 59.
Telisa habet hunc unum, munah. 54.

[61] hi reges bis iterati, se consequuntur, tebir, pasta, pesiq, et legarme. hi reges bis et aliquando ter iterati, se consequuntur, Sarka, et unus Zakeph solus quasi usque ad et bis, et plures usque ad octies iteratus, se consequitur. ceteri reges se non consequuntur.

qui

Qui reges ponantur post alios reges

[52] tiphcha venit post zakeph gadol, et tebir. 28.
athnah et soph pasuq, veniunt post tiphcha. 28.
Zakeph katon venit post pasta, et ietib. 43. 51.
Reviah venit post legarme, et geresim. 48. 49.
segola venit post zarka. 28.
telisa venit post pazer. 53.
pesiq venit post salseleth. 59.
geres venit post telisa.

reges qui nunquam ponuntur post alios reges.

[53] post Athnah nunquam venit alter athnah.
post legarme nunquam hi veniunt, zakeph, tiphcha, silluq, zarka, telisa.
post geres nunquam hi veniunt, zarka, tiphcha, pazer, silluq.
post pazer nunquam hi veniunt, zakeph, reviah, tiphcha, silluq.
post telisa nunquam hi veniunt, zakeph, reviah, tiphcha, legarme, pazer, silluq.
post zakeph gadol nullus rex ponitur, nisi tantum tiphcha.
post tebir nullus rex ponitur.

de progressu ministrorum cum regibus, et ipsorum regum cum aliis regibus.

[54] soph pasuq habet ante se ministrum mercha pesuta; vel mercha.
Athnah, habitum; vel mercela; vel munah, et munah.
Zakeph gadol caret ministro. sed post se tamen aliquando ipse ... aliquando tiphcha.
Zakeph katon, habitum; vel mecharbel; vel mecharbel, et habitum. ...
post se vero aliquando ponitur ipse, aliquando zakeph gadol.
tebir, darga; vel mercha; vel munah, darga: vel kadma, darga: vel

vel tarsa, ~~kadma~~ mercha, darga: vel tarsa, kadma, darga: vel munah unus, aut plures, tarsa, mercha, darga: vel munah unus aut plures, tarsa, kadma, darga. post se ante habet regem tiphcha: vel ipsum tebir.

tiphcha, mercha pesuta: vel mercha kephula. post se ante habet regem athnah: vel soph pasuq.

reviah, munah: vel darga, munah: vel munah, darga, munah.

segola, munah: vel munah, munah.

pasta, mahpach: vel mercha: vel munah, mercha: vel munah mahpach: vel kadma, mahpach: vel kadma, mercha: vel tarsa, munah, mercha: vel munah, tarsa, kadma, mahpach: vel munah, tarsa, kadma, mercha. post se ante habet regem zakeph: vel ipsum pasta.

pesiq, mahpach: vel darga: vel mercha: vel munah. post se autem habet aliquem seipsum.

legarme, munah: vel mercha, mercha, munah. post se ante habet regem reviah: vel seipsum.

geres, kadma: vel munah: vel tarsa, kadma: vel kadma, munah: vel munah, tarsa, kadma.

gerasim, munah. post se ante habet regem reviah.

ietib caret ministro: sed post se habet regem zakeph.

zarka, munah: vel mercha: vel mavela: vel munah, tibir: vel kadma, munah: vel kadma, mercha: vel munah unus aut plures, tarsa, kadma, munah. post se ante habet regem segol: vel seipsum.

pazer ministros habet munahim. post se ante regem telisa: vel seipsum.

karne para, ierah ben iomo: vel munah usque ad quinquies, ierah ben iomo.

salseleth caret ministro. habet ante post se regem pesiq.

telisa, munah: vel munah, munah: vel munah, munah, munah: vel usque ad septem munahim. post se ante habet regem geres.

accentus

05 accentus musicus autem est harmonicus cuius dam index: differt a
grammatico quod syllabam constituit, quam grammaticus elevat. vocatur
autem ab hebreis נגינות, a graeis טעמים autem modulus seu
modulatio. porro autem notulis inter musicas singulis vocem representant.
accentus vero musicus hebreorum, cantilenam qua vocibus constat, indicare so
lent: quorum reges primum quarum desiriores, quidam vero ministros ita dispo
nimus, ut quo cuius cantilena altius extollitur, eo prior in ordine
ponatur. reges ergo ita disponuntur: salsaloth, zaqef, karne parah,
telisa, zarka, gerasim geres, zakeph gadol, zakeph katon, reuiah,
sophpasuq, athnah, pasta, tiphcha, tebir, zetib, legarme, pesiq,
segolta: ministri vero sic, darga, tarsa, ierah ben iomo, mercha ke
phula, machabel, bibri, munah, mahpach, kadma, mercha pesuta.
Figura autem de iis ad longum inferius indicis.

06 hactenus de accentuum officiis. divisione, numero, et denique de singulis
proprie dictum est. maximus autem solum grammatici et musici accentus.
iam de rhetorico dicendum est: qui in tres notulas distribuitur, meteg, ma
qqaph, et makaph. quod quamquam sint quosdam has notulas non appellasse rhetorios
accentus, quos non posuerunt, sed inter alios accentus annumerasse. verum cum
accentus hebreis sit figura accidens syllabis, certe semel, raphe, dagesch
et raphe non sunt accentus, quia literis accidunt: praedictis tamen tres notulis inter
accentus merito ponuntur: qui cum neque ad tonum, neque ad cantionem faciunt,
neque grammatici, neque musici vocabuntur. vocati ergo sunt rhetorici, quia
serviunt ornatus prolationi: quae iuxta temporum dimensionem expenditur:
qui ornatus non inepte dicitur ad rhetores pertinere, quamvis possit etiam
apte ad grammaticos spectare. est ergo accentus rhetoricus syllabis, dictio
nibus ve adveniens, aliud quam tonum vel cantionem indicans.

07 meteg, et maqqaph figura quidem sunt similes; differunt tamen nomine, situ, et
natura. nam maqqaph ante zeva: meteg vero post naturam scribitur, nisi quando
in interrogativo praeponi solet, ut differat ab articulo; cui adscribitur me
teg a latere sinistro. differunt etiam meteg, et maqqaph officio, ut post dicetur.

meteg

[68] Meteg ... retinaculum, alias [illegible] ... frenum alias [illegible] ... statio, quae dicitur, quod spiritum artificiose retinet, orationisque decursum moderatur, neque syllabas exsilire sinat: vocatur etiam a quibusdam maarich ... quod dicitur, quod significet productionem in proferendo moramque faciendam esse, ubi figitur. estque autem haec virgula tam necessaria rectae lectioni, ut ignorata illa vix recte possit legi. quare ~~[illegible]~~ merito quidam poeta hebraeus dixit, [illegible] lectorem quam professorem eius indiscretum fore. Solet porro aliquando libris meteg ad significandam emphasim exprimendam quandam, ut [illegible] ipsa numeri, Gen. 3. ubi non solum [illegible] emphaticum, sed et meteg quoque addit emphasim. aliquando distinguit serviles literas a radicalibus, et quandoque verborum significationes. ut [illegible] .i. timuerunt, [illegible], [illegible] in hoc meteg supplet defectum radicalis, et aliis solet deesse, ut motio ... ut [illegible] significat viderunt [illegible], [illegible] ... [illegible] [illegible], [illegible] ut [illegible] [illegible] est [illegible], [illegible].

135

[69] Meteg additum motionibus, illas protrahit, et artificiose quasi suspendit, et earum prolationem retardat. Additur autem motionibus regalibus .i. quinque magnis, et his duabus parvis, pathach, et segol. Additur etiam aliquando aliis parvis, praesertim cum pro magnis sunt positae, ut [illegible] terminus eius; et [illegible] dimitte: et aliquando, sed raro, etiam si pro magnis non sint positae, ut [illegible]. neque vero semper motiones, quibus additur, ubique producit. ad eandem rationem vero semper, sequente makaph non producit, ut author est R. K. in michlol, ut [illegible] mihi: ubi semper post sere cum meteg quiescit.

[70] Meteg semper ponitur in principio dictionis ante accentum: aut in medio: [in margin: certe ponitur ... donec vocali ... magna, quandoque ... quiter aliquando ... sonans, vel alii ... quae literae ...] non autem in fine, nisi eadem dictio cum sequenti alteri per makaph iungatur, quando sine ea ... est haec virgula, et non adsit makaph, non est retinaculum, sed virgula vel protractionis ad similitudinem, quas accentus grammatici ... desinat.

[71] Ut sex retinaculorum species: quarum prima est eorum, quae invenitur in dictione aliqua habente tres vocales rectas, quarum intermedia sewa est, dagesses, et accentu posito in ultima vocali recta. Hac enim vox prima habet retinaculum, ut [illegible]. ~~[illegible]~~ [illegible] quae liber motu apposito praedictis ante [illegible] accentu tertio loco sit [illegible], eadem si per makkeph dictiones coniunguntur, saepe retinetur per

idem conventaliquod metheg, ut [illegible] – [illegible], [illegible]. quod si sewa sit post sewa dul[…] et tertio parvo, ut [illegible] – [illegible]: etc. rectam non impedit retinaculum, ut [illegible]. quod si sewa aut da[…] [illegible] – [illegible] gesses fuerint post tertiam rectam, retinaculum ponetur sub quarta vocali recta, ut [illegible]. item retinaculum non impeditur sive

[illegible] veniat post accentum tertiae vocali rectae appositum, ut

[illegible]: item si plures vocales aut sewa sint ante tres rectas vocales, ut [illegible]: denique si aspiratio accedat quarta rectae vocalis ad tres, ut [illegible]. porro quum zakeph parvum et metheg fuerit in eadem dictione, tunc retinaculum vertitur in munah, ut [illegible]: item quum kadma cum azla fuit in una dictione, metheg mutatur in kadma, ut [illegible].

[72] Secunda species retinaculorum est, quae ponuntur sub vocali magna sequente sewa, ut [illegible]: quae distinguitur tamen metheg a nomine hateph. item si huiusmodi syllaba sequente sewa habeat metheg, quae tertia syllaba servata ceteretur, ut [illegible], et [illegible]: alia quum etiam sit non ceteretur, ut ~~[illegible]~~ [illegible]. item [illegible] parvum positum pro metheg, ut [illegible]: item kibbuz positum pro [illegible], ut [illegible]. in quibus exemplis sewa post motum parvum habente metheg, legitur, et est mobile. ceterum si primum syllaba [illegible] sequatur dagesses, non ponitur metheg, ut [illegible]. porro hoc retinaculum ~~[illegible]~~ mutatur in munah ante zakeph parvum, ut [illegible], et aliquando in [illegible], ut ~~[illegible]~~ [illegible]. item vertitur in kadma [illegible], ut [illegible].

tertia

73 Tertia species retinaculi est, quae ponitur sub litera praecedenti gutturales scriptas cum patach furtivo, ut [illegible] : vel literam ... natam scriptam, cum [illegible], ut [illegible] : vel quandam aliam literam scriptam

74 cum [illegible], ut [illegible], Gen. 2. Quarta species retinaculi est, quae ponitur in principio capitis, ut [illegible] Gen. 37: in quo ponitur, cum duplex sheva est in medio dictionis, ut in [illegible] aliquando autem ponitur duplex retinaculum, ut in his [illegible] : et cum nun praepositionem, ut [illegible] : in quibus exemplis secunda litera dagessatur, et schevas scribitur cum hateph pathach. item reti-

75 naculum ponitur sub vau scripto cum sureq in principio, et sequente accentu respondente, ut [illegible]. in verbo [illegible]. ... habet retinaculum, si habet accentum ..., ut [illegible] :

76 item omnis dictio ... habens duas vocales sine sceva et dagesch, si ponitur in regimine cum sequente per makaph cum sequenti, sub priori vocali habet metheg, ut [illegible] - [illegible]. [illegible]. ...

77 dictiones duo retinacula, hae dictiones habent retinaculum, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]. item nun non servile ... [illegible] ... praecedente ... ut ... in tempore futuris habet ... retinaculum: sed cum praecedit ... retinaculum ponitur ... ut [illegible] : cum vero est ... in tempore futuris, retinaculum ponitur ... ut [illegible]. item hae dictiones habent retinaculum, [illegible], [illegible], et similia ... item ... syllaba cum [illegible], vel [illegible], vel [illegible], ut [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], et similia.

78 ... dictis ... retinaculum ... ut [illegible]

[illegible]

[Hebrew] — [Hebrew]. item literam servilis ante vocalem retinentes protractam habet eorum metheg, ut [Hebrew]. item in articulo h [illegible] aphaeresin, sive absorbitis literis [Hebrew] habet (fere) ipse semper metheg post te fixum, ut [Hebrew]. h vero interrogationis vel admirationis seq[uente] [illegible] cum patach habet ipse [illegible] metheg [illegible], ut [Hebrew]. item omnis syllaba servilis [illegible] ab aliqua literarum [Hebrew] sequente gutturali habet metheg, ut [Hebrew], [Hebrew]. item omnis litera servilis in principio posita ante [Hebrew] vel [Hebrew] habet metheg, ut [Hebrew], [Hebrew]. item vav conversivum ante iod, ut [Hebrew], [illegible] quando [illegible], ut [Hebrew]. item dictio habens [illegible] aut [illegible] [illegible] fere habet duo retinacula, aliquando primo posita, ut [Hebrew], aliquando interpositis [illegible] [illegible], ut [Hebrew]: in aliquibus ante dictionibus tria eius retinacula scribuntur. postremo positum [illegible] ante se habet metheg, ut [Hebrew], nisi sint in principio dictionis, ut [Hebrew]. caeterum [illegible] [illegible] et et scheva [illegible] admittit metheg, [illegible] quando [illegible] accentum [illegible]. scheva admittit [illegible]: [illegible] [illegible] eorum.

[79] Schvah ... mobile, ~~[illegible]~~ vinculum est quo ad scheva posita distat lectionem ipsius, sonumque immutat. ad scheva enim cum patach ante iod profertur, ut [illegible], ut [Hebrew], bind: cum literis ante [Hebrew], sonat ut vocalis subscripta illis, ut [Hebrew], tibi, [Hebrew], dabu: alias declinat ad sonum patach, ut [Hebrew] lavan. Dicitur autem vinculum mobile, quod ante iod et gutturales facit scheva cum vocali sequente sonare instar mobilis. porro significatur patach in latere dextro addi cum metheg: exponitur semper in principio dictionis, et aliquando [illegible] ante accentum primarium, ut [Hebrew]: quod non contingit ipsi metheg, nisi interveniente makaph, ut Ezech. 19. [Hebrew]

[80] Scheva simplex positum in prima syllaba sequente gutturali habet ~~metheg~~ chateph.

[illegible], in latere dextro, ut vult Elias, ut [illegible] sicut antea
psal. 39. alii sed non tam fere sine causa notant patach in latere si-
nistro. item sceva primae syllabae ante iod habet patach, ut [illegible],
nisi iod habeat subscriptum hiric, ut [illegible]. item nomen [illegible]
coniunctum per makaph, habet patach in sceva, ut [illegible].
Denique literae serviles scriptae cum sceva ante syllabam, quae retinet
productionis notam, habet patach, ut [illegible]. 137

[81] Makaph. i. colligamentum seu copula, quia ea virgula dictiones ~~[illegible]~~ aliquas cum aliis coniungit. ab aliis dicitur [illegible] i. susten-
tator, quia ea virgula sustentantur duae dictiones. res quo dici autem vi-
detur [illegible] [illegible]: adversatur vero quodammodo meteg.
nam hoc interiecta morula facit quasi separatim proferri syllabas:
illud vero dictionem dictioni coniungit sublato nativo accentu. unde
[illegible] est duplex accentus [illegible] in dictionibus coniunctis per makaph,
quod fere tamen fit, cum prior factus est ex meteg, ut [illegible],
Ezech. 8. postremum makaph positum post cames, indicat illud es-
se [illegible]: meteg vero additum ipsi cames, indicat id esse magnum.

[82] Makaph ponitur ad vitandum cacophoniam; ne scilicet duarum di-
ctionum ~~[illegible]~~ accentus contigui sint. nam duplex elevatio continua-
ta molesta est. itaque makaph prioris dictionis accentum [illegible],
ut [illegible]. etenim commatici accentus non possunt esse
contigui: rhetorici possunt, ut makaph et meteg, et aliquando duplex
meteg, ut ante declaravi. item makaph aliquando ponitur ad ornatum,
ut meteg, et dages, quemadmodum dixi in lib. de lit. et punctis. item
dictiones constructas cum constructis fere semper connectit, ut
[illegible]: aliquando tamen eas non connectit, ut [illegible]
Ezech. 12. aliquando etiam alias dictiones connectit; quales sunt tam graeci
[illegible] syllabae [illegible], ut [illegible]

[illegible]

[illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], verum etiam in [illegible]
tum etiam aliquas disyllabis, ut [illegible] – [illegible], et polysyllabis, ut
[illegible] – [illegible]

[83] Non solum igitur makaph inter monosyllabas dictiones consignificativas ponitur, sed fere semper est inter constructas et constructas, ut inter regens singulare, ut [illegible] – [illegible]: inter regens plurale, ut [illegible] [illegible]: inter articulum et casum, ut [illegible] [illegible]: inter relativum et antecedens, ut [illegible] – [illegible]: inter relativum et verbum, ut [illegible] [illegible]: inter relativum et consignificans, ut [illegible] – [illegible]: inter quaesitivum et pronomen separatum, ut [illegible] – [illegible]: inter nomina, quae per appositionem conveniunt, ut [illegible] – [illegible]: inter subst. et adiect., ut [illegible] – [illegible]: inter nominativum et verbum, ut [illegible] [illegible] i.e. ne fueris rebellis: inter verbum et nomen, ut [illegible] [illegible]: inter verbum et nomen, ut [illegible] – [illegible]: inter infinitivum et nomen, ut [illegible] – [illegible] i.e. cum conteretur ipsos: inter verbum et pronomen affixum interiecto articulo ut [illegible] – [illegible]: inter verbum, et pronomen separatum sine articulo [illegible] – [illegible] i.e. vivo ego: inter praepositionem et casum [illegible] – [illegible]: et denique inter duo verba, ut [illegible] – [illegible] eundo [illegible] [illegible] ponitur inter duo verba praeteriti, aut futuri.

[84] Saepe venit makaph inter dictiones quarum prior est milra, posterior vero milhel, ut [illegible] – [illegible] in [illegible] [illegible]. item dictiones monosyllabae, quae desinunt in unam literarum [illegible], si sint ante dictionem monosyllabam vel milhel fere habent makaph, ut [illegible] – [illegible] [illegible] – [illegible] i.e. non debuit. Sed ante reliqua non habent locum makaph ut [illegible] [illegible].

Dictio

[85] Dictio desinens in aliquam literarum [illegible] propter makaph non mutat ultimam vocalem, ut [illegible], et relativum [illegible] in quo mutatur cames in pathac, ut [illegible] – [illegible]. Dictio vero desinens in aliquam aliam consonantem, ante quam sit punctum aliquod magnum, propter makaph mutat punctum magnum in parvum, ut cames in pathac, ut [illegible]: seri in segol, ut [illegible] – [illegible]: holem in cames hatuph, ut [illegible] – [illegible] i. recordare obsecro: in his tamen exemplis, [illegible], et [illegible] – [illegible], et [illegible] – [illegible], ~~holem~~ makaph non mutat holem: eo quod in his [illegible] non est radicale; et quia vau est plenum. et denique propter makaph sere quandoque mutatur in hiriq, ut [illegible]: exceptis tamen his quasdam. [illegible] ante consequentem non mutatur propter makaph, quemadmodum neque puncta parva. aliqua enim neque puncta magna predicta mutantur in parva, scilicet cum habent accentum aliquem ante makaph, ut [illegible] – [illegible] lucem vitis: et [illegible] i. in modo captivitatis, Ezech. 10. porro [illegible] cum coniungitur alteri dictioni per makaph, scribitur [illegible] per cames hatuph. 138

[86] Duplex est accentus: nativus, et figuratus. figuratus triplex est positus, grammaticus, musicus, et rhetoricus: reliquum est ut agamus de nativo: quo omnis dictio preditur est. hic solus enim ponitur in bibliis, quemadmodum et greci hodie in suis libris non scribunt accentus: in vulgaris tamen libris hebraicis non ponitur; quemadmodum neque apud latinos. est autem hec doctrina accentus nativi dictionum hebraicarum (ut priores dixi) tam necessaria, quam est accentus dictionum vel latinarum vel grecarum.

[87] nativus accentus est tenor ille, quem dictionis apta prolatio postulat; ~~[illegible]~~ proprieque dicitur accentus, quod sit velut

contus

Cantus cuiusque dictionis: qui etiam si figuratus non sit, non tamen ideo perdet vim sui loci. in quo differt a figurato: qui non tam accentus est temporis et cantionis cuius dat index sit et figura. itaque cum nativus accentus et ~~figuratus~~ grammaticus sunt figurati in eadem dictione, nativus ad indicandum naturalem eius tonum positus est: grammaticus vero solum ad significandam aliquam cantionem musicam.

88 Accentus nativus est acutus, et semper in uno loco, et apud hebreos fere ultimo: apud graecos vero et latinos ~~in penultimo~~ frequentius in penultimo et antepenultimo. figurati autem accentus aliqui ponuntur in prima syllaba, ut telisa minor, et alii: alii in ultima, ut ~~Zakeph~~ Zarka, et alii, de quibus supra. porro omnis dictio etiam monosyllaba habet suum accentum nativum, nisi alteri coniungatur per makaph.

89 Plerique dictiones apud hebreos habent accentum in ultima, et vocantur milra: alie ~~quidem habent in penultima~~ ut [illegible]. quidam habent in penultima, et vocantur milhel, ut [illegible]: aliae et pauces in antepenultima, et dicuntur etiam milhel, ut [illegible]. ~~[illegible]~~ vero nunquam ponitur accentus in antepenultima nisi vel pronomen sit aliquod, ut [illegible]: vel vitandum sit accentuum contiguitas euphoniae causa, ut [illegible] spreverunt eam, thren. 1: vel denique legendum sit sevà propter similem literam iteratam, ut [illegible].

90 Accentus nativus nunquam mutat locum suum. in verbis tamen aliquando mutatur ex ultima in penultimam vel propter accentum praecedentem, vel propter accessum dictionis, vel propter conversionem. propter accessum ~~[illegible]~~ dictionis mutatur accentus ex ultima in penultimam, si prima dictio sequens ~~[illegible]~~ sit monosyllaba, vel milhel habens accentum sub vel supra literam primam: tamen si is accentus ~~[illegible]~~ sit minister, non vero: et postremo si prima dictio non habeat forte dagess, ut [illegible]

et

et [illegible] [illegible]. quae si aliqua trium dictarum conditionum absit accentus non retrahitur, ut [illegible] (Job. 25), in quo deest prima conditio: [illegible], Gen. 24, in quo deest secunda conditio: [illegible], Levitici, 37, in quo deest tertia conditio. item in secunda persona praesenti plur., et in pathah fem., posito in negatione non retrahitur accentus, ut [illegible], et [illegible].

[91] accentus servientes, quorum qualis est zoqeph parvum, athnach, et aliqui zakeph, revuh, tebir, et tiphcha comitant vocales, et accentus qui ex ultima in penultimam retrahuntur in verbis, ut [illegible], [illegible], [illegible]. quas tamen personas desinunt in iod vel vau, et adimunt nun in fine pro magis perfectione retinent accentum in ultima, ut [illegible], [illegible]. 139

[92] Vau conversivum futuri in verbis quibusque imperfectis retrahit accentum ex ultima in penultimam. nam in verbis perfectis non habet locum haec regula. itaque futurum quod habet in fine duas vocales continuatas sine sheva, et sine intermedio dagesh, et post vocalem ultimam sequitur quiescens explicite vel implicite, et in principio est vau conversivum, illa sunt milhel. ex quo vides futurum kal non posse fieri milhel, quia inter duas vocales habet sheva: neque futurum defecti vero pe nun, quia habent dagesh. cetera vero possunt fieri milhel dicto modo, ut [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible].

[93] nullum sheva neque simplex, neque dilatatum recipit accentum nativum. quare dissyllabum habens in priori quamvis sheva, est milra, ut [illegible], [illegible]. item polysyllabum habens in penultima vel sheva dilatatum, ut [illegible], vel sub sheva simplex mobile, ut [illegible], est milra. Si tamen in penultima sit sheva simplex et immobile, est milhel, ut [illegible], [illegible]. ubi nota sheva non legi propter metrum magnum.

94 Omnia nomina polysyllaba ~~cuiuslibet~~ utriuslibet numeri, masculina foeminina, absoluta, perfecta, imperfecta, absoluta ~~[illegible]~~ in regimine posita habent accentum in ultima.

95 Excipiuntur universa nomina, quae desinunt in segol, ut [Hebrew] [Hebrew] .i. massa ficuum: [Hebrew]: [Hebrew] hyacinthus: [Hebrew]

96 [Hebrew] velum: [Hebrew]: [Hebrew] umbra mortis, item quae loco segol ~~[illegible]~~ accipiunt pathac propter gutturalem medium vel ultimam, ut [Hebrew]: [Hebrew]: [Hebrew] probatio: [Hebrew] porta. caeterum [Hebrew] .i. dux [Hebrew] .i. est milra, quia duplex pathac non est factum ex duplici segol: sed est nomen positum in regimine, quod ultimo versum in [Hebrew], et cames in pathac, ut scripsit diligenter R. K. in com. item [Hebrew] est milra, quia id duplex pathac non est factum ex duplici segol. idem est iudicium de [Hebrew], quod pro [Hebrew] invenitur. ab hac exceptione excipiuntur ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ [illegible] finita in [Hebrew] quae habent [Hebrew], ~~et segol~~ [illegible] quiescentem lamed [Hebrew], ut [Hebrew] aedificans: ~~[illegible]~~ quae ab illis quiescentibus, ut [Hebrew] pectus, [Hebrew].

97 item [Hebrew] milhel, quae desinunt in [Hebrew], [Hebrew], vel, [Hebrew], scriptis cum pathac et positis post vocalem magnam aliam quam cames. habent .n. accentum ante pathac, ut [Hebrew] fortitudo: [Hebrew] salutes: [Hebrew] arbor: [Hebrew] intelligens: nam illud pathac subscriptum ipsi [Hebrew] vel [Hebrew], est furtivum, ne ~~[illegible]~~ mutet formam nominis. eiusdem .n. formae est

98 [Hebrew] et [Hebrew] .i. abyssus. item [Hebrew] milhel, quae finiuntur in

99 [Hebrew], ut [Hebrew]. item ea, quorum ultima est [Hebrew], vel localis, ut [Hebrew] ad mare [Hebrew] ad terram: vel paragogicum, ut [Hebrew], nox; [Hebrew] salus: [Hebrew] auxilium. in quibus nota quod [Hebrew] paragogicum non mutare accentum nativum, sed solum facere, ut qui erat in penultima

tima mutatur in antepenultimam, ut [illegible]: et qui erat in ultima, ponitur in penultima, ut ~~[illegible]~~ [illegible] puellae.

100 item sunt milhel, quae ab holem vel segol incipiunt, et in hirec vel sureq desinunt, ut [illegible] regina: [illegible] vanitas: [illegible].

101 item dualia sunt milhel, ut [illegible] duo: et nomina quae tantum formam dualium, ut [illegible]; [illegible]: quibus ~~[illegible]~~ similia sunt, habentia formam [illegible], ut [illegible] vinum; [illegible] nox.

102 postremo nomina disyllaba desinentia in iod cum hirec, et in priori habentia seva sunt quidem milra, ut [illegible]: sequente tamen dictione milra, aut habentia accentum distinguentem, sunt milhel, et seva mutant in segol, ut [illegible], ne fueris rebellis in domo rebellionis.

.140

Accentus nominum cum affixis.

103 Affixa aut sunt constantia una litera, aut pluribus: si una, accentus cadit in illa ... in ipso affixo, ut [illegible], [illegible]. verum accentus manet ante illam literam si ei praecedat hirec ut [illegible] pater tuus, [illegible]: vel segol, ut [illegible] ~~[illegible]~~ tuum, et [illegible] propter accentum distinguentem: item si ה, ו habent sub se camez, ut [illegible]. Si autem affixa sint duarum vel plurium literarum, vel desinunt in quiescentem literam, vel in consonantem: si in quiescentem, accentus est in penultima, ut [illegible]; [illegible] sermones ipsorum: si vero in consonantem, accentus est in ultima, ut [illegible], [illegible], [illegible].

Accentus verborum.

104 omne verbum, cuiuscumque ordinis, coniugationis, modi, temporis, numeri et personae accentum habet in ultima syllaba.

105 Ab his tamen excipiuntur personae primae utriusque numeri, et 2a masc.,

per

personas augmentatores omnium ordinum: quæ accentum habent in penultima: cum vau tamen conversivo prima et 2ª sing. sunt milra, ut [illegible], [illegible]: nisi dum veniunt aut in orationis termino ut [illegible] . . . et saturaberis, Deut. 6. aut dum habent post se dictionem vel milhel, ut [illegible] . . . et immolabis pascha: vel monosyllabam, ut [illegible] et comedi . . . bo tibi: aut denique tunc dum ~~habent~~ desinunt in [illegible] in fine, ut [illegible] et ædificabis; vel in he, ut [illegible]. quibus modis accentum non in penultima personas augmentatores.

item tres tertiæ personæ præteriti sunt quidem milra: fiunt tamen milhel, cum eas sequitur dictio vel monosyllaba, ut [illegible] vocaverunt, num. 37: vel milhel, ut [illegible], Gen. 1.

item persona 3 sing. mas., quiescentium lamed he vel lamed [illegible], est milhel extra reliquam verborum morem, ut [illegible], [illegible].

item persona 3 plur. præt., cum incidit in accentum distinguentem, fit milhel ut [illegible].

item 2 sing. fem. præt. habet accentum ante pathach, ut [illegible].

item 3 fem. sing. [illegible], et 3 plur. [illegible] esse [illegible] et [illegible] personas ordines sunt milhel in [illegible] [illegible] quiescentium lamed he.

item 3 fem. sing. et 3 plur. [illegible] kal, et niphal quiescentium hin vau, sunt milhel, ut [illegible], [illegible], [illegible], [illegible].

item prædictæ duæ personæ [illegible] kal, duplicantium hin, ut [illegible], [illegible]. idem est iudicium de his personis in [illegible], niphal, hophal, et [illegible] quæ geminant mediam literam. ~~[illegible]~~ sunt enim illas [illegible] fere semper milhel. [illegible] [illegible] quiddam [illegible] esse milra [illegible] [illegible] quiescentium hin vau.

item

item duas tertias personas sunt milhel in verbis quiescentibus lamed he, quae mutant he in iod, ut [illegible] speravit [illegible] speraverant.

item 2a persona fem. sing. [illegible] desinentium in [illegible] est milhel, ut [illegible], [illegible]

A presenti excipiuntur. 141

[106] persona 3a fem. sing. scripta per duo segol, ut [illegible]: aut duo pathach ut [illegible]. [illegible] persona [illegible] est milhel, ut [illegible] pro [illegible].

item 3a fem. sing. [illegible] est milhel per omnes ordines, excepto eo, quod est a quiescentibus lamed he.

[107] Ab infinitivo excipiuntur quae in he desinunt praecedente vel :, ut [illegible]: vel pathach, ut [illegible].

[108] Ab imperativo excipiuntur 2a plur. fem. per omnes coniugationes et ordines; sive habeant he in fine, ut [illegible]: sive non habeant, ut [illegible] audite: nisi duo desinant in segol praecedente sceva, ut [illegible] vocate. tunc n. accentus est in ultima.

item 2a sing. fem. et 2a plur. mas. [illegible] per omnes ordines sunt milhel, ut [illegible], [illegible]. excipiuntur quae formantur a quiescentibus lamed he.

item 2a sing. fem. et 2a plur. mas. [illegible] quiescentium [illegible] et duplicantium [illegible] sunt milhel, [illegible], ut [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]: [illegible], ut [illegible], [illegible], [illegible], [illegible].

item 2a sing. mas. [illegible] est milhel, duo [lamed he] [illegible] omittit, ut [illegible] multiplica pro [illegible], [illegible] desinens [illegible].

A futuro

109 A futuro excipiuntur 2ª et 3ª plur. fem. omnium coniugationum et ordinum, ut תִּפְקֹדְנָה visitabitis et visitabunt.
item sunt milhel 2ª et 3ª mas. plur. et 2ª sing. fem. 2ª. 5. coniugationis ordinis, ut תַּעֲשׂוּ etc. excipiuntur quae veniunt a verbis quiescentibus lamed he.
item sunt milhel 2ª et 3ª plur. mas. et 2ª sing. fem. 2ª. 1. et 2. duplicationem habentium, ut תָּסֹבּוּ ~~[illegible]~~ et in niphal תִּסַּבּוּ etc. quiescentium habentium vau, ut תָּקוּמוּ, et in niphal תִּקּוֹמוּ etc.
item praedictis personis sunt milhel in verbis quiescentibus lamed he, dummodo he mutetur in iod, ut תִּצְפִּיוּ speculabitis. si tamen accedat his personis in fine nun paragogicum, accentus est in ultima.
item sunt milhel quae sunt in kal, [illegible] in hiphil abscindunt lamed he, et desinunt in segol vel in pathac, ut יַעַן respondebit, pro יַעֲנֶה; et יִבֶן aedificabit, pro יִבְנֶה: et יֵפֶן respiciet, pro יִפְנֶה. et יֶרֶב multiplicabit, pro verbo יַרְבֶּה: et יַעַל offeret, pro verbo יַעֲלֶה.

De accentu futuri cum vau conversivo

110 Cum vau conversivo in 2ª. 1. et 5. omnium verborum (exceptis perfectis et defectivis) 2ª et 3ª sing. et prima plur. si in .. vel in .., vel in ..: desinunt, sunt milhel, nisi veniunt cum accentu distinguente, aut desinunt in he. et in verbis incipientibus ab aleph, in 2ª. 1. cum vau conversivo dicimus וַיֹּאמֶר: sed cum accentu distinguente accentus mutatur in ultimam, ut וַיֹּאמַר. in coniugatione vero quinta haec verba sequuntur normam perfectorum: quare futurum in illa cum vau conversivo non mutat accentum. ~~in verbis~~ in verbis incipientibus a iod in 2ª. 1. ut וַיֵּלֶךְ: sed cum accentu distinguente

guente, ~~accentus est in ultima~~, ut [illegible] : vel ob ultimam ר, ut [illegible] accentus redit in ultimam. in coniugatione ante quinta, ut [illegible] : sed cum accentu distinguente, ut [illegible] : vel ob ultimam ר, ut [illegible] accentus redit in ultimam. caeterum quia in hoc ordine literam nun in futuro non amittit, et in participio desinit, illa prae dictis verbis quodammodo annumerantur, neque accentum propter vau conversivum mutat, ut [illegible], et cum vau eius [illegible]. [illegible]

In verbis quiescentibus hain vau in con. 1. ut [illegible]: sed cum accentu distinguente, ut [illegible] : vel ob ultimam ר, ut [illegible], accentus redit in ultimam. in coniugatione ante quinta ut [illegible] : sed cum accentu distinguente, ut [illegible] : vel ob ultimam ר, ut [illegible], accentus redit in ultimam. In verbis duplicantibus hain, in con. 1, ut [illegible] : sed cum accentu distinguente, ut [illegible]; accentus redit in ultimam. in coniugatione ante quinta, ut [illegible] : sed cum accentu distinguente, ut [illegible] accentus redit in ultimam. porro haec aliqua alia eius forma efferuntur ~~in [illegible]~~ ut in con. 1. [illegible], [illegible] etc. et in con. 5, [illegible], [illegible] etc: quae cum cum vau conversivo, tamen semper servant accentum in ultima. In verbis quiescentibus lamed [illegible], in con. 1. et 5. cum desinit lamed [illegible] accentus est in penultima: quia etiam in eadem manet cum vau conversivo, et quando cum accentus distinguentibus, vel ultimam aleph non reducit illum accentum in ultimam, ut in con. 1. [illegible] multiplicabo: et cum vau conversivo [illegible]: et cum accentu in fine, [illegible]: et cum accentu distinguente, etiam eodem modo etiam in penultima. item in con. 5, ut [illegible], [illegible]; et eodem modo cum accentu distinguente ~~legitur~~. ~~[illegible]~~ caeterum

haec

hoc [illegible] et vidit; [illegible] et bibit: [illegible] et bibere fecit.
וַיְהִי et fuit, quia in pathac vel sceva non desinunt, semper habent accentum in ultima.

111 Verba perfecta non 3. praesertim quae habent hain, as, [illegible] 3 personae sing., cum vau conversivo, habent accentum in penultima, ut [illegible]. verum perfecta non 2. praesertim quorum hain est gutturalis habent accentum in penultima cum vau conversivo, ut [illegible].

de accentu verborum cum affixis.

112 in verbis per affixis eadem servatur accentus ratio, quae in affixis nominum. nam affixa unius literae accentum habent in ultima: praeter ך et [illegible] quod habet sub se camets, et ante se aliud punctum quam sceva, ut [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]: item praeter tertiam, sing., fem., quae ob multitudinem syllabarum accentum habet in penultima, ut [illegible], [illegible], [illegible], [illegible]. quae vero sunt duarum [illegible] literarum, omnia habent accentum in ultima: sed quae desinunt in literam quiescentem, habent in penultima, ut in affixis nominum dictum est.

de accentu aliarum particularum.

113 [illegible] i. obsecro, est milhel. pronomina vero separata [illegible], et [illegible], et adverbium [illegible] i. propter, sunt milra. Deinde particulae iunctae affixis vel nominibus, non mutant accentum affixorum, ut [illegible], [illegible]: neque nominum, ut [illegible], [illegible].

